

FEMTONDE BORGSJÖVECKAN

JUBILEUM

22 – 28 AUGUSTI 2010

Cortinarius lapponicus Brandrud ined (= *C. blattoi* Mazza)
Jämtland, Revsund sn, Tunsved, kalkbarrskog, 23 augusti 2010
Foto: Kjell Olofsson

Inocybe ambigua
Medelpad, Borgsjö sn, Södra Sillre, björkskog,
27 augusti 2010
Foto: Kjell Olofsson

Text: Jan-Olof Tedebrand (om ej annat anges)
Korrekturläsning: Siw Muskos, Anita Stridvall
Layout: MacTanten/Birgit Andersson i Ramsele
Datahjälp: Håkan Sundin som sköter svampdatabas
för mittsvenska området
Utgivare: Sundsvalls Mykologiska Sällskap
Copyright: Sundsvalls Mykologiska Sällskap 2011
Vid citat och hänvisning anges som källa:
"Borgsjörapport 2010"
Rapporten finns även som pdf-fil på hemsidan:
www.myko.se

Ett särskilt tack till våra bidragsgivare som möjliggjorde
Borgsjöveckan 2010 och denna rapport:
Callans Trä AB
Länsstyrelsen i Västernorrland
Länsstyrelsen i Jämtland
SCA

Innehåll

Sidan

Artiklar/notiser

5	Förord
6–7	Deltagare
8–9	Rödlistade arter
9	Hyggesfritt skogsbruk i vissa kalkbarrskogar?
11	Naturvård borde prioriteras under 2011 – Skogens år
12	Om jättemusseron och upptäckarglädje
19	Granbarkborren – naturens hämnd
46	Ellen har initierat "vaxväkt"
50	Bristande miljöhänsyn vid avverkningar
52	Åtgärdsprogram (ÅGP) och budgetanslag
73	Knärot in på rödlistan 2010
84	Nico & Marjo fyndade på egen hand
84	Funna arter
89	Herbariekollekter deponerade i UPS

Artlistor

10	Alby kyrkogård, Borgsjö socken, Mpd
11	Alby kyrka NV-NO, Borgsjö sn, Mpd
13	Ammerön, Ammerberget, Revsunds sn, Jmt
15	Ammerön, Sågbäcken, Revsund sn, Jmt
18	Andersön NR, Sunne sn, Jmt
19	Blixtbäckselet O – Norrån S, Hällesjö sn, Jmt
21	Blixtbäckselet NV – Kvarnån V, Hällesjö sn, Jmt
22	Boflon O, Haverö sn, Mpd
24	Bomsand, Gimdalen, Nyhems sn, Jmt
25	Borgsjö hembygdsgård, Borgsjö sn, Mpd
25	Borgsjö kyrkogård, Borgsjö sn, Mpd
26	Bräcke kyrkogård, Bräcke sn, Jmt
27	Ensillrebodarna V. Halmmyran, Borgsjö sn, Mpd
28	Ensillre kalkbarrskog NR, Borgsjö sn, Mpd
30	Fillstabäcken /V/, Frösö sn, Jmt
31	Fillstabäcken /O/, Frösö sn, Jmt
31	Gammelbodarna NR, Borgsjö sn, Mpd
32	Gammelbodarna, Borgsjö sn, Mpd
34	Getberget O vid Kabelvägen, Torp sn, Mpd
35	Getberget N, Torp sn, Mpd
39	Högland vid Mjällån, Ljustorp sn, Mpd
39	Höglandsbodarna vid Mjällån, Ljustorp sn
40	Julåsen Långa backen, Borgsjö sn, Mpd
41	Julåsen Martinssons ängar, Borgsjö sn, Mpd
42	Julåsen skogen vid ängarna, Borgsjö sn, Mpd
44	Jämtgaveln, stigen mot Ovån, Borgsjö sn, Mpd
45	Jämtgaveln, Svarttjärn, Borgsjö sn, Mpd
47	Kullbäcken-Markbäcken NR, Borgsjö sn, Mpd
53	Kullbäcken vid Kullbodarna, Borgsjö sn, Mpd
53	Kullens fåbod, Borgsjö sn, Mpd
53	Lombäcksheden, Borgsjö sn, Mpd
57	Orråsbäcken, Husmyrbäcken S, Borgsjö sn, Mpd
58	Orråsbäcken N, Borgsjö sn, Mpd
60	Rankleven NR, Borgsjö sn, Mpd
62	Skåk, badplatsen, Revsunds sn, Jmt
63	Slåtthornets kalkbarrskog, Brunflo sn, Jmt
65	Snöberg, cirka 600 m. Springan NO, Haverö sn, Mpd
66	Stavre, norr om färjeläget till Ammerön, Bräcke sn, Jmt
66	Storselbodarna, Nyhems sn, Jmt
68	Storselet vid Gimån, Nyhems sn, Jmt
70	Sågåstjärn – Svartberget, Torp sn, Mpd
71	Södra Sillre, Borgsjö sn, Mpd
74	Tubbobäcken, Torp sn, Mpd
76	Tunsved, Revsunds sn, Jmt
79	Vattjomåsen, Tuna sn, Mpd
80	Väster-Andsjön /V/ Hanåshöjden, Sundsjö sn, Jmt
80	Väster Mörberget, Torp sn, Mpd
81	Väster Öberget, Torp sn, Mpd

Inga-Lill Fhanér och Kill
Persson bakar tunnbröd
till festkvällen
Foto: Kjell Olofsson

Franco Matli och Jeanette
Södermark fixar läcker
svampstuvning till
kvällsmackor
Foto: Kjell Olofsson

FÖRORD

Bakgrund. Vid kvällssamtal under nordiska svampmötet år 2009 i Steinkjer vid Trondheimsfjorden i Norge föreslog Tor Erik Brandrud att Cortinariusseminarium ordnas i Borgsjö 2010 för att uppdatera kunskapen om de nordliga arterna inom släktet. Här kommer nu rapporten från Cortinariusveckan i Borgsjö 2010. Vi hade tur med svampvädret och det blev många spännande fynd. Totalt noterade vi cirka 710 olika svamparter varav cirka 150 arter spindlingar i mittsvenska "kalkskogar utan hål" (de norska skogarna på kalksten vid Trondheimsfjorden hade djupa karsthål och naturtypen fick heta "kalkskog med hål").

Under första Borgsjöveckan 1982 studerade vi även släktet Cortinarius men torrt väder resulterade i fynd av bara 70 olika spindlingar. Tor Erik analyserade fältblanketternas uppgifter om arter och naturtyper och skrev artikel om "Spindelaskivlingarnas ekologi" i tidskriften Jordstjärnan 1983/1. Håkan Lindström bidrog i samma tidskriftsnummer med kreativa funderingar om hur man förnyar mykologiveckor och t.ex. får med fler ungdomar genom bl.a. billigt boende.

Social gemenskap. Visst är det hög livskvalitet att få vara ute i svampskogen om hösten tillsammans med svampkompisar! Vi kunde även vara tillsammans i samma rum under eftermiddagar och kvällar i den stora utställningshallen. Det var ett ständigt, trevligt mingel kring utställningsborden, mikroskopen och fikaborden. Vi klarade språkproblemen någorlunda trots att de 55 deltagarna var från 7 olika länder.

Svampexperter och svampamatörer. Många svamparter är svårbestämda, det gäller inte minst bland spindlingar, vårt största mykorrhizasläkte. Vi hade dock kunniga och populära kursledare: Tor Erik Brandrud från Norge, Tobias Fröslev från Danmark och Jacques Melot från Island som varje kväll hade genomgångar av fynden och höll stor show tillsammans med Håkan Lindström och Karl Soop. Det kändes även fint att ha mästefotografen Hans Marklund med oss. Vi hade förmånen att ha många andra kunniga kännare av skivlingar och soppar (Agaricales) med i fält och utställningshall bl.a. vår finske vän Ilkka Kytövuori och vår ständige "coach" Stig Jacobsson.

Ellen Larsson, ordförande i Sveriges Mykologiska Förening, bidrog till att trådingar (Inocybe) och skogsvaxskivlingar (Hygrophorus) särskilt uppmärksammades. Som framgår av artlistorna så samlade Ellen även knepiga skinnsvampar (Corticiaceae) till maken Karl-Henrik. Egil och Katriina Bendiksen samlade in stora, vackra fingersvampar inom det spännande släktet Ramaria. Men gladast blev vi arrangörer över alla tillresta svampamatörer från när och fjärran!

Färdledare och skrivare. Vi hade även kunniga färdledare som rekognoserat fina svampskogar. Bengt Pettersson, skojfrisk "naturminister i republiken Jämtland", tog en grupp varje dag västerut till fina jämtska kalkbarrskogar. Bengt Larsson är i särklass främste kännaren av naturen i västra Medelpad. Han guidade en grupp per dag till flera nya naturområden som inte besökts under tidigare Borgsjöveckor. Jan-Olof Tedebrand guidade till gamla kända svampskogar t.ex. Julåsens kalkgranskogar uppe på de vidsträckta finnmarkerna i södra Borgsjö. Vi hade även flera duktiga skrivare av artlistor ute i fält. Anita Stridvall är "världsmästare i svamplister" och hennes artlistor upptog ibland över 100 arter. Siw Muskos torkade 117 intressanta svampbelägg som redan är överlämnade till svampherbariet vid Evolutionsmuseet i Uppsala (UPS).

Svampfärgning Allmänheten var inbjuden till en aktivitetsdag med svamputställning och svampfärgning som tema. En utställning med vackra svampfärgade garner, textilier, fiskskinn, svamppapper m.m. kunde avnjutas. Tekniken, hur man kan använda svampar till färgning demonstrerades. Spindelaskivlingar var ju tema för Borgsjöveckan och under dagen användes olika spindelaskivlingar till färgning av ullgarn för att visa vilka färger svamparna ger. Dagen blev välbesökt och uppskattad. Hjördis Lundmark, Siv Norberg och Rakel Englund bjöd deltagarna på en färgsprakande dag.

Fest och fika. Hjördis Lundmark och Jeanette Södermark förberedde festkvällen med vackert dukade bord. Vi hade även extrapersonal i köket bl.a. kocken Franco Matli som lagade läcker svampstuvning till kvällsmackorna. Det blev festligt värre när de glada gossarna Michael Krikorev och Kill Persson tog över i serveringsluckan. Vi hade även fin hjälp av vaktmästaren Leif Höglén.

Fint samarbete med hembygdsföreningen Hembygdsföreningen i Borgsjö och dess ordförande Thore Mattsson var oss till stor hjälp. Vi fick använda det idylliska vandrarhemmet på hembygdsgården för billigt boende. Många studerande och även andra har inte så god ekonomi och värdesätter tillgång till billigt men samtidigt modernt och bekvämt boende.

Vi vill även tacka Ingalill Phanér i hembygdsföreningen som visade oss bakning av norrländskt tunnbröd i bagarstugan på hembygdsgården och som levererade tunnbröd till fest och fika. Agneta Larsson och Martin Andersson vid Strömmens Gårdsmejeri var som vanligt vår speciella hovleverantör av läckra lokala ostar t.ex.

mångfaldigt prisbelönta fårosten Lamembert som pålägg på tunnbrödet. Under planeringen hade vi god hjälp av Jessica Bartling vid Ånge Naturum. Kommunalrådet i Ånge, Sten Ove Danielsson, kom till invigningen och berättade om en glesbygdskommuns sorger och glädjeämnen. En trend är att holländare etablerar sig i kommunen bl.a. ägs Träportens vårdshus av ett holländskt par. Våra Borgsjöveckor med bl.a. holländskt deltagande kanske har en positiv effekt?

Svampreklam. Borgsjöveckan och mykologin fick även reklam i populära radioprogrammet Naturmorgon där Hjördis Lundmark intervjuades om spindlingar och svampfärgning. Bengt Larsson berättade om svamp i allmänhet och Borgsjöveckan i synnerhet på två helsidor i Sundsvalls Tidning.

Ett stort tack till alla för fint kamratskap i fält, utställningshall och vid fikaborden!

Sundsvalls Mykologiska Sällskap

Svampfärgarsällskapet

Arrangörgruppen: Hjördis Lundmark, Siw Muskos, Jeanette Södermark, Jan-Olof Tedebrand

Kjell Olofsson. gruppfoto

DELTAGARE – PARTICIPANTS

CORTINARIUS, BORGSJÖ

22 – 28 AUGUSTI 2010

Kursledare

Brandrud Tor Erik,
NO-2740 Roa,
00947-61322582

Fröslev Tobias,
Lynge Byvej 25,
DK-4180 Sorø,
0045-50572015

Melot Jacques,
Vesturgata 20,
BP1599 Reykjavik,
IS-121 Island

Deltagare

Andersson Magnus,
Lillhammarvägen 3,
82440 Hudiksvall,
070-6583756

Avehag Gunnel,
Blå Blomvägen 3 A,
13439 Gustavsberg,
08-42874958, 070-2148766

Bellu Francesco,
CP 104,
IT-39100 Bolzano

Bendiksen Egil,
Bergensveien 46 J,
NO-0063 Oslo,
+ 47-48175218

Bendiksen Katriina,
Bergensveien 46 J,
NO-0063 Oslo,
+ 47-48067293

Dahlberg Anders,
Slättervägen 29 E,
75646 Uppsala,
018-303757

Dam Nico,
Hooischelf 13,
NL-6581 SL Malden

Dam Marjo,
Hooischelf 13,
NL-6581 SL Malden

Franzén Inga-Lill,
Hallandsgatan 24,
11857 Stockholm,
0733-141659

Gahne Birgitta,
Rasbo Grän 131,
755 96 Uppsala,
018-368092

Jacobsson Stig,
Flöjtgatan 21,
42139 Göteborg,
031-7090710

Kaufmann Herbert,
Sofiebergsvägen 6,
70229 Örebro,
019-246194

Krikorev Michael,
Kyrkvärdsvägen 37,
14762 Uttran,
070-4407879

Krumlinde Joachim,
Näktergalsvägen 53,
24736 Södra Sandby,
046-57332

Kytövuori Ilkka,
Kotasuontie 24 F,
FI-00680 Helsingfors

Kytövuori Pirjo,
Kotasuontie 24 F,
FI-00680 Helsingfors

Laber Doris,
Buhlhofweg 10,
DE-79822 Tittisee-Neustadt,
07676-9336-37

Laber Peter,
Buhlhofweg 10,
DE-79822 Tittisee-Neustadt,
07676-9336-37

Larsson Ellen,
Kullingsbergsvägen 12,
44143 Alingsås,
070-2641515

Ljungberg Lars,
Löpargatan 84,
72241 Västerås,
021-330608

Lundell Eva,
Arendalsvägen 16 A
0016, 45931 Ljungkile,
0522-22107

Lundell Sofia,
Älgsjö, Midskogsdaalen 193,
87192 Härmösand,
0738-353177

Marklund, Hans,
Lievägen 5, 87153
Härmösand,
0611-19845, 070-6773216

Matli Franco,
Centralvägen 7,
13240 Saltsjö-Boo,
070-7170054

Mellberg Clas-Göran,
Snickargatan 9 C,
51155 Kinna,
0320-14964

Molia Anne,
Knutsvei 16,
NO-1450 Nesoddtangen,
+ 47-91599764

Oertel Bernd,
Hoehenweg 15,
DE-53347 Alfter
Olofsson Kjell,
Biologigränd 46 II,
90732 Umeå,
090-192816, 070-5674764

Otterstedt Barbro,
Högabergsgatan 12,
33141 Värnamo,
0370-10436, 070-9171590

Persson Kill,
Mastens väg 18,
30564 Gullbrandstorp,
035-59463

Sander Per,
Seminariegatan 2 A,
87131 Härmösand,
0611-66212, 070-2145649

Saar Carmen,
Dammenmuhle 7,
DE-77933 Lahr-Sulz

Saar Gunther,
Dammenmuhle 7,
DE-77933 Lahr-Sulz,
0172-2193959

Schmidt-Stohn Geert,
Burgstrasse 25,
DE-29553, Bienenbuettel

Soop Karl,
Djustäppsvägen 23,
79290 Sollerön
Stridvall Anita,
Lextorpsvägen 655,
46164 Trollhättan,
0520-72650

Svensson Ewa,
Marklandsgatan 61,
50745 Borås,
033-410942

Svensson Monica,
Prästbackvägen 16,
82130 Bollnäs,
0278-16804

Såthe Maj Britt,
Nordansjö 136,
87194 Viksjö,
070-2293623

Sörensen Ivar,
Eventyrveien 7,
NO-3055 Krokstadelva,
0047-32878864

Thulin Maj,
Björkdalsgatan 15,
59072 Ljungsbro
Turnini Gianni,
Italy
Van der Berg Bart,
Pelikaanweg 54,
NL-3985 RZ Werkhoven

Wasstorp Birgitta,
Ulriksdal, Kuskbostaden,
17079 Solna,
08-6240349

Veerkamp Mirjam,
Pelikaanweg 54,
NL-3985 RZ Werkhoven

Funktionärer/guider

Andersson Hans,
Klintgatan 16 A,
85460 Sundsvall,
060-122901

Larsson Bengt,
Åsevägen 1196,
Ö 405,
84010 Ljungaverk, 0691-
33042

Lindström Håkan,
Östansjö 150,
84064 Kälarne,
0696-51171, 070-3766585

Petterson Bengt,
Trollsåsen 2920,
83044 Nälden,
0640-20845

Arrangörer

Lundmark Hjördis,
Mällby 106,
87392 Bollstabruk,
0612-23130, 070-2104960

Muskos Siw,
Klövervägen 13,
86432 Matfors,
060-24020, 070-3386340

Södermark Jeanette,
Duvvägen 10,
861 34 Timrå,
076-1450709

Jan-Olof Tedebrand,
Silje 128,
855 90 Sundsvall, 060-
563294, 070-6997330

LITTERATUR

I denna rapport återges svamparnas vetenskapliga namn enligt nya praktverket Funga Nordica (2008) Denna "bibel" för svampvänner låg på många bord under Borgsjöveckan och fick smeknamnet "Tunga Nordica" (2.2 kilo). Här finner man beskrivningar av 2675 skivlingar och soppar. Avsnittet om släktet Cortinarius, undersläktet Telamonia är imponerande med många nybeskrivna arter.

De svenska namnen följer Ekologisk Katalog (1998). Bland mer populära svampböcker kan framhållas Ryman-Holmåsens bok "Svampar" som i ord och bild är en utmärkt introduktion till svamparnas spännande värld. Norstedts Stora Svampbok av Phillips-Jacobsson innehåller även fina beskrivningar och bilder av många svampar liksom boken "Danmarks Svampe" av Jan Vesterholt. Skogsstyrelsens bok om "Signalarter i skogen" innehåller många bilder och beskrivningar av svampar som vi fann under Borgsjöveckan 2010. Svensk Mykologisk Tidskrift har under senare år i artiklar av bl.a. Johan Nitare, Anita och Leif Stridvall och Lennart Söderberg uppmärksammat de äldre kalkrika, tidigare betade, barrskogarnas rika flora av mykorrhizasvampar inom bl.a. släktena Cortinarius, undersläktet Phlegmacium (spindlingar), Ramaria (korallfingersvampar) och olika släkten av taggsvampar.

CORTINARIUS FLORA PHOTOGRAPHICA (CFP)

Cortinarius Flora Photographica (CFP) är standardverket om spindelskivlingar i Europa. En femte del kommer att komplettera de fyra tidigare delarna. Hela serien kan beställas hos Siw Muskos, Klövervägen 13, 864 32 Matfors, siw@muskos.com

EXKURSIONSGUIDER

Deltagarna erhöll tryckta exkursionsguider (en för Mpd och en för Jmt) med beskrivningar, kartor, koordinater över 164 svamplokaler från kusten till förfjällsområdet i Jämtland. Färdledaren Bengt Pettersson är den store kännaren av exklusiva svamplokaler på jämtska kalkplattan. Han hade rentav delat upp några särskilt fina svamplokaler i delområden. Andersöns naturreservat (lokal nr 118) är t.ex. en sådan "hot spot" på svampsidan som fått beskrivning och kartor över inte mindre än 23 delområden: 118 A – 118 V ! Dessa exkursionsguider kan även användas för de som vill svampturista i mittsvenska området och erhålls gratis i digital form från jan-olof.tedebrand@telia.com. Vi tryckte även en överupplaga, tryckta exkursionsguider kan beställas för en kostnad av 200 kr + porto.

FÖRKORTNINGAR

I artlistorna förkortas deltagarnas personnamn med två

eller tre versaler t.ex. EB för Egil Bendiktsen och TEB för Tor Erik Brandrud. KHL syftar på Karl-Henrik Larsson som bestämt en del skinnsvampar. Listor över deltagare vid utflykterna är inte fullständiga eftersom många missade skriva sina namn på utflyktslistan. Meterangivelse efter koordinater visar noggrannhet i lägesangivelsen.

Följande förkortningar används:

- * socken förkortas sn, landskap förkortas med tre bokstäver t.ex. Jmt, Mpd
- * personnamn på deltagare förkortas med två eller tre bokstäver t.ex. IK = Ilkka Kytövuori.
- * det = determinavit = svampen är bestämd av
- * coll. = kollektivt, flera arter kan rymmas i namnet
- * leg = legavit = insamlat av
- * NR = Naturreservat
- * CFP = Cortinarius Flora Photographica
- * SMT = Svensk Mykologisk Tidskrift

Herbarier förkortas:

- C = Köpenhamns universitet
- GB = Botaniska institutionen, Göteborgs universitet
- H = Helsingfors universitet
- K = Kew Garden, London
- L = Leidens universitet
- O = Botaniska museet, Oslo
- S = Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm,
- UPS = Fytoteket, Evolutionsmuseet, Uppsala
- W = Wijster, Holland

RÖDLISTADE ARTER

Nedanstående lista visar 60 svamparter på 2010 års svenska rödlista som vi noterade under Borgsjöveckan 22-28 augusti 2010. Det höga antalet rödlistade arter förklaras med att vi mest inventerade i gamla kalkskogar i lagskyddade naturreservat och biotopskydd och i blivande naturreservat. Dessa skogar har lång skoglig kontinuitet vilket bidrar till hög biologisk mångfald och många rödlistearter. Förekomst av rödlistade arter ger dock inget automatiskt skydd åt ett område. De rödlistade arterna är däremot ett utmärkt hjälpmedel vid prioriteringar inom naturvården. Den nya svamprödlistan 2010 presenteras i artikel i SMT 2010/2.

Vi vet ännu inte vilka svamparter som återkommer i dagens "nya skogar". Här skulle behövas mer forskning inför nästa rödlista 2015 t.ex. om successionen av marksvampar i unga och medelålders barrskogar. Vi vet att blodriskar och doftvaxskivling är vanliga i 10-20-åriga granplanteringar och vi vet att Cortinariusarter inom undersläktet Telamonia är vanligt förekommande i 30 – 40-åriga gran- och tallskogar utan att äldre skog behöver finnas intill. Med god naturvårdshänsyn vid skogliga åtgärder

såsom röjning, gallring, slutavverkning bör många svamparter kunna återetablera, lämnade värdekärnor med äldre skog underlättar återetableringen. God naturvårdshänsyn bör då innebära bl.a. lämnande av lövträd och död ved vid alla skogliga åtgärder såsom röjning, gallring, slutavverkning liksom lämnande av kantzoner mot små och stora vattendrag.

CR-akut hotad

Antrodiella citrinella, citronticka

EN-starkt hotad

Hygrophorus hyacinthinus, hyacintvaxskivling

Hygrophorus purpurascens, slöjvaxskivling

Ramaria fennica, lilafotad fingersvamp

VU-sårbar

Amylocystis lapponica, lappticka

Boletopsis leucomelanea, grangråticka

Cathatasma imperiale, kejsarskivling

Cortinarius aureofulvus, gyllenspindling

Cortinarius corrosus, bullspindling

Cortinarius ectypus, dysterspindling

Cortinarius pini, jämtlandsspindling

Cortinarius russus, rostspindling

Cortinarius serarius, blåbrun spindling

Gomphus clavatus, violgubbe

Haploporus odoratus, dofttunga

Hydnellum auratile, brandtaggsvamp

Hydnellum geogenium, gul taggsvamp

Hygrophoropsis olida, smultronkantarell

Hygrophorus gliocyclus, slemringad vaxskivling

Hygrophorus inocybiformis, skäggvaxskivling

Inocybe tricolor, balsamtråding

Mycena oregonensis, fagerhätta

Ramaria lagentii, orangegul fingersvamp

Ramaria magnipes, rotfingersvamp

Ramaria spinulosa, taggfingersvamp

Russula olivina, olivinkrema

Russula olivobrunnea, guckuskokrema

Sarcodon cf. glaucopus, blåfotad taggsvamp

Sarcodon cf. lundellii, koppartaggsvamp

Tricholoma atosquamosum, svartfjällig musseron

Tricholoma borgsjoeense, borgsjömusseron

Tricholoma matsutake, goliatmusseron

Tricholoma olivaceotinctum, fjällfotad musseron

NT-nära hotad

Alloclavaria purpurea, luddfingersvamp

Bankera fuligineoalba, talltaggsvamp

Bankera violascens, grantaggsvamp

Clavaria fumosa, rökfingersvamp

Clavariadelphus truncatus, flattoppad klubbsvamp

Cortinarius hircynicus, violspindling

Cortinarius ionophyllus, rutspindling

Cortinarius mussivus, odörspindling

Entoloma prunuoloides, mjölrödskivling

Fomitopsis rosea, rosenticka

Hydnellum aurantiacum, orange taggsvamp

Hydnellum caeruleum, blå taggsvamp

Hydnellum suaveolens, dofttaggsvamp

Hygrocybe aurantiosplendens, fager vaxskivling

Hygrophorus karstenii, äggvaxskivling

Lactarius musteus, tallrisk

Lactarius olivinus, olivrisk

Lepista densifolia, arommusseron

Leptoporus mollis, kötticka

Leucopaxillus cerealis, barrmusseron

Lyophyllum semitale, mjölsvärting

Phellinus chrysoloma, granticka

Phellodon niger, svart taggsvamp

Ramaria botrytis (=rubrievanescens), druvfingersvamp

Ramaria karstenii

Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp

Sarcodon scabrosus, skrovlig taggsvamp

Sarcodon squamosus, motaggsvamp

HYGGESFRITT SKOGSBRUK I VISSA KALKBARRSKOGAR?

I våra nordiska kalkområden finns en särskilt rik flora av marksvampar bl.a. många rödlistade arter. De finaste kalkbarrskogarna ska givetvis helt undantas från skogsbruk och skyddas. Idag finns en ökande diskussion bland politiker, skogsfolk och forskare om att stimulera mer av hyggesfritt skogsbruk på därtill lämpliga marker bl.a. i våra kalkområden och i tätortsnära friluftsskogar. Totalt sett rör sig om en mindre del av svensk skogsmark närmaste decennierna, kanske kring tio procent. Just den rika floran av mykorrhizasvampar i våra kalkområden skulle onekligen gynnas av lämplig form av hyggesfritt skogsbruk.

Diskussionen kring skogsbruk utan hyggen har tagit rejäl fart senaste året. Skogsstyrelsen har tagit fram en pedagogisk broschyr för bl.a. landets skogsägare om "Hyggesfritt skogsbruk". Naturskyddsföreningen har även låtit skogsforskare och naturvårdare ge sin syn "Skogsbruk utan hyggen" i en färsk rapport. Anders Dahlberg från Artdatabanken skriver i rapporten om "Skogsbrukets påverkan på biologisk mångfald – en jämförelse mellan skötselmetoder". Han skriver bl.a. "Mängden träd är avgörande för mängden mykorrhizasvamp, ju mer träd desto mer mykorrhizasvamp. Antalet

arter beror på bl.a. trädkontinuiteten dvs skogsmarkens biologiska arv.”

Alla äldre skogar är inte skyddsvärda. Hyggesfritt skogsbruk där de största och grövsta träden hela tiden tas bort kan även ha negativa effekter på de arter som är beroende av grov, död ved. Risken för angrepp av skadegörare t.ex. granbarkborre kan även öka när utglesning sker i äldre skog. Stora angrepp av granbarkborre uppmärksammades år 2010 i delar av Västernorrlands och Jämtlands län och just nu under våren 2011 avverkas många insektsskadade gamla granskogar.

Vad gäller alternativ till nuvarande kalhyggesbruk så uttryckte sig miljöminister Andreas Carlgren positivt vid naturvårdseminarium i mars 2011 som ordnades av Sveaskog och Världsnaturfonden. Han uteslöt inte statliga bidrag till kontinuitetsskogsbruk där metoder som luckhuggning, stamvis blädning, volymblädning och naturkultur används (tidningen LAND 23 mars 2011).

För att minska förlusten av biologisk mångfald i våra skogar så måste även miljöhänsynen vid avverkningshöjningar upp betydligt i jämförelse med idag. Men naturhänsynen har istället blivit sämre senaste åren och 37 procent av hyggerna når idag inte ens upp till lagkraven! Ett hållbart skogsbruk förutsätter alltså mer av kontinuitetsskogsbruk på därtill lämpliga marker, bättre och inte sämre naturhänsyn, minskad älgstam i vissa områden, mer av störning såsom bränning, mer lövskog, obligatorisk förplanering av naturvård inför avverkning och ett långsiktigt hållbart skogsbruk utan kvävegödsling. En internationell forskargrupp har nyligen i tidskriften Nature visat att kvävean-

vändningen måste minska med 75 procent för att inte överskrida planetens gränser och för att inte klimatet ska hotas ännu mer. Den rika och unika mångfald av fler än 200 olika marksvampar som finns på en norrländsk tallhed har under årmiljoner formats av låga näringsnivåer i marken. JOT

Färdledarna Jan-Olof Tedebrand och Bengt Pettersson överlägger om utflyktsmål

TILLÄGG OCH RÄTTELSE

Det blir självklart en del fel i en sådan här utförlig rapport med många svåra arter som dessutom ofta byter vetenskapligt namn. Vi tar därför gärna emot rättelser och även tillägg. Sänd till mykos kontaktperson: Siw Muskos, siw@muskos.com

I Alby kyrkogård, Borgsjö socken, Mpd

Lokal nr 55 i exkursionsguiden

Koordinat: 6932320; 1483670 (50); 17F6g 23

Kalktallskog (tallpark på grusdelta), björk, gran
24 augusti 2010

Färdledare: Jan-Olof Tedebrand

Uppgiftslämnare: Anita Stridvall, Jan-Olof Tedebrand, Marjo och Nico Dam

Deltagare: Marjo och Nico Dam, Stig Jacobsson, Ellen Larsson, Anne Molia, Jeanette Södermark, Anita Stridvall, Ivar Sörensen, Jan-Olof Tedebrand, Bart Van der Berg, Mirjam Veerkamp

Amanita muscaria var. muscaria, röd flugsvamp

Amanita muscaria var. regalis, brun flugsvamp

Boletus pinophilus, rödbrun stensopp

Calvatia excipuliformis, långfotad röksvamp

Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling

Cortinarius subbalaustinus, kläppspindling

Cystoderrella granulosa var. granulosa, rostbrun grynaskivling

Hydnellum aurantiacum, orange taggsvamp, Fä

Hydnellum caeruleum, blå taggsvamp

Hydnellum ferrugineum, dropptaggsvamp

Hygrocybe cantharellus, kantarellvaxskivling

Inocybe lilacina

Lactarius deliciosus, läcker riska

Lactarius musteus, tallriska, Fä

Leccinum vulpinum, tallsopp

Lyophyllum fumosum, rökstuvskivling

Nectria cinnabarina, cinnobergömming

Phellon niger, svart taggsvamp

Pleurotus ostreatus, ostronmussling, säl

Pleurotus pulmonarius, blek ostronmussling,

lövträdsstubbe

Ramaria eosanguinea, UPS
 Ramaria "subtilis"
 Russula adusta, svedkremla
 Russula aeruginea, grönkremla
 Russula deocolorans, tegelkremla
 Russula roseipes, rosenfotskremla (rikligt)
 Suillus luteus, smörsopp
 Tricholoma equestre, riddarmusseron

Kommentar

Ramaria eosanguinea. Josef Christan skriver i sin bok "Die Gattung Ramaria in Deutschland" (2008) att *R. eosanguinea* har vinröda fläckar vid basen, att köttet rodnar vid snitt och att arten är beskriven 1976 från Europa av R.H. Petersen

NATURVÅRD BORDE PRIORITERAS UNDER 2011 – SKOGENS ÅR

FN har utsett år 2011 till "Skogens år". Man lyfter särskilt fram "hållbart skogsbruk". Under tiden 1990 – 2000 avskogades 16 miljoner hektar per år, avskogningen minskade 2000 – 2010 till 13 miljoner hektar per år. Förlusten av biologisk mångfald är idag långt högre än under tidigare århundraden.

Skogen renar luften, ger oss virke, biobränslen, rekreation. Mykorrhizasvampar förlänger trädens rotsystem tusenfalt och ger träden vatten och näringsämnen. Våra underjordiska skogsarbetare avger även syror som förmår vittra mineraler ur berg och grus vilket motverkar förorening och näringsförluster. Återföring till aska till skogsmarken kan därför ifrågasättas. Utan mykorrhizasvampar dör träden, skogsindustrin går omkull, värmeverk får inte skogsbränslen, välståndet och pensionerna påverkas. Vi noterade under Borgsjöveckan cirka 150 arter

inom släktet spindlingar (*Cortinarius*), vårt till artantalet största mykorrhizasläkte i det nordliga barrskogsbältet. Dessa nyckelarter förtjänar verkligen att lyftas fram mer för sina grundläggande ekosystemtjänster i våra skogar nu under "Skogens år" 2011. Kunskapen om hur mykorrhizaarterna samverkar sinsemellan och med andra organismer i skogsmarken är fortfarande nära noll enligt ledande forskare. Det är därför en gåta varför regeringen enligt vårbudgeten 2011 sänker anslagen i statsbudgetens utgiftsområde 20 (allmän miljö- och naturvård) till inventeringar och forskning om vår biologiska mångfald liksom till naturskydd de närmaste åren (från 5.1 miljarder år 2010 till 4.6 miljarder år 2015) när vi inte ens har kartlagt de mest grundläggande processerna och ekosystemtjänsterna i vår skogsnatur!

2 Alby kyrka NV-NO, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 55 i exkursionsguiden

Koordinat: 6932385; 1483660; 17F6g 23

Fuktig granskog norr om kyrkogården

24 augusti 2010

Färdledare: Jan-Olof Tedebrand

Uppgiftslämnare: Anita Stridvall, Marjo & Nico Dam

Deltagare: Marjo och Nico Dam, Stig Jacobsson, Ellen

Larsson, Anne Molia, Jeanette Södermark, Anita Stridvall,

Ivar Sörensen, Jan-Olof Tedebrand, Bart Van der Berg,

Mirjam Veerkamp

Albatrellus confluens, brödticka

Amanita muscaria var. *muscaria*, röd flugsvamp

Amanita muscaria var. *regalis*, brun flugsvamp

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp

Boletus pinophilus, rödbrun stensopp

Cantharellula umbonata, fläckkantarell

Cantharellus aurora, rödgul trumpetsvamp

Cortinarius brunneus, umbrasvindling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius cinnamomeus, kanelsvindling

Cortinarius collinitus, violettfootad slemsvindling

Cortinarius decipiens, mörkpucklig svindling

Cortinarius delibutus, gulsvindling

Cortinarius hircynicus, violsvindling

Cortinarius ionophyllus, rutsvindling, AS det SJ

Cortinarius laniger, ullsvindling

Cortinarius multiformis, löksvindling

Cortinarius paragaudis, tegelbandsvindling

Cortinarius rusticus, vargsvindling

Cortinarius sommerfeltii, mörk kanelsvindling

Cortinarius venetus, olivsvindling, 6932485; 1483570, AM, AS

Exobasidium vaccinii, lingonsvulst

Fomitopsis pinicola, klibbticka

Gomphidius rutilus, rabarbersvamp

Gomphus clavatus, violgubbe, UPS
 Gymnopus confluens, brosknagelskivling
 Helvella elastica, smal hattmurkla
 Hydnellum aurantiacum, orange taggsvamp
 Hydnum rufescens, rödgul taggsvamp
 Hygrophorus karstenii, äggvaxskivling
 Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling
 Hygrophorus persicolor
 Hygrophorus piceae, granvaxskivling
 Infundibulicybe gibba, sommartratts-kivling
 Inocybe geophylla, sidentråding
 Inocybe nitidiuscula, mosstråding
 Lactarius deterrimus, blodrisk
 Lactarius musteus, tallrisk
 Lactarius rufus, pepparrisk
 Lactarius scrobiculatus, svavelrisk
 Lactarius sphagneti, vitmossrisk
 Lactarius uvidus, lilarisk
 Lactarius vietus, grårisk

Lepiota clypeolaria, spenslig fjällskivling
 Marasmiellus perforans, barrbrosking
 Mycena pura, rättikhätta
 Piloderma croceum, gultrådsskinn
 Psilocybe crobula, flockig slätskivling, det SJ
 Rhodocollybia butyracea f. butyracea, mörk nagelskivling
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula favrei, gransillkremla
 Russula paludosa, storkremla
 Russula vinosa, vinkremla
 Sarcodon imbricatus, fjällig taggsvamp
 Suillus variegatus, sandsopp
 Tricholoma aestuans, bitter riddarmusseron
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron
 Tricholoma saponaceum, såpmusseron
 Tricholoma terreum, jordmusseron
 Tricholoma vaccinum, skäggmusseron
 Tricholoma virgatum, gallmusseron

Kommentar

Cortinarius ionophyllus, rutspindling är rödlistad och anträffades av Anita Stridvall och Stig Jacobsson i "violgubbeskogen" vid Alby kyrka. Anita beskriver rutspindling i artikel om "Skivlingar och soppar på Halle- och Hunneberg II, SMT 2010/3. Här finns även foto av Leif Stridvall. Anita tog bilder av rutspindling här i Albyskogen men även vid lokalen Orråsberget, söder Husmyrbäcken.

Bilderna finns att beskåda på hemsidan www.stridvall.se. På Anitas och Leifs hemsida finns många andra bilder av svampar inte bara från Västergötland utan även från Dalarna, Härjedalen och från flera Borgsjöveckor. JOT
Gomphus clavatus. Ellen Larsson och Anne Molia visade glatt upp fynd av violgubbe från granskogen intill kyrkoparken. JOT

OM JÄTTEMUSSERON OCH UPPTÄCKARGLÄDJE

Botanister i Medelpad gav i november 2010 ut ett praktverk över alla blommor i Borgsjö och andra socknar i Mpd. Huvudförfattare har varit Rolf Lidberg och Håkan Lindström. Medelpads Flora kan beställas från: Svenska Botaniska Föreningens kansli i Uppsala, telefon 018-4712891.

För att ha något att göra under vår långa norrländska vinter så har svampintresserade börjat planera en svampflora för mittsvenska området (Mpd, Ång, Jmt, Hjd). Arbetet underlättas av att de offentliga samlingarna (herbarierna) nu börjar digitaliseras. Vid besök nyligen på Evolutionsmuseet i Uppsala (UPS) så kunde föreståndaren Mats Hjertsson på mindre än en halvtimme blippa över till vår egen databas hos Håkan Sundin i Timrå följande uppgifter: 2700 digitaliserade belägg från Jmt, 1500 belägg från Hjd, 1500 belägg från Mpd och 800 belägg från Ång. Det handlade mest om kollektioner efter 1980.

Mycket spännande var därför att även leta upp äldre belägg i UPS-herbariet t.ex. troligen enda fyndet av jättemusseron i landskapet Ångermanland: *Tricholoma colossus*

(jättemusseron), Multrå socken, Multråbergets sydsluttning, på hällar i barrskog (gamla tallar), 4.X. 1945, W. Granlund. Denne W. Granlund hade deponerat många svampbelägg i UPS. Vem var då denne kunnige svampsamlare? Mykologen Lennart Vessberg i Härnösand har svaret: "Waldemar Granlund (1890–1957) föddes i Harads i Norrbotten, var arkitekt i Sollefteå, kunnig amatörmykolog, konstnärligt begåvad. Waldemar har efterlämnat ett stort antal akvareller av svamp från Ådalen och Sollefteåtrakten som numera finns hos hans barn och släktingar." Jättemusseronen är även funnen på en lokal i landskapet Medelpad: Jämtgavelns naturreservat, i grusig kant på Vårsjöåsen under gamla tallar, 1/9 1997, Ilkka Kytövuori (UPS). Bild av den stolte insamlaren finns på www.myko.se, länkarna "Borgsjörapport 1997" och "Ilkka och jättemusseronen". Tala om upptäckarglädje!

I sin och Gunnar Erikssons nyutkomna bok "Se blomman" ägnar akademiledamoten Kerstin Ekman en sida (s. 87) åt jättemusseronen och återger ett annat ögonblick av glädje och förundran inför naturens mångfald. Hon skriver:

”Anekdoten säger att den gamle botanisten (Elias Fries) på nyåret 1862 summerade sina barns framgångar under det gångna året: ”Mycket har jag att vara tacksam för. Sally är lyckligen gift med Mörner, Sanna har förlovat sig med

Almén, och Thore har blivit adjunkt. Men hjälpe mig Gud, ta mig fan! Att Robert hittade Colossus är ändå det bästa!”

Färjeresenärer Foto: Kjell Olofsson

3 Ammerön, Ammerberget, Revsunds sn, Jmt

Lokal nr 152 i exkursionsguiden

Koordinat: 6968455; 1472365 (250); 18F3e 32

Naturvärdesobjekt med gammal tall och gran, delvis kalkbarrskog

26 augusti 2010

Färdledare: Bengt Petterson

Uppgiftslämnare: Anita Stridvall

Deltagare: Birgitta Gahne, Stig Jacobsson, Ilkka Kytövuori, Ellen Larsson, Claes-Göran Mellberg, Anne Molia, Bengt Petterson, Anita Stridvall, Ewa Svensson, Maj Thulin.

Albatrellus confluens, brödticka

Albatrellus ovinus, färticka

Alloclavaria purpurea, luddfingersvamp, 6968284; 1472294 (10 m), BEP

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp

Amanita vaginata, grå kamskivling

Bankera violascens, grantaggsvamp

Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp

Clavariadelphus truncatus, flattoppad klubbsvamp, 6968401; 1472231 (10 m), BEP

Clitocybe albofragrans

Collybia tuberosa, spetsknölig nagelskivling

Cortinarius agathosmus, vitterspindling

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius betulinus, blekblå spindling

Cortinarius brunneus, umbraspindling

Cortinarius cf caesiobrunneus, UPS

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius citrinofulvescens

Cortinarius collinitus, violettfootad slemspindling

Cortinarius croceus, gulskivig kanelspindling

Cortinarius delibutus, gulspindling

Cortinarius duracinus, broskspindling

Cortinarius gentilis, gulbandad spindling

Cortinarius infractus, bitterspindling

Cortinarius laniger, ullspindling	Lactarius torminosus, skäggriska
Cortinarius malicorius, grönköttig spindling	Lactarius uvidus, lilariska
Cortinarius multiformis, lökspindling	Lactarius vietus, gråriska
Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling	Lactarius zonarioides, granriska
Cortinarius percomis, kryddspindling	Leccinum versipelle, tegelsopp (även formen alba)
Cortinarius pholideus, tofsspindling	Lepiota magnispora, gulflockig fjällskivling
Cortinarius pophyropus, anillinspindling	Lycoperdon pyriforme, gyttrad röksvamp
Cortinarius raphanoides, rättikspindling	Mycena laevigata, halhätta
Cortinarius renidens, glansspindling	Mycena pura, rättikhätta
Cortinarius rusticus, vargspindling	Mycena stipata, luthätta
Cortinarius sanguineus, blodspindling	Mycena viscosa, stor flähätta
Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling	Otidea leporina, litet haröra
Cortinarius septentrionalis, auroraspindling	Phaeolepiota aurea, gyllenskvling
Cortinarius testaceofolius, tegelskivig spindling	Phellinus viticola, vedticka, det AM
Cortinarius trivialis, trappspindling	Phellodon melaleucus, svartvit taggsvamp
Cortinarius venustus, skönfotad spindling	Phlebia vaga, murken barrved, det KHL
Cystoderma amianthinum, ockragul grynskvling	Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskvling
Entoloma undatum, bandad navelrödling	Pholiota mutabilis, föränderlig tofsskvling
Fomes fomentarius, fnöskticka	Piptoporus betulinus, björkticka
Fomitopsis pinicola, klibbticka	Pleurotus pulmonarius, blek ostronmussling
Gomphidius glutinosus, citronslamskvling	Pluteus petasatus, fjällskölding
Gymnopilus penetrans, fläckig bitterskvling, murken barrved	Ramarila flava s.lato
Gymnopilus picreus, mörkfotad bitterskvling, murken barrved	Ramaria rubrievanescens (=botrytis coll.), 6968450; 1472282 (10 m), BEP, CGM
Gymnopus androsaceus, tagelbrosking	Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp
Hydnellum aurantiacum, orange taggsvamp	Rhodocollybia butyracea f. butyracea, mörk nagelskvling
Hydnellum auratile, brandtaggsvamp, 6968316; 1472307 (10 m), BEP, UPS	Rhodocybe nitellina, brandrussling
Hydnellum suaveolens, dofttaggsvamp, Fä	Russula adusta, svedkremla
Hydnum repandum, blek taggsvamp	Russula atroglauc
Hydnum rufescens, rödgul taggsvamp	Russula aurea, guldkremla
Hygroybe conica, toppvaxskivling	Russula chloroides, tätskvig trattkremla
Hygrophorus agathosmus, doftvaxskivling	Russula clavipes, olivsillkremla, det BW
Hygrophorus erubescens, besk vaxskivling	Russula decolorans, tegelkremla
Hygrophorus hedrychii, björkvaxskivling	Russula gracillima, spädkremla
Hygrophorus karstenii, äggvaxskivling	Russula puellaris, sienakremla
Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling	Russula queletii, krusbärskremla
Hygrophorus persicolor	Russula rhodopoda, lackkremla
Hygrophorus piceae, granvaxskivling	Russula versicolor, skarp sienakremla
Hygrophorus purpurascens, slöjvaxskivling, 6968453; 142279 (10 m), GB, UPS	Russula vinosa, vinkremla
Infundibulicybe gibba, sommartrattskvling	Sistotrema albopallescens, murken barrved, det KHL
Inocybe geophylla, sidentråding	Spaerobasidium minutum, frostsinn, det KHL
Inocybe lilacina	Suillus variegatus, sandsopp
Inocybe posterula, skuggtråding	Trichaptum abietinum, violticka
Inocybe rimosa, topptråding	Tricholoma borgsjoeense, borgsjömusseron, 6968385; 1472195 (50 m), IK
Inocybe striata	Tricholoma inamoenum, luktmusseron
Lactarius aquizonatus, blek fransriska	Tricholoma olivaceotinctum, fjällfotad musseron, UPS
Lactarius badiosanguineus, glansriska	Tricholoma saponaceum, såpmusseron
Lactarius deterrimus, blodriska	Tricholoma virgatum, gallmusseron
Lactarius mammosus, mörk dofttriska	Tricholomopsis decora, stubbmusseron
Lactarius scrobiculatus, svavelriska	Tubaria confragosa, ringskråling, björklåga

Kommentar

Ammerön är Sveriges sjätte största insjö-ö med en yta på 61 km². Den är belägen i Revsundsön. Gruppen delades på Ammerön och ena halvan besökte Ammerberget medan Kill Persson m.fl. besökte närliggande Sågbacken. Anita Stridvall hade 113 arter i sin lista från det spännande Ammerberget varav åtta arter inom släktet Hygrophorus!

Clitocybe albofragrans är kraftigare än *C. fragrans*, sällsynt, lite känd, har en vitpruinös hinna på hatten och doftar anis. JOT

Cortinarius infractus (bitterspindling)

DNA-studier visar att det finns flera arter men vad de ska heta och hur många "infractus" som finns vet vi ännu inte. TF

Cortinarius percomis (kryddspindling). Under Borgsjöveckan diskuterades att man kan dela in de funna

kollekterna av *C. percomis* i två-tre morfologiskt distinkta grupper. Preliminära molekylära (DNA) studier av kollekterna från Borgsjöveckan stöttar dessa observationer. Men det är för tidigt att säga något om framtidens konklusioner vad gäller antal arter och namn. Om man inkluderar *C. percomis* (-liknande) arter från hela Europa är det troligen tal om minst fem distinkta genetiska arter. TF

Inocybe posterula är enligt Funga Nordica tämligen vanlig under tall på kalkmark. JOT

Ramaria rubrievanesens (druvfingersvamp).

Ramariakännaren Lennart Söderberg har bestämt flera kollekter från mittersvenska området med druvfingersvamp till *R. rubrievanesens*. Det lär även finnas en sydlig art i bokskog som ska heta *R. rubripermanens*. Kollektivt brukar man ange *Ramaria botrytis* s. lato. eller coll. när man är osäker på vilket taxa det rör sig om.

4 Ammerön, Sågbacken, Revsund sn, Jmt

Lokal nr 153 i exkursionsguiden

Koordinat: 6968290; 1471755 (250 m)

Delvis kalkbarrskog, nyckelbiotop

26 augusti 2010

Färdledare: Kill Persson

Uppgiftslämnare: Anders Dahlberg, Herbert Kaufmann

Deltagare: Magnus Andersson, Tor Erik Brandrud, Anders

Dahlberg, Tobias Fröslev, Herbert Kaufmann, Michael

Krikorev, Håkan Lindström, Lars Ljungberg, Hans

Marklund, Kjell Olofsson, Kill Persson, Ivar Sörensen

Albatrellus confluens, brödticka

Albatrellus ovinus, fårticka

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp

Auriscalpium vulgare, örttaggsvamp

Bankera violascens, grantaggsvamp

Calocera viscosa, gullhorn

Cantharellopsis prescottii, kalknavling

Cantharellus lutescens, rödgul trumpetsvamp

Cantharellula umbonata, fläckkantarell

Clitocybe odora, grön trattskevling

Collybia cirrhata, liten nagelskevling

Cortinarius acutus, spetspindling

Cortinarius armeniacus, aprikosspindling

Cortinarius angelesianus, tovspindling

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius betulinus, blekblå spindling

Cortinarius camphoratus, stinkspindling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius casimiri, storsporig spindling

Cortinarius citrinofulvescens TEB

Cortinarius collinitus, violettfootad spindling

Cortinarius croceus, gulskivig kanelspindling

Cortinarius delibutus, gulspindling

Cortinarius gentilis, gulbandad spindling

Cortinarius illuminus

Cortinarius laniger, ullspindling

Cortinarius malachius, malvaspindling

Cortinarius multiformis, lökspindling

Cortinarius obtusus, jodoformspindling

Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling

Cortinarius pholideus, tofsspindling

Cortinarius riederi

Cortinarius rubellus, toppig giftspindling

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius scaurus, myrspindling

Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling

Cortinarius septentrionalis, aurorasvamp HL

Cortinarius stillatitius, honungsspindling

Cortinarius suberi, MA, det HL

Cortinarius subtortus, doftspindling

Cortinarius rusticus, vargspindling

Cortinarius testaceofolius, tegelskivig spindling HL

Cortinarius traganus, bockspindling

Cortinarius vespertinus, vagabondspindling, TEB

Cortinarius vibratilis coll., gallspindling

Cudonia circinans, mössmurkling

Entoloma undatum, bandad navelrödning

Fomitopsis pinicola, klibbticka	Lepiota magnispora, gulflockig fjällskivling
Gomphidius glutinosus, citronslensskivling	Limacella glioderma, brun klibbskivling
Hebeloma velutipes (=longicaudum)	Lyophyllum cf decastes var. decastes, mörk tuvskivling
Helvella macropus, luden skålmurkla	Mycena epipterygia, flåhätta
Heterobasidion annosum, rotticka	Mycena galopus, mjölkhätta
Hydnellum aurantiacum, orange taggsvamp	Mycena laevigata, halhätta
Hydnellum caeruleum, blå taggsvamp	Mycena pura, rättikhätta
Hydnellum ferrugineum, dropptaggsvamp	Oligoporus caesius, blåticka
Hydnum repandum, blek taggsvamp	Paxillus involutus, pluggskivling
Hygrocybe conica, toppvaxskivling	Phaeolepiota aurea, guldtofsskivling
Hygrophorus hedrychii, björkvaxskivling	Phellinus ferrugineofuscus, ullticka
Hygrophorus karstenii, äggvaxskivling	Phellinus tremulae, aspticka
Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling	Phellodon niger, svart taggsvamp, Fä
Hygrophorus piceae, granvaxskivling	Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskivling
Hypholoma fasciculare var. fasciculare, svavelgul slöjskivling	Ramaria rubrievanescens (=botrytis coll.), druvfingersvamp, TEB 144-10, conf. IK
Hypocrea cf nybergiana, klubbdyna	Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp
Inocybe geophylla, sidentråding	Russula atrorubens, svartröd kremla
Ischnoderma benzoinum, sotticka	Russula adusta, svedkremla
Kuehneromyces mutabilis, föränderlig tofsskivling	Russula decolorans, tegelkremla
Lactarius helvus, lakritsriska	Russula gracillima, spädkremla
Lactarius mammosus, stor doftrika	Russula paludosa, storkremla
Lactarius rufus, pepparriska	Russula queletii, krusbärskremla
Lactarius scrobiculatus, svavelrika	Russula rhodopoda, lackkremla
Lactarius sphagneti, vitmossrika	Russula vinosa, vinkremla
Lactarius torminosus, skäggriska	Sarcodon fennicus, bitter taggsvamp, 6968255; 1471852 (50 m), MA, UPS
Lactarius trivialis, skogsrika	Suillus luteus, smörsopp
Lactarius tuomikoskii	Tricholoma inamoenum, luktmusseron
Lactarius uvidus, lilariska	Tricholoma aestuans, bitter riddarmusseron
Lactarius vietus, grårika	Tricholoma olivaceotinctum, fjällfotad musseron
Lactarius zonarioides, granrika	Tricholomopsis decora, stubbmusseron
Leccinum variicolor, fläcksopp	
Leccinum versipelle, tegelsopp	
Lentaria byssiseda, spinnfingersvamp	

Kommentar

Följande arter i listan indikerar fin kalkbarrskog: Bankera violascens (grantaggsvamp), Cantharellopsis prescotii (kalknavling), Cortinarius harcynicus (violspindling), Hydnellum caeruleum (blå taggsvamp), Hypocrea cf nybergiana (klubb-

dyna), Limacella glioderma (brun klibbskivling), Sarcodon fennicus (bitter taggsvamp), Tricholoma olivaceotinctum (fjällfotad musseron).

Hypocrea alutacea coll. (klubbdyna). Klubbdynor ser vi mest i fina kalkgranskogar i mittsvenska området. De fördes tidigare till släktet Podostroma men ingår numera i släktet Hypocrea. Ascomycetkännaren Ove Eriksson i Umeå har sänt följande nyckel till de skaftade arterna inom Hypocrea (klubbdynor):

Key to the stipitate species of Hypocrea in Europe

- * 1. Stromata on wood and bark, clavate to irregular, fertile part yellowish, anamorph green-conidial.....H. alutacea
- * 1. Stromata on the ground, typically in leaf litter of Picea, anamorphs white-conidial2
- * 2. Stromata large, fertile part reddish-brown to brownish orange, pigment inhomogeneously distributed, distal ascospore cell (3.0–)3.5–4.0(–5.5) × 3.0–3.5(–4.2) µm, proximal ascospore cell (3.0–)4.0–5.0(–5.5) × (2.2–)2.7–3.0(–4.0) µm.
.....H. nybergiana
- * 2. Stromata small or medium-sized, fertile part pale yellowish when fresh, distal ascospore cell (2.7–)3.0–3.5(–4.0) × (2.5–)2.7–3.2(–3.5) µm, proximal ascospore cell (3.0–)3.5–4.5(–5.5) × (2.0–)2.3–2.7(–3.0) µm.....3

Hypocrea nybergiana, klubbdyna
Foto: Herbert Kaufmann

- * 3. Stromata medium-sized, colour not changing upon drying, perithecia not decurrent on stipe, anamorph Verticillium-like, conidia 3.0–5.5(–8.0) μm long on CMD, phialide length on SNA (8–)11–17(–23) μm*H. leucopus*
- * 3. Stromata small, to 2.5 cm long, colour changing to ochre upon drying, solitary or grouped perithecia decurrent on stipe, anamorph irregularly Verticillium-like, conidia (3.0–)3.3–4.0(–4.5) μm long on CMD, phialide length on SNA (5–)6–11(–18) μm*H. seppi*

Ove Eriksson har uppgifter om förekomster av klubbdynor i sin checklista över svenska ascomyceter (www.umu.se/myconet/asco/indexASCO.html). Där framgår att *Hypocrea alutacea* är funnen från Skåne – Norrbotten. *Hypocrea nybergiana* anges från "Upl, Vrm, Jmt (Bräcke 5/9 1997 Doris Laber (H))". Man bör mikroskopera de skaftade arterna inom släktet *Hypocrea* för att helt säkert kunna fastställa art. Merparten av de klubbdynor som vi finner i kalkbarrskogar i midsvenska området torde vara *Hypocrea nybergiana*,

***Hypocrea gelatinosa* (grönpricksdyna)** är en annan art inom släktet *Hypocrea* som är lätt igenkänd i fält, se bild i Ryman-Holmåsens svampbok. Även sporererna är mörkt olivgröna! Den växer på murken lövved och har sin kända, svenska nordgräns i Mpd. Vi har funnit grönpricksdyna bl.a. vid Klampenborgs naturreservat, Njurunda sn och i hassellundarna vid Vattjomåsen i Tuna sn.

JOT

***Cortinarius scaurus* (myrspindling).** Vanligen behandlas de tre morfologiska varieteterna av *C. scaurus* i Norden som just tre varieteter (var *scaurus*, var. *sphagnophilus*, var. *herpeticus*). Genetiskt finns dock ingen överlappning mellan formerna och de bör nog utifrån släktskapsmässig och biologisk synpunkt uppfattas som tre separata arter: *C. scaurus*, *C. sphagnophilus*, *C. herpeticus*.

TF

***Tricholoma olivaceotinctum* (fjällfotad musseron)** finns avbildad i Ryman-Holmåsens (2006). Bilden är från Jmt, Mörsil sn, Sällsjö. Där anges "endast uppmärksamman från Jmt, men där traktvis inte ovanlig t.ex. kring Storsjön." Men vi finner fjällfotad musseron även i äldre, fina kalkgranskogar i västra Mpd bl.a. flera fynd nu under Borgsjöveckan. Den bör även finnas på kalkmoränen i västra Ång.

JOT

*Cortinariuskännare
sniffar och diskuterar
Foto: Kjell Olofsson*

5 Andersön NR, Sunne sn, Jmt

Lokal nr 118 i exkursionsguiden
7005351; 1430418

Granskog med gamla tallar på kalksten
27 augusti 2010

Uppgiftslämnare: Tor Erik Brandrud

Deltagare: Tor Erik Brandrud, Tobias Fröslev, Ilkka Kytövuori, Håkan Lindström m.fl.

Bankera fuligineoalba, talltaggsvamp
Cortinarius aureofulvus, gyllenkremla
Cortinarius bovinus coll.
Cortinarius corrosus, bullspindling

Cortinarius pini, jämtlandsspindling
Cortinarius solis-occasus, slät ullspindling
Hydnellum caeruleum, blå taggsvamp
Hygrophorus purpurascens, slöjvaxskivling, UPS
Inocybe melanopus, UPS
Inocybe obsoleta, UPS
Inocybe cf perlata
Russula aurea, guldkremla
Russula densifolia, tätskivig svedkremla
Sarcodon scabrosus, skrovlig taggsvamp

Kommentar

Bengt Petterson har i exkursionskatalogen delat in Andersöns naturreservat i många olika delområden. Ovanstående fynd är från området Skansholmen västra delen, östra delen och södra delen dvs skogarna nära infarten till reservatet. Här finns mäktiga gamla tallar på kalksten. Bland tidigare fynd vid Andersön NR kan nämnas Cortinarius cupreorufus (koppartaggsvamp), Geastrum fimbriatum (fransig jordstjärna), Hydnellum auratile (brandtaggsvamp), Ramaria fennica (lilafotad fingersvamp), Tricholoma aurantium (brandmusseron), T. matsutake (goliatmusseron). Sarcodon fuligineoviolaceus (lilaköttig taggsvamp) växer, enligt BEP, rikligt vissa år. JOT

Här i Andersön NR finns bl.a. vid Skansholmen, under goda svamphöstar, stora mycelringar med Cortinarius fus-

cobovinus. Denna art är lätt att känna igen i fält genom sin radiärt mörkstrimmiga hatt. Annars måste man använda mikroskop för att identifiera de fyra arterna i Bovini: C. bovinus, C. oulankaensis, C. fuscobovinus, C. anisochrous. Alla ser lika mörka ut i exsiccat. De tre första finns på kalkplattan i Centraljämtland. Den sistnämnda har jag bara funnit på Gotland. C. bovinus och C. oulankaensis finns i stor mängd vid Fillstabäcken, Frösö sn. C. oulankaensis är den enda arten i gänget som är känd från Medelpad. Vad gäller mikroskopiska kännetecken så har C. bovinus något mindre sporer än C. oulankaensis vars sporer även är lite mer mandelformiga dvs mer spetsiga i apex-änden. Sporererna hos C. bovinus är mer regelbundet elliptiska. HL

GRANBARKBORREN – NATURENS HÄMND

Stora angrepp av granbarkborre konstaterades år 2010 i västra Medelpad, Ådalen och östra Jämtland. Primärt anges stor-
mar 2007 med många fallna granar som orsak. Men en bidra-
gande orsak är även de monokulturer med likåldrig granskog
som skapats under 1900-talet då lövskogen huggits upp till
ved eller sprutats bort. Det svenska landskapet "granifieras"
alltmer. Här skulle behövas konkreta råd från Skogsstyrelsen:

*** lämna lövträd vid röjningar och gallringar så att äldre mer naturliga, flerskiktade och motståndskraftiga blandskogar skapas med gran,, tall, björk, asp, sälg. Äldre grova levande och döda lövträd hyser även höga naturvärden.**

*** återgå till mer av ståndortsanpassning: plantera tall på tallmarker och gran på granmarker,**

*** tillåt mer självföryngring på lämpliga marker**

*** minska älgstammen så ny tall, asp, sälg har en chans att utvecklas,**

*** återinför mer av bränning som metod för markberedning på främst tallmarker, öka arealen med naturvårdsbränning,**

*** gallra inte granmonokulturer över 60 år.**

6 Blixtbäckselet O – Norrån S, Hällesjö sn, Jmt

Lokal nr 139 A i exkursionsguiden

Koordinat: 6966000; 1524055 (500 m)

Flack tallskog, delvis på sand, där goliatmusseroner växer rikligt vissa år. Rikare grandominerad skog närmast Norrån i norra delen med bl.a. kandelabersvamp (*Clavicornia pyxidata*) på asplågor och skogsfru (*Epipogium aphyllum*) på marken.

27 augusti 2010

Färdledare: Bengt Petterson

Uppgiftslämnare: Bengt Petterson, Maj-Britt Såthe

Deltagare: Gunnel Avehag, Göran Eriksson (Lst Z), Inga-Lill Franzén, Birgitta Gahne, Pär Hedberg (Lst Z), Eva Lundell, Sofia Lundell, Claes-Göran Mellberg, Eva Svensson, Maj-Britt Såthe.

Albatrellus confluens, brödticka

Albatrellus subrubescens, lammticka

Amanita muscaria, röd flugsvamp

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp

Amanita vaginata, grå kamskivling

Bankera violascens, grantaggsvamp

Cantharellula umbonata, fläckkantarell

Cantharellus tubaeformis, trattkantarell

Ceriporia reticulata, nätticka

Clavariadelphus sachalinensis, storsporig klubbvamp

Clavicornia pyxidata, kandelabersvamp

Clitocybe fragrans, dofttrattskivling

Collybia tuberosa, spetsknölig nagelskivling

Coltricia perennis, skinnticka

Cortinarius armeniacus, aprikosspindling

Cortinarius balteatus, bårdspindling

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius betulinus, blekblå spindling

Cortinarius camphoratus, stinkspindling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius causticus, pepparspindling

Cortinarius collinitus, violettfootad slemspindling

Cortinarius colus, flamspindling, BG, Fä

Cortinarius croceus, gulskivig kanelspindling

Cortinarius claricolor, vitkransad spindling, BP det TEB

Cortinarius delibutus, gulspindling

Cortinarius laniger, ullspindling

Cortinarius mucosus, hedspindling

Cortinarius multiformis, lökspindling

Cortinarius odhinnii, glödspindling

Cortinarius pinophilus

Cortinarius sphagnophilus

Cortinarius testaceofolius, tegelskivig spindling

Cortinarius traganus, bockspindling

Cortinarius vibratilis, gallspindling

Cudonia confusa, blek mössmurkling

Cystoderma amianthinum, ockragul grynskivling

Exobasidium vaccinii, lingonsvulst

Galerina pumila, honungshättning

Gomphidius roseus, rosenslemskivling

Gymnoplilus penetrans, fläckig bitterskivling

Gymnopus androsaceus, tagelbrosking

Hebeloma sacchariolens, doftfränskivling

Hydnellum aurantiacum, orange taggsvamp

Hydnellum caeruleum, blå taggsvamp

Hydnellum ferrugineum, dropptaggsvamp

Hydnellum peckii, skarp dropptaggsvamp

Hydnum repandum, blek taggsvamp

Hygrophorus discoideus, diskfränskivling

Hygrophorus hedrychii, björkvaxskivling

Hygrophorus hyacinthinus, hyacintvaxskivling, BP det HK

Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling
 Laccaria laccata, laxskivling
 Lactarius deterrimus, blodrisk
 Lactarius mammosus, mörk doftrisk
 Lactarius repraesentaneus, svavelrisk
 Lactarius zonarioides, granrisk
 Leccinum versipelle, tegelsopp
 Leccinum vulpinum, tallsopp
 Lyophyllum decastes var. decastes, mörk tuvskivling
 Mycena galericulata, rynkhätta
 Mycena zephrus, fläckhätta
 Oxyporus corticola, barkticka
 Peziza badia, brunskål
 Phellinus chrysoloma, granticka
 Phellodon niger, svart taggsvamp
 Phellodon tomentosus, trattaggsvamp

Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskivling
 Pluteus umbrosus, borstskölding
 Rhodocollybia butyracea f. butyracea, mörk nagelskivling
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula lutea, äggkremla
 Russula paludosa, storkremla
 Russula queletii, krusbärskremla
 Suillus bovinus, örsopp
 Suillus variegatus, sandsopp
 Tapinella atrotomentosa, sammetsfotad pluggskivling
 Trichaptum abietinum, violticka
 Trametes ochracea, zonticka
 Tricholoma aestuans, bitter riddarmusseron
 Tricholoma matsutake, goliatmusseron
 Tricholomopsis decora, stubbmusseron

Kommentar

Hygrophorus hyacinthinus (hyacintvaxskivling) liknar doftvaxskivling (*H. agathosmus*) men doftar ungefär som hyacint. Den hade tidigare cirka 10 kända, aktuella svenska lokaler varav 2 på Gotland och 3 på alnökalken i Medelpad. Nu fann vi denna juldofande raritet på flera nya lokaler i Jämtland. Den är förut funnen år 2006 i Edsådalen i västra Jämtland av BEP och Pär Hedberg (Lst Z) det Lars Lundberg.

Lyophyllum decastes var. decastes (mörk tuvskivling). Ryman-Holmåsens svampbok har 14 arter i sin nyckel till släktet *Lyophyllum*. Funga Nordica (2008) har cirka 40 arter. Forskare i bl.a. Göteborg studerar karaktärer bl.a. DNA inom släktet *Lyophyllum*. Det sker stora omändringar av taxonomin. Vit tuvskivling heter numera *Clitocybe connata*, almmussling heter *Hypsizygus ulmarius* och knipprattskeppling heter *Lepista ovipora*. Det gäller att hänga med i ändringarna! Forskarna har även kommit fram till att vår "decastes" på norrländska tallhedar är samma art som japanernas "shimeji" som lär kosta flera tusen kronor kilot på gatan i Japan! Mörk tuvskivling

rankas i t.ex. Danmark som en populär matsvamp. Den finns dock inte som matsvamp i Pelle Holmbergs och Hans Marklunds "Nya svampboken". Kanske klokt eftersom magproblem och hallucinationer finns inrapporterade efter förtäring. JOT

Vid svamputställning i Sundsvall år 1973 kom Matförsborna Monika Olsen och Hans Holm med en över 20 kilo tung gytttrad svamp som undertecknad bestämde till mörk tuvskivling i enlighet med tidigare fynd och Cortins svampbok. Cortin skriver: "Mörk tuvskivling, *Clitocybe conglobata* syn. *Tricholoma conglobata*. Smeknamn: sköldpaddan". Från en gemensam fotbas växte ett otal tätt sammanvuxna fruktkroppar. På de flesta svamparna fanns vårtiga kakor, var och en början till en ny tuva. Det gick att urskilja vita skivor. Även på fotbasen fanns en mängd kakor som mest likande blomkålshuvuden. Sundsvalls Tidning avslutar reportage med orden: "20 tre-stjärniga kilon svamp på stående fot!". Se bild av svampbumlingen härintill. SM

"Lyophyllum decastes var. decastes, mörk tuvskivling
 Se text ovan om fynd av jättestort exemplar år 1973!"
 Siw Muskos t.h.

Foto, inskannat urklipp från Sundsvalls Tidning

7 Blixtbäcksselet NV – Kvarnån V, Hällesjö sn, Jmt

Lokal nr 139 B i exkursionsguiden

Koordinat: 6966370; 1523670 (500 m)

Åstallskog av getryggmodell med bl.a. musseroner och taggsvampar. Smalt band med rik, grandominerad skog vid åsfoten och längs Kvarnån i östra delen av området.

27.08.2010

Färdledare: Bengt Petterson

Uppgiftslämnare: Bengt Petterson, Maj-Britt Såthe

Deltagare: Gunnel Avehag, Göran Eriksson (Lst Z), Inga-Lill Franzén, Birgitta Gahne, Pär Hedberg (Lst Z) Eva Lundell, Sofia Lundell, Claes-Göran Mellberg, Eva Svensson, Maj-Britt Såthe.

Albatrellus ovinus, fårticka

Albatrellus subrubescens, lammticka

Alloclavaria purpurea, luddfingersvamp

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp

Calocera viscosa, gullhorn

Cantharellula umbonata, fläckkantarell

Cantharellus cibarius, kantarell

Cantharellus aurora, rödgul trumpetssvamp

Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp

Clavariadelphus sachalinensis, storsporig klubbssvamp

Collybia tuberosa, spetsknölig nagelskivling

Cortinarius armeniacus, aprikosspindling

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius balteatus, bårdspindling

Cortinarius betulinus, blekblå spindling

Cortinarius brunneus, umbraspindling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius causticus, pepparspindling

Cortinarius claricolor, vitkransad spindling, leg BEP, det TEB

Cortinarius clarobrunneus

Cortinarius collinitus, violettfootad slemsspindling

Cortinarius croceus, gulskivig kanelspindling

Cortinarius dolabratus, korpspindling

Cortinarius glandicolor, toppig umbraspindling

Cortinarius leucophanes, gräddspindling

Cortinarius laniger, ullspindling

Cortinarius malachius, malvaspindling

Cortinarius mucifluus, tallspindling

Cortinarius mucosus, hedspindling

Cortinarius multiformis, lökspindling

Cortinarius odhinnii, glödspindling

Cortinarius paleaceus, pelargonspindling

Cortinarius paragaudis, tegelbandspindling

Cortinarius pholideus, tofsspindling

Cortinarius pinigaudis, det IK

Cortinarius quarciticus, kvartsspindling

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius scabrus, myrspindling

Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling

Cortinarius stillatitius, honungsspindling

Cortinarius striaepilus coll., det HL

Cortinarius testaceofolius, tegelskivig spindling

Cortinarius vibratilis, gallspindling

Cystoderma amianthinum, ockragul grynskivling

Exobasidium vaccinii, lingonsvulst

Fomes fomentarius, fnöskticka

Gomphidius glutinosus, citronsllemskivling

Gymnopus androsaceus, tagelbrosking

Hebeloma incarnatum

Hebeloma mesophaeum, diskfränskivling

Hebeloma sinapizans, senapsfränskivling

Hydnellum caeruleum, blå taggsvamp

Hydnellum ferrugineum, dropptaggsvamp, massvis

Hydnellum suaveolens, dofttaggsvamp

Hygrophorus camarophyllus, sotvaxskivling

Hygrophorus discoideus, diskfränskivling

Hygrophorus erubescens, besk vaxskivling

Hygrophorus hyacinthinus, hyacintvaxskivling det HK

Hypholoma fasciculare var. *fasciculare*, svavelgul slöjskivling

Inocybe striata

Laccaria laccata, laxskivling

Lactarius auriolla, sumprisk

Lactarius deterrimus, blodrisk

Lactarius fuliginosus, rökriska

Lactarius leonis, lejonrisk

Lactarius mammosus, mörk kokosrisk

Lactarius olivinus, olivrisk

Lactarius rufus, pepparrisk

Lactarius scrobiculatus, svavelrisk

Lactarius trivialis, skogsrisk

Lactarius vietus, grårisk

Leccinum vulpinum, tallsopp

Mycena galopus, mjölkhatta

Otidea leporina, litet haröra

Phellodon niger, svart taggsvamp

Piptoporus betulinus, björkticka

Pluteus cervinus, hjortskölding

Ramaria rubrievanescens (botrytis coll.), druvfingersvamp

Russula betularum, blek giftkremla

Russula chloroides, trattkremla, HK, (S)

Russula emetica, giftkremla

Russula foetens, stinkkremla

Russula griseascens, grånande giftkremla

Russula puellaris, siennakremla

Sarcodon fennicus, bitter taggsvamp

Spathularia flavida, spadmurkling
 Suillus bovinus, örsopp
 Suillus variegatus, sandsopp
 Tricholoma matsutake, goliatmusseron

Tricholoma saponaceum, såpmusseron
 Tricholoma virgatum, gallmusseron
 Tricholomopsis decora, stubbmusseron
 Tricholomopsis rutilans, prickmusseron

Kommentar

Cortinarius pinigaudis är nybeskriven av Ilkka Kytövuori och hans elever. Molekylära metoder har visat på två småsporiga taxa i komplexet kring *C. paragaudis* som är bunden till gran medan tallskogsformen nu benämnes *C. pinigaudis*. De ser ungefär likadana ut och även sporererna är likartade. JOT

Lactarius olivinus, olivinriska växer sällsynt i fuktig kalkgranskog i mittsvenska kalkområdet. Man finner den

ibland i yngre granskogar. Den finns även i södra Sverige, se artikel av Anita Stridvall i SMT 2010/3 sidan 22 med Leif Stridvalls bild av olivinriska. JOT

Phellodon niger (svart taggsvamp) noterades på många lokaler under Borgsjöveckan och är rätt vanlig i mager barrskog i mittsvenska området. Den är variabel och består kanske av flera arter.

8 Boflon O, Haverö sn, Mpd

Lokal nr 73 i exkursionsguiden

Koordinat: 6934768; 1476808, 17F6f 41

Vändplan, kalkrik gransumpskog, högörtsskog med tolt, rikkärr

Fuktigt i skogen, duggregn, fräscha svampar

24 augusti 2010

Färdledare: Jan-Olof Tedebrand

Uppgiftslämnare: Anita Stridvall, Jan-Olof Tedebrand, Marjo & Nico Dam

Deltagare: Marjo och Nico Dam, Stig Jacobsson, Ellen Larsson, Anne Molia, Jeanette Södermark, Anita Stridvall, Ivar Sörensen, Jan-Olof Tedebrand, Bart Van der Berg, Mirjam Veerkamp

Amanita muscaria var. regalis, brun flugsvamp
 Amanita vaginata, grå kamskivling
 Clavariadelphus truncatus, flattoppad klubbsvamp, Fä
 Clitocybe odora var. odora, grön trattskevling
 Clitopilus hobsonii, vedmjölmussling
 Collybia cirrhata, liten nagelskevling
 Cortinarius acutus, spetspindling
 Cortinarius armeniacus, aprikosspindling
 Cortinarius armillatus, rödbandad spindling
 Cortinarius betulinus, bleklå spindling
 Cortinarius brunneus, umbraspindling
 Cortinarius camphoratus, stinkspindling
 Cortinarius caperatus, rimskivling
 Cortinarius citrinofulvescens
 Cortinarius collinitus, violettfootad slemspindling
 Cortinarius duracinus, broskspindling
 Cortinarius erubescens
 Cortinarius flexipes var. flexipes, toppspindling
 Cortinarius gentilis, gulbandad spindling
 Cortinarius illuminatus

Cortinarius laniger, ullspindling
 Cortinarius multififormis var. rufescens, det TEB
 Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling
 Cortinarius pholideus, tofsspindling
 Cortinarius rubellus, toppig giftspindling
 Cortinarius rusticus, vargspindling
 Cortinarius sanguineus, blodspindling (vanlig)
 Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling
 Cortinarius solis-occasus, slät ullspindling
 Cortinarius sphagnophilus
 Cortinarius spilomeus, rödflockig spindling
 Cortinarius stillatitius, honungsspindling
 Cortinarius subtortus, doftspindling
 Cortinarius tortuosus, vridspindling
 Cortinarius traganus, bockspindling
 Cortinarius trivialis, trappspindling
 Cortinarius venustus, sköfotad spindling
 Cystoderma amianthinum, ockragul grynskivling
 Cystoderma cinnabarina, cinnoberröd grynskivling
 Entoloma lividoalbum, lundrödling
 Entoloma turbidum, granrödling
 Fomes fomentarius, fnöskticka
 Fomitopsis pinicola, klibbticka
 Gomphidius glutinosus, citronslemskivling
 Gymnopus androsaceus, tagelbrosking
 Gymnopus confluens, brosknagelskevling
 Hebeloma bryogenes, mossfränskivling
 Hydnellum ferrugineum, dropptaggsvamp
 Hydnium repandum, blek taggsvamp
 Hygrophorus karstenii, äggvaxskivling
 Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling
 Hygrophorus persicolor

Hygrophorus piceae, granvaxskivling
 Hypocrea pulvinata, tickdyna
 Inocybe lacera, mörktråding
 Inocybe calamistrata, grönfotstråding
 Inocybe cervicolor, hjorttråding
 Inocybe flavella
 Inocybe flocculosa, luddtråding
 Inocybe geophylla, sidentråding
 Inocybe muricellata, det EL
 Inocybe nitidiuscula, mosstråding
 Inocybe rimosa, topptråding
 Laccaria laccata, laxskivling
 Lactarius aquizonatus, blek fransrisk
 Lactarius auricola, sumpriska, det SJ
 Lactarius badiosanguineus, svartröd risk
 Lactarius citriolens, fransrisk, det. Marjo & Nico Dam
 Lactarius deterrimus, blodrisk
 Lactarius hysginus, gulskivig risk
 Lactarius necator, svartriska
 Lactarius pubescens, blek skäggriska
 Lactarius resimus, alabasterriska
 Lactarius rufus, pepparriska
 Lactarius scrobiculatus, svavelrisk
 Lactarius sphagneti, vitmossrisk
 Lactarius torminosus, skäggriska
 Lactarius tuomikoskii
 Lactarius trivialis, skogsrisk
 Lactarius vietus, grårisk
 Leccinum scabrum, björksopp
 Leccinum variicolor, fläcksopp
 Leccinum versipelle, tegelsopp
 Lepiota clypeolaria, spenslig fjällskivling
 Limacella glioderma, brun klibbskivling

Lycoperdon nigrescens, mörk röksvamp
 Lycoperdon perlatum, vårtig röksvamp
 Lycoperdon pyriforme, gytttrad röksvamp
 Lyophyllum fumosum, röktuvskivling
 Marasmiellus perforans, barrbrosking
 Mycena galericulata, rynkhätta
 Mycena haematopus, blodhätta
 Mycena laevigata, halhätta
 Mycena pura, rättikhätta
 Mycena rubromarginata, rödeggad hätta
 Mycena sanguinolenta, mörkeggad blodhätta
 Naucoria escharioides, blek alskräling
 Naucoria zonata
 Phellinus conchatus, sälgticka
 Phellinus lundellii, björkeldticka
 Phellodon tomentosus, trattaggsvamp
 Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskivling
 Piptoporus betulinus, björkticka
 Pluteus leoninus, gulskölding
 Pluteus umbrosus var. umbrosus, borstskölding
 Pseudographis pinicola, gammelgranskål
 Rhodocollybia butyracea f. butyracea, mörk nagelskivling
 Rickenella fibula, vaxnavling
 Russula consobrina, nässelkremla
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula delica, trattkremla
 Russula fragilis, skörkremla
 Russula rhodopoda, lackkremla (vanlig)
 Suillus variegatus, sandsopp
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron
 Tricholoma fulvum, fläckmusseron
 Xerocomus ferrugineus, sammetssopp

Kommentar

I slutningen fanns ett skogstorp för hundra år sedan och skogen var glesare och betades. Rester av torpet syns i form av jordkällare och ännu öppna björkhagar. Vissa år blommar ett tiotal grupper med orkidén skogsfru (*Epipogium aphyllum*) i sumpskogen. Rik flora av marksvampar bl.a. *Inocybe terrigena* (fjällig ringtråding), *Hebeloma syrjense* och *Russula olivobrunnea* (guckusko-kremla). I det fuktiga lokalklimatet nere längs bäcken frodas högorter såsom strutbräken (*Mattheuccia struthiopteris*). Här växer även på asparna lunglav + dess parasit lunglavsknapp (*Plectocarpon lichenum*), funnen av vår eminente medelpadske lavkännare Håkan Sundin. Här fanns även gammelgranskål, finbräken, knärot, kalkkammosa och korallblylav.

Man tar vänster in på skogsväg strax före byn Snöberg och kör rakt upp hela tiden och når en vändplan. Sveaskog

har på vår inrådan skyddat skogen och bekostat stor skylt om naturvärdena som finns vid vändplanen. Skylten avtäcktes inför valet 2002 av riksdagsledamot Åsa Domeij, som då var ledamot av Sveaskogs styrelse, och av Ånges kommunalråd Sten Ove Danielsson inför bybor från byarna Byberget och Snöberg och inför TV-kameror. Byborna vill nämligen satsa på ekoturism och den här skyltade sumpskogen med dess växter är ett av utflyktsobjekten. Vi har även varit med på seminarier om natur och kultur som byborna ordnat där vi informerat om blommor och svampar i området.

I vägdike vid vändplanen är *Multiclavula corynoides* (grenig lavklubba) tidigare funnen. Under gråal och säl och bland björnmossa i kanten av vändplanen växte nu grupper med skrälingen *Naucoria zonata*. Den är först funnen i Borgsjö och avmålad år 1997 av tysken Erhard Ludwig

samt senare beskriven av denne som ny art. Våra holländska vänner missade nästan fikapausen, fotograferade länge och samlade kollekt av rariteten i kanten på vändplanen. De hade även funnit *Naucoria zonata* under gårdagens exkursion till Julåsen enligt Geert Schmidt-Stohn.

Anita och Leif Stridvall var de som fann *Naucoria zonata* här vid vändplanen år 2003, se bild på hemsidan www.stridvall.se/fungi/gallery *Naucoria zonata* är således funnen på tre lokaler i västra Medelpad. Den är hittills bara belagd från ett fåtal lokaler i boreal zon i Finland och Sverige, men är troligen förbisedd. Kännetecknen är bl.a. stark doft av *Geranium* och bitter smak.

I skogs- och myrområden norr och öster om byn Snöberg är många rara kärlväxer anträffade som indikerar skyddsvärd natur: guckusko, myskmadra, skogsbrämsa och skogsknipprot. Trolldruvemätare, "fjärilarnas norna", finns här och har lockat fjärilsvänner från när och fjärran. Hela rikområdet kring Snöberg borde detaljinventeras och ett större reservat skulle platsa väl, särskilt som stora områden ägs av vårt statliga Sveaskog (f.d. Haverö kronopark). I övriga Haverö dominerar annars mest magra tallskogar på hedmark och blockig mark.

Området har besökts under flera Borgsjöveckor och **59 spindlingar är hittills noterade, se nedan.** *Cortinarius andreae* Lindström är uppkallad efter Håkans Lindströms son Andreas. Bild av Andreas egen spindling finns i CFP E17. *C. andreae*, *anomalus* (björkspindling), *armeniacus* (aprikosspindling), *armillatus* (rödbandad spindling), *badiovinaceus*, *balaustinus* (strålspsindling), *betulinus* (blekblå spindling), *bivelus* (hålspsindling), *brunneus* (umbraspsindling), *callisteus* (lokspindling), *camphoratus* (stinkspindling), *caperatus* (rimskivling), *citrinofulvescens*, *collinitus* (violett fotad spindling), *cyanites* (rodnande spindling), *delibutus* (gulspindling), *duracinus* (broskspsindling), *flexipes* var *flabellus* (toppspsindling), *fraudulosus* var *rosargutus* (granrotspsindling), *fulvescens* (hjortspindling), *gentilis* (gulbandad spindling), *harcynicus* (violspindling), *hemitrichus* (fjunspindling), *illuminus* (blekfotad spindling),

imbutus (källarspsindling), *laniger* (ullspindling), *limonius* (eldspindling), *malachius* (malvaspsindling), *malicorius* (grönköttig spindling), *multiformis* (lökspsindling), *obtus* (jodoformspsindling), *ochropallidus*, *ochrophyllus* (ockraspsindling), *paragaudis* ssp *paragaudis* (tegelbandspsindling), *parvannulatus* (kragspindling), *pholideus* (tofsspsindling), *pilatii* (barrfjunspindling), *porphyropus* (anillinspsindling), *raphanoides* (rättikspindling), *riederi* (=fulvoochras-cens), *rubellus* (toppig giftspindling), *rusticus* (vargspindling), *salor* (blå slemspindling), *sanguineus* (blodspindling), *saturninus* (sälgspsindling), *scaurus* var *scaurus* (blå myrspindling), *septentrionalis* (auroraspsindling), *sommerfeltii* (mörk kanelspindling), *spilomeus* (rödflockig spindling), *stil-latitius* (honungsspsindling), *subtortus* (doftspindling), *tabularis*, *tortuosus* (vridspindling), *trivialis* (trappspindling), *tubarius* (kärrspindling), *uraceus* (svartnande spindling), *venustus* (skönfotad spindling), *vibratilis* (gallspindling). JOT

Clavariadelphus truncatus, flattoppad klubb-svamp är ett typiskt inslag i gamla kalkgranskogar i mittsvenska området. Fin bild och beskrivning finns i Skogsstyrelsens och Johan Nitares praktverk om Signalarter i skogen. JOT

Lactarius citriolens, fransrisk finns på Marjo och Nico Dams artlista och är en vanlig art i kalkområden i Centraleuropa men verkar även ha en del nordliga utposter. Enligt Funga Nordica växer fransrisk "sällsynt i hemiboreal-boreal zon, mycket sällsynt i tempererad och subalpin zon." Miljön anges som kalkrik mark under lövträd bl.a. björk. Fransrisk finns avbildad i Ryman-Holmåsens svampbok sidan 557. Där anges även på utbredningskarta några finska fynd som ligger ännu längre norrut än Medelpad. De svenska förekomsterna ligger annars mest i nordupplands kalkskogar. Monografin "The genus *Lactarius* in north Europe (1998) anger att fransrisk liknar *Lactarius aquizonatus* (blek fransrisk) som dock har klibbiga hår på hattkanten och annorlunda formade sporer. JOT

9 Bomsand, Gimdalen, Nyhems sn, Jmt

Lokal nr 143 i exkursionsguiden

Koordinat: 697177; 1493010 (300 m)

Litet område, mest tallskog på sandig mark, strandnära.

Taggsvampskog

25 augusti 2010

Färdledare: Bengt Petterson

Uppgiftslämnare: Anders Dahlberg

Deltagare: Egil och Katriina Bendiksen, Anders Dahlberg,

Birgitta Gahne, Herbert Kaufmann, Joachim Krumlinde,

Ilkka Kytövuori, Lars Ljungberg, Claes Göran Mellberg, Ewa

Svensson, Ivar Sörensen

Albatrellus confluens, brödticka

Amanita porphyria, mörk ringad flugsvamp

Amanita muscaria var. *muscaria*, röd flugsvamp

Bankera violascens, grantaggsvamp

Coltricia perennis, skinn-ticka

Cortinarius armeniacus, aprikosspindling

Cortinarius collinitus, violett fotad slemspindling

Cortinarius laniger, ullspindling

Cortinarius mucosus, hedspindling

Cortinarius pholideus, tofsspindling
 Cortinarius porphyropus, anillinspindling
 Cortinarius raphanoides, rätttikspindling
 Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling
 Cortinarius traganus, bockspindling
 Gomphidius roseus, rosenslemskivling, 6971746; I493008
 (10 m)
 Hebeloma velutipes (longicaudum)
 Hydnellum aurantiacum, orange taggsvamp
 Hydnellum caeruleum, blå taggsvamp, 6971700; I493023
 (10 m), BEP
 Hydnellum ferrugineum, dropptaggsvamp
 Hydnellum peckii, skarp dropptaggsvamp, 6971850;
 I492969 (10 m), BEP
 Kuehneromyces mutabilis, föränderlig tofsskivling
 Lactarius aquizonatus, blek fransrisk, UPS
 Lactarius mammosus, mörk kokosrisk
 Lactarius rufus, pepparrisk
 Lactarius torminosus, skäggrisk
 Leccinum versipelle, tegelsopp

Leccinum vulpinum, tallsopp
 Lepiota magnispora (=ventriosospora), gulflockig
 fjällskivling
 Mycena laevigata, halhätta
 Phaeolepiota aurea, guldtotsskivling
 Phellodon niger, svart taggsvamp, Fä
 Phellodon tomentosus, trattaggsvamp
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula puellaris, siennakremla
 Russula paludosa, storkremla
 Russula sanguinea, blodkremla
 Russula vinosa, vinkremla
 Sarcodon fennicus, bitter taggsvamp, UPS
 Sarcodon scabrosus, skrovlig taggsvamp, UPS
 Suillus bovinus, örsopp
 Suillus luteus, smörsopp
 Suillus variegatus, sandsopp
 Tricholoma matsutake, goliatmusseron, UPS
 Xeromphalina cornui, brun bollrostanvling

Kommentar

Sarcodon scabrosus (skrovlig taggsvamp) är näst efter *Sarcodon imbricatum* (fjällig taggsvamp) och *Sarcodon squamosus* (motaggsvamp) den vanligaste *Sarcodon*-arten i magra barrskogar i mittsvenska området och finns även i nya, yngre tallskogar. JOT

Tricholoma matsutake (goliatmusseron) är en känd delikatess. Den växer mindre allmänt i mittsvenska området dels på sandiga tallhedar, dels i bergig barrskog med äldre tall, dels i gamla hällmarkstallskogar längs kusten t.ex. vid Södra Stadsberget i Sundsvall dels i sandfält och

sanddyner vid havet. Stora förekomster finns på de vidsträckta, sandiga tallhedarna i Härjedalen. Den har parfymlik doft och smak. Enligt forskarna uppträder goliatmusseron nästan enbart i äldre tallskogar (över 60 år) och i skogar som har lång skoglig kontinuitet. Den tillhör ett svampsamhälle som under årmiljoner anpassats till kvävefattig barrskogsmark. Hela detta svampsamhälle torde påverkas negativt om magra barrskogar börjar kvävegödas. JOT

Borgsjö hembygdsgård, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 8 i exkursionsguiden

Koordinat: I504975; 6936671

Tallpark

26 augusti 2010

Uppgiftslämnare: Herbert Kaufmann

Russula chloroides, trattkremla

Russula roseipes, rosenfotskremla

10 Borgsjö kyrkogård, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 7 i exkursionsguiden

Koordinat: 6936535; I505226

Björkpark

26 augusti 2010

Uppgiftslämnare: Birgitta Wasstorp

Helvella crispa, vit hattmurkla, SM, UPS

Hygrocybe quieti, luktvaxskivling, BVV, Fä

Infundibulicybe gibba, sommartrattskivling

Russula acrifolia, skarp svedkremla, gran och björk, BW

Russula chloroides, trattkremla, HK I0029, (S)

Russula chloroides, trattkremla, HK I0030, (S)

Russula delica coll., BVV, leg HK, (S)

Russula depallens, bleknande björkkremla, BW

Russula font-queri, gyllenkremla, BW, UPS

Russula intermedia, praktkremla, BW

Russula medullata, BVV, Fä

Russula roseipes, rosenfotskremla, björk-gran-tall, BW

Russula violacea (pelargonia ss Ruotsalainen), BVV, Fä, UPS

Kommentar

Gamla kyrkogårdar med gräsmattor som inte kvävegödslats är en spännande men föga uppmärksammat svampbiotop. Under de femton Borgsjöveckorna 1982-2010 så har den gamla, vackra rokokokyrkan och gräsmarkerna på kyrkogården besökts av många mykologer. Här finns inte bara magra gräsmattor med lång kontinuitet. Under björkarna (bl.a. ornåsbjörk) finns en rik flora av mykorrhizasvampar. Minneslunden slättras en gång om året och hyser många ängssvampar; se lista i artikeln "Ängens Svampar" (tidskriften Jordstjärnan 1992/2). Inne i Borgsjö kyrka finns

medeltida träfigur, helgonbild av S:t Olof, Borgsjöveckornas skyddshelgon!

Herbert Kaufmann arbetar för närvarande med gruppen *Lactarioides* inom släktet *Russula* och samlade därför många kollektioner av "*R.delica*" och "*R.chloroides*" under Borgsjöveckan. De livliga diskussionerna under *Russula*-veckorna 1983, 1984 och 2001 angående våra "trattkrem-lor" återges i artikeln "Släktet *Russula* (krem-lor) i Mittsvenska området", *Jordstjärnan* 2002 (3), sid 11. JOT

11 Bräcke kyrkogård, Bräcke sn, Jmt

Lokal nr 111 i exkursionsguiden

Koordinat: 6959260; 1480480 (100 m); 18FIG40

26 augusti 2010

Kyrkogård med gamla tallar och enstaka björkar på sandmark

Uppgiftslämnare: Anita Stridvall

Deltagare: Stig Jacobsson, Ellen Larsson, Anne Molia, Anita Stridvall

Amanita flavescens

Auriscalpium vulgare, örttaggsvamp

Bovista nigrescens, svartnande äggsvamp

Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp

Clavaria vermicularis, maskfingersvamp

Clavulinopsis corniculata, ängsfingersvamp

Collybia cirrata, liten nagelskivling

Cystodermella granulosa var. *granulosa*, rostbrun grynskivling

Helvella lacunosa, svart hattmurkla

Hohenbuhelia petaloides, spadmusling

Hygrocybe acutoconica, spetsvaxskivling

Hygrocybe ceracea, spröd vaxskivling

Hygrocybe chlorophana, gul vaxskivling

Hygrocybe conica, toppvaxskivling

Hygrocybe helobia, vitlöksvaxskivling

Hygrocybe nitrata, lutvaxskivling

Hygrocybe pratensis, ängsvaxskivling

Hygrocybe virginea, vit vaxskivling

Hygrophoropsis aurantiaca, narrkantarell

Inocybe dulcamara, bittersöt tråding

Inocybe fulva

Inocybe grammata

Inocybe lilacina

Inocybe melanopus, UPS

Lactarius deliciosus, läcker riska

Lactarius pubescens, blek skäggriska

Leccinum scabrum, björksopp

Lycoperdon pyriforme, gyttrad röksvamp

Ossicaulis lignatilis, vedtrattskivling, det SJ

Panaeolus foenesecii, slätterbroking

Russula acrifolia, skarp svedkremla

Russula adusta, svedkremla

Russula gracillima, spädkremla

Russula roseipes, rosenfotskremla

Russula sanguinea, blodkremla

Russula cf. vinosopurpurea

Suillus luteus, smörsopp

Thelephora caryophyllea, vårtöra

Tricholoma equestre, tallriddarmusseron

Tricholoma fulvum, fläckmusseron

Tricholoma scalpturatum, gulnande musseron

Tricholoma terreum, jordmusseron

Kommentar

Vi har under flera jämtlandsturer stannat till vid den vackra träkyrkan i Bräcke och vandrat i den vackra och väl-skötta tallparken på grusigt underlag i en idyllisk bäckdal.

Inocybe melanopus anges i *Funga Nordica* växa under tall på kalkmark, alltså samma ekologi som t.ex. läcker riska. Den noterades även vid Fillstabäcken, Jmt. JOT

Russula cf. vinosopurpurea är osäkert fynd. Den ska enligt *Funga Nordica* växa i tempererad zon under ek på kalkmark och anges bara ha en nordisk lokal vid Åbo i Finland. JOT.

12 Ensillrebodarna V. Halmmyran, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 46 i exkursionsguiden

Koordinat: 6940953; 1497061

24 augusti 2010

Färdledare: Bengt Larsson

Uppgiftslämnare: Hans Andersson, Birgitta Wasstorp

Deltagare: Hans Andersson, Gunnel Avehag, Francesco

Bellu, Egil och Katriina Bendiksen, Inga-Lill Franzén, Ilkka

och Pirjo Kytövuori, Doris och Peter Laber, Franco Matli,

Claes-Göran Mellberg, Bernd Oertel, Kjell Olofsson, Geert

Schmidt-Stohn, Karl Soop, Ewa Svensson, Maj-Britt Sâthe,

Gianni Turrini, Birgitta Wasstorp,

Albatrellus confluens, brödticka

Albatrellus ovinus, färticka

Amanita muscaria var. *muscaria*, röd flugsvamp

Amanita muscaria var. *regalis*, brun flugsvamp

Amanita vaginata, grå kamskivling

Baeospora myosura, kottetätskivling

Boletus edulis, karljohan

Cantharellopsis prescottii, kalknavling

Cantharellus lutescens, rödgul trumpetssvamp

Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp

Climacocysis borealis, trådticka

Collybia confluens, brosknagelskivling

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius balteatus, bårdspindling

Cortinarius brunneus, umbraspindling

Cortinarius caesiocinctus

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius delibutus, gulspindling

Cortinarius erubescens, kastanjespindling, UPS

Cortinarius lepidopus, BL, conf. HL

Cortinarius malicorius, grönköttig spindling

Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling

Cortinarius pholideus, tofsspindling

Cortinarius praestigioides

Cortinarius rusticus, vargspindling

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling

Cortinarius subbalaustinus, kläppspindling, UPS

Cortinarius talus, halmspindling

Fomes fomentarius, fnöskticka

Fomitopsis pinicola, klibbticka

Gymnopilus picreus, mörkfotad bitterskivling

Helvella elastica, smal hattmurkla

Hydnum rufescens coll., rödgul taggsvamp

Hygrophorus erubescens, besk vaxskivling

Hypholoma capnoides, rökslöjskivling

Hypocrea alutacea coll., klubbdyna

Inocybe nematoloma, UPS

Inocybe terrigena, fjällig ringtråding

Kuehneromyces mutabilis, föränderlig tofsskivling

Laccaria laccata, laxskivling

Lactarius aquizonatus, blek fransriska

Leccinum versipelle, tegelsopp

Leccinum vulpinum, tallsopp

Lactarius auriolla, sumpriska, UPS

Lactarius badiosanguineus, svartröd riska

Lactarius deterrimus, blodriska

Lactarius flexuosus var. *roseozonatus*, buktriska

Lactarius necator, svartriska

Lactarius scrobiculatus, svavelriska

Lactarius spinosulus, fjällriska

Lactarius torminosus, skäggriska

Leccinum scabrum, björksopp

Leccinum versipelle, tegelsopp

Leucocortinarius bulbiger, bleksporig spindling, UPS

Marasmiellus perforans, barrbrosking

Megacollybia platyphylla, strecknagelskivling

Mycena haematopus, blodhätta

Mycena laevigata, halhätta

Phellinus chrysoloma, granticka

Pholiota flammans, svaveltofsskivling

Piptoporus betulinus, björkticka

Russula aeruginea, grönkremla

Russula aquosa, sumpkremla

Russula consobrina, nässelkremla

Russula decolorans, tegelkremla

Russula favrei, gransillkremla

Russula griseascens, grånande giftkremla

Russula intermedia, praktkremla

Russula paludosa, storkremla

Skeletocutis amorpha, gullticka

Trichaptum abietinum, violticka

Tricholoma aestuans, bitter riddarmusseron

Tricholoma inamoenum, luktmusseron

Tricholoma olivaceocinctum, fjällfotad musseron, Bernd Oertel m.fl.

Tricholoma saponaceum, såpmusseron

Tricholoma stiparophyllum, rättikmusseron

Tricholoma viridilutescens, UPS

Tricholomopsis decora, stubbmusseron

Tubaria confragosa,

Xeromphalina campanella, stubbrostnavling

Xeromphalina caucinalis var. *caucinalis*, bollrostrnavling

Kommentar

Vid minnesvärd naturvårdsträff på S:t Olofs vårdshus i Borgsjö 1995 påpekade Rolf Lidberg och Håkan Lindström att stråket från Vammen söder om europavägen över Ensillre kalkbarrskog och till sumpskogarna vid de fina rikkärren Halmmyran och Husmyran håller reservatsklass med en skyddsvärd flora och funga. Anders Arnell och Britt-Marie Lindström åkte hem till länsstyrelsen och bildade reservat av område närmast europavägen: Ensillre kalkbarrskog. Sågverksägaren Bo Callans lovade vid naturvårdsträffen att inte avverka skogen kring Halmmyran. Callans fick även beröm för att ha sparat första biotopskyddet i Borgsjö: en gammal aspskog på Holkåsen. Se referat av naturvårdsträffen på www.myko.se och länk "Borgsjö rapport 1995" och "referat från naturvårdsträff".

Cantharelloopsis prescotii (kalknavling) är sällsynt i mittersvenska området och bunden till olika slag av kalkrik mark. Vi ser den på ången vid Gammelbodarna, i våra finaste kalkgranskogar som här i nornaskog men vi ser den även i dryashedar på kalkfjäll i väster t.ex. på Torkilsstöten i Hjd. JOT

Cortinarius caesiocinctus. Bernd och Geert blev glada över fyndet av denna rara, nordliga knölfotade spindling och tyckte området var en mykologisk hot spot.

Fyndet bekräftades av kursledaren Tobias Fröslev. Bernd och Geert blev så förtjusta i området vid Ensillrebodarna och Halmmyran att de senare på egen hand åkte tillbaka och fann då bl.a. *Cortinarius rusticus* (vargspindling) och *Tricholoma olivaceocinctum* (fjällfotad musseron). Självklart fann de även halmspindling (*Cortinarius talus*) intill Halmmyran! JOT

C. caesiocinctus tillhör den artrika sektionen *Calochroi* som TGF har skrivit om i sin doktorsavhandling. Arten gick länge under namnet "*Cortinarius lithophilus* in ed" hos TEB som funnit den på flera ställen i Norge och Sverige. Molekylära studier av kollektioner från Norge och Sverige visar att det rör sig om tre (!) olika arter. Arterna har flera gånger observerats växa på samma lokal och bara med några meters mellanrum. Vi har ännu inte funnit tydliga morfologiska karaktärer att skilja dem åt. Namnet *C. caesiocinctus* blev i alla fall verifierat som det riktiga namnet för en av arterna då det lyckades att extrahera DNA från den 50 år gamla typkollektionen av franske mykologen Kuhner! TF

Tricholoma stiparophyllum (sämskmusseron) är vanlig under björk i mittersvenska området. Dess tidigare namn *Tricholoma album* har i *Funga Nordica* reserverats för en sydlig, närstående art under ek. JOT

13 Ensillre kalkbarrskog NR, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 45 i exkursionsguiden

Koordinat: 6940825; 1496599

Kalkrik översilad gransumpskog, även partier med mager barrskog

24 augusti 2010

Färdledare: Bengt Larsson

Uppgiftslämnare: Hans Andersson, Francesco Bellu-Gianni Turrini, Inga-Lill Franzén, Birgitta Wasstorp

Deltagare: Hans Andersson, Gunnel Avehag, Francesco Bellu, Egil och Katriina Bendiksen, Inga-Lill Franzén, Stefan Grundström, Ilkka och Pirjo Kytövuori, Doris och Peter Laber, Franco Matli, Claes-Göran Mellberg, Bernd Oertel, Kjell Olofsson, Geert Schmidt-Stohn, Karl Soop, Ewa Svensson, Maj-Britt Sâthe, Gianni Turrini, Birgitta Wasstorp

Albatrellus confluens, brödticka

Albatrellus ovinus, fårticka

Amanita muscaria var. *muscaria*, röd flugsvamp

Amanita muscaria var. *regalis*, brun flugsvamp

Amanita porphyria, mörkkrigad flugsvamp

Ampulloclitocybe clavipes, klubbtrattskeivling

Arrhenia epichysium, grånavling

Boletus edulis, karljohan

Cantharelloopsis prescotii, kalknavling, UPS

Chroogomphus rutilus, rabarbersamp

Clavariadelphus truncatus, flattoppad klubbsvamp, EB

Collybia tuberosa, spetsknölig nagelskeivling

Cortinarius alborufescens (*C. pearsonii*, *C. cremeolaniger*), leg & det Bellu-Turrini

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius betulinus, blekblå spindling

Cortinarius biformis, gycklarspindling

Cortinarius brunneus, umbraskeivling

Cortinarius camphoratus, stinkskeivling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius cinnamomeus, kanelskeivling

Cortinarius citrinofulvescens

Cortinarius claricolor, vitkransad spindling

Cortinarius collinitus, violettfootad slemspindling

Cortinarius delibutus, gulspindling

Cortinarius flexipes var. *flexipes*, toppspindling

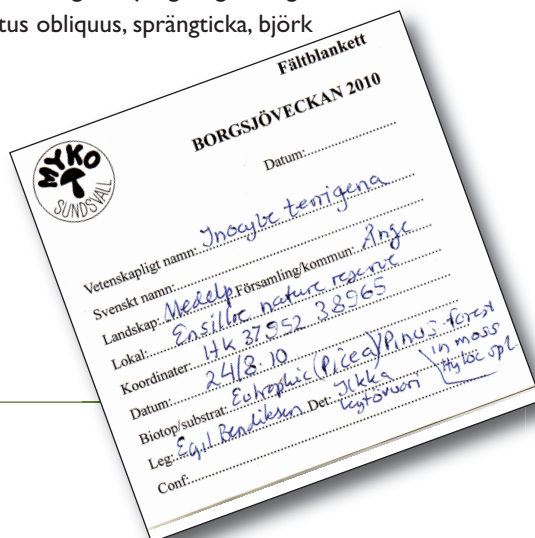
Cortinarius gentilis, gulbandad spindling

Cortinarius glandicolor, toppig umbraskeivling

Cortinarius hircynicus, violspindling

Cortinarius herpeticus
 Cortinarius laniger, ullspindling
 Cortinarius lepidopus
 Cortinarius limonius, eldspindling
 Cortinarius luteo-ornatus
 Cortinarius malicorius, grönköttig spindling
 Cortinarius multiformis, lökspindling
 Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling
 Cortinarius pholideus, tofsspindling
 Cortinarius riederi (=fulvoochrascens)
 Cortinarius rubellus, toppig giftspindling
 Cortinarius sanguineus, blodspindling
 Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling
 Cortinarius septentrionalis, auroraspindling
 Cortinarius solis-occasus, slät ullspindling
 Cortinarius sommerfeltii, mörk kanelspindling
 Cortinarius sphagnophilus
 Cortinarius spilomeus, rödflockig spindling
 Cortinarius subbalaustinus, kläppspindling
 Cortinarius suberi
 Cortinarius suboenochelis Kytöv., Liimat. & Niskanen in press, UPS
 Cortinarius talus, halmspindling
 Cortinarius testaceofolius, tegelskivig spindling
 Cortinarius tortuosus, vridspindling
 Cortinarius traganus, bockspindling
 Cortinarius venustus, skönfotad spindling
 Cystodermella granulosa var. granulosa, rostbrun grynskevling
 Entoloma sericeum, silkesrödhätting
 Fomitopsis pinicola, klibbticka, gran
 Fomitopsis rosea, rosenticka, gran, UPS
 Hebeloma fragilipes
 Hebeloma incarnatum
 Hydnum repandum, blek taggsvamp
 Hydnum rufescens coll., rödgul taggsvamp
 Hygrocybe conica, toppvaxing
 Hygrophorus karstenii, äggvaxskivling
 Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling
 Hygrophorus piceae, granvaxskivling
 Inocybe geophylla, sidentråding
 Inocybe nitidiuscula, mosstråding
 Inocybe praetervisa, stor löktråding
 Inocybe terrigena, fjällig ringtråding, KS, UPS
 Inonotus obliquus, sprängticka, björk

Laccaria laccata, laxskivling
 Lactarius deterrimus, blodriskar
 Lactarius necator, svartriska
 Lactarius pilatii (=moseri)
 Lactarius rufus, pepparriska
 Lactarius scrobiculatus, svavelriskar
 Lactarius torminosus, skäggriska
 Lactarius trivialis, skogsriska
 Lactarius vietus, gråriska
 Leccinum scabrum, björksopp
 Leccinum variicolor, fläcksopp
 Leccinum versipelle, tegelsopp
 Lepiota clypeolaria, spenslig fjällskivling
 Limacella glioderma, brun klibbskevling, SM, conf. TEB
 Mycena haematopus, blodhätta
 Mycena laevigata, halhätta
 Ossicaulis lignatilis, vedtrattskevling, UPS
 Otidea leporina, litet haröra
 Paxillus involutus, pluggskivling
 Phellodon tomentosus, trattaggsvamp F
 Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskevling
 Pholiota mutabilis, föränderlig tofsskevling
 Pseudohydnum gelatinosum. MBS, Fä
 Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp
 Russula aeruginea, grönkremla
 Russula amethystina, BW, Fä
 Russula aquosa, sumpkremla
 Russula atrorubens, svartröd kremla
 Russula consobrina, nässelkremla
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula emetica, giftkremla
 Russula favrei, gransillkremla
 Russula griseascens, grånande giftkremla
 Russula olivascens (= postiana), grön äggkremla
 Russula olivobrunnea, guckuskokkremla, BW
 Russula paludosa, storkremla
 Russula queletii, krusbärskremla
 Russula rhodopoda, lackkremla
 Russula vinosa, vinkremla
 Russula vinososordida
 Stropharia hornemanii, stor kragskivling
 Suillus variegatus, sandsopp
 Tremiscus helvelloides, geléträtting, UPS
 Trichaptum abietinum, violetta, gran
 Tricholoma aestuans, bitter riddarmusseron
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron
 Tricholoma saponaceum, såpmusseron
 Tricholoma scalpturatum, gulnande musseron, gran och tall, Karl Soop
 Tricholoma terreum, jordmusseron
 Tubaria confragosa, ringskräling
 Xerocomus ferrugineus, sammetsopp

Kommentar

Ensillre kalkbarrskog är Medelpads finaste floralokal på skogssidan med rara kärlväxter såsom norna (*Calypso bulbosa*), skogsfru (*Epipogium aphyllum*), guckusko (*Cypripedium calceolus*), stort låsbräken (*Botrychium virginianum*), finbräken (*Cystopteris montana*), lundbräsa (*Cardamine impatiens*). Nornareservatet är vår mest besökta orkidélokal. Bland intressanta svampfynd i nornareservatet kan nämnas *Cantharellopsis prescottii* (kalknavling), *Cortinarius harcynicus* (violspindling), *Gyromitra longipes* (långfotad murkla), *Inocybe terrigena* (ringtråding), *Lactarius bertillonii* (luden vitrisk), *Lactarius olivinus* (olivinsk), *Limacella glioderna* (brun klibbskivling), *Tremiscus helvelloides* (geléträtting). Svamplistan i "nornornas skog" innehåller många svampar som är värda besök och som tävlar med nornan ifråga om skönhet t.ex. violspindling och långfotad murkla!

Bengt Larsson fick med sig en stor grupp mykologer till nornornas skog bl.a. många *Cortinarius* fans. De blev inte besvikna utan kunde frossa i spännande fynd bl.a. 41 olika spindlingar! Många fynd gjordes i den översilade svackan med fuktig granskog där nornorna växer. Reservatet hyser även kalkbarrskog på torrare, förut brandpräglad tallmark. I närheten av reservatet ligger fåboden Ensillrebodarna. Hela området skogsbetades långt in på 1900-talet. Både kärlväxtfloran och floran av marksvampar har alltså formats under en tid då skogsbranden och skogsbetet medförde gynnsam markstörning och tunnare förnaskikt än idag. Under skogsbetesepoken stod träden glesare och ljusöppna gläntor förekom. Slitaget längs de upptrampade stigarna verkar enbart positiva för marksvampar och även för nornan. En del granar har dödats av granbarkborrar vilket gett mer ljus och öppenhet. JOT

Cortinarius alborufescens är en mindre vanlig björkart som numera inkluderar *C. cremeolaniger* och *C. pearsonii*. JOT

Cortinarius riederi. Arten känns lätt igenom om utseendet i fält kombineras med verifikation av de stora sporrerna. Arten är besläktad med *C. argenteolilacinus* och *C. anomaloochrascens*. TF

***Leccinum variicolor* (fläcksoop)** är lätt igenkänd med sin gråsvarta hatt. Den är allmän och växer med björk på fuktig mark både i sur och kalkrik skog. JOT

Russula amethystina samlades av Birgitta Wasstorp. Den påminner om och förväxlas ofta med *Russula turci* (jodoformkremla). Men jodoformkremla ser vi mest på rikare grusåsar och tallhedar medan *R. amethystina* företrar granskog. JOT

***Russula olivascens* (grön äggkremla)** ser vi mest i kalkrika granskogar från kust till fjäll i mittsvenska området. Hans Marklund har t.ex. samlat (HM 396-00) och fotograferat den i kalkgranskog nära havet vid Ång, Häggdånger sn, Barsviken. Men den växer även under gamla tallar på tunet vid hembygdsgården i Borgsjö (UPS) + bild i Jordstjärnan 23 (3) sidan 30. Den är även samlad i centraljämtland bl.a. vid Fillstabäckens kalkbarrskog (Gent). JOT

***Russula olivobrunnea* (guckuskokremla)** finner vi nästan enbart i fuktiga, äldre kalkgranskogar och gärna med orkidéerna guckusko och norna. De flesta av de cirka 20 kända svenska lokalerna finns i mittsvenska kalkområdet. Här växer denna "kremlornas guckusko" gärna med ett koppel andra kremlor: *R. firmula*, *nauseosa*, *olivina*, *olivascens*, *queletii*. Namnet guckuskokremla har fått genomslag och används av naturvårdare i mittsvenska området. JOT

14 a) Fillstabäcken / V / , Jmt

Kalkbarrskog

Lokal nr 116 B i exkursionsguiden

Koordinat: 7004825; 1436570 (500 m)

27 augusti 2010

Uppgiftslämnare/deltagare: Egil Bendiksen, Tor Erik Brandrud, Tobias Fröslev, Ilkka Kytövuori, Håkan Lindström m.fl.

Agaricus augustus, kungschampinjon, HL

Clitocybe inornata, röktrattskivling

Cortinarius bovinus coll.

Cortinarius imbutus, källarspindling, UPS

Cortinarius piceae, UPS

Cortinarius pini, jämtlandsspindling

Cortinarius rosargutus, UPS

Cortinarius russus, rostspindling

Echinoderma aspera, spärrfjällskivling

Hygrophorus gliocyclus, slemringad vaxskivling

Hygrophorus purpurascens, slöjvaxskivling

Inocybe melanopus

Inocybe tricolor, balsamtråding

Ramaria fennica, lilafotad fingersvamp, 7004700; 1436355, EB

Ramaria karstenii

Russula densifolia, tätskivig svedkremla

Sarcodon glaucopus, blåfotad taggsvamp

Sarcodon lundellii, koppartaggsvamp

Tricholoma borgsjoeense, borgsjömusseron, IK

Tricholoma fucatum, rökmusseron

Kommentar

Tor Erik Brandrud m.fl. besökte Fillstabäcken med omnejd under fredagen och omdömet blev "meget fint". Det handlar om en "hot spot" både vad gäller kärlväxter och svampar. Kring midsommartid blommar orkidén flugblomster i kalktuffen och oväntad spindling (*Cortinarius inexpectans*) visar sig i skogen intill bäcken, "oväntat" tidigt för en spindling.

Fynden av koppartaggsvamp och slöjvaxskivling var intressanta. De hade även samlats ifjol vid nordiska mötet i de oceaniska skogarna på kalksten vid Trondheimsfjorden. Här vid Fillstabäckens kalktuffskogar är *Inocybe tricolor* (balsamtråding) tidigare funnen på en av sina två kända lokaler i landet (den andra lokalen på Kinnekulle i Vg). *Sarcosphaera coronaria* (kronskål) och *Tricholoma aurantium* (brandmusseron) är exempel på andra tidigare fynd. Enligt Bengt Petterson ligger det mykologiskt finaste området utanför själva reservatet och arbete pågår att utvidga reservatet.

Det finns troligen obeskrivna arter i våra nordliga skogar

inom släktet *Sarcodon*. Bengt Petterson, som vridit och vänt på många jämtländska *Sarcodon*-kollektioner, har introducerat provisoriska namn bl.a. "*S. schizofrenus*" för en form (art?) med småfnasig översida och skarp smak efter bara några sekunder! *Agaricus augustus*, kungschampinjon är en sydlig raritet i mittsvenska området med fem kustnära lokaler: Alnö sn, Smedsgården 1978 R Lidberg, Selånger sn, Lillhällom 1977 H. Lundmark och Lillro 1983 A. Ehnebrink, Sundsvall-Norrliden 1978 H. Wrang, Tuna sn, Sköle 1975 K. Svensson. Aldrig funnen i skogslandet under femton Borgsjöveckor. Men dyker upp igen med flera lokaler på kalkstensplattan runt Storsjön. JOT

Inocybe melanopus växer under tall på kalkmark. Under mykologiveckan i Gysinge 2010 besöktes Brämsand vid Dalälvens utlopp i havet. Där var *Inocybe melanopus* dominerande marksvamp och växte i stora grupper under tallar i kalksand.

14 b) Fillstabäcken /O/, Frösö sn, Jmt

Koordinat: 7004680; 1436565 (50 m)

Cortinarius pini, jämtlandsspindling, 7004725; 1436635 (50 m), IK
Tricholoma borgsjoeense, borgsjömusseron, 7004680; 1436565, IK

15 Gammelbodarna NR, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 25 i exkursionsguiden

Koordinat: 6939935; 1501500 (100 m); 17G7a 41

Äng

25 augusti 2010

Färdledare: Bengt Larsson

Uppgiftslämnare: Anita Stridvall, Birgitta Wasstorp

Deltagare: Stig Jacobsson, Ellen Larsson, Anne Molia, Kill Persson, Anita Stridvall, Maj Thulin, Birgitta Wasstorp

Clavaria fumosa, rökfingersvamp

Clavaria vermicularis, maskfingersvamp

Entoloma jubatum, sepiarödling

Entoloma lividocyanulum, ögonnopping

Entoloma mougeotii, gråblå nopping

Entoloma serrulatum, naggnopping

Entoloma turci, hagnopping, Kill Persson

Hygrocybe acutoconica, spetsvaxskivling, det SJ

Hygrocybe aurantiosplendens, fager vaxskivling, det SJ, UPS

Hygrocybe cantharellus, kantarellvaxskivling

Hygrocybe chlorophana, gul vaxskivling

Hygrocybe conica, toppvaxskivling

Hygrocybe nitrata, lutvaxskivling

Hygrocybe pratensis, ängsvaxskivling

Hygrocybe psittacina, papegojvaxskivling

Hygrocybe virginea, vit vaxskivling

Stropharia pseudocyanea, pepparkragsskivling, 6939965;

1501435, Kill Persson

Kommentar

Ängsreservatet Gammelbodarna har varit populärt exkursionsmål under 15 Borgsjöveckor. Under t.ex.

Borgsjöveckan 1995 besöktes ängarna av Eef Arnolds, John-Bjarne Jordal, Sonja Kuoljok, Erik Malm, Erik Rald, Jan-Olof Tedebrand. De fann cirka tio stora grupper med ängens stolthet, fager vaxskivling (*Hygrocybe aurantiosplendens*), med fler än tjugo fruktkroppar i varje grupp på

den steniga hackslätten! En fantastisk syn för en vän av ängssvampar! Erik Malm låg i timmar och fotograferade fager vaxskivling som blev utnämnd till "ängens drottning". Några av grupperna stod inte på ängen utan på gammellvall. John Bjarne hade erfarenheter från Norge av vallar som varit ogödslade och oplöjda i 30 år där ängsarter vandrat in. Eef berättade exempel från Holland där 15 år var

tillräckligt för etablering av ängssvampar på förut bearbetad gräsmark. Sonja fann gråläla kragsskivling (*Stropharia inuncta*) mitt ute på ängen. Den vita formen av flåhatta (*Mycena epipterygia*) var vanlig och enligt Eef typisk för kalkrik äng. Vi fann även en stor grupp gråaktiga musseroner på torrt hedartat staggparti (härabacke) i norra delen av ängen som musseronexperten Gro Gulden framåt kvällen identifierade som *Melanoleuca subbrevipes*. Enligt Funga Nordica växer denna musseron enbart i gräsmark och hedar i fjällen. Men liksom flera av fjällens kärleväxter vandrar ner på ångar vid kusten så gäller samma för flera av fjällens svampar t.ex. kremlorna *Russula nana* och *R. oreina* som vi även funnit på Gammelbodarna. Fjällkremla (*Russula alpina*), växer i samliv med ormröt (*Polygonum viviparum*). Bunden till ormröt är även en vacker fjärl, violett guldinge (*Lycaena helle*). Denna starkt hotade (EN) dagfjäril är föremål för åtgärdsprogram och placerar sina ägg vid mittnerven på undersidan av ormrötens blad. Larven gräver sedan ner sig i mossa och grässvål på hackslåttan före förpuppningen och övervintrar i puppstadiet. Hela "ängsfamiljen" Backman, Rune och Vega med dotter och barnbarn, var med oss på Gammelbodarnas hackslåttmarker 1995 och blev även förtjusta över färglickarna med ängssvampar på hackslåttan. Fina minnesbilder för en ängsbotanist!

Slåtter och efterbete

– önskvärd skötselstrategi

Idag har fager vaxskivling fått äran att bli föremål för ett statligt "åtgärdsprogram". I begreppet "åtgärdsprogram" ligger inte bara inventering utan även rätt åtgärder för att på sikt klara de arter som inventerats. Här gäller självklart att efterlikna den skötselregim som gällde för alla norrländska ångar fram till början och mitten av 1900-talet: slåtter i slutet av juli och början av augusti + efterbete några veckor i september. Problemen idag och framöver är alltmer sviktande hävd genom för hög grässtubb, dålig räfsning och brist på efterbete. Efterbetet ger störning och blottor i grässvålen och innebär även att grästilväxten under hösten (nyvållen) förs bort från ängen. Ett jätteproblem är att betande djur försvinner vilket hårt

drabbar många arter och artgrupper. Antalet mjölkbönder i Medelpads 19 socknar halveras för varje decennium och år 2011 nere i 44 mjölkgårdar som koncentrerats till de bästa jordarna i järnåldersbygden vid kusten och nere i älvdalarna. I landskapet Härjedalen finns ingen mjölkbonde kvar i södra delen av landskapet och fem mjölkbönder finns kvar i fjällbygden i norra delen av landskapet. På de bördiga jordarna på kalkplattan i centrala Jämtland satsas däremot på nya stora mjölkgårdar. I Härjedalen och Jämtland finns samtidigt en positiv tendens med satsning på lokal matproduktion bl.a. en mångfald av små ostmejerier.

Floran av ängssvampar vid Gammelbodarna finns beskriven i artikeln "Ängens Svampar" i Jordstjärnan 1992/2 (Lindström, Nitare, Tedebrand). En hel del arter har tillkommit efter artikeln 1992. Den kanske största rariteten vid Gammelbodarna är *Dermoloma josserandii* som bara har cirka 15 kända, svenska förekomster och som samlades vid ängssvampveckan i Borgsjö 1986 av kännarna Eef Arnolds och Erik Rald, belägg i Köpenhamn (C) och Leiden (L).

Medelpads siste hackslåttbonde, Rune Backman, är 95 år och bor ännu kvar på sin gård vid Gammelbodarna och har glasklart minne. Nyligen bandintervjuades Rune + hemmansägare Anders Westling i Granboda by under flera timmar av Jan-Olof Tedebrand och länsstyrelsebiologen Helene Öhrling om åkrar, ångar, betade skogar, fåbodar och om tidigare generationers liv och leverne. De berättade bl.a. initierat om svåra tider för hundra år sedan då många Borgsjöbor utvandrade till Amerika. Hela landskapet utnyttjades för skogsbyte och slåtter. Man tvingades rentav dika vissa kärr i trakten t.ex. Husmyran (fint rikkärr) och anlade myrodlingar för att kunna föda folk och få. Tiderna förändras, i dagens välfärdssamhälle finns allt att handla på ICA i Ånge och tillvaron är bekvämare. Men den gamle hackslåttbonden Rune längtade ändå tillbaka till härliga sommarkdagar då han svingade lien på hackslåttan, då hustrun Vega var med och räfsade ihop väldoftande hö i breer, då barnen stöjade och lekte och då svalorna pilade in och ut ur logen! JOT

16 Gammelbodarna, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 26 i exkursionsguiden

Koordinat: 6939970; 1501620 (250 m); 17G7a 41

Kalkbarrskog intill ängsreservatet, vägdike

25 augusti 2010

Färdledare: Bengt Larsson

Uppgiftslämnare: Anita Stridvall, Birgitta Wasstorp

Deltagare: Stig Jacobsson, Ellen Larsson, Anne Molia, Kill Persson, Anita Stridvall, Maj Thulin, Birgitta Wasstorp

Amanita muscaria var. *muscaria*, röd flugsvamp

Amanita muscaria var. *regalis*, brun flugsvamp

Amanita porphyria, mörkkrigad flugsvamp

Ampulloclitocybe clavipes, klubbtrattskevling

Auriscalpium vulgare, örtaggsvamp

Samling runt färdledaren Bengt Larsson (med kamera) vid ängen Gammelbodarna.

Foto: Anita Stridvall

Chalciporus piperatus, pepparsopp
 Clavaria fumosa, rökfingersvamp
 Clavulinopsis (Multiclavula) vernalis
 Clitocybe albofragrans
 Clitocybe odora var. odora, grön trattskeivling
 Coprinus atramentarius, grå bläckskeivling
 Cortinarius delibutus, gulspindling
 Cortinarius multiformis, lökspindling
 Cortinarius paragaudis, tegelbandspindling
 Cortinarius rusticus, vargspindling
 Cortinarius stillatitius, honungsskeivling
 Cortinarius talus, halmspindling
 Cystoderma granulosa var. granulosa, rostbrun grynskeivling
 Echinoderma aspera, spärrfjällskeivling
 Entoloma lividoalbum, lundrödling
 Gymnopilus penetrans, fläckig bitterskeivling
 Gymnopus confluens, brosknagelskeivling
 Hebeloma crustuliniforme, tårfränskeivling
 Hydnum repandum, blek taggsvamp
 Hygrophorus agathosmus, doftvaxskeivling, vit form
 Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskeivling
 Hygrophorus persicolor
 Hypocrea allutacea coll., klubbdyna
 Infundibulicybe gibba, sommartrattskeivling
 Inocybe flavella

Inocybe flocculosa, luddtråding
 Inocybe fulva
 Inocybe geophylla, sidentråding
 Inocybe lilacina
 Inocybe rimosa, topptråding
 Lactarius badiosanguineus, glansrisk
 Lactarius deterrimus, blodrisk
 Lactarius fennoscandicus
 Lactarius glyciosmus, kokosrisk
 Lactarius torminosus, skäggrisk
 Lactarius trivialis, skogsrisk
 Lactarius vietus, grårisk
 Lactarius zonarioides, granrisk
 Leccinum aurantiacum, aspsopp
 Leccinum versipelle, tegelsopp
 Lepiota clypeolaria, spenslig fjällskeivling
 Lepiota cristata, syrlig fjällskeivling
 Lepiota magnispora (=ventriospora), gulflockig fjällskeivling
 Lepista flaccida, rödbrun trattskeivling
 Leucocortinarius bulbiger, bleksporing spindling
 Lycoperdon perlatum, vårtig röksvamp
 Marasmiellus perforans, barrbrosking
 Marasmius siccus, veckbrosking, bland asplöv, 6939980;
 1501440 (25), GB
 Mycena galericulata, rynkhätta

Mycena pura, rättikhatta
 Pleurotus pulmonarius, blek ostronmussling
 Polyporus varius, strumsticka
 Rhodocollybia maculata, fläcknagelskivling
 Rhodocybe nitellina, brandrussling
 Russula acrifolia, skarp svedkremla
 Russula aeruginea, grönkremla
 Russula consobrina, nässelkremla
 Russula emetica, giftkremla
 Russula favrei, gransillkremla
 Russula foetens, stinkkremla
 Russula integra, mandelkremla
 Russula puellaris, siennakremla
 Russula vinosa, vinkremla

Setulipes androsaceus, tagelbrosking
 Spathularia flavida, spadmurkling
 Steccherinum fimbriatum, franstagging, det KHL
 Stropharia pseudocyanea, pepparkragskivling
 Suillus luteus, smörsopp
 Thelephora caryophyllea, vårtöra
 Thelephora palmata, busksvamp
 Tomentella fibrosa, det KHL
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron
 Tricholoma saponaceum, såpmusseron
 Tricholoma stiparophyllum, rättikmusseron
 Tricholoma terreum, jordmusseron
 Xerocomus ferrugineus, sammetssopp
 Xeromphalia campanella, stubbrostnavling

Kommentar

Clavaria fumosa (rökfingersvamp) har bara cirka 75 kända nutida lokaler i Sverige men är en rätt vanlig art i mittersvenska området. Den ingår i svampsamhället på gamla ängar, i vägkanter och även i mager barrskog t.ex. bland ljung i hållmarksskog. JOT

Echinoderma aspera (spärrfjällskivling) ses mest i kustnära allundar på alnökalken. Detta är första fyndet i kalkområdet i västra Mpd. Vi fann den även vid Fillsta-bäcken i Jmt. JOT

Marasmius siccus (veckbrosking) är sällsynt i rika-re lövskogar i boreal – subalpin skog JOT

Marasmius siccus, veckbrosking
 Akvarell: Siw Muskos

17 Getberget O vid Kabelvägen, Torp sn, Mpd

Koordinat: 6932720; 1515595 (25 m)

Skogsväg och skogsbryn intill granskog

23 augusti 2010

Uppgiftslämnare: Anita Stridvall

Deltagare: Gunnel Avehag, Egil och Katriina Bendiksen, Ellen Larsson, Francesco Bellu, Inga-Lill Franzén, Tobias Fröslev, Stig Jacobsson, Doris och Peter Laber, Ellen Larsson, Franco Matli, Jacques Melot, Anne Molia, Karl Soop, Anita Stridvall, Maj-Britt Såthe, Gianni Turrini

Albatrellus ovinus, färticka

Amanita rubescens, rodnande flugsvamp

Gymnopus acervatus, tuvnagelskivling

Hydnum repandum, blek taggsvamp

Lactarius torminosus, skäggriska

Leccinum scabrum, björksopp

Lentinellus flabelliformis (=micheneri), navelmussling, ved-rester, 6932720; 1515595, GB

Lycoperdon perlatum, vårtig röksvamp

Otidea leporina, litet haröra

Russula gracillima, spädkremla

Thelephora caryophyllea, vårtöra

Tylopilus felleus, gallsopp

18 Getberget N, Torp sn, Mpd

Lokal nr 61 och 62 i exkursionsguiden

Koordinat lokal 61: 6933160; 1515150 (500 m)

Koordinat lokal 62: 6932916; 1513954 (250 m)

Äldre granskogar på kalkmark

23 augusti 2010

Färdledare: Bengt Larsson

Uppgiftslämnare: Gunnel Avehag-Inga-Lill Franzén-Maj-Britt

Såthe, Francesco Bellu-Gianni Turrini, Anita Stridvall

Deltagare: Gunnel Avehag, Egil och Katriina Bendiksen,

Ellen Larsson, Francesco Bellu, Inga-Lill Franzén, Tobias

Fröslev, Stig Jacobsson, Doris och Peter Laber, Ellen

Larsson, Franco Matli, Jacques Melot, Anne Molia, Karl

Soop, Anita Stridvall, Maj-Britt Såthe, Gianni Turrini

Albatrellus ovinus, fårticka

Amanita fulva, brun kamskivling

Amanita muscaria var. *muscaria*, röd flugsvamp

Amanita muscaria var. *regalis*, brun flugsvamp

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp

Amanita submembranacea var. *submembranacea*,

gråstrumpig kamskivling

Antrodia serialis, knötticka

Auriscalpium vulgare, örtaggsvamp, på tallkotte

Baeospora myosura, kottetätsskivling

Boletus edulis, karljohan

Calocera viscosa, gullhorn

Cantharellus lutescens, rödgul trumpetssvamp

Cantharellus tubaeformis, trattkantarell

Chalciporus piperatus, pepparsopp

Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp

Climacocystis borealis, trådticka

Clitocybe connata, vit tuvsskivling

Collybia acervata, tuvnagelskivling

Collybia cirrata, liten nagelskivling

Collybia cookei, gulknölig nagelskivling

Cortinarius agathosmus, vitterspindling, UPS

Cortinarius anisatus

Cortinarius anomalus coll., björkspindling

Cortinarius anthracinus, purpurbrun spindling

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius balteatus, bårdspindling

Cortinarius betulinus, blekblå spindling

Cortinarius brunneus, umbraspindling

Cortinarius camphoratus, stinkspindling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius casimiri, storsporig spindling

Cortinarius cingulatus (*anomalus* ss lato), leg och det

Bellu-Turrini

Cortinarius cinnamomeus, kanelspindling

Cortinarius citrinofulvescens

Cortinarius collinitus, violettfootad slemspindling

Cortinarius croceus, gulskivig kanelspindling

Cortinarius delibutus, gulspindling

Cortinarius duracinus, broskspindling

Cortinarius erubescens, kastanjespindling, det HL, 6932994; 1513933

Cortinarius flexipes var. *flexipes*, toppspindling

Cortinarius gentilis, gulbandad spindling

Cortinarius glandicolor, toppig umbraspindling

Cortinarius glaucopus, strimspindling

Cortinarius illuminus, blekfotad spindling, det SJ

Cortinarius laniger, ullspindling

Cortinarius lepidopus, leg och det Bellu-Turrini

Cortinarius limonius, eldspindling

Cortinarius luteo-ornatus, leg och det Bellu-Turrini

Cortinarius malachius, malvaspindling

Cortinarius malicorius, grönköttig spindling

Cortinarius microspermus, det SJ, UPS

Cortinarius mucifluus, tallspindling

Cortinarius multiformis, lökspindling

Cortinarius obtusus, jodoformspindling

Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling

Cortinarius patibilis, leg och det Bellu-Turrini + Tor Erik Brandrud, UPS

Cortinarius paragaudis, tegelbandspindling

Cortinarius pholideus, tofsspindling

Cortinarius pilatii, fjunspindling, det SJ

Cortinarius renidens, glansspindling, UPS

Cortinarius riederi, UPS

Cortinarius rubellus, toppig giftspindling

Cortinarius rusticus, vargspindling

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius scarius, myrspindling

Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling

Cortinarius septentrionalis, auroraspindling

Cortinarius stillatitius, honungsspindling

Cortinarius spadicellus, råttspindling

Cortinarius spilomeus, rödflockig spindling

Cortinarius subtortus, doftspindling

Cortinarius testaceofolius, tegelskivig spindling

Cortinarius traganus, bockspindling

Cortinarius venetus, olivspindling

Cortinarius venustus, skönfotad spindling

Cortinarius vibratilis, gallspindling, UPS

Cortinarius violaceocinereus, KB, IK, UPS

Cystoderma amianthinum, ockragul grynskivling

Fomitopsis pinicola, klibbticka, granlaga

Fomitopsis rosea, rosenticka, grånåga, UPS
 Fuligo septica, trollsmör
 Galerina vittiformis, dagghätting
 Geastrum pectinatum, kamjordstjärna, gammal myrstack, 6932978; 1513959
 Gomphidius glutinosus, citronslenskivling
 Gymnopilus penetrans, fläckig bitterskivling
 Gymnopus androsaceus, tagelbrosking
 Gymnopus confluens, brosknagelskivling
 Hebeloma bryogenes, mossfränskivling
 Hebeloma mesophaeum, diskfränskivling
 Hebeloma syrjense, det SJ, UPS
 Hydnum repandum, blek taggsvamp
 Hydnum rufescens, rödgul taggsvamp
 Hygrocybe conica, svartnande vaxskivling
 Hygrophorus camarophyllus, sotvaxskivling
 Hygrophorus erubescens, besk vaxskivling
 Hygrophorus hedrychii, björkvaxskivling, 6932978; 1513959, GB
 Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling
 Hygrophorus persicolor, 6932957; 1514040, GB
 Hygrophorus piceae, granvaxskivling
 Hypholoma capnoides, rökslöjskivling
 Inocybe dulcamara, bittersöt tråding
 Inocybe geophylla, sidentråding, 6933010; 1513900, GB
 Inocybe lilacina
 Inocybe nitidiuscula, mosstråding
 Inocybe striata, 6933262; 1514833, GB
 Inocybe subcarpta (=boltonii)
 Laccaria bicolor, tvåfärgad laxskivling
 Laccaria laccata, laxskivling
 Lactarius badiosanguineus, glansriskä
 Lactarius deterrimus, blodriskä
 Lactarius fennoscandicus
 Lactarius fuliginosus, rökriskä
 Lactarius plumbeus, svartriskä
 Lactarius rufus, pepparriskä
 Lactarius scrobiculatus, svavelriskä
 Lactarius sphagnetii, vitmossriskä
 Lactarius spinosulus, fjällriskä
 Lactarius torminosus, skäggriskä
 Lactarius trivialis, skogsriskä
 Lactarius tuomikoskii
 Lactarius uvidus, lilariskä
 Lactarius vietus, gråriskä
 Lactarius zonarioides, granriskä
 Leccinum scabrum, björksopp
 Lepiota magnispora, gulflockig fjällskivling
 Leucopaxillus alboalutaceus, besk barrmusseron, UPS
 Limacella glioderma, brun klibbskivling
 Lycoperdon pyriforme, gytttrad röksvamp
 Marasmiellus perforans, barrbrosking

Megacollybia platyphylla, strecknagelskivling
 Mycena flavoalba, gulvit hätta
 Mycena galopus, mjölkhatta
 Mycena laevigata, halhätta
 Mycena pura, rättikhätta
 Otidea leporina, litet haröra
 Pholiota astragalina, röd flamskivling, UPS
 Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskivling
 Pholiota spumosa, klibbflamskivling, 6932975; 1513845
 Piptoporus betulinus, björkticka
 Pluteus atromarginatus, svartteggad skölding
 Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp
 Russula aeruginea, grönkremla
 Russula aquosa, sumpkremla
 Russula atrorubens, svartröd kremla
 Russula betularum, blek giftkremla
 Russula consobrina, nässelkremla
 Russula crassipes
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula depallens, bleknande björkkremla
 Russula emetica, giftkremla
 Russula favrei, gransillkremla
 Russula foetens, stinkkremla
 Russula grisea, duvkremla
 Russula griseascens, grånande giftkremla
 Russula integra, mandelkremla
 Russula paludosa, storkremla
 Russula puellaris, siennakremla
 Russula queletii, krusbärskremla
 Russula rhodopoda, lackkremla
 Russula roseipes, rosenfotskremla
 Russula turci, jodoformkremla
 Russula vinosa, vinkremla
 Spathularia flavida, spadmurkling
 Suillus luteus, smörsopp
 Suillus variegatus, sandsopp
 Trichaptum abietinum, violticka
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron
 Tricholoma saponaceum, såpmusseron
 Tricholoma scalpturatum, gulnande musseron
 Tricholoma virgatum, gallmusseron
 Tricholomopsis decora, stubbmusseron
 Xerocomus ferrugineus, sammetssopp
 Xeromphalina cornui, brun bollrostanvling, bland tallbarr

Tor Erik Brandrud berättar, Birgitta Gahne noterar
Foto: Leif Stridvall 2003

Kommentar

172 arter noterades i de fina kalkgranskogarna i slutningarna norr om Getberget, flesta arterna fanns på Anita Stridvalls listor! Under tidigare Borgsjöveckor har många spännande fynd gjorts i området. Raraste fyndet hittills är Ilkka Kytövuoris insamling av guldtrattskivling (*Leucopaxillus subzonalis*) 12/9 1995 med conf. av Eef Arnolds och belägget finns i Wijster (W). Guldtrattskivling är klassad som EN (starkt hotad) i rödlistan 2010, har cirka tio kända lokaler i Sverige (Öland, Norduppland, västra Mpd) och är förnaredbrytare i gammal kalkgranskog.

Hittills har nedanstående 89 arter av spindlingar noterats i skogarna norr om Getberget. De är troligen typiska för "äldre granskogar av bondskogstyp" i mittsvenska områdets kalkbälte. Det handlar inte om urskogar utan om förut betade, gallrade bondskogar som aldrig kalavverkats och aldrig kvävegödslats. Skogen har alltså lång kontinuitet och marksvamparnas mycel kan ha funnits nere i marken i århundraden även om skogsbränder förr tog död på stora arealer granskog. Dessa granskogar har nu nått avverkningsbar ålder och blir till timmer, massaved och grot (grenar och toppar som eldas i värmeverk). Vi vet idag inte om alla marksvampar återvänder i den nya granskogen som dessutom troligen kommer att avverkas vid yngre ålder än dagens slutavverkningsskogar.

89 funna *Cortinarius*arter (spindlingar) i kalkgranskog norr om Getberget 1982-2010

C. agathosmus (vitterspindling), *albovariegatus* (vitvattrad spindling), *alnetorum* (mörk alspindling), *angelesianus* (tovspindling), *anisatus*, *anomalus* (björkspindling), *anthracinus* (purpurbrun spindling), *armeniacus* (aprikosspindling), *armillatus* (rödbandad spindling), *badiovinaceus*, *balteatus* (bårdspindling), *bataillei* (orangespetsig spindling), *betulinus* (blekblå spindling), *bibulus* (violett spindling), *biformis* (gycklarspindling), *bivelus* (hålspsindling), *borgsjöensis* (blåbandad spindling), *brunneus* (umbraspindling), *caesiocinctus* (= *spectabilis* sensu Brandrud), *calochrous* ssp *coniferarum* (fagerspindling), *camphoratus* (stinkspindling), *caperatus* (rimskivling), *casimiri* (storporig spindling), *causcticus* (pepparspindling), *cingulatus*, *cinnamomeus* (kanelspindling), *citrinofulvescens*, *collinitus* (violettfootad spindling), *colus* (flamspindling), *croceus* (gulskivig spindling), *decoloratus* (stor björkspindling), *delibutus* (gulspindling), *duracinus* (brokspindling), *erubescens* (kastanjespindling), *evernius* (lilaspindling), *fervidus* (roströdskivig spindling), *flexipes* (toppspindling), *fulvescens* (hjortspindling), *gentilis* (gulbandad spindling), *glandicolor* toppig umbraspindling), *glaucopus* (strimspindling), *hemitrichus* (fjunspsindling), *harcynicus* (violspindling), *helvelloides* (gulflockig alspindling), *illuminus* (blekfotad spindling), *laniger* (ullspindling), *lepipus*,

leucophanes (gräddspindling), limonius (eldspindling), luteoornatus, malachius (malvaspindling), malicorius (grönköttig spindling), microspermus, mucifluus (tallspindling), multiformis (lökspindling), obtusus (jodoformspindling), ochrophyllus (ockraspindling), paragaudis (tegelbandspindling), patibilis, percomis (kryddspindling), pholideus (tofsspindling), pilatii (barrfjuns spindling), porphyropus (anillinspindling), praestigiosus, raphanoides (rättikspindling), renidens (glansspindling), riederi, rubellus (toppig giftspindling), rusticus (vargspindling), salor var. transiens (blå slemspindling), sanguineus (blodspindling), saniosus (gulträdig spindling), scaurus (myrspindling), semisan-guineus (rödskevig kanelspindling), septentrionalis (auro-raspindling), sommerfeltii (mörk kanelspindling), spadicellus, spilomeus (rödflockig spindling), stillatitius (honungsspindling), subbalaustinus (kläppspindling), subtortus (doftspindling), talus (halmspindling), testaceofolius (tegelskevig spindling), traganus (bockspindling), trivialis (trappspindling), uraceus (svartnande spindling), venetus (olivspindling), venustus (skönfotad spindling), vibratilis (gallspindling).

En viss garanti för fortsatt mångfald av marksvampar i mittsvenska kalkområdet är den stora mångfalden av små privata markägare. Det finns alltid skog i olika åldrar och sporer kan förhoppningsvis spridas från kvarvarande gammelskogar till de nya skogarna. De naturreservat som finns är även utmärkta spridningskällor. Intensivskogsbruk med dikning, kvävegödsling, korta omloppstider och monokulturer är troligen ett hot mot de nordliga marksvampar som under tusentals år varit vana vid fuktiga, kvävefattiga, magra skogar med flera olika trädslag och även riktigt gamla skogar. Brandens bortovaro är även en negativ faktor i framtidens skogar. Hyggesbränning liksom naturvårdsbränning i skyddade områden borde uppmuntras. JOT

Cortinarius caesiocinctus. Stig Jacobsson samlade vid Borgsjöveckan 2003 en spindling i skogen vid Getberget som vi då kallade för "Cortinarius spectabilis ss Brandrud", en nordlig barrskogsform av *C. spectabilis*. Den står nu som egen art i Funga Nordica (2008) med namnet *C. caesiocinctus*, alltså en sällsynt, nordlig kalkspindling i gammal granskog som borde bli föremål för rödlistebestämmning. Vi har även funnit den i Åssjöskogen på Alnön. Siw Muskos målade av Alnökollekten och gav den till Tor Erik Brandrud. Nu under Borgsjöveckan 2010 noterades *C. caesiocinctus* även i några andra fina gamla kalkgranskogar i Borgsjö: vid Ensillrebodarna, Svarttjärn i Jämtgavlen och vid Markbäcken. Liksom på flera jämtandslokaler. JOT

Cortinarius cingulatus (leg och det Francesco Bellu och Gianni Turrini) var ett intressant fynd. Det handlar om en kalkspindling med violett ton som, enligt Funga

Nordica, bara varit känd från Gotland i de nordiska länderna. Den finns avbildad i CFP E06. JOT

Cortinarius glaucopus (strimspindling). En av de få arterna inom Cortinarius, undersläktet Phlegmacium, som växer både med gran (*Picea*) och bok (*Fagus*). För många arter som man tidigare trodde kunde ha dessa dubbla värdträd har det nu visat sig att det handlar om två (eller flera) närbesläktade arter med skilda ekologiska preferenser. Utöver *glaucopus* känner vi få arter som växer både med gran och bok: *C. subtortus*, *turmalis*, *variegatus*. Det handlar alltså om arter som troligen primärt växer med gran och sekundärt med bok och då oftast i mindre artrika (mht Phlegmacium) bokskogar. TF

Cortinarius patibilis (leg och det Bellu-Turrini) är en lite känd phlegmacium i kalkgranskog, beskriven av våra kursledare under Borgsjöveckan Brandrud och Melot. Tor Erik såg kollekten och godkände bestämningen. Torkat belägg vilar redan i UPS-herbariet. Anita Stridvall skriver om *C. patibilis* i sin artikel om svampar på Halle- och Hunneberg i SMT 2010/3. Här finns även Leif Stridvalls fina foto av *C. patibilis*. JOT

Lactarius fennoscandicus liknar vanliga blodriskan, är åtlig men har hatt som är zonerad och grålig. Hos vanliga blodriskan är hatten mer orange, ozonerad eller bara lite zonerad mot kanten. Det finns även tydliga mikroskopiska skillnader. *L. fennoscandicus* är beskriven av belgiskan Anne Mieke Verbeken och dansken Jan Vesterholt som ledde Lactariusveckan i Borgsjö 1997. JOT

Lactarius trivialis (skogsriskan). I fyndlistan finns både "ljus skogsriskan" och "mörk skogsriskan". Nya standardverket Funga Nordica (2008) har buntat ihop de till en art: *Lactarius trivialis*, skogsriskan. JOT

Russula crassipes finns på Anita Stridvalls lista från Getberget. Arten saknas dock i Funga Nordica. Anita skriver i mail 3/1 2010: "R. crassipes är beskriven av Ruotsalainen & Vauras, bild finns t.ex. i Per Marstads häfte om "Kremler i Norden". Den är rätt lik *R. queletii*. Färgerna varierar i rött/violett men bleknar. Skivorna är vita-blekvita och får bruna fläckar. Foten är röd-rödlila men inte så kraftigt röd som hos *R. queletii*. Lukten är svag, inte alls som krusbär, smaken skarp. Den växer med gran men verkar inte lika krävande som *R. queletii*. Vi fann den första gången 1988 och har antecknat 60 fynd i vår databas. En bild som kanske är aningen blek (överexponerad) finns på hemsidan:

www.stridvall.se/fungi/gallery/Russula/NIKA6206 " JOT

Russula grisea (duvkremla) ska enligt Funga Nordica vara en sydlig art under bok och ek. Men arten ingår i komplex av svåra, delvis outredda arter. JOT

19 Högland vid Mjällån, Ljustorp sn, Mpd

Koordinat: 6948118; 1581980

25 augusti 2010

Färdledare: Sofia Lundell

Uppgiftslämnare: Hans Andersson, Kjell Olofsson

Deltagare: Hans Andersson, Magnus Andersson, Kjell

Olofsson Maj-Britt Sâthe

Armillaria mellea, honungsskivling

Boletus edulis, karljohan

Cortinarius caperatus, rimskivling

Fomes fomentarius, fnöskticka, björk

Fomitopsis pinicola, klibbticka, gråal, gran

Lactarius rufus, pepparriska

Hygrophorus karstenii, äggvaxskivling

Inonotus obliquus, sprängticka, björk

Lactarius trivialis, skogsrisika

Leccinum scabrum, björksopp

Leccinum versipelle, tegelsopp

Mycena galericulata, rynkhätta

Mycena rubromarginata, rödeggad hätta

Phellinus igniarius, eldticka (gråal)

Russula aeruginea, grönkremla

Russula decolorans, tegelkremla

Russula flava, gulkremla

Russula intermedia, praktkremla

Russula vinosa, vinkremla

Stereum subtomentosum, sammetsskinn

Suillus variegatus, sandsopp

Trichaptum abietinum, violticka

Kommentar

Färdledaren Sofia Lundell skriver om Mjällådalen i exkursionsguiden:

"Mjällån är ett oreglerat vattendrag som meandrar igenom en storslagen dalgång med sandbrinkar, nipor, raviner och skogsbeklädda terrasser. Dessa faktorer har skapat en unik miljö med bl.a. höga entomologiska, botaniska och mykologiska världsliden. I Mjällådalen kommer vi besöka almiljöer,

aspmiljöer och gammal grannaturskog. Delar av Mjällådalen inventerades sommaren 2009 av Forskningsresans deltagare. Då gjordes fynd av bland annat blackticka (*Junghuhnia collabens*), doftticka (*Haploporus odoratus*), rynkskinn (*Phlebia centrifuga*), kandelabersvamp (*Artomyces pyxidatus*) och gulfotshätta (*Mycena renati*). Hela inventeringsrapporten hittas på www.mjalladalen.se."

20 Höglandsbodarna vid Mjällån, Ljustorp sn

Koordinat: 6948702; 1582353

25 augusti 2010

Färdledare: Sofia Lundell

Uppgiftslämnare: Hans Andersson, Kjell Olofsson

Deltagare: Hans Andersson, Magnus Andersson, Kjell

Olofsson Maj-Britt Sâthe

Amanita fulva, brun kamskivling

Amanita vaginata f. *vaginata*, grå kamskivling

Boletus edulis, karljohan

Calocera viscosa, gullhorn

Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp

Fomitopsis pinicola, klibbticka, björk, gråal, gran

Ganoderma applanatum, platticka

Gomphidius glutinosus, citronslenskivling

Gymnopus androsaceus, tagelbrosking

Hypholoma capnoides, rökslöjskivling

Kuehneromyces mutabilis, föränderlig tofsskivling

Lactarius deterrimus, blodrisk

Lactarius necator, svartriska

Lactarius theiogalus, smårisk

Lactarius vietus, skogsrisk

Leccinum scabrum, björksopp

Lycoperdon perlatum, vårtig röksvamp

Marasmiellus perforans, barrbrosking

Megacollybia platyphylla, strecknagelskivling

Phellinus igniarius, eldticka, säl

Phellinus obliquus, sprängticka

Pluteus cervinus (= *atricapillus*), hjortskölding

Russula adusta, svedkremla

Russula aeruginea, grönkremla

Russula decolorans, tegelsopp

Russula paludosa, storkremla

Tricholoma saponaceum, såpmusseron

Kommentar

Den vanliga björksoppen heter återigen *Leccinum scabrum* och inkluderar den rosafärgade *L. roseofractum*. Skotten Roy Watling ledde år 1993 en Borgsjövecka om just släk-

tet *Leccinum* och föreslog då namnet *L. pulchrum* för vår vanliga björksopp. Watling höll även föredrag med rubrik: "Leccinum- two or one hundred and two species?". Släktet

strävsoppar (*Leccinum*) blev föremål för revision år 2005 av holländarna den Bakker och Noordeloos. Funga Nordica (2008) följer deras restriktiva uppfattning och anger bara 14 arter av strävsoppar i nordiska länder. Den vanliga tallsoppen (*Leccinum vulpinum*) omfattar t.ex. även formen under gran som ibland fått vara egen art med namnet *L. piceinum*. Inom släktet *Cortinarius* verkar man

gå i helt motsatt riktning och beskriva fler och fler arter vilket blir förvirrande för en stackars amatörmykolog. Den store Cortinariuskännaren Meinhard Moser sade vid första Borgsjöveckan 1982: "När mykologer blir gamla och inte orkar gå i skogen så sitter de hemma och delar upp arter".

21 Julåsen Långa backen, Borgsjö sn, Mpd

Biotopskydd

Koordinat: 6924995; 1500979

23 augusti 2010

Färdledare: Jan-Olof Tedebrand

Uppgiftslämnare: Jan-Olof Tedebrand, Marjo och Nico Dam

Deltagare: Hans Andersson, Bart van den Berg, Marjo

Dam, Nico Dam, Ilkka Kytövuori, Sofia Lundell,

Claes-Göran Mellberg, Siw Muskos, Bernd Oertel, Barbro

Otterstedt, Kill Persson, Gert Schmitt- Stohn, Ewa

Swensson, Maj Thulin, Mirjam Verkamp

Albatrellus confluens, brödticka

Albatrellus ovinus, fårticka

Amanita fulva, brun kamskivling

Amanita muscaria var. *regalis*, brun flugsvamp

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp

Bjerkandera adusta, svedticka

Boletus edulis, karljohan

Calocera viscosa, gullhorn

Chalciporus piperatus, pepparsopp

Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp

Collybia cirrata, liten nagelskivling

Coltricia perennis, skinticka

Cortinarius acutus, spetsspindling

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius badiovinaceus

Cortinarius brunneus, umbraspsindling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius clarobrunneus

Cortinarius collinitus, violettfootad slemspindling

Cortinarius gentilis, gulbandad spindling

Cortinarius laniger, ullspindling

Cortinarius multiformis, lökspindling

Cortinarius percomis, kryddspindling

Cortinarius rubellus, toppig giftspindling

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius scaurus, myrspindling

Cortinarius serarius, blåbrun spindling, UPS

Cortinarius stillatitius, honungsspindling

Cortinarius subtortus, doftspindling

Cortinarius traganus, bockspindling

Cortinarius turmalis, tuvspindling

Cortinarius uraceus, svartnande spindling

Exobasidium vaccinii, lingonsvulst

Fomitopsis pinicola, klibbticka

Gomphidius glutinosus, citronslenskivling

Gymnopilus penetrans, fläckig bitterskivling

Hydnellum geogenium, gul taggsvamp, UPS

Hydnum repandum, blek taggsvamp

Hygrophorus erubescens, besk vaxskivling

Hygrophorus piceae, granvaxskivling

Hypholoma capnoides, rökslöjskivling

Inocybe flocculosa, luddtråding, UPS

Inocybe geophylla, sidentråding

Lactarius deterrimus, blodrisk

Lactarius fuliginosus, rökriska

Lactarius mammosus, stor doftrisk

Lactarius rufus, pepparriska

Lactarius scrobiculatus, svavelrisk

Lactarius torminosus, skäggriska

Lactarius trivialis, skogsrisk

Leccinum vulpinum, tallsopp

Leccinum scabrum, björksopp

Lactarius zonarioides, granrisk

Leucocortinarius bulbiger, bleksporig spindling, UPS

Lycoperdon perlatum, vårtig röksvamp

Lyophyllum deliberatum, UPS

Marasmius androsaceus, tagelbrosking

Mycena pura, rättikhätta

Phellodon tomentosus, trattaggsvamp

Russula decolorans, tegelkremla

Russula foetens, stinkkremla

Russula favrei, gransillkremla

Russula intermedia, praktkremla

Skeletocutis amorpha, gullticka

Spathularia rufa, blek spadmurkling

Stereum hirsutum, borstskinn

Suillus variegatus, sandsopp

Tremella encephala, broskboll

Trichaptum abietinum, violticka

Tricholoma borgsjoeense, borgsjömusseron

Tricholoma inamoenum, luktmusseron

Tricholomopsis decora, stubbmusseron

Kommentar

Sluttning med fin kalkgranskog som Gunnar Selling vid Skogsstyrelsen, på vår inrådan, biotopskyddat på grund av förekomsten av typlokalen för *Tricholoma borgsjoeense* (Borgsjömusseron) och en fin funga i övrigt bl.a. en stor häxring med fler än 50 fruktkroppar vissa år med *Cortinarius serarius* (blåbrun spindling). *Cortinarius harcynicus* (violspindling), *Hydnellum geogenium* (gul taggsvamp), *Limacella glioderma* (brun klibbskivling) och *Hygrophorus purpurascens* (slöjvaxskivling) pryder även biotopskyddet. *Lactarius scrobiculatus* (svavelrisk) är signalart för sådana här rika granslutningar och växer i stora grupper längs skogsbäcken som rinner genom biotopskyddet tillsammans med bl.a. *Amanita friabilis* (alflugsvamp) och *Mycena oregonensis* (fagerhätta). Bland matsvampar som växer rikligt i biotopskyddet kan nämnas gransillkremla (*Russula favrei*), rimskivling (*Cortinarius caperatus*) och blek taggsvamp (*Hydnum repandum*). Biotopskydd och naturvårdsavtal är utmärkta instrument för att skydda sådana här fina svamplokaler med ansamlingar av rödlisade marksvampar. Tack vare positivt samarbete under flera decennier med Gunnar Selling vid Skogsstyrelsens kontor i Ånge har många svamplokaler skyddats i bl.a. västra Medelpad, ofta finns även en fin kalkgynnad kärlväxtflora vilket förhöjer naturvärdena. Gunnar har även varit guide under många Borgsjöveckor till bl.a. Jämtgaveln och Ensillrebodarna och med liv och lust deltagit i spännande diskussioner i fält om olika former av naturhänsyn i kalkbarrskogar; se t.ex. www.myko.se och länk "Borgsjö-rapport 2003" och referat på sidan 23 av diskussion vid Ensillrebodarna med bl.a. Anders Dahlberg och Hjalmar Croneborg från Artdatabanken, Johan Nitare från Skogsstyrelsen och Per Simonsson från SCA.

Funna spindlingar i biotopskyddet: *C. acutus* (spetsspindling), *agathosmus* (vitterspindling), *alnetorum* (mörk alspindling), arter inom *anomalus*-gruppen (björkspindlingar), *armillatus* (rödbandad spindling), *brunneus* (umbra-

spindling), *callisteus* (lokspindling), *camphoratus* (stinkspindling), *caperatus* (rimskivling), *casimiri* (storporig spindling), *croceus* (gulskivig kanelspindling), *decipiens* (mörkpucklig spindling), *depressus* (kontrastspindling), *fervidus* (roströdskivig spindling), *fulvoochrascens*, *gentilis* (gulbandad spindling), *glaucopus* (strimspindling), *harcynicus* (violspindling), *laniger* (ullspindling), *limonius* (eldspindling), *malicorius* (grönköttig spindling), *multiformis* (lökspindling), *obtus* (jodoformspindling), *ochrophyllus* (ockraspindling), *papulosus* (prickspindling), *percomis* (kryddspindling), *porphyropus* (anillinspindling), *praestigiosus*, *renidens* (glansspindling), *rubellus* (toppig giftspindling), *rusticus* (vargspindling), *sanguineus* (blodspindling), *saniosus* (gultrådig spindling), *saturninus* (sälgs spindling), *seminisanguineus* (rödskivig kanelspindling), *serarius* (blåbrun spindling), *sommerfeltii* (mörk kanelspindling), *stillatitius* (honungsspindling), *turmalis* (tuvspindling), *uraceus* (svartnande spindling), *valgus* (glatt rättikspindling). JOT

Lyophyllum deliberatum (=infumatum) finns beskriven med foto i Ryman-Holmåsens sidan 299. Två säkra kännemärken är mjöldoften och att de gråvita skivorna vid tryck blir först blåaktiga och senare svarta. JOT ***Tricholoma borgsjoeense*, borgsjömusseronen** växte rikligt på sin klassiska lokal (typlokal) och blev populärt fotoobjekt. Vi kunde under Borgsjöveckan konstatera att Borgsjömusseronen hade ett ovanligt gott år. Vi fann denna nordliga raritet på flera nya lokaler i gamla fina granskogar. JOT

Eva Svensson fann *Cortinarius turmalis* som Ilkka bestämde. Den har ofta lilafärgat mycel. Vi såg orkidén knärot som förts upp på rödlistan 2010 eftersom dess växtmiljö i lite rikare äldre barrskog blir ovanligare för varje decennium. Svensk Botanisk Förening har utsett knärot till "årets växt" 2011.

22 Julåsen Martinssons ängar, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 21 i exkursionsguiden

Koordinat: 6923711; 1501049

Värdeklass I i Ängs- och hagmarksinventeringen 1990
23 augusti 2010

Färdledare: Jan-Olof Tedebrand

Uppgiftslämnare: Hans Andersson, Jan-Olof Tedebrand

Entoloma prunuloides, mjölrödskivling, UPS

Hygrocybe aurantiosplendens, UPS

Hygrocybe coccinea, blodvaxing, KP

Hygrocybe conica, toppvaxing, KP

Hygrocybe irrigata, gråvaxing, UPS

Hygrocybe psittacina

Hygrocybe turunda, mörkfjällig vaxskivling, CGM, KP

Melanoleuca subalpina

Kommentar

Julåsens by ligger storslaget nära 500 meter över havet i Borgsjö sockens vidsträckta finnmarker och med utsikt mot gränsbergen till Hälsingland. Svedjefinnen Thomas Olofsson kom till området cirka 1620. Här finns i augusti en av landskapets största förekomster med vackert blå fältgentiana samtidigt som ängsbackarna lyser av röda och gula vaxskivlingar och blå rödskivlingar. Fyndet av fager vaxskivling var intressant, den ingår i Åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP).

Här fann Anita Stridvall år 2003 violett fingersvamp (Clavaria zollingeri), se bild på hemsidan www.stridvall.se/fungi/gallery Denna vackra ängssvamp har två andra kända lokaler i Mpd: Borgsjö, Granbodåsen 1985, Johan Nitare (UPS) och Torp, Finnsjön, 2009, Jan-Olof Tedebrand och Lennart Vessberg (UPS). Violett fingersvamp är högt rödlistad (VU) och i Artfaktablad anges att "Alla kulturbetingade gräsmarker där arten förekommer bör bevaras och skötas på traditionellt sätt." Bland andra ängssvampar på Julåsens hackslätt kan nämnas porfyrrödling (Entoloma porphyrophaeum) som är lika högt rödlistad (VU).

I kalkgruset i vägkanten intill ängen finns typlokalen för rödskivlingen Entoloma lidbergii, uppkallad till Rolf Lidbergs ära. Machiel Noordeloos fann "trollrödskivling" 25 augusti 1986, belägg finns i Leidens herbarium (L) och hittills är detta enda kända lokalen i världen (enligt Noordeloos Entolomabok 2004 och Funga Nordica 2008). JOT

Entoloma prunuloides (mjölrödskivling) växte i mager lavdominerad del av ängen intill vägen. Ängarna och de utmagrade åkerpartierna håller reservatsklass. De placerades i topp (värdeklass I) i Ängs- och Hagmarksinventeringen 1990. När vi besökte ängarna år 2003 sköttes ängar och magra åkrar perfekt av en ung lantbrukare i trakten genom slätter och efterbete. Markägaren sköter numera ängarna själv och hävdar vissa partier fint vid husen och längs vägen. Däremot deponeras slaget gräs numera i den fina ängssvackan nedanför stenrösen vilket på sikt slår ut hela ängsfloran i denna del av ängen. Ängspartiet längst ner i sluttningen mot granskogen hävdas numera inte alls. JOT

23 Julåsen skogen vid ängarna, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 22 i exkursionsguiden

Koordinat: 692502; 1501371

Kalkgranskog

23 augusti 2010

Färdledare: Jan-Olof Tedebrand

Uppgiftslämnare: Hans Andersson, Jan-Olof Tedebrand

Deltagare: Hans Andersson, Bart van den Berg, Marjo Dam, Nico Dam, Ilkka Kytövuori, Sofia Lundell, Claes-Göran Mellberg, Siw Muskos, Bernd Oertel, Barbro Otterstedt, Kill Persson, Gert Schmitt Stohn, Ewa Swensson, Maj Thulin, Mirjam Verkamp

Agaricus sylvaticus, skogschampinjon

Albatrellus confluens, brödticka

Amanita muscaria var. muscaria, röd flugsvamp

Amanita muscaria var. regalis, brun flugsvamp

Amanita olivaceogrisea, Nico & Marjo Dam

Amanita porphyria, svartringad flugsvamp

Amanita vaginata, grå kamskivling

Armillaria ostoyae, Nico & Marjo Dam

Boletus edulis, karljohan

Calocera viscosa, gullhorn

Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp

Chrysomphalina chrysophylla, gullnavling

Clitocybe odora var. odora, grön trattskevling

Coltricia perennis, skinnticka

Cortinarius agathosmus, vitterspindling, UPS

Cortinarius angelesianus, tovspindling, SM, det JM

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius brunneus, umbraspindling

Cortinarius camphoratus, stinkspindling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius claricolor, vitkransad spindling

Cortinarius cyanites, rodande spindling

Cortinarius delibutus, gulspindling

Cortinarius evernius, lilaspindling

Cortinarius laniger, ullspindling

Cortinarius percomis, kryddspindling, UPS

Cortinarius saginus, grankransspindling

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius scaurus, myrspindling

Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling

Cortinarius sommerfeltii, mörk kanelspindling

Cortinarius stillatitius, honungsspindling

Cortinarius traganus, bockspindling

Cortinarius trivialis, trappspindling

Cortinarius variegatus, kantspindling

Cudonia circinans, mössmurkling

Cystoderma amianthinum, ockragul grynskivling

Fomes fomentarius, fnöskticka

Ganoderma lipsiense, platticka

Gomphidius glutinosus, citronslenskivling

Gymnopus androsaceus, tagelbrosking

Hydnum repandum, blek taggsvamp (rikligt)

Hydnum rufescens coll., rödbrun taggsvamp
 Hygrophorus erubescens, besk vaxskivling
 Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling
 Hygrophorus persicolor, Nico & Marjo Dam
 Hygrophorus piceae, granvaxskivling
 Inocybe napipes, UPS
 Laccaria bicolor, tvåfärgad laxskivling
 Lactarius badiosanguineus, glansriska
 Lactarius deterrimus, blodriska
 Lactarius fuliginosus, rökriska
 Lactarius glyciosmus, kokosriska
 Lactarius pubescens, blek skäggriska
 Lactarius rufus, pepparriska
 Lactarius scrobiculatus, svavelriska
 Lactarius torminosus, skäggriska
 Lactarius tuomikoskii
 Lactarius uvidus, lilariska
 Leccinum aurantiacum, aspsopp
 Leccinum niveum (=holopus), kärrsopp
 Leccinum piceinum, gransopp
 Leccinum versipelle, tegelsopp
 Leccinum vulpinum, tallsopp
 Leucocortinarius bulbiger, bleksporig spindling
 Marasmiellus perforans, barrbrösking
 Mycena galopus, mjölkhatta

Mycena pura, rättikhätta
 Mycena rubromarginata, rödeggad hätta
 Phellinus conchatus, sälgticka
 Pholiota flammans, svavelgul tofsskivling
 Pholiota mutabilis, föränderlig tofsskivling
 Piptoporus betulinus, björkticka
 Pseudohydnum gelatinosum, gelétagg
 Ramaria rubrievanescens, druvfingersvamp, SM
 Russula adusta, svedkremla
 Russula aeruginea, grönkremla
 Russula clavipes, olivsillkremla
 Russula consobrina, nässelkremla
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula delica, trattkremla
 Russula nitida, åderkremla
 Russula paludosa, storkremla
 Russula rhodopoda, lackkremla
 Russula vinosa, vinkremla
 Steccherinum fimbriatum, franstagging
 Trichaptum abietinum, violticka
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron
 Tricholoma olivaceotinctum, fjällfotad musseron, det IK
 Tricholoma saponaceum, såpmusseron
 Tricholoma virgatum, gallmusseron

Kommentar

Svamptillgången var god i Juläsenskogen och korgarna fylldes. Det handlar om en örtrik kalkgranskog med lång kontinuitet som betad bondskog. Skogen ser rätt trivial ut och saknar rikindikatorer bland kärlväxterna. Men trettio års inventeringar har gett fynd av många rara marksvampar t.ex. Hygrophorus purpurascens (slöjvaxing), Ramaria rubrievanescens (drufingersvamp), Hydnellum mirabile (raggtaggsvamp), Russula citrinochlora, Psatyrella jacobsonii (skuggspröding). Dansken Jens Petersen har samlat många stora fingersvampar inom släktet Ramaria i Juläsens sluttingar. Juläsenskogen torde vara en av de mer välinventerade kalkgranskogarna i Norden. Vi har varit här under 30 års tid och vet var mycelen finns för olika marksvampar.

Här finns även fuktigare partier med gamla sälgar. En idyllisk skogsbäck passerar vägen i närheten av kraftledningen. Vid en jättesalg med doftticka (Haploporus odoratus) i sumpskogsparti stod skotten Roy Watling år 1993 och berättade att yngre män fordom plägade stoppa parfymdoftande dofttickor innanför skjortan för att locka till sig flickor (enligt uppgift i Linnés lapplandsresa). Plötsligt började flera flickor med svampkorgar vandra fram till Roy och gänget som stod och beundrade dofttickan på gammelsälgen!

Skogsbolaget SCA har på vår inrådan sparat område som är inritad på kartan i exkursionsguiden vid planerad

avverkning för cirka tio år sedan av hänsyn till väl dokumenterade mycel av marksvampar. Nedanstående lista upptar fler än 70 olika funna arter enbart inom släktet spindlingar 1982–2010:

Cortinarius agathosmus (vitterspindling), arter inom anomalus-gruppen (björkspindlingar), angelesianus (tovspindling), anthracinus (purpurbrun spindling), armillatus (rödbandad spindling), aureofulvus (gyllenspindling), aureopulverulentus (puderspindling), balaustinus (strålspsindling), betulinus (blekblå spindling), bivelus (hålspsindling), brunneus (umbraspindling), caesiostramineus (blekspindling), callisteus (lokspindling), calocrous ssp coniferarum (fagerspindling), camphoratus (stinkspindling), caperatus (rimskivling), casimiri (storporig spindling), cephalixus (=olidus, kornspindling), cinnamomeus (kanelspindling), claricolor (vitkransad spindling), collinitus (violett fotad spindling), croceus (gulskivig kanelspindling), cyanites (rodnande spindling), delibutus (gulspindling), depressus (kontrastspindling), dilutus (blekfotad spindling), disjungendus (träspindling), duracinus (brokspindling), eburneus (elfbensspindling), evernius (lilaspindling), fulvescens (hjortspindling), flexipes var flexipes (toppspindling), fraudulosus var rosargutus, fulvoochrascens, gentilis (gulbandad spindling), glaucopus (strimspindling), harcynicus (violspindling), huronensis (grönskivig kanelspindling), illuminus (blekfotad

spindling), laniger (ullspindling), limonius (eldspindling), malachius (malvaspindling), multiformis (lökspindling), obtusus (jodoformspindling), ochrophyllus (ockraspindling), papulosus (prickspindling), paragaudis (tegelbandspindling), parvannulatus (kragspindling), percomis (kryddspindling), porphyropus (anillinspindling), raphanoides (rättikspindling), riederi, rubellus (toppig giftspindling), rusticus (vargspindling), saginus (grankransspindling), sanguineus (blodspindling), saturninus (sälgsapindling), scaurus (myrspindling), semisanguineus (rödskivig kanelspindling), sertipes, spilomeus (rödflockig spindling), stillatitius (honungsspindling), subtortus (doftspindling), talus (halm-spindling), tortuosus (vridspindling), traganus (bockspindling), trivialis (trappspindling), turmalis (tuvspindling), uliginosus (sumpspindling), uraceus (svartnande spindling), umbrinolens (jordspindling), valgus (glatt rättikspindling), variegatus (kantspindling), varius (klubbspindling), venustus (skönfotad spindling), vibratilis (gallspindling). JOT

Amanita olivaceogrisea Kalamees finns på Marjo och Nico Dams lista från Juläsenskogen. Enligt Funga Nordica är hatten olivgrå-gråbrun, rester av hyllet finns kvar som plättar på hatten och nertill på foten. Arten anges i Funga Nordica växa fuktigt under Alnus och Betula samt förekomma här och var i boreal – subalpin region.

Cortinarius percomis (kryddspindling). Tobias Fröslev påpekade vid kvällens genomgång att kryddspindlingen är ätbar. Utseendet varierar: en del är stora och köttiga, andra är mindre. En del har tydlig bulb nedtill på foten, andra inte, se Tobias kommentar vid lokalen Ammerberget. Doften kan variera från fruktartad till direkt oangenäm. Här i Juläsenskogen fann vi flera grupper som under fikapausen blev föremål för intensiva sniffstudier. I Funga Nordica anges doften som mejram eller äpple. Men vi sniffade oss fram till att Juläsens kryddspindlingar doftade citronkaka! JOT

Cortinarius saginus (grankransspindling) växer, trots namnet, både med gran och tall. Det är en vacker svamp som är typart för släktet Cortinarius. JOT

Cortinarius variegatus (kantspindling) har en stark säregen doft som ibland anges likna doften av bananskal. JOT

Hydnium rufescens (rödgul taggsvamp) delas numera i tre arter beroende på variation i sporens form och storlek: H. rufescens s. str., H. ellipsoforum och H. umbilicatum. JOT

Lactarius glycosmus (kokosrisk) anges i en del litteratur växa med "lövträd" vilket är fel, den är helt bunden till björk. JOT

Lactarius tuomikoskii är en gulmjölkig riska som vi lätt kunde bestämma eftersom dess auktor Ilkka var med oss i svampskogen! Arten har enligt Funga Nordica följande karaktärer: hatten är ozonerad med hårig-fjällig hattkant, mjölksaften är vit och blir citrongul, doft fruktartad och smak bitter till skarp. Den växer i fuktig granskog både på sur och kalkrik mark. JOT

Leccinum roseotinctum anges i Funga Nordica bara vara en albinoform av vanlig tegelsopp (L. versipelle) och ingen egen art.

Tricholoma olivaceotinctum (fjällfotad musseron) har förut hetat T. squarulosum, finns avbildad och beskriven i Ryman-Holmåsens s. 295. Bilden är från Jmt, Mörsil sn, Sällsjö. Arten är enligt Funga Nordica sällsynt i kalktrakter och har en nordlig utbredning. Cirka 40 kända, svenska lokaler på Gotland, Öland och fastlandet, de flesta kända lokalerna i midsvenska kalkområdet. Den skiljer sig från svartfjällig musseron (T. atroscabrum) bl.a. på tydlig olivton särskilt mot hattkanten, fotens svarta trådiga fjäll och oftast uppsvällad fotbas. JOT

24 Jämtgaveln, stigen mot Ovån, Borgsjö sn, Mpd

Koordinat: 6953478; 1504112

Tallhed

26 augusti 2010

Färdledare: Jan-Olof Tedebrand

Amanita muscaria var. muscaria, röd flugsvamp

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius collinitus, violett fotad slemspindling

Cortinarius mucosus, hedspindling

Hydnellum ferrugineum, dropptaggsvamp

Hypholoma capnoides, rökslöjkskivling

Lactarius mammosus, stor doftrisk

Lactarius musteus, tallrisk

Lactarius rufus, pepparrisk

Leccinum vulpinum, tallsopp

Phellodon niger, svart taggsvamp

Russula adusta, svedkremla

Russula clavipes, olivskivling

Russula paludosa, storkremla

Russula xerampelina, sillkremla

Suillus variegatus, sandsopp

Tricholomopsis decora, stubbmusseron, tallstubbe

Kommentar

Jämtgavelns naturreservat är brandpräglat. Skogsforskaren Per Linder har undersökt brandhistoriken och funnit spår av 63 skilda bränder i Jämtgaveln sedan 1300-talet vilket i snitt innebär en brand vart tionde år! Men samma område kunde förr brinna samma år och brandintervallet i Jämtgaveln torde snarare ligga på 3-5 bränder per århundrade. Tallskogen brann mest. Enligt Linders studie finns smärre fuktiga granområden i Jämtgaveln som aldrig brunnit under 600 år. Dessa områden är särskilt skyddsvärda.

Nordost om vändplanen där vägen slutar i Jämtgaveln finns ett gammalt brandfält på tallmark som brändes år 1996. Skyttad stig leder till området. Vi fann inga typiska brandsvampar men följande arter växte under höga, gamla tallar på brandytan: *Amanita porphyria*, *Lactarius mammosus*, *L. musteus*, *L. rufus*, *Russula adusta*, *R. clavipes*, *R. paludosa*. Under dessa flerhundraåriga tallar som överlevt många bränder växte även typiska *Russula xerampelina* (sillkremla) med mörkröda hattar, rödtonad fot som fick bruna fläckar vid

tryck och stark silldoft. Den verkar ha en svagt sydlig utbredning och är vanligare vid kusten än i inlandet. Vi ser *R. xerampelina* mest under gamla tallar på tallhedar t.ex. vid Lögdö bruk i Timrå sn (UPS), under kusttallar på sanddyner längs havet men även under tall i sydvästberg t.ex. Midskogsberget i Njurunda sn och Rankleven i Borgsjö sn (S). Rolf Lidberg plockade "svartröda xerampelinor" under flerhundraåriga tallar ute på Bremön i Njurunda. Under Russulaseminariet i Borgsjö 2001 så benämndes arten "*R. erythropus*" av kursledarna Juhani Ruotsalainen och Jukka Vauras. De menade att Schaeffers originalakvarell av *R. xerampelina* kan vara något annat. Men i Funga Nordica (2008) används återigen namnet *R. xerampelina*. Fina bilder av olika sillkremlor finns i Ryman-Holmåsens "Svampar" och i Holmberg-Marklunds "Nya Svampboken". Likartat utseende har *Russula taigarum* (taigakremla) som dock inte doftar sill och inte heller blir brun vid tumning. *Tricholomopsis decora* (stubbmusseron) växte på bränd tallstubbe. JOT

25 Jämtgaveln, Svarttjärn, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 18 i exkursionsguiden

Koordinat: 6953333; 1503582

Blåbärsgranskog på rikmark

26 augusti 2010

Färdledare: Jan-Olof Tedebrand

Deltaföre: Tobias Fröslev, Joachim Krumlinde, Doris Laber, Peter Laber, Eva Lundell, Sofia Lundell, Bernd Oertel, Per Sander, Geert Schmidt-Stohn

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp
Bankera violacens, grantaggsvamp
Calocera furcata, dvärggullhorn, murken granlåga
Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp
Clavaria fumosa, rökfingersvamp
Clavariadelphus truncatus, flattoppad klubbvamp
Cortinarius anomalus coll., björkspindling
Cortinarius armillatus, rödbandad spindling
Cortinarius brunneus, umbraspindling
Cortinarius caesiocinctus
Cortinarius caperatus, rimskivling
Cortinarius citrinofulvescens
Cortinarius collinitus, gulbandad spindling
Cortinarius gentilis, gulbandad spindling
Cortinarius laniger, ullspindling
Cortinarius malicorius, grönköttig spindling
Cortinarius multiformis, lökspindling, det Doris Laber
Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling
Cortinarius riederi = *fulvoochrascens*
Cortinarius rusticus, vargspindling
Cortinarius sphagnophilus, det Doris Laber

Cortinarius traganus, bockspindling
Cystoderma amianthinum, ockragul grynskivling
Galerina marginata, gifthätting
Gymnopus androsaceus, tagelbrosking
Gyromitra infula, biskosmössa, asplåga
Hebeloma syrjense, UPS
Humaria hemisphaerica, luddskål, på murken björklåga
Hydnellum aurantiacum, orange taggsvamp
Hydnellum suaveolens, dofttaggsvamp
Hydnum repandum, blek taggsvamp
Hygrophorus inocybiformis, skäggvaxskivling, leg Doris Laber, det IK, UPS
Hygrophorus karstenii, äggvaxskivling
Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling
Hygrophorus piceae, granvaxskivling
Hypocrea alutacea coll, klubbdyna, leg och det Doris Laber
Lactarius auriolla, sumpriska, Doris Laber
Lactarius badiosanguineus, glansriska
Lactarius deterrimus, blodriska
Lactarius fuliginosus, rökriska
Lactarius representaneus, gulriska
Lactarius subcircellatus, dvärgbjörksriska
Lactarius trivialis, skogsriska
Lactarius uvidus, lilariska
Lactarius zonarioides, granriska
Lentinellus vulpinus, rävmussling, död stående björk, det. Doris Laber
Mycena epipterygia, flåhätta

Otidea leporina, litet haröra
Phellinus conchatus, sälgticka
Phellinus chrysoloma, granticka, levande gran i myrkant
Phellinus igniarius, eldticka, björk
Phellodon niger, svart taggsvamp, UPS
Pholiota astragalina, röd flamskivling
Rhodocollybia prolixa var. *distorta*, skruvnagelskivling, det.
Doris Laber
Russula adusta, svedkremla
Russula aquosa, sumpkremla, det. *Doris Laber*
Russula atrorubens, svartröd kremla
Russula decolorans, tegelkremla
Russula griseascens, grånande giftkremla det *Doris Laber*

Russula paludosa, storkremla
Russula rhodopoda, lackkremla
Spathularia rufa, blek spadmurkling
Stropharia hornemanii stor kragaskivling, marken + murkna
 björklågor
Suillus luteus, smörsopp
Suillus variegatus, sandsopp
Trichaptum abietinum, violticka
Tricholoma inamoenum, luktmusseron
Tricholoma saponaceum, såpmusseron
Tricholoma stiparophyllum, rättikmusseron
Tubaria confragosa, ringskråling

Kommentar

Vi parkerade på vändplanen vid vägens slut på Värnsjöåsen, vandrade tillbaka cirka 100 meter och gick ner längs åsen mot myrstråk vid Svarttjärn. På kanten av den grusiga, naturliga vägbanken (Värnsjöåsen) fann vi grupper med fyra olika taggsvampar: orange taggsvamp, dofttaggsvamp, grantaggsvamp och svart taggsvamp! Svampstillgången var mycket god i den kalkrika, mossiga naturskogen av blåbärstyp. Kärllväxter såsom knärot (*Goodyera repens*) och ögonpyrola (*Moneses uniflora*) och stora myrstackar indikerade även fin gammelskog. Svamparna hade väldigt fräsch lyster i det fuktiga vädret efter flera regn senaste dagarna.

Hög reservatsklass

Hela området vid Svarttjärn som vi besökte ligger längs jämtlandsgränsen och tyvärr utanför Jämtgavelns naturreservat. Våra fynd och hela miljön vid Svarttjärn med stor rikedom av fallna lågor av både gran, tall, sälg, björk m.m. borde fogas in i reservatet. Artlistan från detta enda besök talar sitt tydliga språk. Här finns t.ex. en rikedom av fallna, grova lågor av löv- och barrträd vilket är ett fint kännemärke för värdefull naturskog. En särskild inventering av tickor och skinnsvampar skulle säkert ge många fynd av sällsynta även rödlistade arter. Nu koncentrerade vi oss mest på marksvampar.

Vid utvärdering av skogliga mål sägs idag att andelen gammal skog ökar i Sverige dvs skog äldre än 140 år i norra Sverige och äldre än 120 år i södra Sverige. Men kvalitén vad gäller biologisk mångfald i den äldre skogen är

även viktig. Här vid Svarttjärn är skogen gammal och även biologiskt rik. På andra sidan landskapsgränsen vidtar bl.a. stora ytor med snabbväxande contortaskogar. I Jämtgavelns naturreservat finns stora arealer som förr brunnit och där planeras även naturvårdsbränningar.

Landskapsbilden innehåller alltså områden som bör lämnas för fri utveckling, intensivt skötta contortaskogar men även torra barrskogar som kräver bränning. Önskvärt vore att de sista artrika gammelskogarna i vårt land klarades kvar åt framtiden. Regeringen avänder idag statliga Sveaskog för markbyten med skogsbolag av skyddsvärd skog vilket är positivt, även trepartsbyten förekommer idag mellan privata skogsägare-bolag-Sveaskog.

Cortinarius caesiocinctus samlades av Bernd Oertel och Geert Schmidt-Stohn och bekräftades av kännaren Tobias Fröslev. I samma område samlade *Doris Laber* skäggvaxskivling. Här finns tydligen rikare stråk i den mossiga naturskogen vid Svarttjärn. JOT

Cortinarius riederi samlades av Eva Lundell i granskog med lingonris, vackra exemplar med blå fot och blå skivor, fruktkropparna fick en särskild lyster i det fuktiga vädret. Det handlar om en vanlig art. Vid kvällens genomgång hade Jaques Melot intressant exposé om namnet *C. riederi* som är ett gammalt Friesnamn och rätt namn för arten. Tor Erik Brandrud menade att *C. riederi* troligen innefattar fler än ett taxa. JOT

ELLEN HAR INITIERAT "VAXVÄKT"

Doris Laber samlade en liten skogsvaxskivling i naturskogen vid Svarttjärn i Jämtgaveln. Hon visade svampen i utställningshallen för Ilkka Kytövuori som omedelbart namngav fyndet: *Hygrophorus inocybiformis* (skäggvaxskivling). *Doris* visade stolt upp sitt spännande fynd. Det handlar om en sällsynt, nordlig, rödlistad

skogsvaxskivling (VU) med bara ett tjugotal kända, nutida svenska lokaler. Vi ser den i mossig äldre kalkgranskog från västra Mpd till fjällnära naturskogar. Under mykologiveckan i Härjedalen 2006 samlade vi skäggvaxskivlingar i de fascinerande fåbodskogarna vid Vivalen nära Funäsdalen. Men arten är troligen lite förbisedd. Den kan möjligen

förväxlas med olivvaxskivling (*H. olivaceoalbus*) men har hatt som är fjällig, torr och påminnande om hatten hos en tråding (*inocybiformis* = liknar *Inocybe*).

Vi har samlat och diskuterat olika skogsvaxskivlingar under de femton Borgsjöveckorna. Många skogsvaxskivlingar är kalkgynnade och håller gärna till i äldre, mossiga barrskogar i kambro- silurområdet i mellannorrland. Här i mittsvenska området verkar flera arter av skogsvaxskivlingar även gynnas av den mäktigt storslagna topografin med långa örtrika bergssluttningar med högt, rörligt grundvattnet. Stockholmare Erik Malm var särskilt intresserad av vaxskivlingar, brukade hålla små föreläsningar i fält om arternas kännetecken och kunde ligga i timmar och fotografera en enda kollekt.

Våra vänner från övriga Europa blir även fascinerade av att få se, fotografera och samla *Hygrophorus*-arter. I brev 19/12 1995 skriver t.ex. holländaren Eef Arnolds: "I have very good memories of the nice company, beautiful forests and interesting mushrooms during the week in Borgsjö 1995. In mycological respect I enjoyed in particular to study fresh collections of six *Hygrophorus* species from old coniferous forests which I had not seen before. Most

of them were collected by Ilkka Kytövuori, an amazing mushroom hunter and good expert." I Sveriges Mykologiska Förenings tidskrift *Jordstjärnan* 1994:3 sammanfattar skotten Roy Watling 1993 års Borgsjövecka. Roy skriver bl.a.: "In Scotland members of the genus *Hygrophorus* are rare and cause a stir when found except for some notable exceptions eg *Hygrophorus hypothejus* and *H. pustulatus*. I was particularly delighted therefor to see several populations of a clutch of closely related taxa: *H. secretanii*, *H. hedrychii*, *H. karstenii* and *H. korhonenii*, the last named after our good friend Mauri." En sällsynt art inom släktet *Hygrophorus* i våra nordliga skogar är *H. subviscifer* (förut *spodoleucus*). Den har cirka tio kända, nutida svenska lokaler och är i Medelpad noterad från Alnö Ås (UPS) och Bullås (HL), från Lombäcksheden (W) och Lönnån i Borgsjö (S) och från skogen norr om Getberget i Torp sn (S).

Ellen Larsson, ordförande i Sveriges Mykologiska Förening, har intierat "Skogsvaxväkt", en kartläggning och inventering av de spännande arterna inom släktet *Hygrophorus*. JOT

Bernd Oertel och
Geert Schmidt-Stohn
vid Markbäcken.
Foto: Tobias Fröslev

26 Kullbäcken-Markbäcken NR, Borgsjö sn, Mpd

Koordinat: 6941467; 1491653

Kalkgranskog, kalktallskog, rika bäckstråk,
"guckuskomarker"

25 augusti 2010

Färdledare: Kristin Lindström (Lst Y), Jan-Olof Tedebrand

Uppgiftslämnare: Francesco Bellu-Gianni Turrini, Jan-Olof Tedebrand, Marjo & Nico Dam

Deltagare: Gunnel Avehag, Francesco Bellu, Marjo Dan, Nico Dam, Inga-Lill Franzén, Elias Fries, Doris Laber, Peter Laber, Kristin Lindström (Lst Y), Franco Matli, Bernd Oertel, Carmen Saar, Gunter Saar, Per Sander (Lst Y), Geert Schmidt-Stohn, Karl Soop, Gianni Turini, Bert Van Der Berg, Mirjam Veerkamp

Agaricus semotus, blekröd dvärgchampinjon	Cortinarius vibratilis, gallspindling
Albatrellus ovinus, fårticka	Cortinarus violaceocinereus (=simulatus), leg & det Bellu-Turrini
Amanita porphyria, svartringad flugsvamp	Entoloma lividoalbum, lundrödling
Amylocystis lapponica, lappticka, murken gränlåga, UPS	Exobasidium vaccinii, lingonsvulst
Auriscalpium vulgare, örttaggsvamp	Fomes fomentarius, fnöskticka
Boletus edulis, karljohan	Fomitopsis pinicola, klibbticka (avbruten gran)
Cantharellula umbonata, fläckkantarell	Galerina paludosa, trådkärrhätting
Cantharellus aurora, rödgul trumpetssvamp	Gomphidius glutinosus, citronslenskivling
Clavariadelphus truncatus, flattoppad klubbssvamp	Gymnopilus penetrans, fläckig bitterskivling
Cortinarius albovariegatus, vitvattrad spindling	Hebeloma crustuliniforme, tårfränskivling
Cortinarius armeniacus, aprikosspindling	Hebeloma fragilipes
Cortinarius armillatus, rödbandad spindling	Hebeloma syrjense
Cortinarius badiovinaceus	Hydnum rufescens, rödgul taggsvamp
Cortinarius betulinus, bleklå spindling	Hygrophoropsis olida, smultronkamarell, UPS
Cortinarius biformis, gycklarspindling	Hygrophorus hedrychii, björkvaxskivling
Cortinarius bivelus, hålskivling	Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling
Cortinarius caesiobrunneus	Hygrophorus piceae, granvaxskivling
Cortinarius callisteus, lokspindling	Kuehneromyces mutabilis, föränderlig tofsskivling
Cortinarius camphoratus, stinkspindling	Laccaria laccata var. laccata, laxskivling
Cortinarius caperatus, rimskivling	Lactarius aquizonatus, blek fransrisk, det Marjo & Nico Dam
Cortinarius casimiri (=rubellopes), storsporig spindling, exsicata AMB/BZ, leg & det Bellu-Turrini	Lactarius badiosanguineus, glansrisk
Cortinarius citrinofulvescens	Lactarius citriolens, fransrisk, det Marjo & Nico Dam
Cortinarius collinitus, violettfootad slemspindling	Lactarius deterrimus, blodrisk
Cortinarius decipiens, mörkpucklig spindling	Lactarius fennoscandicus
Cortinarius delibutus, gulspindling	Lactarius leonis, lejonrisk
Cortinarius flexipes var flabellus, det HL	Lactarius mammosus, stor doftrisk
Cortinarius fulvescens, hjortspindling, det HL	Lactarius olivinus, olivinrisk
Cortinarius gentilis, gulbandad spindling	Lactarius rufus, pepparrisk
Cortinarius glandicolor, toppig umbraspindling	Lactarius scrobiculatus, svavelrisk
Cortinarius hemitrichus, fjunspindling	Lactarius subcircellatus, dvärgbjörksrisk
Cortinarius illuminus	Lactarius torminosulus, det Doris Laber
Cortinarius laniger, ullspindling	Lactarius torminosus, skäggrisk
Cortinarius licinipes, leg & det Bellu-Turrini	Lactarius uvidus, lilarisk
Cortinarius multiformis, lökspindling	Lactarius vietus, grårisk
Cortinarius obtusus, jodoformspindling, det HL	Lactarius zonarioides, granrisk
Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling	Leccinum versipelle, tegelsopp
Cortinarius pholideus, tofsspindling	Limacella glioderma, brun klibbskivling
Cortinarius pluvius, liten gallspindling	Lyophyllum decastes var. loricatum, brosktuvs-kivling det Bellu + Marjo & Nico Dam
Cortinarius poecilopus, leg och det Bellu-Turrini	Marasmiellus perforans, barrbrosking
Cortinarius riederi (= fulvoochrascens)	Mycena flavoalba, gulvit hätta
Cortinarius rubellus, toppig giftspindling	Mycena laevigata, halhätta
Cortinarius rusticus, vargspindling	Mycena pura, rättikhätta
Cortinarius sanguineus, blodspindling	Ossicaulis lignatilis, vedtratts-kivling
Cortinarius scaurus, myrspindling	Paxillus involutus, pluggskivling (ved)
Cortinarius solis-occasus, slät ullspindling	Phellodon niger, svart taggsvamp
Cortinarus sommerfeltii, mörk kanelspindling	Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskivling
Cortinarius spilomeus, rödflockig spindling	Pholiota squarrosa, fjällig tofsskivling
Cortinarius subtortus, doftspindling	Piptoporus betulinus, björkticka
Cortinarius testaceofolius, tegelskivig spindling	Rhodocollybia nitellina, brandrussling
Cortinarius traganus, bockspindling	
Cortinarius venustus, skönfootad spindling	

Russula adulterina, leg & det Bellu-Turrini
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula gracillima, späckkremla
 Russula paludosa, storkremla
 Russula queletii, krusbärskremla
 Russula vinosa, vinkremla
 Stereum hirsutum, borstskinn
 Stereum subtomentosum, sammetsskinn

Stropharia semiglobata, gul kragsskivling
 Suillus flavus, slemssopp
 Suillus variegatus, sandsopp
 Tricholoma equestre, riddarmusseron
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron
 Tricholoma virgatum, gallmusseron
 Tubaria confragosa, ringskråling

Kommentar

Vi parkerade vid reservatsskylten där Kristin Lindström, naturvårdare vid länsstyrelsen, informerade på engelska om det 276 hektar stora reservatet som ligger inom väldigt kalkrikt område med orkidéer såsom guckusko och i övrigt fin kalkflora och kalkfunga i ängsgranskogar, rikkärr, bäckmiljöer. Här finns även Borgsjös största någorlunda sammanhängande område med äldre, naturligt uppkommen kalksumpskog liksom områden med brandpräglad kalktallskog. De skogsbäckar som genomkorsar reservatet håller höga naturvärden med bl.a. mycket död ved och en speciell kalkgynnad kärlväxtflora och funga i periodvis översvämmade kantzoner.

Reservat i guckuskons förlovade land

Vi hade för tio år sedan dialog angående områdets höga värden inte bara för kärlväxter utan även för marksvampar med Johan Uebel vid länsstyrelsen som inledde reservatsarbetet. Kristin m.fl. har slutfört bildningen av reservatet. Hon berättade om naturskogarna med delvis stort inslag av lövrika granområden med gamla sälgar (doftticka mm) och grova aspar (stor aspticka mm) liksom lågor av gran, säl, asp och björk. Reservatet Kullbäcken-Markbäcken är ett bevis på det stora värdet av skyddade områden där sällsynta och rödlistade arter har en säker hemvist och spridningskälla. Utan reservaten hade läget varit mycket mer ogynnsamt för den biologiska mångfalden i vårt land.

Kristin visade kopior av lantmäterikarta från 1762 över "Halsta Godset" som visade att man vissa år lieslog de stora rikkärren Boltjärnsmyran och Halsta-Stormyran. De områden vid Markbäcken som vi inventerade benämndes 1762 "Gran och Tjelaskog". Tallskogen längre österut angavs som "Furuskog på steril mark". Översilade områden längs Markbäcken hette "Storrönningen" eller "Hedrönningen". Starrslättern ute på myrvidderna var mest eftertraktat. Att äga en rik myrslätter ansågs vid den tiden värdefullare än att ha skog med ståtliga furor, ett synsätt som framkom bl.a. vid utförande av avvittringarna. Idag sker en igenväxning med björk och viden på rikkärren i mittsvenska området. Ett åtgärdsprogram är skrivet och beslutat för rikkärren i landet. Länsstyrelsen har sommaren 2010 inlett slätter på en del av rikkärret Halsta-

Stormyran som ingår i reservatet och även finns med i länets myrskyddsplan. Kristin avslutade med att berätta om planer på framtida naturvårdsbränning av kalktallskogar i reservatet. Naturen i våra nordliga skogar är sedan årmiljoner anpassad till skogsbrandens framfart. Många marksvampar gynnas av att förna och bärris brinner bort och mineraljorden friläggs för svampsporer.

Karl Soop lyrisk

Den gamla, mossiga naturskogen var smockfull av svampar bl.a. spindlingar. Karl Soop blev helt lyrisk och utnämnde området till "finaste svampskogen hittills under Borgsjöveckan". Våra vänner från Holland, Italien och Tyskland berömde naturen och svampfloran i området. Bland 41 noterade arter inom släktet Cortinarius finns några arter som verkar vara nya för Sverige.

Skyddsvärd kantzon mot bäcken

Vi inventerade mest längs Markbäcken, ungefär 200 meter nedströms bron och 200 meter uppströms bron men även i de torrare omgivningarna med kalkbarrskog. Den fuktiga strandzonen mot bäcken varierade från 10-50 meters bredd. Sedan höjer sig terrängen till torrare blåbärs- och lingonmarker. Den botaniskt intressanta kantzonen mot bäcken översvämmas vid vårflooder och långvariga regnväder. Somrarna 2000 och 2001 var extremt regniga i Ångetrakten och bäckar vidgades till rytande åar. Längs vattendragen t.ex. Markbäcken finns idag rikligt med grova, kullfallna lågor av gran, björk, asp och säl som resultat av dessa översvämningar. Rikedomerna på död ved i den fuktiga strandmiljön är ett eldorado för vedsvampar, mossor, lavar, insekter och andra organismer. Skogsägarrörelsen i vårt land har nyligen tagit fram en pedagogisk bok riktad till skogsägare om "Skogens vatten" (redaktör: Stefan Bleckert) där man betonar värden av skyddszoner längs skogsvatten.

Inom strandzonen vid Markbäcken finns gamla höga flerhundraåriga tallar som överlevt bränder och gamla men smala granar. Gamla brända tallstubbar vittnar om att skogsbranden fordom, på vissa ställen, gått nästan ända fram mot bäcken. En bård av björk, gråal, hägg och viden kantar bäcken. Här finns även sälgar prydda med lunglav.

Måbär, tibast, nordisk stormhatt, älgört, liljekonvalj, blåsippa och kranshakmossa är vanliga i den tuviga strandzonen där även lingon, linnea och stenbär pryder tuvarna. Döende enbuskar vittnar om tidigare mer öppen skog med betande djur. Det finns flera fåbodar i närheten bl.a. Kullbodarna som fortfarande får betas och hålls öppna.

Senhöstfasen

Vi missar svamparnas senhöstfas under Borgsjöveckor eftersom vi av rädsla för frost förlägger svampveckan kring månadsskiftet augusti-september. För att även fånga in senhöstfasen besöktes den mykologiskt intressanta strandzonen längs Markbäcken strax innan frosten slog till den 21 september 2010. Rödgal trumpetsvamp var en karaktärsart i den fuktiga granskogen och fyllde svampkorgen. Nu hade även skogsvaxskivlingarna kommit igång. Stora grupper med doftvaxskivling (*Hygrophorus agathosmus*) växte i den gamla naturskogen inom strandzonen. Den är annars typisk i unga granplanteringar men trivdes även här i den gamla senvuxna naturskogen intill bäcken. På flera ställen växte slemmiga björkvaxskivlingar (*Hygrophorus hedrychii*) under björkar. Små vita prickar med granvaxskivling (*Hygrophorus piceae*) lyste lite varstans mot den gröna mossmattan i gammelskogen. Äggvaxskivling (*Hygrophorus karstenii*) och sotvaxskivling (*Hygrophorus camarohyllus*) växte i grupper på lite torrare partier längs bäcken. Stora svavelriskor hängde som klasar i kanterna mot bäcken. Enstaka grupper av grantaggsvamp (*Bankera violascens*) sågs medan krusbärskremla, blodrisk, skogsriska, skäggriska och skäggmusseron var vanliga bland blåsippbladen i den svarta, fuktiga mulljorden i strandzonen..

Riklig förekomst av violgubbe i kalkrika strandzoner

Mest intressant vid besöket 21 september var den stora förekomsten med violgubbe (*Gomphus clavatus*) bland blåsippbladen i den fuktiga strandzonen längs den mörkt trolska Markbäcken som översvämmas vid vårens högvatten och vid långa regnperioder. Stora grupper med violgubbe växte längs bäcken med ett avstånd av ungefär 50-100 meter mellan grupperna! Totalt noterades sju olika sådana grupper inom en sträcka på bara cirka 200 meter ovan och nedan bron över Markbäcken! En del av grupperna utgjordes av enorma halv-

cirklar. Denna massförekomst av stora mycel med violgubbe längs Markbäcken var en stark botanisk upplevelse! Följande kärlväxter växte i kranshakmossa runt violgubbarna: tibast, blåsippa, nordisk stormhatt, älgört, ekbräken, stenbär, linnea, lingon (tuvar), midsommarblomster, liljekonvalj.

I närheten av violgubbestråken fanns även andra sällsynta svampar: gyllenspindling (*Cortinarius aureofulvus*), svartfjällig musseron (*Tricholoma atosquamosum*), *Cortinarius caesios-tramineus* (det HL), grupper med violspindling (*Cortinarius harcynicus*), *Cortinarius variegatus* (det HL), olika svårbestämda korallfingersvampar (*Ramaria ssp.*). Här fanns även en ljus gul spindling i gruppen *Phlegmacium* helt utan blå toner (HL har belägget).

Vi har förut funnit violgubbe längre upp i bäcksystemet bl.a. vid Kullbäcken söder om Kullens fåbod (leg Mats Karström). En gammal insamling av violgubbe finns även längs Harrån vid Jämtgaveln (HL). Här verkar finnas maximala betingelser för denna krävande art: fuktig, kalkrik mulljord längs bäckar och åar + gammal senvuxen granskog. Vilket ytterligare befäster dessa strandzoners höga naturvärden.

Violgubbe är högt rödlistad art och i så kallat "artfaktablad" står följande: "Violgubbens utbredning i Sverige är östlig med tyngdpunkt i Uppland. För övrigt är den känd från några få platser i Sydsverige och på västkusten, några spridda lokaler från norra Götaland till Västernorrlands län samt enstaka fynd i Jämtlands och Norrbottens län." Idag år 2011 vet vi alltså att violgubben inte bara har några "spridda lokaler" i mittsvenska området. Troligt är att violgubben finns på hundratals lokaler i mittsvenska kalk- och granbältet i västra delarna av Mpd och Ång samt på kalkplattan i Jmt. Detta mittsvenska kalkbälte är till ytan större än kalkbältet i nordöstra Uppland och ett av Europas största kalkområden. En särskild inventering av violgubbe i de kalkrika strandzonerna längs bäckar och åar i mittsvenska kalkområdet under bästa svamptid skulle säkerligen ge spännande resultat. Men viktigare är att vid avverkningar lämna de kantzoner som periodvis översvämmas. Det är skogens struktur som formar idealisk miljö för violgubbe och andra rara arter: kalkrik mulljord, fuktig, periodvis översvämmad mark intill skogsbäckar och skogsåar, gammal senvuxen granskog. Kanske markhistoriken med tidigare skogsbete och bränder även har viss betydelse?

BRISTANDE MILJÖHÄNSYN VID AVVERKNINGAR

Skogsstyrelsen konstaterar i sin senaste årsredovisning både att andelen avverkade arealer som inte klarar lagens minimikrav ifråga om miljö- och kulturhänsyn har ökat och nu är cirka 25 procent av den avverkade arealen samt att målet om att till år 2010 halvera den areal där miljöhänsyn

inte uppfyller skogsvårdslagens minimikrav inte kommer att nås. Miljöhänsynen vid avverkningar är sämst i Svealand och södra Norrland. Samtidigt är miljöhänsyn ett eget sektorsansvar för skogsnäringen enligt den skogspolitik "frihet under ansvar" som gällt sedan 1994, i gengäld

har skogsnäringen sluppt bindande lagregler för naturhänsyn.

Bevarandet av artrika, periodvis översvämmade kantzoner mot vattenområden är en viktig del av hänsynen. Här finns ofta en koncentration av sällsynta och rödlistade arter. Tyvärr är skogsvårdslagens paragraf 30 otydlig vad gäller sparandet av kantzoner. Det har samtidigt varit en stark fokusering på arter nere i vattnet i bäckar och åar i mittsvenska området, främst flodpärmussla. De artrika kantzonernas egenvärde borde kanske lyftas fram mer men även som förutsättning för livet i vattnet. Artrikedomen i vissa kantzoner beror på variationen i vattenståndet och näringsrika sediment som avsätts vid högvatten. Dags kanske att kliva upp ur vattnet och börja uppmärksamma även violgubben och dess kompisar i strandzonerna bland kärlväxter, mossor, lavar, insekter och annan

mångfald. Dags att även förtydliga och skärpa skrivningarna i skogsvårdslagen om vikten av att spara kantzoner vid avverkningar.

Nu gällande skogsvårdslag från början av 1990-talet jämställer miljö och produktion. Den som inte planterar ett hygge inom tre år lagförs och får böta. Den som struntar i miljöhänsyn vid avverkningar riskerar inga böter. Vilket lett fram till dagens situation med undermålig miljöhänsyn. Politikerna bör givetvis lagstifta om obligatorisk förplanering inför alla avverkningar genom ifyllning av protokoll som delges markägaren. Förplaneringen bör utföras av kunnigt folk t.ex. Skogsstyrelsens personal som får specialutbildning. Eventuellt bör Skogsstyrelsen tilldelas lite mer resurser för att klara denna uppgift. Den som ändå struntar i hänsynen bör lagföras och få böta på samma vis som böter tas ut när hyggen inte återbeskogas tillfredställande.

Kommentar

Amylocystis lapponica (lappticka). Karl Soops fynd av lappticka på grov, murken gran väckte förtjusning bland våra sydliga vänner. Francesco Bellu utbrast "multo bello". Kristin Lindström berättade att länsstyrelsens inventerare funnit fler lapptickor än vanligt i år i biotopskydd och reservat, ett riktigt "lapptickeår". JOT

Cortinarius caesiobrunneus är nybeskriven av finska mykologer bl.a. Ilkka Kytövuori, se beskrivning i Funga Nordica. JOT

Cortinarius casimiri (storsporig spindling).

Francesco Bellu anger i sin artlista från området "Cortinarius rubellopes" vilket är en synonym med *C. casimiri* som är det äldre och därmed giltiga namnet på arten. HL

Cortinarius licinipes, leg & det Bellu-Turrini. Tuula Niskanen och Ilkka Kytövuori skriver i Funga Nordica sidan 753: "The identity of the names *C. candelaris* Fr., *C. licinipes* Fr., *C. scutulatus* Fr. and *C. imbutus* Fr. var. *viliior* Karsten is unclear and they are not included in the key". JOT

Cortinarius poecilopus är ett namn som inte används av nordiska mykologer. Namnet härrör från Robert Henry 1955 och syftar på en ganska kraftig art under gran. Arten verkar stå nära *C. armeniacus* (aprikosspindling) med ungefär samma ljus rödbruna färgtoner. Foten kan vara jämntjock eller uppsvälld i basen. En tolkning av namnet finns i Atlas des Cortinaires del 3 (Reaume et al.) Men det återstår att undersöka typmaterialet både morfologiskt och molekylärt för att se om detta taxon är skilt från *C. armeniacus*. HL

Cortinarius venustus (skönfotad spindling).

Franco och Gianni från Italien blev nästan förtrollade i den fina blåsippsskogen närmast bäcken av de sällsynta, nordli-

ga svamparna skönfotad spindling och vargspindling, två arter som Tor Erik Brandrud brukar kalla "huldresopper". Huldra eller skogsrå är ett kvinnligt skogsväsen som förför män. Vi lyckades till slut rycka våra italienska vänner ur förtrollningen! JOT

Cortinarius violaceocinereus. Francesco anger i sin lista från området "Cortinarius simulatus" som dock är en synonym med *C. violaceocinereus*. Men eftersom *C. violaceocinereus* är äldre så blir det namnet giltigt. Arten har en västlig, oceanisk utbredning men är funnen tidigare under Borgsjöveckor bl.a. vid Jmt, Gimån. HL

Entoloma lividoalbum (lundrödning) ser vi på gårdstun och i parker, ofta under björk t.ex. Selånger hembygdsgård, under björkar, 1980 HL. Men lundrödningen visar sig även i svart mulljord i våra finaste kalkgranskogar som här vid Markbäcken. JOT

Hebeloma syrjense en sällsynt tallbunden kalkart, växte i fuktig mark bland blåsippa och nordisk stormhatt intill Markbäcken tillsammans med bl.a. brandrussling, lejonriska, rödgul trumpetsvamp och svart taggsvamp. JOT

Hygrophoropsis olida (smultronkantarell).

Gunther Saar visade stolt upp vackert rosaröda fruktkroppar av smultronkantarell som har en sötaktig, god doft som brukar liknas vid doften av "amerikanskt bubbelgum på 1960-talet". Det blev sniffarparty vid återsamlingen! Smultronkantarell växer sällsynt i landets kalktrakter och där i äldre ängsgranskog eller kalktallskog. Inom mittsvenska området finns cirka fem kända lokaler. Bild och beskrivning i Ryman-Holmåsén sidan 235. Sonja Kuoljok har fin bild av smultronkantarell i cirka 200-årig tidigare brunnen tallskog vid Jokkmokk, SMT 2008/3 sidan 76. JOT Det finns färre än tio kända lokaler i mittsvenska området. JOT

Pholiota squarrosa, (fjällig tofsskivling) växer även som parasit på parkträd i midsvenska områdets tätorter. Cirka 40 gamla, levande oxelträd (*Sorbus intermedia*) runt Höglundaskolan i Sundsvall hade hösten 2010 svåra angrepp med stora klungor av fjällig tofsskivling vid stambasen.

Russula adulterina finns med på artlista från Bellu-Turrini. Det handlar om ett kremlenamn från Elias Fries som diskuterats mycket bland kremläkännare. Som exempel på den snåriga diskussionen följer här citat från artikel av John Axel Nannfeldt (SBT 1986/5 s. 303-321. Nannfeldt bodde med familjen sommartid på gård vid bruket Lövudden utanför Gävle. Där studerade han under många år kremlor under gårdens björkar och skriver bl.a. "I svensk litteratur introducerades namnet *Russula cuprea* av Nils Suber 1976, men av honom bestämt material (S) är tydligenvis den art som Singer 1962 – sannolikt med rätta kallar *Russula cinnamomicolor* Krombh. I förbigående sagt torde det vara denna lövträdskremla som växer i slottsparken kring Stockholm och som benämns *Russula adulterina*, se t.ex. Suber 1984."

Vår nya "bibel" om storsvampar i Norden, Funga Nordica (2008) anger att *R. adulterina* "växer i barrskog, särskilt under gran", samt att "frekvens och utbredning är dåligt känt på grund av förväxling med närstående arter,

dock förekommer arten i hemiboreal – boreal zon".

Hänvisning finns även till bilder i kremlböcker av Schaeffer och Sarnari. Det är troligt att våra italienska vänner lärt sig *R. adulterina* av Mauro Sarnari och att arten även kan växa i barrskog. Nämnas kan att Birgitta Wasstorp under Borgsjöveckan 1995 samlade kremlor i gammal granskog med björk på diabasmark vid Mpd, Torpsn, Finnsjön som hon kallade *Russula cinnamomicolor* Krombh och som troligen är synonym med *R. adulterina*?

Birgitta Wasstorp har under många gemensamma utflykter med Nils Suber diskuterat namnet "*R. adulterina*". Hon kommenterar i mail 2/I 2010 ovanstående: "Som enkel amatörekliolog har jag idag följande uppfattning. Nordiska Floran har tagit bort namnet *R. cinnamomicolor* som istället anges som synonym till *R. adulterina*, som i nyckeln står nära *R. firmula*. *R. adulterina* är såvitt jag förstår en barrskogsart. Den art i lövskog som kallas *cinnamomicolor* är i så fall *R. cuprea* och *R. urens* är en grön form av *R. cuprea*. Hänger du med? Jag har sett kremlor i kalkrika granskogar runtom i Europa som verkar stämma med *R. adulterina*. De är ganska olika de lövskogsarter som jag idag kallar *R. cuprea*. Tillönskar slutligen ett nytt gott kremlår, Birgitta" Vissa svampars namnsättning gör en amatörmykolog förvirrad på ett högre plan! JOT

Blåbärgsgrynsnäck (Discus radiatus) noterades. JOT

ÅTGÄRDSPROGRAM (ÅGP) OCH BUDGETANSLAG

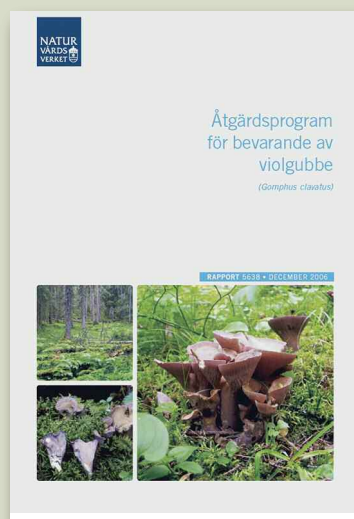
Ett "åtgärdsprogram för hotade arter" är ett vägledande dokument som beskriver nuvarande kunskap om arten eller miljön och även inkluderar en plan med förslag till åtgärder och finansiering. Programtiden är ofta fem år. Därefter ska programmet följas upp och utvärderas. I många fall förlängs programtiden. Just utvärderingen av insatta åtgärder ute i fält blir A och O närmaste åren. Har uppsatta mål för arten eller naturtypen uppnåtts?

Naturvårdsverket och länsstyrelserna ansvarar för arbetet med Åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP) vars syfte är att stoppa nedåtgående trenden för nationellt hotade arter t.ex. violgubbe eller en grupp arter t.ex. fjälltaggsvampar (*Sarcodon*) eller en hotad naturtyp t.ex. rikkärr. Dessutom leder ÅGP till ökad kunskap om vissa arter och artgrupper. Vår kunskap om t.ex. arterna inom släktet *Sarcodon* har ökat enormt senaste åren tack vare ÅGP. Målet är att minska antalet hotade arter med 30 procent till år 2015. Naturvårdsverket fastställer samtliga åtgärdsprogram som finns att läsa som pdf-filer på verkets hemsida, www.naturvardsverket.se och i tom ruta knapp man in t.ex. "åtgärdsprogram violgubbe".

Tyvärr halverade regeringen år 2010 anslaget till länsstyrelserna för ÅGP och har fortsatt neddragningen under år 2011. ÅGP borde egentligen handla om mer

långsiktig övervakning av arter, naturtyper, trender och inte om tillfälliga satsningar. Hela huvudtitel 20 (allmän miljö- och naturvård) i statens budget uppgick år 2009 till 5.1 miljarder kronor och samma belopp (5.1 miljarder) satsas år 2011 trots t.ex. fördubblade priser på skog senaste femårsperioden. Dessa 5.1 miljarder utgör mindre än 0.5 procent av hela statsbudgeten på 1060 miljarder år 2011. Samtidigt har t.ex. huvudtitel 6 (försvaret) fått ökat anslag från 42.1 miljarder år 2009 till 45.3 miljarder år 2011.

Denna nedprioritering av biologisk mångfald i statens budget har tyvärr skett under "biologiska mångfaldens år" 2010 och under "Skogens år" 2011.

27 Kullbäcken vid Kullbodarna, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 54 i exkursionsguiden

Koordinat: 6942190; 1489112

Fuktig kalkgranskog vid bäck

25 augusti 2010

Färdledare: Jan-Olof Tedebrand

Uppgiftslämnare: Francesco Bellu-Gianni Turrini, Nico & Marjo Dam, Jan-Olof Tedebrand

Amanita battarrae, zonkamskivling
Auriscalpium vulgare, örttaggvamp
Baesopora myosura, kottetättskivling
Cantharellus aurora, rödgul trumpetvamp
Cortinarius armillatus, rödbandad spindling
Cortinarius brunneus, umbraspindling
Cortinarius flexipes, toppspindling
Cortinarius illuminus
Cortinarius laniger, ullspindling
Cortinarius multiformis, lökspindling
Cortinarius pluvius, liten gallspindling
Cortinarius rubellus, toppig giftspindling
Cortinarius sanguineus, blodspindling
Cortinarius scaurus, myrspindling

Cudonia circinans, mössmurkling
Cudonia confusa, blek mössmurkling
Cystoderma amianthinum, ockragul grynskivling
Gymnopus confluens, blek nagelskivling
Hygrophorus agathosmus, doftvaxskivling
Inocybe geophylla, sidentråding
Lactarius badiosanguineus, svartröd riska
Lactarius deterrimus, blodrisker
Lactarius glyciosmus, kokosrisker
Lactarius leonis, lejonrisker
Lactarius mammosus, mörk kokosrisker
Lactarius torminosulus, dvärgbjörksrisker
Lactarius trivialis, skogsrisker
Marasmiellus perforans, barrbrosking
Mycena pura, rättikhätta
Rhodocollybia butyracea f. butyracea, mörk nagelskivling
Russula acrifolia, skarp svedkremla
Russula queletii, krusbärskremla
Suillus variegatus, sandsopp

28 Kullens fäbod, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 53 i exkursionsguiden

Koordinat: 6942411; 1489263

Cirka 8 hektar stor, pampig, välhävdad, färbetad äng

25 augusti 2010

Entoloma prunuloides, mjölrödskivling
Hygrocybe conica, toppvaxing
Peziza fimeti, brun dyngskål

Kommentar

Flertalet deltagare hade fyllt sina korgar med svamp vid Markbäcken och återvänt till utställningslokalen för att hinna med innejobbet. I den fuktiga kalkgranskogen längs Kullbäcken dominerade skarp svedkremla, krusbärskremla och lejonrisker. Här finner vi violgubbe (*Gomphus clavatus*) under senhösten. Vi som var kvar lunchade vid fäbodstuga uppe på den välhävdade, idylliska färbetade fäboden

med storslagen utsikt över skogslandet. Ängens svampar hade ännu inte aktiverats. Här finns annars en stor mångfald av bl.a. rödskivlingar och jordtungor. Vi avslutade med att besöka Strömmens gårdsmejeri i byn Boltjärn och handlade läckra, lokalt tillverkade ostar bl.a. den prisbelönta färosten "lamembert". JOT

29 Lombäcksheden, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 49 i exkursionsguiden

Koordinat: 6993071; 1493024

Kalktallhed, även kalkrika bäckdalar vid Harrån och Lombäcken

26 augusti 2010

Uppgiftslämnare: Francesco Bellu-Gianni Turrini, Marjo & Nico Dam

Agrocybe elatella (=paludosa), åkerskivling
Albatrellus ovinus, färticka

Amantita muscaria var. muscaria, röd flugsvamp
Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp
Ampulloclitocybe clavipes, klubbtrattskeivling
Bankera fuligineoalba, talltaggvamp
Bisporella citrina, citronskål
Boletus edulis, karljohan
Boletus pinophilus, rödbrun stensopp
Cantharellula umbonata, fläckkantarell

Clavariadelphus ligula, barrklubbssvamp	Cortinarius venustus, skönfotad spindling
Clitocybe houghtonii, leg & det Bellu-Turrini	Cortinarius vernus, sommarspindling
Collybia cirrata, liten nagelskivling	Cortinarius vibratilis, gallspindling
Collybia cookei, gulknölig nagelskivling	Cystoderma jasonis var. jasonis, gulköttig grynskivling
Collybia tuberosa, spetsknölig nagelskivling	Cystodermella cinnabarina, cinnoberröd grynskivling
Cortinarius alboviolaceus, blekviolett spindling	Cystodermella granulosa var. granulosa, rostbrun grynskivling
Cortinarius angelesianus, tovspindling	Entoloma sericatum
Cortinarius armeniacus, aprikosspindling	Exobasium vaccinii, lingonsvult
Cortinarius armillatus, rödbandad spindling	Fomitopsis pinicola, klibbticka
Cortinarius badiovinaceus	Gomphidius glutinosus, citronslenskivling
Cortinarius balteatus, bårdspindling	Gomphidius roseus, rosenslenskivling
Cortinarius biformis, gycklarspindling	Gymnopus confluens, brosknagelskivling
Cortinarius brunneus, umbraspindling	Hebeloma fragilipes
Cortinarius caesiobrunneus	Hebeloma incarnatum
Cortinarius caperatus, rimskivling	Helvella lacunosa, svart hattmurkla
Cortinarius causticus, pepparspindling	Hydnellum aurantiacum, orange taggsvamp
Cortinarius cicindela	Hydnellum auratile, brandtaggsvamp
Cortinarius cinnamomeus, kanelspindling	Hydnellum caeruleum, blå taggsvamp
Cortinarius claricolor, vitkransad spindling	Hydnellum ferrugineum, dropptaggsvamp
Cortinarius clarobrunneus	Hydnellum peckii, skarp dropptaggsvamp
Cortinarius collinitus, violettfootad slemspindling	Hygrocybe conica, toppvaxing
Cortinarius croceus, gulskivig kanelspindling	Infundibulicybe gibba, sommartrattskeivling
Cortinarius disjungendus	Inocybe dulcamara s.l.
Cortinarius erubescens, kastanjespindling	Inocybe jakobi
Cortinarius flexipes var. flabellus	Inocybe melanopus
Cortinarius gentilis, gulbandad spindling	Inocybe nitidiuscula, mosstråding
Cortinarius glandicolor, toppig umbraspindling	Laccaria bicolor, tvåfärgad laxskeivling
Cortinarius helobius, pionjärskeivling, Bellu-Turrini	Lactarius aquizonatus, blek fransrika
Cortinarius hemitrichus, fjunspindling	Lactarius deliciosus, läcker riska
Cortinarius laniger, ullspindling	Lactarius glycosmus, ljus dofriska
Cortinarius luteo-ornatus	Lactarius musteus, tallrika
Cortinarius lux-nymphae, sprickspindling	Lactarius pilatii, knopprika
Cortinarius malicorius, grönköttig spindling	Lactarius pubescens, blek skäggriska
Cortinarius melitosarx	Lactarius rufus, pepparriska
Cortinarius mucosus, hedspindling	Lactarius torminosus, skäggriska
Cortinarius odhinnii, glödspindling	Lactarius vietus, grårika
Cortinarius paragaudio, tegelbandspindling	Leccinum scabrum, björksopp
Cortinarius pinigaudio	Leccinum versipelle, tegelsopp
Cortinarius pluvius, liten gallspindling	Leccinum vulpinum, tallsopp
Cortinarius poecilopus, Bellu-Turrini	Lycoperdon umbrinum, umbraröksvamp
Cortinarius quarciticus, kvartsskeivling	Lyophyllum deliberatum
Cortinarius riederi (=fulvochrascens)	Lyophyllum fumosum, röktuvskeivling
Cortinarius sanguineus, blodspindling	Lyophyllum semitale, mjölsvärting
Cortinarius scarus, myrspindling	Phellodon connatus, svartvit taggsvamp
Cortinarius semisanguineus, rödskeivig kanelspindling	Phellodon niger, svart taggsvamp
Cortinarius sphagnophilus	Phellodon tomentosus, trattaggsvamp
Cortinarius stillatitius, honungsskeivling	Pholiota mixta, blek klibbflamskeivling
Cortinarius suberi	Ramaria flavescent
Cortinarius subotusius ss. Atlas des Cortinaires, Bellu-Turrini	Rhodocollybia butyracea f. butyracea, mörk nagelskeivling
Cortinarius testaceofolius, tegelskeivig spindling	Rhodocybe hirneola, glansrussling
Cortinarius traganus, bockspindling	Rugosomyces chrysenteron, gullmusseron

Rugosomyces fallax
 Russula atrorubens, svartröd kremla
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula gracillima, spädkremla
 Russula paludosa, storkremla
 Russula puellaris, siennakremla
 Russula vinosa, vinkremla
 Sarcodon scabrosus, skrovlig taggsvamp
 Suillus bovinus, örsopp

Suillus granulatus, grynsopp
 Suillus luteus, smörsopp
 Suillus variegatus, sandsopp
 Tapinella atrotomentosa, sammetsfotad pluggskivling
 Thelephora caryophyllea, vårtöra
 Thelephora terrestris, vårtöra
 Tricholoma aestuans, bitter riddarmusseron
 Tricholoma fucatum, rökmusseron
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron

Kommentar

Marksvampar vid Lombäcksheden har studerats under femton Borgsjöveckor 1982-2010. En kommenterad sammanfattning av alla fynden finns i rapporten "Den artrika kalktallheden" (2010) som finns digitalt i pdf-fil på hemsidan www.myko.se. Rapporten var en del av Länsstyrelsens "Åtgärdsprogram för kalktallhed" i Västernorrland. På s 86-90 i rapporten listas 206 funna marksvampar under åren från 1982 och fram till 2010, varav 61 spindlingar på Lombäcksheden. Francesco och hans vänner fann nu år 2010 ytterligare några marksvampar! Här finns bara cirka fem olika kärlväxter, mest lingon, kråkbär och ljung. Många sällsynta och rödlistade marksvampar finns bara i de grusiga, störda vägkanterna!

Rapportens slutsats är att många sällsynta mykorrhizasvampar försöker överleva i grusiga skogsvägar och inte klarar decimetertjocka förnalager ute på tallmon. Anita och Leif Stridvall skriver i Svensk Mykologisk Tidskrift 2006/3 om "Svampar på norrländska tallhedar" med många fina bilder. Karl Soop har beskrivit flera typiska tallhedsarter bl.a. Cortinarius pinophilus. Karl ger även ut kompendium om "Cortinarius in Sweden" med information om kända arter.

Den norrländska tallheden är alltså inte artfattig utan hyser en rik biologisk mångfald. Men utan skogsbranden växer tallhedarna igen med gräs och bärris och får mer inslag av gran. Kvävegödsling förstärker denna utveckling mot frodigare skogar med mer förna, bärris och gräs. Professor Jan Moen vid Umeå universitet har visat att de lavrika markytorna minskat till hälften från 1950 och fram till 1990, alltså under ett halvt århundrade. Denna utveckling är även negativ för vår urgamla och kulturhistoriskt värdefulla rennäring. Utan lavar dör renarna!

Jämtlands och Västernorrlands län toppar statistiken vad gäller kvävegödsling av skog bland svenska län. Vi vet att en enda giva med kvävegödsel slår ut ängens blommor och svampar. Vi vet även att mykorrhizasvamparna nere i marken på norrländska tallmoar är anpassade under årmiljoner till kvävefattiga miljöer. Vi vet även att framställning av kvävegödsel är mycket energikrävande. En försiktighetsprincip borde kanske gälla vad gäller kvävegödsling och långsiktig forskning borde ske vad gäller kvävegödslingens

effekter på bl.a. markens svampar. Om man nu överhuvudtaget ska slänga ut kväve i naturen när övergödning är ett av våra stora miljöproblem?

Clitocybe houghtonii, leg & det Bellu-Turrini, verkar vara dåligt känd art. Funga Nordica anger bl.a. att hatt och skivor är rosafläckade och att den förekommer mycket sällsynt i tempererad zon i Danmark och Sverige. JOT **Cortinarius cicindela** är nyligen beskriven av de finska mykologerna Kytövuori, Niskanen och Liimatainen. Funga Nordica (2008) s. 739 har utförlig beskrivning av artens karaktärer och anger ekologin: "växer i fuktig granskog med sphagnum men även med tall i torr tallhed, här och var i hemiboreal-boreal zon, känd från Finland, Norge." JOT **Cortinarius helobius (pionjärspindling)** **Romagnesi** anges i Funga Nordica växa under gran, tall och lövträd och gärna i bar mineraljord i vägar och ofta på rik mark samt förekomma sällsynt i sydliga och nordliga skogar. Den finns avbildad i CFP C43. JOT

Cortinarius melitosarx är beskriven av Karl Soop och är vanlig i nordliga, sandiga tallhedar där man nästan varje år finner nya cortinariusarter för vetenskapen. JOT **Ramaria flavescens** var intressant fynd av våra italienska vänner. Den finns beskriven i text och bild i Josef Christians "Die Gattung Ramaria In Deutschland" (2008). Den anges stå nära Ramaria safraniolens. Två kollektioner av R. safraniolens samlades hösten 2009 i en mer grandominerad del av Lombäcksheden och bestämdes av kännaren Lennart Söderberg som i mail 13/11 2009 skriver: "Nu har jag mikroskopierat dina koralltaggsvampar (Ramario) från Lombäcksheden. Du har samlat två kollektioner av en nybeskriven art som heter Ramaria safraniolens Christan. Den växer både i bokskog och i rik granskog. En del tycker den doftar saffran eller skoaffär. Själv tycker jag den doftar nästan som anis. Den är gul i början men får senare en anstrykning av laxrosa i det gula. Topparna behåller dock det gula. Efter en tid blir grundfärgen beige. Arten har söljor och sporerna är nästan glatta 8 – 13 my långa".

Ramaria flavescens doftar inte saffran eller skoaffär! Siw Muskos har samlat och fotograferat R. flavescens i sandig kalktallskog på Skölesmon vid Matfors 15/9 2005.

Kollekten är bestämd av Lennart Söderberg som även bestämt *Ramaria largentii* som Siw samlat i sin hembygd vid Bergoms by i Tuna sn, Mpd.

Ramaria schildii samlad vid Indals hembygdsgård!

Det bör noteras att arterna inom släktet *Ramaria*, deras inbördes släktskap och vetenskapliga namn, senaste åren blivit föremål för engagerat studium och mycket diskussion. Det handlar om ett spännande men knepigt artkomplex med arter som indikerar höga naturvärden i äldre, kalkrika barrskogar. En del arter verkar hålla till i sydlig ädellövskog. Vid Borgsjöveckan 1999 hade vi "fingersvampar" som ett tema med dansken Jens Peterson som ledare. Jens hade skrivit och tryckt upp snyggt kompendium med "Key to the species of *Ramaria* known from Fennoscandia" med färgbilder och beskrivningar av cirka 50 *Ramaria*-arter. Svamp-tillgången var inte så god men vid en utflykt till Indal socken samlade vi *Ramaria corrugata* och *Ramaria eumorpha* i det fina naturskogsreservatet "Sundsjöåsen". Vid Indals hembygdsgård samlade Hjördis Lundmark och Jens H. Petersen en ovanlig art: *Ramaria schildii*.

Ramaria partaj!

Under Borgsjöveckan 2010 pågick ett särskilt "Ramaria party" i solskenet utanför köksingången till utställnings-lokalen med kända "Ramaria lovers" bl.a. Tobias Fröslev, Tor Erik Brandrud, Egil Bendiksen och Kattis Bendiksen. Ikka Kytövuori! Deras ögon lyste som barnaögon av upptäckarglädje när den ena maffigt stora, läckra *Ramariaklumpen* efter den andra lades upp för studium, begrundan och fotografering. Färdledaren Bengt Petterson levererade plastkassar med läckert gula *Ramarior* varje dag.

12 Ramariaarter

Det torde dröja många år innan vi vet namnet på alla *Ramaria*-arter inom mitsvenska kalkbältet. Men följande 12 *Ramaria*-arter namnsattes och dokumenterades under Borgsjöveckan: *apiculata*, *eosanguinea*, *eumorpha*, *flavescens*, *gracilis*, *karstenii*, *magnipes*, *rubrievanescens*, *spinulosa*, *subtilis*, *suecica*, *testaceoflava* (se artlistorna). Svensk taxonomisk databas, DYN TAXA, <http://dyntaxa.artdata.slu.se> upptar idag cirka 50 arter inom släktet *Ramaria*. Josef Christan har 98 *Ramaria*-arter med varianter i sin bok "Die Gattung *Ramaria* in Deutschland". Namnsättningen inom släktet *Ramaria* är fortfarande osäker och många arter är troligen obeskrivna.

Rugosomyces chrysenteron (gullmusseron)

inkluderar i Funga Nordica vad som vi förut kallat *Calocybe cerina* t.ex. samlad vid Lombäcksheden 1991 av Arne Aronsen (S) och vid Skölesmon i Tuna sn, Mpd 1983 av Siw Muskos (UPS). *Onyxmusseron* (*Rugosomyces onychinus*) har, enligt Funga Nordica, sina kända svenska förekomster i Mpd (Borgsjö sn, Bergåsen 1995 Ikka Kytövuori det Eef Arnolds, W, och sandig välgkant vid Lombäcksheden 1997 Siw Muskos, UPS). Anita och Leif Stridvall har även samlat *onyxmusseroner* på Rättviksheden i Dalarna (2002, 2003, 2005) dels alldeles SO kalkverket dels ca 400 m NNO kalkverket (GB). År 2010 hittades den återigen ca 400 m NNO kalkverket (det Stig Jacobsson). Bild finns på hemsidan www.stridvall.se/fungi/gallery under namnet *Calocybe onychina*. JOT

Ramaria session
Foto: Tobias Fröslev

30 Orråberget, Husmyrbäcken S, Borgsjö sn, Mpd

Del av lokal nr 41 i exkursionsguiden

Koordinat: 6940150; 1499550 (100 m); 17F8j 04

Fuktig sluttning med äldre granskog

25 augusti 2010

Färdledare: Bengt Larsson

Uppgiftslämnare: Anita Stridvall, Birgitta Wasstorp

Deltagare: Stig Jacobsson, Ellen Larsson, Anne Molia, Kill

Persson, Anita Stridvall, Maj Thulin, Birgitta Wasstorp

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp

Baeospora myosura, kottetätskivling

Calocera viscosa, gullhorn

Chalciporus piperatus, pepparsopp

Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp

Clavariadelphus sachalinensis, storsporig klubbsvamp, det EL

Collybia cirrata, liten nagelskivling

Collybia tuberosa, spetsknölig nagelskivling

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius brunneus, umbraspindling

Cortinarius camphoratus, stinkspindling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius citrinofulvescens

Cortinarius collinitus, violettfootad slemspindling

Cortinarius flexipes var. *flexipes*, toppspindling

Cortinarius gentilis, gulbandad spindling

Cortinarius illuminus, blekfootad spindling

Cortinarius imbutus, källarspindling

Cortinarius ionophyllus, rutspindling, AS det SJ

Cortinarius laniger, ullspindling

Cortinarius malicorius, grönköttig spindling

Cortinarius multiformis, lökspindling

Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling

Cortinarius pholideus, tofsspindling

Cortinarius porphyropus, anillinspindling

Cortinarius rubellus, toppig giftspindling

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius scaurus, myrspindling

Cortinarius spilomeus, rödflockig spindling

Cortinarius stillatitius, honungsspindling

Cortinarius subtortus, doftspindling

Cortinarius talus, halmspindling

Cortinarius traganus, bockspindling

Cudonia circinans, mössmurkling

Cystoderma amianthinum, ockragul grynskivling

Entoloma cetratum, skogsrödhätting

Fomes fomentarius, fnöskticka

Fomitopsis pinicola, klibbticka

Galerina camerina, sommarvedhätting

Galerina pumila, honungshätting, det SJ

Gloeopeniophorella convolvens, det KHL

Gymnopilus picreus, mörkfotad bitterskivling

Gymnopus acervatus, tunnagelskivling

Helvella elastica, smal hattmurkla

Hydnellum conrescens, zontaggsvamp

Hydnum repandum, blek taggsvamp

Hydnum rufescens coll., rödgul taggsvamp

Hygrophorus agathosmus, doftvaxskivling

Hygrophorus hyacinthinus, hyacintvaxskivling

Hygrophorus karstenii, äggvaxskivling

Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling

Hygrophorus piceae, granvaxskivling

Hypocrea cf. *nybergiana*, klubbdyna

Infundibulicybe gibba, sommartratts-kivling

Inocybe cincinnata, violtråding

Inocybe geophylla, sidentråding

Laccaria laccata var. *laccata*, laxskivling

Lactarius badiosanguineus, glansrisk

Lactarius deterrimus, blodrisk

Lactarius glyciosmus, kokosrisk

Lactarius mammosus, mörk kokosrisk

Lactarius rufus, pepparrisk

Lactarius scoticus, kärrskäggrisk

Lactarius scrobiculatus, svavelrisk

Lactarius torminosus, skäggrisk

Lactarius uvidus, lilarisk

Lactarius vietus, grårisk

Leccinum versipelle, tegelsopp

Limacella glioderma, brun klibbskivling

Marasmiellus perforans, barrbrösking

Mycena leptcephala, klorhätta

Mycena oregonensis, fagerhätta

Otidea leporina, litet haröra

Paxillus involutus, pluggskivling

Peniophora guttulifera, det KHL

Phellinus conchatus, sälgicka

Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskivling

Pholiota spumosa, klibbflamskivling

Piptoporus betulinus, björkticka

Ramaria abietina, grön granfingersvamp, det TEB

Rhodocollybia butyracea f. *butyracea*, mörk nagelskivling

Rhodocybe nitellina, brandrussling

Russula decolorans, tegelkremla

Russula paludosa, storkremla

Russula vinosa, vinkremla

Strobilurus esculentus, grankotteskivling

Suillus variegatus, sandsopp

Trichaptum abietinum, violticka

Tricholoma inamoenum, luktmusseron

Tricholoma olivaceotinctum (= *squarrulosum*), fjällfotad

musseron, det SJ

Tricholoma virgatum, gallmusseron

Kommentar

Galerina camerina (sommarvedhätting) anges i Funga Nordica växa på murken barrved och vara sällsynt eller förbisedd i tempererad-hemiboreal zon dvs norrut till Dalälven. Anita och Leif Stridvall och Stig Jacobsson noterade dock sommarvedhätting under Borgsjöveckan 2003 i södra Borgsjö socken i östra delen av Sillre Långmyran.

Anita och Leif har i sin databas även fler nordliga fynd t.ex. i NR Lybergsgnupen i Malung sn, Dalarna. AS och JOT

Hygrophorus hyacinthinus (hyancintvaxskivling) är mest intressanta fyndet i listan. Skrivarna Anita Stridvall och Birgitta Wasstorp är även en garant för rätt bestämning av denna juldofande raritet. JOT

Limacella glioderma (brun klubbaskivling) är vanlig i äldre kalkbarrskogar i mittsvenska området. Men vi ser den även i trivialare barrskogar. Därför platsar den inte på svenska rödlistan. JOT

Mycena oregonensis (fagerhätta) är en vacker, sällsynt, rödlistad (VU) hätta som växer i barrförna eller på små grangrenar i kalkrik, fuktig bäckdal eller källflöden i gammal granskog. Av nedanstående kända lokaler i Mpd så är två lokaler biotopskyddade (Julåsen, Långberget) på

grund av en allmänt rik kärlväxt- och svampflora. På lokalen Bergåsen N växte fagerhätta tillsammans med orkidén skogsfru (*Epipogium aphyllum*) som väckte allmän förtjusning under Mycenaveckan 1991.

Attmar, Sörfors, fuktig granskog på diabasmark 1983, S. Muskos (S, UME)

Borgsjö, Bergåsen N i översilat kärr 1991, T. Laessöe (K, T L 2407); Lillberg i källdrag i gammal granskog 1982, M. Moser (S); Julåsen, bäckdal i biotopskyddad granskog 1997 T. von Bonsdorff (UPS)

Torp, N. Getberget i fuktig granskog 1980, Ö. Weholt (UPS); Långberget i biotopskyddad bäckdal 1991, T. Laessöe och L. Örstadius (K, S, UPS)

Torp, sluttning ovan Tubbobäcken, örtrik granskog med rik förekomst av blåsippan, 2003, Anita & Leif Stridvall (GB)

Litteratur: Strid, Å, 1984: *Mycena oregonensis*, en för Sverige ny hätta. Jordstjärnan 5 (1): 26-29 (med Siw Muskos akvarell på omslaget). JOT

31 Orråberget N, Borgsjö sn, Mpd

Del av lokal nr 41 i exkursionsguiden

Koordinat: 6939870; 1500040; 17G7a 40

Fuktig sluttning med äldre granskog

25 augusti 2010

Färdledare: Bengt Larsson

Uppgiftslämnare: Anita Stridvall, Birgitta Wasstorp

Deltagare: Stig Jacobsson, Ellen Larsson, Anne Molia, Kill Persson, Anita Stridvall, Maj Thulin, Birgitta Wasstorp

Agaricus essettei, knölchampinjon

Amanita muscaria var. *regalis*, brun flugsvamp

Amanita porphyria, mörkkrigad flugsvamp

Amanita vaginata, grå kamskivling

Ampulloclitocybe clavipes, klubbtrattaskivling

Antrodia serialis, knötlicka

Bovista nigrescens, svartnande äggsvamp

Cerrena unicolor, slingerticka

Clavariadelphus ligula, barrklubbsvamp

Clitocybe albofragrans, UPS

Cortinarius anomalus coll., björkspindling

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius balteatus, bårdspindling

Cortinarius betulinus, blekblå spindling

Cortinarius bivelus, håls spindling, det HL

Cortinarius brunneus, umbraspindling

Cortinarius camphoratus, stinkspindling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius casimiri, storsporig spindling

Cortinarius cinnamomeus, kanelspindling

Cortinarius croceus, gulskivig kanelspindling

Cortinarius delibutus, blekblå spindling

Cortinarius gentilis, gulbandad spindling

Cortinarius imbutus, källarspindling

Cortinarius laniger, ullspindling

Cortinarius luteo-ornatus

Cortinarius malachius, malvaspindling

Cortinarius malicorius, grönköttig spindling

Cortinarius multiformis, lökspindling

Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling

Cortinarius pholideus, tofsspindling

Cortinarius raphanoides, rättikspindling

Cortinarius riederi

Cortinarius rubellus, toppig giftspindling

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius scaurus, myrspindling

Cortinarius septentrionalis, auroras spindling

Cortinarius sommerfeltii, mörk kanelspindling

Cortinarius stillatitius, honungsspindling

Cortinarius subtortus, doftspindling

Cortinarius talus, halmspindling

Cortinarius vibratilis, gallspindling

Cystoderma amianthinum, ockragul grynskivling

Cystodermella granulosa var. granulosa, rostbrun
 grynskevling
 Entoloma longistriatum
 Fomes fomentarius, fnöskticka
 Fomitopsis pinicola, klibbticka
 Gymnopus acervatus, tuvnagelskevling
 Gymnopus confluens, brosknagelskevling
 Hapalopilus nidulans, lysticka
 Hebeloma incarnatum (=bryogenes), mossfränskevling
 Heterobasidion annosum, rotticka
 Hydnum rufescens, rödgul taggsvamp
 Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxkevling
 Hygrophorus piceae, granvaxkevling
 Hypholoma capnoides, rökslöjskevling
 Hypholoma radicosum, rotslöjskevling
 Hypocrea cf nybergiana, klubbdyna
 Hypocrea pulvinata, tickdyna
 Infundibulicybe gibba, sommartrattskevling
 Inocybe dulcamara, bittersöt tråding
 Inocybe flocculosa, luddtråding
 Inocybe geophylla, sidentråding
 Inocybe lilacina
 Inocybe sindonia, blektråding, blandskog björk, gråal, gran, S
 Inocybe umbratica
 Laccaria laccata, laxskevling
 Lactarius badiosanguineus, glansriska
 Lactarius deterrimus, blodriska
 Lactarius fennoscandicus
 Lactarius glycosmus, doftrika
 Lactarius necator, svartriska
 Lactarius pilatii (=moseri), knoppriska
 Lactarius scoticus, kärrskäggriska, UPS
 Lactarius scrobiculatus, svavelriska
 Lactarius torminosus, skäggriska
 Lactarius trivialis, skogsriska
 Lactarius tuomikoskii
 Lactarius uvidus, lilariska
 Lactarius vietus, grårika
 Leccinum scabrum, björksopp
 Leccinum versipelle, tegelsopp
 Lentaria dendroidea
 Lepiota clypeolaria, spenslig fjällskevling
 Lepiota magnispora, gulflockig fjällskevling

Limacella glioderma, brun klibbskevling, Bengt Larsson
 Limacella guttata, droppklibbskevling, UPS
 Lycoperdon pyriforme, gytttrad röksvamp
 Lycoperdon umbrinum, umbraröksvamp
 Lyophyllum rancidum, mjölgråskevling
 Marasmiellus perforans, barrbrosking
 Megacollybia platyphylla, strecknagelskevling
 Mycena galericulata, rynkhätta
 Mycena laevigata, halhätta
 Mycena pura, rättikhätta
 Paxillus filamentosus, alpluggskevling
 Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskevling
 Piptoporus betulinus, björkticka
 Pluteus cervinus, hjortskölding
 Polyporus varius, strumpticka
 Pycnoporus cinnabarinus, cinnoberticka
 Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp
 Russula aquosa, sumpkremla
 Russula atrorubens, svartröd kremla
 Russula claroflava, gulkremla
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula favrei, gransillkremla
 Russula foetens, stinkkremla
 Russula griseascens, grånande giftkremla
 Russula paludosa, storkremla
 Russula puellaris, sienakremla
 Russula queletii, krusbärskremla
 Russula rhodopoda, lackkremla
 Russula vinosa, vinkremla
 Setulipes androsaceus, tagelbrosking
 Spathularia flavida, spadmurkling
 Steccherinum fimbriatum, franstagging
 Suillus luteus, smörsopp
 Suillus variegatus, sandsopp
 Trichaptum abietinum, violticka
 Tubaria confragosa, ringskräling
 Tricholoma fulvum, fläckmusseron
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron
 Tricholoma olivaceotinctum, fjällfotad musseron, SJ, UPS
 Tricholoma stiparohyllum, rättikmusseron
 Tricholoma virgatum, gallmusseron
 Tubaria confragosa, ringskräling, björklåga
 Xerocomus ferrugineus, sammetssopp

Kommentar

Bengt Larsson guidade till fuktiga kalkgranskogar norr om
 Orråsberget. I nyutkomna Medelpads Flora (2010) sidan
 649-650 finns karta och beskrivning av området som förr
 låg centralt intill stora riksvägen mot Jämtland (numera
 mittnordenleden). Här är marken särskilt kalkrik. I läro-
 verksadjunkten Erik Collinders förra landskapsflora över
 kärleväxter från år 1909 står att läsa: "ren kalkbleke anträff-

fas på ett par ställen i myrmarker utmed stora landsvägen
 från Borgsjö kyrka framåt jämtlandsgränsen, nära Orråsen
 som ett vitt överdrag på torven och något längre västerut
 såsom ett 3-6 dm mäktigt kalklager; avsatt från en ständigt
 flödande källa". I svackan längre ner finns Husmyran med
 t.ex. glansvide och tagelstarr som bara ses i fina rikkärr.
 Här finns även några gamla djupa diken som grävdes för

ungefär 100 år sedan av bönder i en närliggande by. Det var svåra tider och många utvandrade till Amerika. För att få ihop vinterfoder till folk och få så tvingades man anlägga åkrar på ren myrmark. En svunnen tid, dock inte så långt borta! JOT

Cystodermella granulosa var. granulosa,

rostbrun grynskviling. Kännaren Irja Saar väljer i Funga Nordica att ha rostbrun grynskviling och vit grynskviling (var.ambrosii) som två varianter av samma art. Den vita grynskvilingen är sällsynt men funnen från sydlig ädellövskog i Skåne till tallskog på Öland och nordlig barrurskog i Björntjärnsreservatet i Haverö sn, Mpd, se bild och beskrivning av Haveröfyndet i www.myko.se länk "Borgsjörapport 2003" och "vit grynskviling". Frågan är om det inte den vita formen ändå är en egen art? JOT
Inocybe umbratica är rätt vanlig tråding i näringsrik

granskog. Hatten är hos unga fruktkroppar vitaktig och påminner om sidentråding men grånar med åldern. Foten är pruinös och har en liten bulb. JOT

Limacella guttata (dropplibbskviling) växer sällsynt i fina gammelskogar i mittsvenska kalkområdet. Bilden hos Ryman-Holmåsens sidan 403 är tagen vid Sundsjö kyrka, Jmt. JOT

Tricholoma olivaceotinctum, fjällfotad musseron finns i Ryman-Holmåsens svampbok sidan 295 med bild från Sällsjö by i Mörsil sn, Jmt. Denna raritet indikerar fin gammelskog och hög kalkhalt här i Orråsbärgets sluttningar mot Husmyran. Den hette förut T. squarulosum men är nybeskriven av danskarna Jacob Heilmann Clausen och Morten Christensen som T. olivaceotinctum. Jacob och Morten utkommer lagom till svampsäsongen 2011 med en bok om släktet Tricholoma i serien Fungi of Northern Europe. JOT

32 Rankleven NR, Borgsjö sn, Mpd

Lokal nr 28 i exkursionsguiden

Koordinat: 6933532; 1507593

Gammal granskog + lövskog i åkerkant

Färdledare: Jan-Olof Tedebrand

Skrivare: Anita Stridvall, Jan-Olof Tedebrand, Marjo & Nico Dam

Deltagare: Marjo och Nico Dam, Stig Jacobsson, Ellen Larsson, Anne Molia, Kjell Olofsson, Karl Soop, Anita Stridvall, Jeanette Södermark, Jan-Olof Tedebrand, Maj Thulin, Bart Van der Berg, Mirjam Veerkamp

Amanita battarrae, zonkamskviling

Amanita flavescens

Amanita muscaria var. muscaria, röd flugsvamp

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp

Amanita vaginata, grå kamskviling

Amphinema byssoides, kraterskinn, det KHL

Ampulloclitocybe clavipes, klubbtratts-kviling

Anrodia heteromorpha, tickmussling

Anrodia serialis, knötlicka

Auriscalpium vulgare, örttaggsvamp

Calocera furcata, dvärggullhorn

Chalciporus piperatus, pepparsopp

Chlorociboria aeruginascens, grönskål

Clavariadelphus ligula, barrklubbsvamp

Clavariadelphus sachalinensis, storsporig klubbvamp

Clitopilus prunulus, mjölskviling

Collybia cirrhata, liten nagelskviling

Cortinarius acutus, spetsspindling

Cortinarius agathosmus, vitterspindling

Cortinarius badiovinaceus, det KS

Cortinarius betulinus, blekblå spindling

Cortinarius brunneus, umbras-pindling

Cortinarius camphoratus, stinkspindling

Cortinarius caperatus, rimskviling

Cortinarius casimiri, storsporig spindling

Cortinarius cinnamomeus, kanelspindling

Cortinarius collinitus, violett-fotad spindling

Cortinarius decipiens var. decipiens, mörkpucklig spindling

Cortinarius evernius, lilaspindling

Cortinarius fervidus, roströds-kviling

Cortinarius flexipes var. flexipes, toppspindling

Cortinarius gentilis, gulbandad spindling

Cortinarius glandicolor, toppig umbras-pindling

Cortinarius luteo-ornatus, UPS

Cortinarius multiformis, lökspindling

Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling

Cortinarius paragaudio, tegelbandspindling

Cortinarius riederi

Cortinarius rubellus, toppig giftspindling

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius semisanguineus, röds-kviling kanelspindling

Cortinarius sommerfeltii, mörk kanelspindling

Cortinarius subtortus, doftspindling

Cortinarius stillatitius, honungsspindling

Cortinarius subtortus, doftspindling

Cortinarius testaceofolius, tegelskviling

Cortinarius uliginosus, sumpspindling

Cortinarius vibratilis, gallspindling

Cudonia confusa, blek mössmurkling

Cystoderma amianthinum, ockragul grynskevling
Cystodermella adnatifolia, stor grynskevling
Cystodermella granulosa var. *granulosa*, rostbrun grynskevling
Entoloma cetratum, skogsrödhätting
Entoloma lividoalbum, lundrödling
Entoloma turbidum, granrödling
Entoloma undatum, bandad navelrödling, det SJ
Fomes fomentarius, fnöskticka
Fomitopsis pinicola, klibbticka
Fomitopsis rosea, rosenticka, granlåga, rikligt, 6934023;
 1507470
Galerina pumila, honungshätting
Galerina vittiformis, dagghätting
Gomphidius glutinosus, citronslenskivling
Gymnopilus picreus, mörkfotad bitterskevling
Gymnopus androsaceus, tagelbrosking
Gymnopus confluens, brosknagelskevling
Hebeloma mesophaeum, diskfränskevling
Heyderia abietis, barrmurkling
Hydnum repandum, blek taggsvamp
Hygrophoropsis aurantiaca, narrkantarell
Hygrophorus karstenii, äggvaxkevling
Hygrophorus olivacoalbus, olivvaxkevling
Hypholoma fasciculare var. *fasciculare*, svavelgul slöjskevling
Hypocrea alutacea coll., klubbdyna
Hypocrea pulvinata, tickdyna
Infundibulicybe gibba, sommartrattskevling
Inocybe geophylla, sidentråding
Inocybe grammata
Inocybe rimosa, topptråding
Inocybe striata
Inonotus obliquus, sprängticka
Ischnoderma benzoinum, sotticka
Laccaria laccata var. *laccata*, laxskevling
Lactarius deterrimus, blodriskä
Lactarius glyciosmus, kokosriskä
Lactarius lilacinus, stor alriskä
Lactarius plumbeus, svartriska
Lactarius representaneus, gulriskä
Lactarius rufus, pepparriska
Lactarius spinosulus, fjällriskä
Lactarius tabidus (= *theiogalus*), småriskä
Lactarius trivialis, skogsriskä
Lactarius uvidus, lilariska
Lactarius vietus, gråriskä
Lentinellus castoreus, bävermussling, granlåga, UPS
Lepiota castanea, kastenjefjällskevling

Lepiota magnispora, gulflockig fjällskevling
Leucocortinarius bulbiger, bleksporig spindling, KS
Leucogyrophana sororia, blek spindelgröppa, KHL
Limacella glioderma, brun klibbskevling, JS
Lycoperdon excipuliforme, långfotad röksvamp
Marasmiellus perforans, barrbrosking
Megacollybia platyphylla, strecknagelskevling
Mycena epipterygia, flåhätta
Mycena galopus, mjölkhätta
Mycena laevigata, halhätta
Mycena pura, rättikhätta
Mycena sanguinolenta, mörkeggad blodhätta
Oligoporus caesius, blåticka
Paxillus involutus, pluggskevling
Phellinus viticola, vedticka, det AM
Pholiota subochracea, aprikostofsskevling, murken barrved, UPS
Pleurotus ostreatus, ostronmussling
Pluteus cervinus, hjortskölding
Pseudohydnum gelatinosum, gelétaggning, murken granlåga
Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp
Rhodocollybia butyracea f.. *butyracea*, mörk nagelskevling
Rhodocollybia fodiens, besk sågnagelskevling, UPS
Rickenella fibula, vaxnavling
Russula atrorubens, svartröd kremle
Russula chloroides, tätskevlig trattkremle
Russula consobrina, nässelkremle
Russula decolorans, tegelkremle
Russula emetica, giftkremle
Russula favrei, gransillkremle
Russula gracillima, spädkremle
Russula integra, mandelkremle
Russula paludosa, storkremle
Russula puellaris, siennakremle
Russula rhodopoda, lackkremle
Russula vinosa, vinkremle
Skeletocutis amorpha, gullticka
Spathularia rufa, blek spadmurkling
Suillus variegatus, sandsopp
Trichaptum abietinum, violetta
Tricholoma equestre, tallriddarmusseron
Tricholoma fucatum, rökmusseron
Tricholoma fulvum, fläckmusseron
Tricholoma inamoenum, luktmusseron
Tricholoma terreum, jordmusseron
Tricholomopsis rutilans, prickmusseron
Tylopilus felleus, gallsopp
Xerocomus ferrugineus, sammetsopp

Kommentar

Rankleven är fornnordiska och betyder "korpstupa".
 Ranklevens naturreservat bildades mest för den säregna
 blandningen av sydliga växter och fjällväxter i de 300

meter höga nord- och nordostvända diabasstupa och i
 rasmarg och blockterräng nedom stupa. Svenska botanis-
 ter har klängt i stupa sedan mitten av 1800-talet.

Lavfloran är även speciell. Glädjande nog inkluderades den gamla granskogen framför stupen i reservatet. För varje decennium får denna kalkgranskog alltmer av naturskogs-karaktär. Många intressanta svampfynd är noterade i den spännande kalkgranskogen vid Rankleven bl.a. guldkremla (*Russula aurea*), gyllenspindling (*Cortinarius aureofulvus*) och självklart även korpspindling (*Cortinarius dolabratus*)!

Den största svamprariteten i kalkgranskogen nedanför korparnas stup är plockad av Birgitta Wasstorp. Under Borgsjöveckan 1983 samlade hon en vacker kollekt av skålsvampen *Sowerbyella densireticulata* (S). Nils Lundqvist har bestämt kollekten som är enda kända norrländska fyndet. Två andra svenska insamlingar finns i Riksmuseet, båda plockade av Lars-Erik Kers och bestämda av Moravec: Uppland 1974 (alkärkant) och Västmanland 1977 (barrförna). I lövskog vid åkerkanten (lövlund) har vi samlat kremlan *Russula citrinoclora* under björk, gråal och gran. Här fann vi nu även kastanje-fjällskivling och lundrödning, säkerligen en kvarleva från skogsbetesepoken som här i byn Södra Sillre sträckte sig fram till 1950-talet. Då betades och lieslåttrades alla åkerkanter i trakten vilket framgår av gamla flygbilder. Kor betar fortfarande på åkrarna vid foten av Rankleven och går ibland in i skogskanterna.

Anita Stridvall hade fler än hundra arter i sin lista! Totalt noterade vi 142 svamparter i den gamla granskogen

vid Rankleven. Rosenticka var vanlig på murkna fallna granar i nordslutningen vilket fascinerade våra vänner nerifrån kontinenten! Hela granlågorna var dekorerade med denna rosenfärgade raritet vilket tyder på lång skoglig kontinuitet i slutningarna. Skogen betades visserligen och var glesare än idag fram till mitten av 1900-talet men den har aldrig kalhuggits. Den får alltmer av naturskogens kvalitéer. Svartriska var vanlig i slutningen och i ren granskog utan björk. JOT

Cudonia confusa (blek mössmurkling) står nära *C. circinans* (mössmurkling) och det kan vara svårt i fält att skilja de åt. Det var svampforskaren John Axel Nannfeldt som år 1942 beskrev två arter men uppdelningen börjar idag ifrågasättas. Se bild och beskrivning hos Ryman-Holmåsén. JOT

Lentinellus castoreus (bävermussling) är mindre vanlig och växte i stora klungor på murken granlåga. På samma granlåga växte även dvärggullhorn och violticka. JOT

Tricholoma equestre är namnet i Funga Nordica på tallriddarmusseron, populär matsvamp sent om hösten. Den riddarmusseron som växer under asp har namnet *T. frondosae* i FN. JOT

Tricholoma fucatum (rökmusseron) har en grönliv ton, få fynd under femton Borgsjöveckor och verkar bunden till äldre, rikare granskog. JOT

33 Skåk, badplatsen, Revsunds sn, Jmt

Lokal nr 154 i exkursionsguiden
6968290; 1467455 (250 m)

Kalkbarrskog, strandnära tallskog, rikligt med orkidén guckusko i fuktigare partier
26 augusti 2010
T.f. färdledare: Ivar Sörensen
Uppgiftslämnare: Herbert Kaufmann
Deltagare: Herbert Kaufmann, Lars Ljungberg, Hans Marklund, Ivar Sörensen m.fl.

Agaricus semotus, blekröd dvärgchampinjon
Agaricus sylvaticus, skogschampinjon
Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp
Ampulloclitocybe clavipes, klubbtratts-kivling
Bankera violascens, grantaggs-vamp
Clavariadelphus sachalinensis, storsporig klubb-svamp
Collybia tuberosa, spetsknölig nagelskivling
Cortinarius armeniacus, aprikosspindling
Cortinarius armillatus, rödbandad spindling
Cortinarius betulinus, blekblå spindling
Cortinarius bivelus, håls-pindling
Cortinarius brunneus, umbras-pindling

Cortinarius camphoratus, stinkspindling
Cortinarius citrinofulvens
Cortinarius croceus, gulskivig kanelspindling
Cortinarius delibutus, gulspindling
Cortinarius glandicolor, toppig umbras-pindling
Cortinarius lucorum, aspspindling
Cortinarius papulosus, prickspindling
Cortinarius pholideus, tofsspindling
Cortinarius rubellus, toppig giftspindling
Cortinarius sanguineus, blodspindling
Cortinarius scaurus, myrspindling
Cortinarius traganus, bockspindling
Cystoderma carcharias var. *carcharias*, rödgrå gryns-kivling
Hebeloma sinapizans, senapsfräns-kivling
Hydnellum conrescens, zontaggs-vamp
Hydnum rufescens coll., rödgul taggs-vamp
Infundibulicybe gibba, sommartratts-kivling
Lactarius deterrimus, blodriskä
Hypocrea alutacea coll., klubb-dyna, HK, (S)
Inocybe geophylla, sidentråding

Inocybe rimosa, topptråding
 Lactarius necator, svartriska
 Lactarius sphagneti, vitmossriska
 Lactarius trivialis, skogsrisa
 Lactarius zonarioides, granriska
 Lycoperdon pyriforme, gytttrad röksvamp
 Mycena leptcephala, klorhätta
 Mycena pura, rättikhätta
 Otidea leporina, litet haröra
 Phellodon tomentosus, trattaggsvamp
 Pholiota gummosa, gröngul flamskivling
 Pholiota lenta, slemflamskivling
 Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskivling
 Pholiota mutabilis, föränderlig tofsskivling
 Pholiota squarrosa, fjällig tofsskivling
 Ramaria abietina, blånande fingersvamp
 Rhizopogon luteolus, gulbrun hartryffel, UPS
 Rhodocollybia maculata var. maculata, fläcknagelskivling
 Rickenella fibula, vaxnavling
 Russula decolorans, tegelkremla

Russula densifolia, tätskivig svedkremla
 Russula emetica, giftkremla
 Russula integra (=polychroma), mandelkremla
 Russula medullata
 Russula olivina, olivinkremla, "basidier tvåsporiga", HK, UPS
 Russula paludosa, storkremla
 Russula puellaris, sienakremla
 Russula queletii, kursbärskremla
 Russula rhodopoda, lackkremla
 Russula sanguinea, blodkremla
 Russula xerampelina, sillkremla
 Sarcodon imbricatum, fjällig taggsvamp
 Scutellinia cepii
 Suillus luteus, smörsopp
 Tremiscus helvelloides, gelétratting, på skogsväg, HK,
 Foto LGL
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron
 Tricholoma stiparophyllum, rättikmusseron
 Tricholoma terreum, jordmusseron
 Trichlomopsis decora, stubbmusseron

Kommentar

Smalt band med sandtallskog närmast stranden. Mellan sandskogen och en mindre väg finns ett område med fuktig barrskog där guckusko växer. Öster om den mindre vägen vidtar mer eller mindre gallrad barrskog.

Scutellinia cepii anges i Ove Erikssons checklista över svenska ascomyceter växa på murken ved och växtrester samt vara noterad från Sk, Dlr, Hls och LyL. Tremiscus helvelloides (gelétratting) växte med hundratals fruktkroppar mellan strandlinjen och en mindre väg. BEP

34 Slåtthornets kalkbarrskog, Brunflo sn, Jmt

Lokal nr 145 A i exkursionsguiden
 Koordinat: 6994100; 1454430 (500 m)

Kalkbarrskog
 24 augusti 2010
 T.f. färdledare: Tobias Fröslev, Herbert Kaufmann
 Deltagare: Göran Eriksson (LstZ) Tobias Fröslev, Birgitta Gahne, Herbert Kaufmann, Lars Ljungberg, Barbro Otterstedt m.fl.
 Uppgiftslämnare: Herbert Kaufmann m.fl.

Agaricus sylvaticus, skogschampinjon HK
 Albatrellus confluens, brödticka
 Albatrellus ovinus, färticka
 Chrysomphalina chrysophylla, gullnavling, UPS
 Clavariadelphus truncatus, flattoppad klubbsvamp LGL
 Clitocybe odora var. odora, grön trattskevling
 Collybia tuberosa, spetsknölig nagelskevling
 Cortinarius agathosmus, vitterspindling HL
 Cortinarius bivelus, hålspsindling HL
 Cortinarius clarobrunneus HL

Cortinarius delibutus, gulspindling
 Cortinarius croceus, gulskivig kanelspindling SJ
 Cortinarius evernius, lilaspindling
 Cortinarius gentilis, gulbandad spindling
 Cortinarius hircynicus, granviolspindling
 Cortinarius imbutus, källarspindling, det TF

Cortinarius infractus, bitterspindling
Cortinarius laniger, ullspindling
Cortinarius malicorius, grönköttig spindling HL
Cortinarius mussivus, odörspindling, 6994301; 1454558 (10 m), TF, UPS
Cortinarius obtusus, jodoformspindling TEB
Cortinarius paragaudis coll., tegelbandspindling, HL
Cortinarius percomis, kryddspindling, TF
Cortinarius russus, rostspindling
Cortinarius sanguineus, blodspindling HL
Cortinarius solis-occasus, slät ullspindling HL
Cortinarius spadicellus HL
Cortinarius talus, halmspindling
Cortinarius trivialis, trappspindling HL
Cortinarius venustus, skönfotad spindling
Cudonia circinans, mössmurkling HL
Cystoderma amianthinum, ockragul grynskevling
Cystoderma charcarias, rödgrå grynskevling
Cystoderma granulatum, rostbrun grynskevling
Fomitopsis pinicola, klibbticka
Gloeoporus dichrous, tvåfärgsticka
Hydnellum auratile, brandtaggvamp, UPS
Hydnellum aurantiacum, orange taggvamp
Hydnellum suaveolens, dofttaggvamp
Hydnum repandum, blek taggvamp
Hydnum rufescens coll., rödgul taggvamp
Hygrophorus agathosmus, doftvaxkevling
Hygrophorus hedrychii, björkvaxkevling EL
Hypocrea alutacea coll., klubbdyna
Infundibulicybe gibba, sommartrattskevling HK
Inocybe cervicolor, hjorttråding
Inocybe geophylla, sidentråding
Inocybe nitidiuscula, mosstråding
Inocybe rimosa, topptråding HL
Inonotus obliquus, sprängticka
Lactarius deterrimus, blodrisk
Lactarius trivialis, skogsrisk
Lactarius zonarioides, granrisk
Limacella glioderna, brun klibbskevling, 6993925; 1454211
Lyophyllum fumosum, röktuvskvling EL
Mycena galopus, mjölkhätta HL

Mycena viscosa, stor flåhätta HL
Oligoporus tephroleucus, mjölkticka
Phellinus populicola, stor aspticka, Göran Eriksson
Ramaria eosanguinea, LGL, mikr. & det IK, UPS
Ramaria flava s. lato
Ramaria gracilis, anisfingersvamp
Ramaria karstenii, BEP, det IK, UPS
Ramaria magnipes, rotfingersvamp
Ramaria rubrievanescens (=botrytis coll.), druvfingersvamp
Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp, BEP, det IK, UPS
Russula adusta, svedkremla HL
Russula acrifolia, skarp svedkremla HL
Russula aurea, guldkremla BEP, BO, HL
Russula aeruginea, grönkremla
Russula atrorubens, svartröd kremla
Russula betularum, blek giftkremla HL
Russula clavipes, olivsillkremla
Russula chloroides, HK 10027, (S)
Russula delica, trattkremla, HK 10026, (S)
Russula firmula, glanskremla HK
Russula foetens, stinkkremla HL
Russula fragilis, skörkremla
Russula gracillima, spädkremla
Russula heterophylla, gaffelkremla, HK
Russula integra (=polychroma), mandelkremla
Russula intermedia, praktkremla, BEP, det HK
Russula integra, mandelkremla
Russula medullata
Russula cf. olivobrunnea, guckuskokremla
Russula parazurea, blågrön kremla, HK, Fä
Russula postiana (=olivascens), grön äggkremla HL
Russula queletii, krusbärskremla HL
Russula vinososordida HL
Sarcodon imbricatus, fjällig taggvamp
Suillus luteus, smörsopp
Suillus variegatus, sandsopp
Phellodon tomentosus, tratttaggvamp
Tricholoma saponaceum, såpmusseron
Tricholoma fucatum, rökmusseron HL
Tricholoma terreum, jordmusseron

Kommentar

Anmärkningsvärt var rikedomerna på arter inom släktet korallfingersvampar (*Ramaria*). Skogsstyrelsens och Johan Nitaes praktverk om "Signalarter-indikatorer på skyddsvärd skog" innehåller helt uppslag om de spännande *Ramaria*-arterna bl.a. rotfingersvamp som noterades i Slätthornets kalkbarrskog. Sonja Kuoljok har bild av rotfingersvamp från gammal tallskog vid Jokkmokk, SMT 2008/3 sidan 78. Det råder enorm namnförbistring inom

släktet *Ramaria*. Enligt vissa bedömare bör t.ex. taggfingersvamp delas upp i en bokskogsart (*spinulosa*) och en nordlig granskogsart (*karstenii*). JOT

35 Snöberg, cirka 600 m. Springan NO, Haverö sn, Mpd

Koordinat: 6932964; 1476100 (100 m); 17F6f2I

Blåbärsgranskog, sumpskog

24 augusti 2010

Färdledare: Jan-Olof Tedebrand

Uppgiftslämnare: Anita Stridvall, Jan-Olof Tedebrand, Nico & Marjo Dam

Deltagare: Marjo och Nico Dam, Stig Jacobsson, Ellen Larsson, Anne Molia, Jeanette Södermark, Anita Stridvall, Ivar Sörensen, Jan-Olof Tedebrand, Bart Van der Berg, Mirjam Veerkamp

Amanita muscaria var. *muscaria*, röd flugsvamp

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp

Collybia cirrhata, liten nagelskivling

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius betulinus, blekblå spindling

Cortinarius brunneus, umbraspindling

Cortinarius camphoratus, stinkspindling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius cinnamomues, kanelspindling

Cortinarius citrinofulvescens, det SJ

Cortinarius collinitus, violettfootad slemspindling

Cortinarius delibutus, gulspindling

Cortinarius flexipes, toppspindling

Cortinarius gentilis, gulbandad spindling

Cortinarius hemitrichus, fjunspindling

Cortinarius ionophyllus, rutspindling, det HL, SJ

Cortinarius laniger, ullspindling

Cortinarius multiformis, lökspindling

Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling

Cortinarius pholideus, tofsspindling

Cortinarius rubellus, toppig giftspindling

Cortinarius rusticus, vargspindling

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius solis-occasus, slät ullspindling

Cortinarius stillatitius, honungsspindling

Cortinarius subtortus, doftspindling

Cortinarius traganus, bockspindling

Cortinarius vibratilis, gallspindling

Cudonia circinans, mössmurkling

Cudonia confusa, blek mössmurkling

Cystoderma amianthinum, ockragul grynskivling

Cystoderma granulosa var. *granulosa*, rostbrun grynskivling

Entoloma cetratum, skogsrödhätting

Entoloma turbidum, granrödling

Galerina paludosa, trådkärrhätting

Gomphidius glutinosus, citronslenskivling

Gymnopus androsaceus, tagelfotad broskskivling

Hydnum repandum, blek taggsvamp

Hydnum rufescens coll., rödgul taggsvamp

Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling

Hygrophorus persicolor

Hygrophorus piceae, granvaxskivling

Hypholoma capnoides, rökslöjskivling

Inocybe casimiri, EL, SJ

Inocybe cervicolor, hjorttråding

Inocybe geophylla, sidentråding, EL, SJ

Inocybe leptophylla, tofstråding, SJ

Inocybe napipes, EL, SJ

Inocybe rimosa, topptråding, EL, SJ

Inocybe striata, EL, SJ

Laccaria laccata var. *laccata*, laxskivling

Laccaria proxima, stor laxskivling

Lactarius mammosus, mörk kokosriska

Lactarius rufus, pepparriska

Lactarius scrobiculatus, svavelriska

Lactarius sphagneti, vitmossriska

Lactarius tabidus, småriska

Lactarius torminosus, skäggriska

Lactarius trivialis, skogsriska

Lactarius uvidus, lilariska

Lactarius vietus, gråriska

Lyophyllum fumosum, röktuvskivling

Marasmiellus perforans, barrbrosking

Mycena flavoalba, gulvit hätta

Mycena galericulata, rynkhätta

Mycena haematopus, blodhätta

Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskivling, EL, SJ

Piptoporus betulinus, björkticka

Pluteus cervinus, hjortskölding

Polyporus varius, strumpticka

Rhodocollybia prolixa, sågnagelskivling

Russula aeruginea, grönkremla

Russula aquosa, sumpkremla

Russula atrorubens, svartröd kremla

Russula claroflava, gulkremla

Russula clavipes, olivsillkremla

Russula decolorans, tegelkremla

Russula favrei, gransillkremla

Russula paludosa, storkremla

Russula vinosa, vinkremla

Setulipes androsaceus, tagelbrosking

Stereum rugosum, styvskinn

Thelephora palmata, busksvamp

Trichaptum abietinum, violticka

Tricholoma borgsjoeense, borgsjömusseron, EL

Tricholoma inamoenum, luktmusseron

Xerocomus badius, brunsoopp

Kommentar

Ellen Larssons fynd av en grupp med borgsjömusseron väckte uppmärksamhet. Första fyndet i Haverö socken av denna "svampkändis" som vi fann på flera nya lokaler under Borgsjöveckan. I övrigt visar listan arter som normalt hör hemma i lite rikare sluttningar med barrskog av blåbärstyp och i sumpgranskog. JOT

T. borgsjöense

Foto: Siw Muskos

36 Stavre, norr om färjeläget till Ammerön, Bräcke sn, Jmt

Koordinat: 6968870; 1474435 (250 m)

26 augusti 2010

Uppgiftslämnare: Anita Stridvall

Deltagare: Magnus Andersson, Tor Erik Brandrud, Anders Dahlberg, Tobias Fröslev, Birgitta Gahne, Stig Jacobsson, Herbert Kaufmann, Michael Krikorev, Ilkka Kytövuori, Ellen Larsson, Håkan Lindström, Lars Ljungberg, Hans Marklund, Claes-Göran Mellberg, Anne Molia, Kjell Olofsson, Kill Persson, Bengt Petterson, Anita Stridvall, Ewa Svensson, Ivar Sörensen, Maj Thulin,

Agaricus bitorquis, vägchampinjon

Armillaria borealis, vanlig honungsskivling

Cortinarius biformis, gycklarspindling

Cortinarius infractus, bitterspindling

Cortinarius multiformis, lökspindling

Cortinarius percomis, kryddspindling

Cortinarius subbalaustinus, kläppspindling

Hydnellum caeruleum, blå taggsvamp

Inocybe agardhii, ringtråding

Inocybe dulcamara, bittersöt tråding

Inocybe lilacina

Inocybe nitidiuscula, mosstråding

Inocybe rimosa, topptråding

Lactarius pubescens, blek skäggriska

Myxomphalia maura, svartnavling

Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskivling, det SJ

Pholiota spumosa, klibbflamskivling, det SJ

Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp

Russula gracillima, spädkremla

Russula queletii, krusbärskremla

Tricholoma fulvum, fläckmusseron

Tricholoma scalpturatum, gulnande musseron

Tricholoma terreum, jordmusseron

37 Storselbodarna, Nyhems sn, Jmt

Lokal nr 141 i exkursionsguiden

Koordinat: 6968860; 1498640 (1000 m)

Kalkbarrskog, flera nornalokaler, funga hittills okänd

25 augusti 2010

Färdledare: Bengt Petterson

Uppgiftslämnare: Anders Dahlberg

Deltagare: Egil och Katriina Bendiksen, Anders Dahlberg, Birgitta Gahne, Herbert Kaufmann, Joachim Krumlinde, Ilkka Kytövuori, Lars Ljungberg, ClaesGöran Mellberg, Bengt Petterson, Ewa Svensson, Ivar Sörensen

Albatrellus ovinus, fårticka

Alloclavaria purpurea, luddfingersvamp, 6968684; 1498771 (10 m)

Amanita crocea, orange kamskivling

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp

Amanita vaginata, grå kamskivling

Ampulloclitocybe clavipes, klubbtratts-kivling

Antrodiella citrinella, citronporing

Auriscalpium vulgare, örttaggsvamp

Bankera violascens, grantaggsvamp, 6968909; 1498708 (10 m)

Cantharellula umbonata, fläckkantarell

Cantharellus lutescens, rödgul trumpetsvamp

Chalciporus piperatus, pepparsopp

Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp

Clavariadelphus ligula, barrklubbsvamp

Clavariadelphus truncatus, flattoppad klubbsvamp, 6968707; 1498759 (20 m)

Clitocybe phaeoptalma, LGL, conf. SJ, foto LGL

Collybia maculate, fläcknagelskivling

Cortinarius armillatus, rödbandad spindling

Cortinarius badiovinaceus

Cortinarius betulinus, blekblå spindling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius cinnamomeus, kanelspindling

Cortinarius citrinofulvens, KB

Cortinarius claricolor, vitkransad spindling

Cortinarius collinitus, violett-fotad slemspindling

Cortinarius emunctus, stålblå spindling, UPS

Cortinarius gentilis, gulbandad spindling

Cortinarius harcynicus, violspindling
 Cortinarius malachius, malvaspindling
 Cortinarius multiformis, lökspindling
 Cortinarius obtusus, jodoformspindling
 Cortinarius paragaudis coll., tegelbandspindling
 Cortinarius percomis, kryddspindling
 Cortinarius porphyropus, anillinspindling
 Cortinarius rubellus, toppig giftspindling
 Cortinarius rusticus, vargspindling, BEP, det HL
 Cortinarius sanguineus, blodspindling
 Cortinarius scaurus, myrspindling
 Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling
 Cortinarius sommerfeltii, mörk kanelspindling, KB
 Cortinarius spilomeus, rödflockig spindling
 Cortinarius subtortus, doftspindling
 Cortinarius traganus, bockspindling
 Cortinarius transiens
 Cystoderma carcharias var. carcharias, rödgrå grynskevling
 Cystoderma jasonis var. jasonis, gulköttig grynskevling
 Entoloma turbidum, granrödling
 Fomitopsis pinicola, klibbticka
 Galerina atkinsoniana
 Gomphidius glutinosus, citronslenskivling
 Gymnopilus penetrans, fläckig bitterskevling
 Hebeloma longicaudum
 Hebeloma mesophaeum, diskfränskevling
 Hydnellum aurantiacum, orange taggsvamp
 Hydnellum ferrugineum, dropptaggsvamp
 Hydnum repandum, blek taggsvamp
 Hygrophorus erubescens, besk vaxkevling
 Hygrophorus karstenii, äggvaxkevling
 Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxkevling
 Hypocrea alutacea coll., klubbdyna, 6968647; 1498808
 (10 M), BEP
 Inocybe geophylla, sidentråding
 Lactarius aquizonatus, blek fransrisk, IK
 Lactarius auricola, sumprisk, IK
 Lactarius badiosanguineus, svartröd riska
 Lactarius deterrimus, blodrisk
 Lactarius flavopalustris, IK, UPS
 Lactarius hygginoides, IK
 Lactarius olivinus, olivinrisk, IK, UPS
 Lactarius repraesentaneus, gulrisk
 Lactarius rufus, pepparrisk
 Lactarius scrobiculatus, svavelrisk
 Lactarius sphagneti, vitmossrisk
 Lactarius subcircellatus, dvärgbjörksrisk, UPS
 Lactarius torminosus, skäggrisk
 Lactarius trivialis, skogsrisk
 Lactarius tuomikoskii, IK
 Lactarius zonarioides, granrisk, IK
 Lactarius uvidus, lilarisk

Lactarius vietus, grårisk
 Leccium versipelle, tegelsopp
 Leccinum vulpinum, tallsopp
 Lepiota magnispora, gulflockig fjällskivling
 Lepista gilva, dropptrattskevling
 Lycoperdon perlatum, vårtig röksvamp
 Mycena epipterygia, flåhätta
 Mycena laevigata, halhätta
 Mycena pura coll., rättikhätta
 Mycena rosella, rosenhätta
 Pholiota gummosa, gröngul flamskevling
 Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskevling
 Pholiota scamba, liten flamskevling, IK
 Pholiota spumosa, klibbflamskevling
 Ramaria suecica, gran och tall, LGL, mikroskoperad,
 rundvårtiga sporer (KB)
 Russula atrorubens, svartröd kremla
 Russula claroflava, gulkremla
 Russula consobrina, nässelkremla
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula paludosa, storkremla
 Russula queletii, krusbärskremla
 Russula rhodopoda, lackkremla
 Russula vinosa, vinkremla
 Suillus variegatus, sandsopp
 Thelephora palmata, busksvamp
 Tremiscus helvelloides, gelétratting, 6969052; 1498619
 (10 m)
 Tricholoma fucatum, rökmusseron
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron
 Tricholoma olivaceotinctum, fjällfotad musseron, UPS
 Tricholoma saponaceum, såpmusseron
 Tricholoma terreum, jordmusseron
 Tricholoma virgatum, gallmusseron
 Tricholomopsis decora, stubbmusseron
 Tubaria confragosa, ringskråling
 Xerocomus badius, brunsvamp
 Xeromphalina campanella, stubbrostnavling
 Xeromphalina cornui, brun bollrostnavling

Fältblankett
BORGSTÖVECKAN 2010

Datum: _____

Vetenskapligt namn: *Cortinarius balteatus*

Svenskt namn: Jämtland

Landskap: Spötsel

Lokal: 1499175: 6968485 (750m)

Koordinater: 25.8.2610

Datum: 25.8.2010

Biotop/substrat: Dry pine forest

Leg: K. Bendiksen

Conf: T.E. Brandrud

Kommentar

Många intressanta svampfynd i nornaskogen som indikerar fin kalkbarrskog. Den finske Lactariuskännaren Ilkka Kytövuori samlade två sällsynta "kalkriskor" som han själv beskrivit: Lactarius olivinus (olivinrisk) och den nybeskrivna L. flavopalustris. JOT

Alloclavaria purpurea (luddfingersvamp) har sköra, ogrenade, gråviolettera fruktkroppar som är pruinösa-ludna (stark lupp). Luddfingersvamp är rödlistad (NT), bildar troligen mykorrhiza med gran, och är i mittsvenska området mest funnen i fuktiga, kalkrika bäckdalar och källflöden. Den har cirka 200 kända lokaler i landet. Luddfingersvamp är upptagen som signalart i Skogsstyrelsens signalartsflora (2000) med bild och text. Vi ser den t.ex. i kalkrik gransumpskog vid Nipbäcken i Haverö sn där den växer tillsammans med många andra rikindikatorer bl.a. svampen Russula olivobrunnea (guckuskokremla) samt blommorna Cardamine flexuosa (skogsbräsmå), Epipogium aphyllum (skogsfru) och Ranunculus lapponicus (lappsmyrbomma).

Under mykologiveckan i Härjedalen 2006 samlades luddfingersvamp i kalkrik, tidigare betad fåbodskog vid Västra Ruvalen, Ljusnedal sn. Danske mykologen Thomas Laessle påpekade att luddfingersvamp flyttats från släktet Clavaria till släktet Alloclavaria som bl.a. kännetecknas av tjockväggiga hår. Arten är mer släkt med arterna inom släktet Hymenochaete än med övriga Clavariaarter. Ellen och Karl-Henrik Larsson skriver om luddfingersvamp i SMT 2010:3. JOT

Antrodiella citrinella (citronporing) är en tunn, nordlig, rödlistad (CR), svagt gul - citrongul resupinat ticka med ettåriga fruktkroppar (2-7 cm) som växer på eller i närheten av klibbticka (Fomitopsis pinicola). Citronporing har få kända lokaler i landet. Ett gammalt fynd finns från Ångermanland 1898. Den är även funnen av Mats Karlström i reservatet Åsens naturskog i Liden sn, Mpd. Sydligast är citrontickan funnen i Tyresta nationalpark i Sörmland. JOT

Cortinarius porphyropus (anillinspindling) är vanlig och följer björken från kustens öar till fjällbjörkskog. JOT

Galerina atkinsoniana tillhör släktet hättingar som har cirka 50 kända arter i nordiska länderna. De växer på mossor, en del arter är mossparasiter. Galerina atkinsoniana är en vanlig art från kust till skogsland och fjäll. Den anges i Funga Nordica gärna växa på mossor av släktena Dicranum och Polytrichum men även i Sphagnum eller på mossklädda lågor. Sur mark anges även men här vid Storselbodarna antyder flera normallokaler och flera svampfynd istället kalkrik mark. JOT

Hydnellum aurantiacum (orange taggsvamp) och H. ferrugineum (dropptaggsvamp) är vanligt förekommande arter i barrskogar i mittsvenska området. Orsaken till att de förts upp på svenska rödlistan är att man befärar en minskning på lång sikt. JOT

Lactarius flavopalustris är en vit-gulvit, slemmig riska under björk på fuktig kalkmark som vi förut kallat "Lactarius flavidus". Den har vit mjölksaft som blir lila vid tryck. Men i Funga Nordica (2008) används namnet "Lactarius flavidus" för en riska som växer i ädellövskog söder om Dalälven. Ilkka Kytövuori har nyligen beskrivit den "nordliga flavidus" som egen art: Lactarius flavopalustris, se tidskriften Karstenia 49: 19-31. Vi har under senaste tjugo åren sett och samlat denna art på flera lokaler i Borgsjötrakten. JOT

Ramaria suecica är beskriven av Elias Fries år 1815 (Elias var då 19 år) som Clavaria suecica i Observ. Mycol. (Havniae) 1: 156. Bild och beskrivning i Christans bok om släktet Ramaria sidorna 256-257. Där anges att R. suecica känns igen i fält med sina små beige-vita fruktkroppar i barrmattor men att förväxling kan ske med R. gracilis som dock doftar anis och har skeletthyfer. På fältblanketten står även K. Bendiksen så Katriina bör ha sett kollekten. JOT

Xerocomus badius (brunsopp) synes i mittsvenska området vara bunden till tall på lite rikare marker. Den är vanligast i Mpd och Ång och blir sällsyntare västerut in mot fjällen. Brunsopp är en populär matsvamp som lärs ut vid matsvampsutflykter och svamputställningar. Den är även lätt att lära sig genom att köttet blånar vid tryck och brytning. JOT

38 Storselet vid Gimån, Nyhems sn, Jmt

Lokal nr 140 i exkursionsguiden

Koordinat: 6968485; 1499175 (750 m)

Gallrad tallskog i söder där flera arter inom släktet Sarcodon anträffats liksom Tricholoma matsutake (goliatmusseron). I östra delen av södra halvan mer grandominerad kalkbarrskog (nornaskog) med inslag av tall. I öster och norr mer blandat, delvis yngre tallskog. 25 augusti 2010

Färdledare: Bengt Petterson

Uppgiftslämnare: Anders Dahlberg, Herbert Kaufmann

Deltagare: Egil och Katriina Bendiksen, Anders Dahlberg, Birgitta Gahne, Herbert Kaufmann, Joachim Krumlinde, Ilkka Kytövuori, Lars Ljungberg, Claes-Göran Mellberg, Bengt Petterson, Ewa Svensson, Ivar Sörensen

Agaricus sylvaticus, skogschampinjon
 Albatrellus confluens, brödticka
 Albatrellus ovinus, färticka
 Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp
 Ampulloclitocybe clavipes, klubbtrattskivling
 Auriscalpium vulgare, örttaggsvamp
 Boletus edulis, karljohan
 Cantharellula umbonata, fläckkantarell
 Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp
 Clavariadelphus ligula, barrklubbsvamp
 Clavariadelphus pistillaris, stor klubbssvamp
 Clavariadelphus sachalinensis, storsporig klubbssvamp
 Clitopilus prunulus, mjölskivling
 Collybia tuberosa, spetsknölig nagelskivling
 Cortinarius anomalus coll., björkspindling
 Cortinarius armeniacus, aprikosspindling, KB
 Cortinarius armillatus, rödbandad spindling
 Cortinarius brunneus, umbrabrun spindling
 Cortinarius calleoptera, IK
 Cortinarius camphoratus, stinkspindling
 Cortinarius claricolor, vitkransad spindling
 Cortinarius collinitus, violettfootad spindling
 Cortinarius delibutus, gulspindling
 Cortinarius fulvescens coll., hjortspindling, IK
 Cortinarius gentilis, gulbandad spindling
 Cortinarius glandicolor, toppig umbraspindling, EB
 Cortinarius harcynicus, violspindling, 696249;
 1499250 (10 m)
 Cortinarius laniger, ullspindling
 Cortinarius malicorius, grönköttig spindling
 Cortinarius mucosus, hedspindling
 Cortinarius multiformis, lökspindling, EB
 Cortinarius paragaudis coll., tegelbandspindling
 Cortinarius percomis, kryddspindling
 Cortinarius pholideus, tofsspindling
 Cortinarius quarcticus, kvartsspindling, KB
 Cortinarius riederii coll.
 Cortinarius rubellus, toppig giftspindling
 Cortinarius sanguineus, blodspindling
 Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling
 Cortinarius suberi, det IK
 Cortinarius subtortus, doftspindling
 Cortinarius traganus, bockspindling
 Cortinarius vibratilis, gallspindling
 Cystoderma adnatafolia, stor grynskivling, det KB
 Exobasidium vaccinii, lingonsvulst
 Gomphidius glutinosus, citronslenskivling
 Gomphidius roseus, örsopp
 Gymnopus androsaceus, tagelbrosking
 Hydnellum aurantiacum, orange taggsvamp, tallhed, Eva
 Svensson
 Hydnellum caeruleum, blå taggsvamp, HK

Hydnellum ferrugineum, dropptaggsvamp
 Hydnellum peckii, skarp dropptaggsvamp
 Hydnum repandum, blek taggsvamp
 Hygrocybe conica, toppvaxskivling
 Hygrophorus erubescens, besk vaxskivling
 Hygrophorus karstenii, äggvaxskivling
 Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling
 Hypholoma capnoides, rökslöjskivling
 Hypocrea alutacea coll., klubbdyna, 6968214; 1499286
 (10m) + 6968230; 1499258 (10 m)
 Infundibulicybe gibba, sommartrattskivling
 Inocybe nitidiuscula, mosstråding
 Lactarius auriolla, sumpriska, leg BEP, det IK, UPS
 Lactarius deliciosus, lækker riska
 Lactarius deterrimus, blodriska
 Lactarius leonis, lejonrisk, UPS
 Lactarius mammosus, stor doftrisk
 Lactarius resimus, alabasterriska, IK
 Lactarius rufus, pepparriska
 Lactarius vietus, gråriska
 Leccinum versipelle, tegelsopp
 Leccinum vulpinum, tallsopp
 Lyophyllum decastes var. decastes, mörk tuvskivling, det HK
 Phellodon niger, svart taggsvamp, 6968219; 1499189 (10
 m), leg och det HK
 Phellodon tomentosus, trattaggsvamp
 Pholiota mixta, blek klibbflamskivling
 Ramaria eumorpha (=abietina), granfingersvamp, 6968256;
 1499250 (10 m), leg BEP, det IK, UPS
 Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp, 6968213;
 1499290 (10 m)
 Rhodocollybia maculata var. maculata, fläcknagelskivling
 Russula atrorubens, svartröd kremla
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula fragilis, skörkremla
 Russula gracillima, spädkremla
 Russula favrei, gransillkremla
 Russula medullata
 Russula olivobrunnea, guckuskokremla, 6968222; 1499288
 (10 m)
 Russula puellaris, siennakremla
 Russula queletii, krusbärskremla
 Russula rhodopoda, lackkremla
 Russula sanguinea, blodkremla
 Russula xerampelina, sillkremla
 Sarcodon imbricatus, fjällig taggsvamp
 Sarcodon scabrosus, skrovlig taggsvamp
 Scutellinia cejpai
 Suillus bovinus, örsopp
 Suillus luteus, smörsopp
 Suillus variegatus, sandsopp
 Tapinella atrotomentosa, sammetsfootad pluggskivling, det KB

Tremiscus helvelloides, gelétratting, 6968252; I499247
(I0 m), BEP
Trichaptum abietinum, violticka
Tricholoma inamoenum, luktmusseron
Tricholoma matsutake, goliatmusseron, 6968099; I499090
(I0 m), UPS

Tricholoma virgatum, gallmusseron
Tricholomopsis decora, stubbmusseron
Tricholomopsis rutilans, prickmusseron
Tubaria confragosa, ringskråling

Kommentar

Cortinarius caperatus (rimskivling) är allmänt förekommande och mycket populär matsvamp i mittsvenska området. Vi ser den i stora grupper i vanliga blåbärsgrenskogar men även i örtrika barrskogar. Den plockas även i stora mängder i fjällbjörkskog i Hjd och Jmt. Vi plockar den även i kalkrik fjällhed under dvärgbjörk i mat-tor av fjällsippa (dryas) t.ex. på Hamrafjällets vindpinade toppmassiv. Under våra färder över Flatruets sura berghäl-lar så samlar vi även rimskivling under dvärgbjörkarna. JOT
Lactarius auricola (sumpriska) finner vi sällsynt i mittsvenska området och enbart i äldre, fuktig granskog på kalkmark. Ilkka Kytövuori har beskrivit arten och kunde därför med lätthet redan ute i skogen verifiera det intres-santa fyndet vid Storselet. Mjölksaften är först vit men blir citrongul, doften är fruktartad och smaken bitter. JOT

Ramaria eumorpha = abietina (granfingers-vamp) är vanlig i mittsvenska området, samlades av Bengt Petterson, bestämdes av Ilkka Kytövuori och mikroskope-rades av Katriina Bendiksen. Enligt Josef Christans Ramariabok sidan 266-267 är den ockragul, blir rosa med KOH i färskt tillstånd, har typiskt taggiga sporer och sak-nar stjärnformiga kristaller i rhizomorferna. Bild hos Ryman-Holmåsén. JOT

Russula atrorubens (svarttröd kremla) är vanlig i mittsvenska områdets barrskogar. Under Russulaveckan 1984, då dansken Henning Knudsen var kursledare, fick kremlan heta Russula olivaceoviolascens och utnämndes till vanligaste kremlan under seminariet. Den fick i slutet av veckan smeknamnet "Ove". Kännemärken för R. atroru-bens: hatten är röd med olivgrön till svart mitt, skivor och fot vita, doft fruktlik, mycket skarp smak. JOT

39 Sågastjärn - Svartberget, Torp sn, Mpd

Koordinat: 6936727; I511699

Fuktig granskog + igenvuxna åkermarker med Alnus och Salix
Färdledare: Bengt Larsson
Uppgiftslämnare: Bengt Larsson, Marjo & Nico Dam
Deltagare: Gunnel Avehag, Egil Bendiksen, Tor Erik Brandrud, Anders Dahlberg, Nico Dam, Marjo Dam, Inga-Lill Franzén, Gunther Saar, Maj-Britt Thulin, Bart Van der Berg, Birgitta Wasstorp, Mirjan Veerkamp

Albatrellus ovinus, fårticka
Amanita muscaria var. regalis, brun flugsvamp
Amanita muscaria var. muscaria, röd flugsvamp
Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp
Ampulloclitocybe clavipes, klubbtrattskivling
Baeospora myosura, tätskivig nagelskivling
Boletus edulis, karljohan
Calocera cornea, gullpigg
Calocera viscosa, gullhorn
Chalciporus piperatus, pepparsopp
Chondrostereum purpureum, purpurskinn
Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp
Clitocybe odora var. odora, grön trattskivling
Cortinarius agathosmus, vitterspindling
Cortinarius angelesianus, tovskevling

Cortinarius anomalus coll., björkspindling
Cortinarius armillatus, rödbandad spindling
Cortinarius betulinus, blekblå spindling
Cortinarius brunneus, umbraspindling
Cortinarius caperatus, rimskivling
Cortinarius clarobrunneus
Cortinarius collinitus, violettfootad slemspindling
Cortinarius colus, flamspindling
Cortinarius croceus, gulskivig kanelspindling
Cortinarius delibutus, gulspindling
Cortinarius erubescens, kastanjespindling
Cortinarius gentilis, gulbandad spindling
Cortinarius glandicolor, toppig umbraspindling
Cortinarius glaucopus, strimspindling
Cortinarius laniger, ullspindling
Cortinarius multiformis, lökspindling
Cortinarius paragaudis, tegelbandspindling
Cortinarius pholideus, tofsspindling
Cortinarius raphanoides, rättikspindling
Cortinarius rubellus, toppig giftspindling
Cortinarius rusticus, vargspindling
Cortinarius sanguineus, blodspindling
Cortinarius scaurus, myrspindling
Cortinarius septentrionalis, auroraspindling

Cortinarius sommerfeltii, mörk kanelspindling
 Cortinarius stillatitius, honungsspindling
 Cortinarius subtortus, doftspindling
 Cortinarius traganus, bockspindling
 Cudonia circinans, mössmurkling
 Cystoderma amianthinum, ockragul grynskevling
 Cythidia salicina, sälglätt
 Fomitopsis rosea, rosenticka
 Gomphidius glutinosus, citronslenskivling
 Gymnopus confluens, brosknagelskevling
 Gymnopilus penetrans, fläckig bitterskevling
 Helvella bulbosa (=macropus), luden skålmurkla
 Hydnum repandum, blek taggsvamp
 Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxkevling
 Hygrophopsis aurantiaca, falsk kantarell
 Infundibulicybe costata, vecktrattskevling, Marjo & Nico Dam
 Infundibulicybe gibba, sommartrattskevling
 Inocybe geophylla, sidentråding
 Laccaria laccata var. laccata, laxskevling
 Lactarius deliciosus, läcker riska
 Lactarius deterrimus, blodriska
 Lactarius glycosmus, kokosriska
 Lactarius lacunarum, dyriska
 Lactarius mammosus, stor doftriska
 Lactarius necator, svartriska
 Lactarius obscuratus, alriska
 Lactarius representaneus, gulriska
 Lactarius rufus, pepparriska
 Lactarius scrobiculatus, svavelriska
 Lactarius tabidus, småriska
 Lactarius torminosus, skäggriska
 Lactarius trivialis, skogsriska
 Lactarius uvidus, lilariska
 Lactarius vietus, gråriska
 Leccinum versipelle, tegelsopp
 Lepiota clypeolaria, spenslig fjällskevling

Lepiota magnispora, gulflockig fjällskevling
 Kuehneromyces mutabilis, föränderlig tofsskevling
 Marasmiellus perforans, barrbosking
 Mycena galericulata, rynkhätta
 Mycena galopus, mjölkhätta
 Mycena haematopus, blodhätta
 Mycena pura, rättikhätta
 Phaeolepiota aurea, guldtofsskevling
 Phellinus ferrugineofuscus, ullticka
 Phellinus lundellii, björkeldticka
 Pholiota flammans, svaveltofsskevling
 Pholiota lubrica, rödbrun stamflamskevling
 Piptoporus betulinus, blekblå spindling
 Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp
 Rhodocollybia butyracea f. butyracea, mörk nagelskevling
 Russula aquosa, sumpkremla
 Russula atrorubens, svartröd kremla
 Russula betularum, blek giftkremla
 Russula clavipes, olivsillkremla
 Russula decolorans, tegelkremla
 Russula gracillima, spädkremla
 Russula griseascens, grånande giftkremla
 Russula nitida, åderkremla
 Russula paludosa, storkremla
 Russula vinosa, vinkremla
 Russula xerampelina, sillkremla
 Spathularia rufa, blek spadmurkling
 Suillus luteus, smörsopp
 Tricholoma fulvum, fläckmuseron
 Tricholoma inamoenum, luktmuseron
 Tricholoma saponaceum, såpmuseron
 Tricholoma stiparophyllum, rättikmuseron
 Tricholoma virgatum, gallmuseron
 Xerocomus ferrugineus, sammetssopp
 Xeromphalina campanella, rostnavling

Kommentar

Infundibulicybe costata (vecktrattskevling)

anges i Ekologisk Katalog (1998) bara från södra Sverige men Funga Nordica (2008) anger att arten är rätt vanlig även i boreal region. JOT

40 Södra Sillre, Borgsjö sn, Mpd

Koordinat: 6934530; 1507530

Björksumpskog med enstaka tallar + tallås med gamla tallar närmast älven Ljungan
 27 augusti 2010
 Färdledare: Jan-Olof Tedebrand
 Uppgiftslämnare: Marjo & Nico Dam, Anita Stridvall, Jan-Olof Tedebrand
 Deltagare: Marjo och Nico Dam, Stig Jacobsson, Ellen

Larsson, Anne Molia, Kjell Olofsson, Anita Stridvall, Jeanette Södermark, Jan-Olof Tedebrand, Maj Thulin, Bart Van der Berg, Mirjam Veerkamp

Acanthophysellum lividocoeruleum, det KHL
 Amanita fulva, brun kamskevling
 Amanita muscaria var. muscaria, röd flugsvamp

Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp	Hyphodontia sambuci, det KHL
Amanita rubescens, rodmande flugsvamp	Hypholoma capnoides, rökslöjskivling
Ampulloclitocybe clavipes, klubbtrattskeivling	Inocybe ambigua, EL och SJ
Boletus edulis, karljohan	Inocybe castanea, EL
Botryobasidium botryosum, det KHL	Inocybe flavella; EL
Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp	Laccaria laccata, laxskeivling
Clavariadelphus ligula, barrklubbssvamp	Lactarius flexuosus, buktriska
Clitocybe gibba, sommartrattskeivling	Lactarius helvus, lakritsriska
Clitocybe odora var. odora, grön trattskeivling	Lactarius rufus, pepparriska
Clitopilus prunulus, mjölskeivling	Lactarius tabidus (=theiogalus), småriska
Collybia cirrata, liten nagelskeivling	Lactarius torminosus, skäggriska
Coniophora olivacea, det KHL	Lactarius uvidus, lilariska
Cordyceps longisegmentis, nordlig svampklubba, UPS	Lactarius vietus, gråriska
Cortinarius alboviolaceus, blekviolett spindling	Lappomyces muricatus, AM
Cortinarius armillatus, rödbandad spindling	Leccinum scabrum, björksopp
Cortinarius balteatus, bårdspindling	Leccinum variicolor, fläcksopp
Cortinarius bivelus, hålskeivling	Lepiota clypeolaria, spenslig fjällskeivling
Cortinarius bolaris, brokskeivling, det Marjo & Nico Dam	Lepiota magnispora (=ventriosospora), gulflockig fjällskeivling
Cortinarius camphoratus, stinkskeivling	Leucocortinarius bulbiger, bleksporig spindling
Cortinarius caperatus, rimskivling	Limacella glioderma, brun klubbsskeivling
Cortinarius collinitus, violettfootad slemspindling	Marasmiellus ramealis, grenbrokking
Cortinarius decipiens, mörkpucklig spindling	Mycena citrinomarginata, gulhätta
Cortinarius delibutus, gulskeivling	Mycena galericulata, rynkhätta
Cortinarius hemitrichus, fjunspindling	Mycena haematopus, blodhätta
Cortinarius laniger, ullspindling	Mycena viridimarginata, gröneggad hätta
Cortinarius lepidopus	Phellinus igniarius, eldticka
Cortinarius multiformis, lökskeivling	Pholiota flammans, svaveltofsskeivling
Cortinarius pholideus, tofsskeivling	Pholiota mutabilis, föränderlig tofsskeivling
Cortinarius quarcticus, kvartsskeivling	Piptoporus betulinus, björkticka
Cortinarius raphanoides, rättikskeivling	Ramaria apiculata, gröntoppig fingersvamp, tallskog mot Ljungan, Jeanette Södermark
Cortinarius saniosus, gultrådig spindling	Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp
Cortinarius scaurus, myrspindling	Rhodocollybia foedens, skruvnagelskeivling
Cortinarius semisanguineus, rödskeivig kanelskeivling	Rhodocybe nitellina, brandrussling
Cortinarius subbalaustinus, kläppspindling	Russula aeruginea, grönkremla
Cortinarius traganus, bockskeivling	Russula aquosa, sumpkremla
Cortinarius trivialis, trappspindling	Russula atrorubens, svartröd kremla
Cortinarius tubarius, kärrspindling	Russula badia, pepparkremla
Cortinarius umbrinolens, jordskeivling	Russula claroflava, gulkremla
Cudonia circinans, mössmurkling	Russula decolorans, tegelkremla
Cystodermella granulosa var. granulosa, rostbrun grynskeivling	Russula delica, trattkremla
Elaphocordyceps longisegmentis, nordlig svampklubba, det AM	Russula favrei, gransillkremla
Elaphomyces muricatus, marmorerad hjorttryffel	Russula firmula, glanskremla
Entoloma lividoalbum, lundrödling	Russula nitida, åderkremla
Fomes fomentarius, fnöskticka	Russula paludosa, storkremla
Gomphidius glutinosus, citronsllemskeivling	Russula roseipes, rosenfotskremla
Gymnopilus penetrans, fläckig bitterskeivling	Steccherinum fimbriatum, franstagging, det KHL
Gymnopilus picreus, mörkfotad bitterskeivling	Suillus luteus, smörsopp
Gymnopus confluens, brosknagelskeivling	Suillus variegatus, sandsopp
Gymnopus dryophilus, blek nagelskeivling	Tricholoma virgatum, gallmusseron
Hebeloma sordescens, dyster fränskeivling, det SJ, UPS	Tubaria confragosa, ringskråling
Hygrophorus persicolor, det Marjo & Nico Dam	Tylopilus felleus, gallsopp

Kommentar

Björksumpskog. Biologisk mångfald definieras inte bara som en mångfald av arter utan även som en mångfald av olika naturtyper inom ett avgränsat skogslandskap. Denna björksumpskog med enstaka tallar vid Södra Sillre har vi besökt under flera Borgsjöveckor. Skogen är en gammal igenväxt åker och markskiktet utgörs av tjockt skikt med björnmossa. Torvmark på kalkrikt underlag är kanske en lämplig beskrivning av naturtypen. Här finns bl.a. riklig förekomst av björkkremlan *Russula renidens* som är beskriven av Ruotsalainen, Sarnari och Vauras. De uppfattade *R. renidens* som "en vanlig karaktärsart i fuktiga skogar med björk i Borgsjö" under kremleveckan 2001. Men denna vackra björkkremla med skinande röd hatt och röd-

tonad fot är även noterad i Jmt t.ex. Oviken, Borgen, fuktig björkskog, 1997 M. Sarnari (herb Sarnari) och Ång, Härnösand, Smitingen 1997 Sarnari (herb Sarnari). Däremot fann vi den inte vid mykologiveckan 2006 då vi inventerade de kalkrika fjällbjörkskogarna i västra Härjedalen.

Kalktallskog vid Ljungans strand. Vi lämnade björksumpskogen och vandrade ut på ett smalt parti av Ljunganåsen längs den stilla flytande älven. Här fann vi bl.a. brun klibbskivling, bleksporig spindling, kvartsspindling och rosenfotskremla. JOT

KNÄROT IN PÅ RÖDLISTAN 2010

På tallåsen längs Ljungan växte även orkidén knärot som är vanlig i äldre åstallskog längs Ljunganåsen. Knärot anges i Medelpads Flora (2010) som "tämigen allmän till spridd i västra delarna av Medelpad österut till Liden och Stöde, öster därom bara spridd". Den fördes upp på svenska rödlistan 2010. Knärot tillhör de arter som anses minska kraftigt när gamla, tidigare skogsbetade och skogsbrända barrskogar med lång skoglig kontinuitet försvinner. Huruvida knärot och sällsynta mykorrhizasvampar återkommer i den nya skogsgenerationen beror på framtidens typ av skogsskötsel. Ett naturvänligt skogsbruk utan kvävegödslning ökar troligen chanserna till återetablering av knärot och sällsynta mykorrhizasvampar. Mer naturvårdsbränning som tar bort tjocka förnaskikt och blottlägger mineraljorden är även positivt men kan bara ske i vissa skyddade områden eller kanske som hyggesbränning (alternativ till dagens mekaniska markberedning av hyggen).

Cortinarius bolaris (brokspindling) är en fin "färgarsvamp" som är vanlig i sydlig bokskog, vi såg den rikligt i bokskogar under mykologiveckan i Nissaström år 2009. Monica Svensson berättar att brokspindlingen även kan ha stora förekomster vissa år under björk i Hälsinglands skogar. Den har en tydligt oceanisk utbredning i mitsvenska området (Mpd, Ång, Hjd, Jmt) med förekomster vid bottenhavet i öster och vid fjällkedjan i väster där atlanten påverkar klimatet. Nico Dams fynd i den fina björksumpskogen vid Södra Sillre var första fyndet i västra Medelpad och antyder att arten kan dyka upp på enstaka lokaler även i de vidsträckta inlandsskogarna. JOT

Elaphocordyceps longisegmentis, nordlig svampklubba. Jeanette Södermark gjorde spännande fynd av intressant svampklubba som växte på en underjordisk tryffel i björksumpskogen! Anne Molia mikroskopierade fyndet och kunde glatt meddela: nordlig svampklubba på marmorerad hjorttryffel!

Ove Erikssons checklist över svenska ascomyceter anger fynd från Skåne till Västerbotten av nordlig svampklubba. Den beskrevs av J. Ginns i tidskriften *Mycologia* 80 (2), 1988 och verkar ha få tidigare fynd i mitsvenska området. Vid svamputställning i Sundsvall 1973 dök svampklubbor upp som vi kallade "*Cordyceps canadensis*" men som senare visat sig vara *Elaphomyces longisegmentis* (UPS). Namnet *longisegmentis* syftar på de långa ascosporeerna. Nordlig svampklubba är en raritet som vi aldrig funnit tidigare i Borgsjötrakten. Så det är väl bara att gratulera Jeanette och Anne till fynd och bestämning. Ove Eriksson har aktuella data om förekomster av svampklubbor (larvklubbor) i Sverige som numera delas upp i två släkten: *Cordyceps* och *Elaphocordyceps*, se hemsidan www.umu.se/myconet/asco/checklist. JOT

Hebeloma sordescens, dyster fränskivling växte i björksumpskogen och bestämdes av Stig Jacobsson. Den verkar sällsynt men bestämdes även av kursledaren Jan Vesterholt under Hebelomaveckan i Borgsjö 1997 (kollekt i UPS från Lillsjön, Håsjö sn, Jmt). Namnet dyster fränskivling syftar på att fruktkropparna svartnar vid torkning. Dess ekologi i norra Skandinavien är fuktig mark under björk medan den växer under ek och hassel söderut. Bild och utförlig beskrivning finns i Jan Vesterholts bok "The genus *Hebeloma*" (2005). JOT

Inocybe ambigua. Ellen Larsson och Kjell Olofsson försvann plötsligt, de hade krypat ner i gamla, djupa diken i björksumpskogen. Där fann de bl.a. en sällsynt men troligen förbisedd tråding: *Inocybe ambigua* som Ellen aldrig förut sett i fält. Nere i diket växte även *Inocybe castanea*, l. flavela och rikligt med *Cortinarius saniosus*. *Inocybe ambigua* anges i Ekologisk katalog (1998) ha en enda lokal i Sverige med ekologin: granskog, hyperitmark vid bäck. Funga Nordica anger: "With Picea or deciduous trees in moist habitats; summer to autumn; rare in hemib.-bore." JOT

Russula badia (pepparkremla). Anita Stridvall smakade på en kremla under tall i sumpskogen med mörkröd hatt och gula skivor och fick bekräftelse: först mild smak men efter cirka tio sekunder brännande pepparstark smak = pepparkremla. Denna kremla med brunaktig-mörkröd hatt och skivor som gulnar visar sig mest sent om hösten, är mindre vanlig i mittsvenska

området, har en svagt sydlig utbredning, vanligast i kustens parker och tallhedar men även funnen i t.ex. Hjd Tännäs, 1980, SJ och Jmt, Frösövallen, Walley, Vauras, 1997 (Gent) och Ång, Ramsele, under tall i gräsmatta, 2002. JOT

41 Tubbobäcken, Torp sn, Mpd

Lokal nr 57 i exkursionsguiden

Koordinat: 6933916; 1512039

Gransumpskog

27 augusti 2010

Färdledare: Bengt Larsson

Uppgiftslämnare: Hans Andersson m.fl.

Deltagare: Hans Andersson, Magnus Andersson, Herbert Kaufmann, Michael Krikorev, Doris Laber, Peter Laber, Lars Ljungberg, Ivar Sörensen, Birgitta Wasstorp

Amanita fulva, brun kamskivling

Amanita vaginata, grå kamskivling

Amanita muscaria var. *muscaria*, röd flugsvamp

Amanita muscaria var. *regalis*, brun flugsvamp

Calocera cornea, gullpigg

Chalciporus piperatus, pepparsopp

Chrysomphalina chrysophylla, gullnavling, det Doris Laber

Clavaria fumosa, rökfingersvamp

Clitocybe odora var. *odora*, grön trattskeivling

Collybia confluens, brosknagelskeivling

Cortinarius anomalus coll., björkspindling

Cortinarius armeniacus, apikosspindling

Cortinarius brunneus, umbraspindling

Cortinarius cinnamomeus, kanelspindling

Cortinarius multiformis, lökspindling

Cortinarius obtusus, jodoformspindling

Cortinarius percomis, kryddspindling

Cortinarius pholideus, tofsspindling

Cortinarius raphanoides, rättikspindling

Cortinarius rubellus, toppig giftspindling

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius saniosus, gultrådig spindling

Cortinarius scaurus, myrspindling

Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling

Cortinarius sommerfeltii, mörk kanelspindling

Cortinarius sphagnophilus

Cortinarius stillatitius, honungsspindling

Cortinarius subtortus, doftspindling

Cortinarius traganus, bockspindling

Cortinarius vibratilis, gallspindling

Cystoderma amianthinum, ockragul grynskivling

Fomes fomentarius, fnöscticka, björk

Fomitopsis pinicola, klibbticka, gran

Gomphidius glutinosus, citronslenskivling

Hydnum rufescens coll., rödgul taggsvamp

Hygrophorus erubescens, besk vaxskivling

Hygrophorus olivaceoalbus, olivvaxskivling

Hypocrea alutacea coll., klubbdyna

Hypomyces luteovirens, grönsnyltning

Infundibulicybe gibba, sommartrattskeivling

Inocybe geophylla, sidentråding

Inocybe nitidiuscula, mosstråding

Inonotus obliquus, sprängticka

Laccaaria laccata, laxskivling

Lactarius badiosanguineus, glansrisk

Lactarius deterrimus, blodrisk

Lactarius rufus, pepparrisk

Lactarius scrobiculatus, svavelrisk

Lactarius trivialis, skogsrisk

Lactarius vietus, grårisk

Limacella glioderma, brun klibbskeivling

Lycoperdon perlatum, vårtig röksvamp

Marasmiellus perforans, barrbrosking

Marasmius siccus, veckbrosking

Megacollybia platyphylla, streknagelskeivling

Mycena galericulata, rynkhätta

Mycena galopus, mjölkhätta

Mycena pura, rättikhätta

Mycena sanguinolenta, mörkeggad blodhätta

Mycena viridimarginata, gröneggad hätta

Pholiota lubrica, rödbrun slemflamskeivling

Piptoporus betulinus, björkticka

Pluteus leoninus, gulskölding

Polyporus melanopus, tratticka

Ramaria gracilis, anisfingersvamp, örtrik granskog, MA

Rhodocollybia butyracea var. *butyracea*, mörk nagelskeivling

Rhodocybe nitellina, brandrussling

Russula aeruginea, grönskremla

Russula claroflava, gulkremla

Russula consobrina, nässelkremla

Russula decolorans, tegelkremla
 Russula delica coll., trattkremla
 Russula firmula, glanskremla
 Russula parazurea, blågrön kremla, det Doris Laber
 Russula queletii, krusbärskremla
 Russula sanguinea, blodkremla, det Doris Laber
 Russula versicolor, skarp siennakremla, det Doris Laber
 Russula vinosa, vinkremla
 Suillus variegatus, sandsopp

Tephrocybe rancida, mjölgråskivling
 Trichaptum abietinum, violticka
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron
 Tricholoma saponaceum, såpmusseron
 Tricholoma stiparophyllum, rättikmusseron
 Tricholoma terreum, jordmusseron
 Xeromphalina caudicinalis var. caudicinalis, bollrostanvling
 Xerocomus ferrugineus, sammetsopp

Kommentar

Amanita muscaria var. regalis (brun flugs-vamp). Molekylära data visar ingen skillnad mellan brun flugsvamp och röd flugsvamp (*A. muscaria* var. *muscaria*). Den enda karaktär som skiljer är hattfärgen! I Funga Nordica står de som två varianter av samma art. JOT *Chrysomphalina chrysophylla* (gullnavling) är en vacker svamp som mest ses pryda murken barrved i äldre skogar. JOT **Cystoderma amianthinum (ockragul grynskvivling)** är den i särklass vanligaste av grynskvivlingar i mittsvenska området. Vi ser den i mossor i skogar, på gamla ängar och på fjällhedar. Härifrån skogarna kring Tubbo-bäcken har vi många tidigare noteringar av ockragul grynskvivling. Den kan förväxlas med *C. jasonis* (gulköttig grynskvivling) som även är vanlig men är lysande gul under hatt-huden, har gulaktiga skivor och gul upptill på foten (*amianthinum* har vitt hattkött och vita skivor). JOT

Clavaria fumosa, rökfingersvamp, en stor grupp noterades i mossor i gamla granskogen. Det är ännu oklart om rökfingersvamp bildar mykorrhiza. Vi ser den sällsynt i mossig skog, mossiga vägar och bland ljung i magra hållmarker. Vi har den i minneslunden vid Borgsjö kyrka tillsammans med färggranna vaxskivlingar. Även typiskt inslag på gamla fina ängar t.ex. Borgsjö, Granbodåsen, 28 augusti 1985, Johan Nitare och Borgsjö Gammelbodarna, 27 augusti 1985, Jan-Olof Tedebrand. JOT

Ramaria gracilis (anisfingersvamp) är en av de få *Ramaria*-arter som är lätt att känna igen redan i fält. De vitaktiga fruktkropparna avger en svag anisdoft särskilt om man lägger de en stund i en sluten burk. Vi ser anisfingersvamp mest i barrmattor i sådana här rikare granskogar. Fin bild i Ryman-Holmåsens svampbok som är tagen i Sundsjö sn, Jmt. JOT

Rhodocybe nitellina (brandrussling) är en orange-rödbrun skivling med stark mjöldoft som verkar kalkgynad och gärna växer i sådana här rikare skogar. JOT

Russula consobrina (nässelkremla) är ett typiskt inslag i sur blåbärsgrenskog. I svampböcker anges ibland att nässelkremlan är bunden till sur, mager granskog. Detta är fel. Nässelkremlan är även vanlig på kalkmark t.ex. i jämtska silurområdet med omnejd. Vi finner den i allra finaste guckuskomarkerna! Under mykologiveckan i västra

Härjedalen 2006 kunde vi studera nässelkremlans ekologi. Vi såg nässelkremlor både i sur fjällbjörkskog t.ex. Rut-fjällets sluttningar mot sjön Malmagen och i kalkrik fjällbjörkskog t.ex. vid Ramundberget. Vi såg den även i fina blomsterrika kalkkärr på fjällsluttningarna. Den fanns även under dvärgbjörk på de trädlösa fjällhedarna. De dystert grå fruktkropparna visade sig även på norska sidan i de kalkrika sluttande rikkärrarna vid Sölendet, Röros kommun. Svampböckers uppgifter om svamparters ekologi är ofta väldigt förenklad. Det vore önskvärt med en ny upplaga av Ekologisk Katalog för storsvampar där svamparternas ekologi börjar tas på allvar. JOT

Russula delica och Russula chloroides är två taxa som varit föremål för många spännande diskussioner under tre Russulaveckor i Borgsjö: år 1983 med Henri Romagnesi som ledare, år 1984 med Henning Knudsen som ledare och år 2001 då Juhani Ruotsalainen och Jukka Vauras var ledare. Stig Jacobsson skriver i Jordstjärnan 2004/1 om fynden av trattkremlor under senaste kremlaveckan i Borgsjö 2003: " *R. chloroides* och *R. delica* står varandra mycket nära och har i regel inte urskiljts som olika arter av nordiska mykologer. På kontinenten anses de dock vara skiljbara och brukar hållas isär. Den viktigaste skillnaden är att *chloroides* skall ha tätare lameller med tydligt grönaktig nyans. Om arterna hålls isär torde *chloroides* vara den vanligaste i Sverige. Kollekten från Granbodåsen, Mpd, bestämdes av Romagnesi till *chloroides* och kollekten från Sällsjö, Jmt, ser i exsikat ännu mer "chloroideslik ut".

Vi ser trattkremlor under gran och björk från kust till fjäll i mittsvenska området. I örtrika gransluttningar t.ex. vid sydväxtberg kan trattkremlor växa i stora mängder, ofta djupt nedsänkta i barrförnan. Gamla björkparker är ett annat tillhåll för trattkremlor. Men de växer även på kala, vindpinade fjällhedar med fjällsippa och dvärgbjörk t.ex. vid Hamrafjället och Stor-Mittåklappen, se bl.a. Jacobsson, S. 1984: Notes on the Agarics in subalpine and alpine areas in western Härjedalen, Central Sweden. Windahlia 14:43-64. Under mykologiveckan i Härjedalen 2006 samlade Sonja Kuoljok trattkremlor under dvärgbjörk på dryashedarna vid fjället Torkilsstöten tillsammans med alpina kremor t.ex.

Russula dryadicola (dryaskremla). JOT

***Russula parazurea*, blågrön kremla** noterades av Doris Laber vid Tubbobäcken. Under Borgsjöveckan 1983 samlades en stor kollekt grågröna kremlor under gamla aspar vid fåboden Granbodåsen som livligt diskuterades av bl.a. kännaren Henri Romagnesi. Stig Jacobsson skrev rapport från kremlemötet i Jordstjärnan 1984/1 och återgav den spännande diskussionen: "En till synes karaktäristisk och inte ovanlig form i Norrland som det inte gick att få något säkert namn på. Kanske är det en ännu obeskriven art ur gruppen kring grisea-aeruginea som enligt Romagnesi ännu är otillräckligt utredd. Följande beskrivning är hämtad från en riklig kollekt på Granbodåsen: "Hatt 5-10 cm bred, grågrön, ofta rätt mörk i mitten och ibland med ett svagt violett inslag; som äldre mer brunaktig eller ockrabrun, matt och under lupp kornig. Lameller gulvita, så småningom brunfläckiga (påminde om aeruginea). Fot 4-7 cm / 15-30 m.m. vit. Kött fast, rosa med FeSO₄, smak mild. Sporer isolerat vårtiga men ibland med enstaka, låga konnektiv. Sporpulver 11 c enligt Romagnesi färgnyckel. Växte på näringsrik mark under aspar. Denna kollekt diskuterades livligt och tre olika namn föreslogs av Romagnesi vid olika tillfällen: grisea, anatina Romagn. och

medullata Romagn. Någon kallade den även parazurea J. Scaeff. Inget av dessa namn stämmer dock på alla punkter. Makroskopiskt passar anatina mycket bra, men den skall enligt Romagnesi ha en svag järnsulfatreaktion. Av alla arterna i gruppen stämmer FeSO₄-reaktionen och de mikroskopiska karaktärerna bäst med aeruginea (grönkremla). Men skillnaderna mellan arterna är inte särskilt stora och karaktärerna överlappar varandra mer eller mindre".

Nyckel till de blågröna-gröngröna arterna inom sektion Heterophyllae finns i Funga Nordica. Jan Vesterholt har i boken "Danmarks Svampe" bilder och beskrivningar av *Russula aeruginea*, *grisea*, *ionochlora*, *parazurea*. Under mykologiveckan i västra Hjd 2006 samlade Anita och Leif Stridvall en vacker kollekt i fjällbjörkskog vid Djupdalsvallen som de gav namnet *R. ionochlora* (iriskremla), se www.myko.se, länk Hamrapport och där sidan 24. Sammanfattningsvis kan väl sägas att de blågröna-grågröna kremlorna (ibland med violett inslag) är ett svårt komplex som inte är helt utrett. Se även Herbert Kaufmann: SMT 2007 (3): sid 21-69 med fina beskrivningar och färgbilder av kremlor i sektionen Heterophyllae bl.a. insamlade under Borgsjöveckor. JOT

42 Tunsved, Revsunds sn, Jmt

Lokal nr 133 i exkursionsguiden

Koordinat: 6982945; 1463180 (700 m)

Grandominerad kalkbarrskog

Natura 2000-område och blivande reservat.

23 augusti 2010

Färdledare: Bengt Petterson

Uppgiftslämnare: Bengt Petterson, Jeanette Södermark

Deltagare: Magnus Andersson, Tor Erik Brandrud, Tobias

Fröslev, Birgitta Gahne, Joachim Krumlinde, Håkan

Lindström, Eva Lundell, Hans Marklund, Kjell Olofsson,

Jeanette Södermark, Ivar

Sörensen

Agaricus arvensis, snöbollschampinjon

Amanita battarrae, zonkamskivling

Amanita muscaria var. *muscaria*, röd flugsvamp

Amanita muscaria var. *regalis*, brun flugsvamp

Armillaria mellea coll., honungsskivling

Boletus edulis, karljohan

Calcuporus piperatus, pepparsopp

Calocera viscosa, gullhorn

Cantharellus cibarius, kantarell

Chalciporus piperatus, pepparsopp

Chroogomphus rutilus, rabarbersvamp

Clavariadelphus truncatus, flattoppad klubbsvamp

Clavulina cristata, kamfingersvamp

Cortinarius caesiocinctus coll., UPS, se foto

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius citrinofulvens

Cortinarius clarobrunneus

Cortinarius depressus, kontrastspindling

Cortinarius duracinus, broskspindling

Cortinarius ectypus, dysterspindling

Cortinarius laniger, ullspindling

Cortinarius lapponicus Brandrud ined. (*C. blattoi* Mazza ?),

6983210; 1463245 (50 m), leg J Krumlinde, det TEB, se

foto på framsidan av rapporten

Cortinarius parvannulatus, kragspindling

Cortinarius percomis, kryddspindling

Cortinarius piceae, UPS

Cortinarius pilatii, barrfjunspindling, UPS

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius solis-occasus, slät ullspindling

Cystoderma amianthinum, ockragul grynskivling

Fomitopsis pinicola, klibbticka

Gomphidius glutinosus, citronslenskivling

Gymnopus androsaceus, tagelbrosking

Haploporus odoratus, doftticka, 6983159; 1463386 (10 m), BEP

Helvella crispa, vit hattmurkla

Hydnellum aurantiacum, orange taggsvamp

Cortinarius caesiocinctus. Jämtland, Revsund sn, Tunsved, kalkbarrskog, 23 augusti 2010

Foto: Tobias Fröslev

Hydnellum suaveolens, dofttaggvamp, 6983158; I463386 (10 m)
 Hydnum repandum, blek taggvamp
 Hydnum rufescens coll., rödgul taggvamp
 Hygrophorus agathosmus, doftvaxskivling
 Hygrophorus erubescens, besk vaxskivling
 Hygrophorus piceae, granvaxskivling
 Hypholoma capnoides, rökslöjkskivling
 Hypocrea alutacea coll., klubbdyna, 6983138; I463417 (10 m)
 Infundibulicybe geotropa, häggdoftande trattskeivling
 Inocybe geophylla, sidentråding
 Inocybe nitidiuscula, mosstråding
 Inocybe rimosa, topptråding
 Inocybe striata, UPS
 Kuehneromyces mutabilis, föränderlig tofsskeivling
 Laccaria bicolor, tvåfärgad laxskeivling
 Lactarius badiosanguineus, svartröd riska
 Lactarius deterrimus, blodriskar
 Lactarius scrobiculatus, svavelriskar

Lactarius tabidus (=theiogalus),
 Lentinellus vulpinus, rävmussling
 Lycoperdon perlatum, vårtig röksvamp
 Mycena galericulata, rynkhätta
 Mycena pura, rättikhätta
 Phellinus tremulae, aspticka
 Pluteus cervinus, hjortskölding
 Ramaria eosanguinea, UPS
 Ramaria karstenii, 625724, 68 N; I50447, 59 E leg TEB, det IK
 Ramaria rubrievanescens (=botrytis), druvfingersvamp
 Ramaria "subtilis", UPS
 Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp
 Russula aurea, guldkremla
 Russula olivobrunnea, gulkuskokremla, VU
 Sarcodon imbricatus, fjällig taggvamp
 Tricholoma inamoenum, luktmusseron
 Tricholoma saponaceum, såpmusseron
 Tricholoma terreum, jordmusseron
 Tricholoma virgatum, gallmusseron

Kommentar

Grandominerad kalkbarrskog med tidigare fynd av bl.a. sammetstaggsvamp (*Sarcocon maritioflavus*) och slöjvaxskivling (*Hygrophorus purpurascens*). Fynden av *Cortinarius caesiocinctus* och *C. lapponicus* in ed liksom många olika *Ramaria*-arter visar lokalens höga naturvärden. Blivande naturreservat.

Cantharellus cibarius (kantarell) finner vi sällan under Borgsjöveckorna då vi mest exkurerar i kalkskogar. Kantarellen har en märklig utbredning i mittersvenska området. Den är vanlig i skogar och berg på sur mark vid bottenhavskusten (massförekomster under varma och regniga höstar) men undviker inlandslokaler på kalkplattan i Jämtland och områden med kalkmorän i västra Mpd och västra Ång. Men kantarell visar sig återigen i stora mängder i fjällbjörkskog i kalkfjällen i väster t.ex. vid Bruksvallarna och Hamrafjället i Hjd. Många åker till dessa fjällområden kring mitten av augusti och plockar sin skörd av kantareller. Är det kanske så att kalken ersätter värmen i den klimatiskt hårda miljön uppe i fjällbjörkskogen? JOT. Vi har även några enstaka kantarellfynd inom centraljämtska siluområdet t.ex. Aspånäset-Lit och Rödön-Vigge. BEP

Kantarellforskaren Eric Danell skriver i mail 13 november 2010: "Tack för intressanta uppgifter om kantarellens utbredning i mittersvenska området (Mpd, Ång, Hjd, Jmt) som nog bör dokumenteras, annars blir det bara lätt en allmän förnimmelse att kantarellen saknas i vissa områden. För att vara säker på att det verkligen är kalkhaltig jord där kantarellen växer högt uppe i kalkfjäll t.ex. vid Bruksvallarna och Hamrafjället så bör man göra pH-test. Ibland kan bergarts- och jordartskartor spela ett spratt. Neutrala och sura sandrevlar kan ligga i stråk på i övrigt kalkrik mark. Sådana sandrevlar kan ha uppkommit i samband med issmältningen för 10 000 år sedan. För att täppa till ifrågasättanden bör man alltså först kontrollera pH på växtplatserna. Man kan därefter tänka sig ett par förklaringar som kan testas experimentellt:

1. Det är fråga om två arter eller fysiologiska raser där den ena klarar kalkhaltig mark men inte den andra. Detta kan göras med molekylära metoder.
2. Det är samma art men konkurrerande arter klarar inte kylan uppe i fjällen så kantarellen kan ta deras nisch. I varmare trakter utkonkurreras kantarellen på kalk grund av andra arter. Man bör således jämföra och ställa frågan: vilka andra mykorrhizabildare finns där kantarellen inte finns och sedan se om dessa arter är frånvarande i fjällen. Därefter får man göra konkurrensförsök vilket blir väldigt svårt experimentellt". ED

Mykorrhizaforskaren Anders Dahlberg skriver i mail 15

november 2010: "Det kan mycket väl vara som du skriver i din fråga till Eric. Jag tror dock inte att det är mindre konkurrens i marken norröver, snarare att konkurrensen är annorlunda. Förutsättningarna är annorlunda i norr och skiljer sig på många sätt: biologiskt – abiotiskt, kallare klimat med kortare vegetationsperiod, viss annorlunda sammansättning av arter i träd-, busk-, fält- och bottenkikt m.m. och med alla kaskadeffekter det ger. Det kan mycket väl vara så att kalk i marken resulterar i att arter som annars skulle ha svårt etablera sig eller inte alls kommer till skott plötsligt blir konkurrenskraftiga.

Man brukar i ekologiska sammanhang tala om fitness som innebär att en individ för att lyckas måste vara lite bättre än de arter och individer som finns runt omkring. För att bli en framgångsrik kantarellindivid på ett ställe behöver man alltså INTE vara bäst i landet utan bara på just det stället. Över tid kan selektionen resultera i att genpoolen för olika arter driver iväg åt olika håll – som med fjällig taggsvamp och motaggsvamp. En för tillfället vanlig svamp kan även kompensera för sämre fitness visavi en ovanligare svamp genom just sin vanlighet.

DNA-mässigt går det att undersöka hur besläktade individer av olika arter eller vad vi uppfattar som samma art är. Det finns alltid en variation inom en art ... jag kan mycket väl tänka mig att kantarellpopulationer i olika miljöer håller på att divergera och någonstans kan bli så olika att de kan betecknas som egna arter. Det gäller speciellt populationer som ligger långt ifrån varandra som kantareller i Syd- och mellaneuropas bokskogar – eller i sura barrskogsmiljöer i jämförelse med populationer av kantarell i nordlig fjällbjörkskog. Det är en fullt möjlig studie – som måste bygga på väl insamlade och dokumenterade kollektioner.

Det är svårare att komma åt orsaker till eventuella kantarellgrupperingar – man kan korrelera till omvärldsfaktorer och även till en total analys av svampsamhällena i marken där man samlat in de olika kantarellpopulationerna och den vägen försöka klarlägga förmodligen olika faktorer. Tyvärr svårt med kantarell, som Eric mycket riktigt skriver; att kontrollerat göra försök för att komma åt om det är konkurrens eller andra faktorer. Jan Stenlid och jag har en doktorand Elisabeth Eriksson, som håller på med just dessa frågeställningar för vedlevande svampar på gran och här kan vi manipulera och odla. Resultat kommer". AD

En alternativ förklaring till kantarellens sparsamma förekomst i Norrlands inland förs fram av landskapbotanisten Håkan Lindström i mail 20/1 2011: "Kantarellen verkar vara beroende av ett oceaniskt lokalklimat. Kantarellen är vanlig vid Bottenhavskusten som har havsklimat, sällsynt i inlandet och blir sedan vanlig igen i fjällkedjan och på norska sidan där klimatet påverkas av närheten

till Atlanten. Inlandet har ett mer kontinentalt klimat. Samma mönster finns hos många växter t.ex. hönsbär (*Cornus suecica*) men också hos flera svampar t.ex. lilapindling (*Cortinarius evernius*) och kamferriska (*Lactarius camphoratus*) HL

För svampvänner så är kustklimatet markant med sena vårar och milda höstar. Vi plockar svamp nära Bottenhavet ända till mitten av oktober innan frosten slår till vilket är en månad längre än i västra Mpd. Havets inverkan syns även på byggnader. Färgen på trähus och putsen på kyrkor vittrar och flagnar i särklass mest på östra sidorna vid bottnhavskusten upp till västra Mpd. Det kalkhaltiga murbruket på t.ex. Borgsjö kyrka har flagnat mest på den östra gaveln. I västra Härjedalen och västra Jämtland är det istället de västra sidorna av hus och kyrkor (vätter mot Atlanten) som är mest anfräta. JOT

Cortinarius ectypus (dysterspindling) är rödlistad i kategorin VU och bara funnen på cirka 10 lokaler i landet bl.a. Gotland, Norduppland och Mittsvenska kalkområdet. Arten är bunden till gran och utredningen antyder att arten är kalkgynnad. Håkan Lindström har skrivit artfaktablad med utförlig beskrivning av dysterspindlingen, se www.artfakta.slu.se, välj "rödlistade arter", knappa in artnamnet, välj "info" och "artfaktablad". JOT

Cortinarius lapponicus Brandrud ined. (= C. blattoi Mazza ?). En pampig och färgstark kollekt i jämtländsk kalkbarrskog som väckte allmän beundran vid kvällens genomgång och som givetvis blev "dagens fynd", se Kjell Olofssons utsökta bild på framsidan av denna rapport. JOT

Det är en art som har sin tyngdpunkt i subalpina-subarktiska skogar och i alpina dvärgbjörkshedar med stora förekomster på Island. Bara några få fynd i Norge. Klaus Höiland och jag gjorde ett stort fint fynd i dvärgbjörkshed på fjället Dundret vid Gällivare för 30 år sedan. Fin art och en meget fin bild. TEB

Tills vidare opublicerade molekylära (DNA) studier, som även inkluderar fyndet under Borgsjöveckan, bör bekräfta

att *C. lapponicus* är en självständig art som är nära besläktad med *C. praestans* och *C. claricolor*. TF

Cortinarius piceae Tillhör svärmen av arter omkring *C. calochrous*. Har tidigare behandlats som en varietet av denna men nyare studier visar att *C. piceae* är en självständig art. Arterna liknar varandra men kan skiljas åt med en kombination av utseende, makrokemiska färgreaktioner och sporstorlek. TF

Infundibulicybe geotropa (hägghäftande trattskevling) har en sammanhängande svensk utbredning ungefär norrut till limes norrlandicus dvs Dalälven. Men den är även funnen i Härjedalsfjällen och på fjällhed vid treriksröset i norr. Däremot finns inget säkert fynd från Medelpad. Möjligen har arten oceanisk, västlig utbredning eftersom den finns på västkusten och ungefär norrut till Bergen i Norge + enstaka lokaler även i Trøndelag och Nordnorge. JOT

Russula aurea (guldkremla) väcker alltid förtjusning med vackert citrongul ton på fot och skivegg. Det handlar om en sydlig kremla som har sin nordgräns i mittsvenska området. Vi ser den mest på kalkplattan i Jämtland men även i äldre granskogar på kalkmorän i västra Medelpad och västra Ångermanland. Guldkremlan trivs även på diabasmark t.ex. i den gamla lövbrännan vid Sönnasjöbergen i Stöde sn (naturreservat). Siw Muskos brukar fylla sin svampkorg med läckra guldkremlor på diasbasfältet i Attmar sn, Mpd. Vi plockar även guldkremlor i en del sydväxtberg t.ex. vid Rankleven i Borgsjö. Guldkremlan skulle platsa på en regional rödlista. JOT

Följande arter i listan indikerar fin kalkbarrskog: *Clavariadelphus truncatus* (flattoppad klubbsvamp), *Cortinarius ectypus* (dysterspindling), *C. lapponicus* in ed, *Helvella crispa* (vit hattmurkla), *Lactarius badiosanguineus* (svartröd riska), *Ramaria rubrievanescens* (druvfingersvamp), *Russula aurea* (guldkremla), *Russula olivobrunnea* (guckuskokremla). De tidigare fynden av *Sarcodon martioi* (slöjvaxskivling) visar även områdets höga värden. JOT

43 Vattjomåsen, Tuna sn, Mpd

Lokal nr 85 i exkursionsguiden
Koordinat: 6918026; 1563437

Biotopskyddad granskog

Koordinat:

27 augusti 2010

Siw Muskos

Gomphus clavatus, violgubbe, UPS

Boletopsis leucomelanea, grangräticka, UPS

Kommentar

Siw Muskos åkte på egen hand ner mot kusten och besökte sina hemmamarker kring Matfors. Men här var svamptillgången betydligt sämre än i Borgsjö och Jämtland. Fyndet av grangräticka var dock sensationellt. Violgubbe växer i samma granskog som lilafotad fingersvamp (*Ramaria fennica*) och denna skog har biotopskyddats. *Boletopsis leucomelanea* (grangräticka) har cirka 200 kända, nutida lokaler i landet och cirka 10 lokaler i mittsvenska området, mest fina områden som biotopskyddet Åssjöskogen på Alnön och Fillstabäckens reservat i Jmt. Under en av Borgsjöveckorna samlades en grangräticka vid Fillstabäckens kalktuffskog som var mer än 30 cm i i diameter. Den fick pryda utställningsbordet!

44 Väster-Andsjön /V/ Hanåshöjden, Sundsjö sn, Jmt

Koordinat: 6984990; 1462810 (350 m)

Cirka 10 hektar stor nyckelbiotop, mest grandominerad barrskog

23 augusti 2010

Färdledare: Bengt Petterson

Uppgiftslämnare: Bengt Petterson, Jeanette Södermark

Deltagare: Magnus Andersson, Tor Erik Brandrud, Tobias

Fröslev, Birgitta Gahne, Joachim Krumlinde, Håkan

Lindström, Eva Lundell, Hans Marklund, Kjell Olofsson,

Jeanette Södermark, Ivar

Sörensen m.fl.

Albatrellus ovinus, färticka

Amanita battarrae, zonkamskivling

Armillaria mellea coll., honungsskivling

Auriscalpium vulgare, örttaggvamp

Baeospora myosura, kottetåtskivling

Clavulina cristata, kamfingersvamp

Clitocybe odora var. odora, grön trattskevling

Cortinarius caperatus, rimskivling

Cortinarius duracinus, broskspindling

Cortinarius percomis, kryddspindling

Cortinarius sanguineus, blodspindling

Cortinarius solis-occasus, slät ullspindling

Fomes fomentarius, fnöskticka

Gomphidius glutinosus, citronslenskivling, alinboform, UPS

Gymnopus androsaceus, tagelbrosking

Hydnellum aurantiacum, orange taggvamp, Eva Lundell

Hydnellum caeruleum, blå taggvamp, Eva Lundell

Hydnellum peckii, skarp dropptaggvamp

Hydnellum suaveolens, dofttaggvamp, Fä

Hydnum rufescens coll., rödgul taggvamp

Hygrocybe conica, toppvaxing

Hygrophorus erubescens, besk vaxskivling

Hygrophorus hedrychii, björkvaxskivling

Inocybe cinnamata var. cinnamata, violtråding

Inocybe geophylla, sidentråding

Inocybe lilacina, violett sidentråding

Inocybe rimosa, topptråding

Kuehneromyces mutabilis, föränderlig tofsskivling

Lactarius badiosanguineus, svartröd riska

Lactarius deterrimus, blodrisk

Lactarius fuliginosus, rökriska

Lactarius scrobiculatus, svavelrisk

Lactarius torminosus, skäggriska

Lepista flaccida (= L. inversa), rödbrun trattskevling

Lycoperdon perlatum, vårtig röksvamp

Megacollybia platyphylla, streknagelskivling

Mycena epipterygia, flåhätta

Mycena pura, rättikhätta

Mycena rorida, slemhätta

Phellodon niger, svart taggvamp, 6984795; 1462773

(10 m), BEP

Phellodon tomentosus, trattsaggvamp

Pholiota astragalina, röd flamskivling

Ramaria karstenii, 6984783; 1462719 (10 m), BEP

Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp

Russula acrifolia, skarp svedkremla

Russula adusta, svedkremla

Russula olivobrunnea, guckuskokremla, Eva Lundell, det

Birgitta Wasstorp

Russula queletii, krusbärskremla

Russula rhodopoda, lackkremla

Sarcodon imbricatum, fjällig taggvamp

Tricholoma inamoenum, luktmusseron

Tricholoma stiparophyllum, rättikmusseron

Tricholoma terreum, jordmusseron

Tricholoma virgatum, gallmusseron

Kommentar

Inocybe lilacina (violett sidentråding) var tidigare en variant av geophylla. Stig Jacobsson har skrivit om släktet trådingar i Funga Nordica. Där anges violett sidentråding som egen art: I. lilacina och arten anges bunden till kalkmark. JOT

45 Väster Mörberget, Torp sn, Mpd

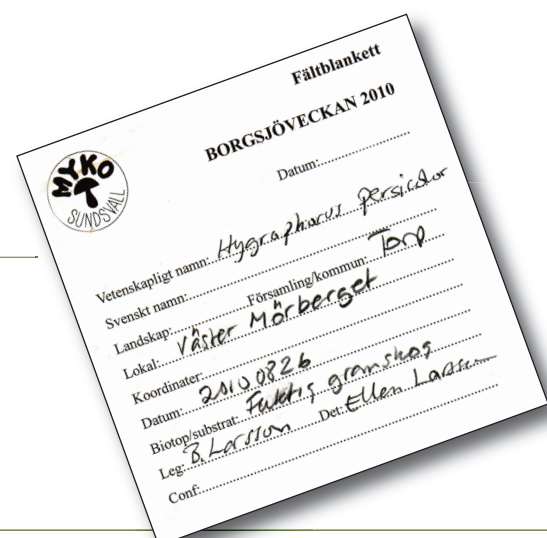
Koordinat: 6932784; 1511700

Granskog

27 augusti 2010

Färdledare: Bengt Larsson

Uppgiftslämnare: Hans Andersson

Albatrellus ovinus, fårticka
 Amanita fulva, brun kamskivling
 Amanita muscaria var. muscaria, röd flugsvamp
 Amanita muscaria var. regalis, brun flugsvamp
 Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp
 Boletus edulis, karljohan
 Calocera viscosa, gullhorn
 Chalciporus piperatus, pepparsopp
 Cortinarius armillatus, rödbandad spindling
 Cortinarius brunneus, umbraspindling
 Cortinarius caperatus, rimskivling
 Cortinarius hircynicus, violspindling
 Cortinarius rubellus, toppig giftspindling
 Cortinarius sanguineus, blodspindling
 Fomitopsis pinicola, klibbticka, gran
 Gomphidius glutinosus, citronslenskivling
 Hydnellum suaveolens, dofttaggsvamp
 Hydnum rufescens coll., rödgul taggsvamp
 Hygrophorus erubescens, besk vaxskivling
 Hygrophorus karstenii, äggvaxskivling
 Hygrophorus persicolor, fuktig granskog, BL, det EL

Kuehneromyces mutabilis, föränderlig tofsskivling
 Lactarius deterrimus, blodrisk
 Lactarius olivinus, olivrisk, UPS
 Lactarius rufus, pepparriska
 Lactarius scrobiculatus, svavelrisk
 Lactarius torminosus, skäggriska
 Lactarius trivialis, skogsrisk
 Leccinum scabrum, björksopp
 Leccinum versipelle, tegelsopp
 Lycoperdon perlatum, vårtig röksvamp
 Marasmiellus perforans, barrbrosking
 Onnia leporina, harticka, gran
 Paxillus involutus, pluggskivling
 Phellinus conchatus, sälgticka
 Phellodon tomentosus, trattaggsvamp
 Russula aeruginea, grönkremla
 Russula vinosa, vinkremla
 Sowerbyella cf. radiculata, UPS
 Tricholoma saponaceum, såpmusseron
 Xerocomus ferrugineus, sammetsopp

Kommentar

De fuktiga, kalkrika skogarna vid Tubbobäcken och väster om Mörberget i Torp sn är kända för sin rika biologiska mångfald vad gäller kärlväxter t.ex. guckusko och dvärg-häxört och även en spännande kryptogamflora. Här finns bl.a. biotopskyddad sumpskog med mycket död ved t.ex. grova granlågor med bl.a. blackticka (Junghuhnia collabens).

Här är även laxporing (Rhodonia placenta) samlad som lyste vackert laxrosa på stående död tall. Föreningen Mossornas Vänner besökte området i senare delen av september 2010 med Bengt Larsson och Sofia Lundell som guider. Gunnar Selling vid Skogsstyrelsen har biotopskyddat områdets kärna med kalkrik gransumpskog.

46 Väster Öberget, Torp sn, Mpd

Koordinat: 6932852; 1511813

Äldre, fuktig kalkgranskog

27 augusti 2010

Färdledare: Bengt Larsson

Uppgiftslämnare: Hans Andersson m.fl.

Agaricus essettei, knölfotad snöbollschampinjon
 Albatrellus confluens, brödticka
 Albatrellus ovinus, fårticka
 Amanita muscaria var. muscaria, röd flugsvamp
 Amanita muscaria var. regalis, brun flugsvamp
 Amanita porphyria, mörkringad flugsvamp
 Amanita rubescens f. rubescens, rodmande flugsvamp
 Ampulloclitocybe clavipes, klubbtrattskeivling
 Boletus edulis, karljohan
 Calocera viscosa, gullhorn
 Chalciporus piperatus, pepparsopp
 Climacocystis borealis, trådticka
 Clitocybe odora var. odora, grön trattskeivling

Coltricia perennis, skinnicka
 Cortinarius alboviolaceus, vitviolett spindling
 Cortinarius anomalus coll., björkspindling
 Cortinarius armillatus, rödbandad spindling
 Cortinarius brunneus, umbraspindling
 Cortinarius callisteus, lokspindling
 Cortinarius caperatus, rimskivling
 Cortinarius cinnamomeus, kanelspindling
 Cortinarius collinitus, violett fotad slenspindling
 Cortinarius delibutus, gulspindling
 Cortinarius evernius, lilaspindling

Cortinarius gentilis, gulbandad spindling	Licheomphalia umbellifera, vecknavling
Cortinarius harcynicus, violspindling	Limacella glioderma, brun klibbskivling
Cortinarius laniger, ullspindling	Marasmiellus perforans, barrbrosking
Cortinarius malicorius, grönköttig spindling	Mycena aurantiomarginata, guldeggad hätta
Cortinarius multiformis, lökspindling	Mycena galericulata, rynkhätta
Cortinarius ochrophyllus, ockraspindling	Mycena leptcephala, klorhätta
Cortinarius percomis, kryddspindling	Mycena pura, rättikhätta
Cortinarius pholideus, tofsspindling	Paxillus filamentosus, alpluggskivling
Cortinarius rubellus, toppig giftspindling	Paxillus involutus, pluggskivling
Cortinarius sanguineus, blodspindling	Peckiella luteovirens, grönsnyltig
Cortinarius semisanguineus, rödskivig kanelspindling	Phellinus ferrugineofuscus, ullticka
Cortinarius septentrionalis, auroraspindling	Phellodon niger, svart taggsvamp
Cortinarius sommerfeltii, mörk kanelspindling	Phellodon tomentosus, trattaggsvamp
Cortinarius stillatitius, honungsspindling	Pholiota astragalina, röd flamskivling
Cortinarius subtortus, doftspindling	Ramaria apiculata, gröntoppig fingersvamp
Cortinarius talus, halmspindling	Ramaria gracilis, anisfingersvamp
Cortinarius traganus, bockspindling	Ramaria testaceoflava, gultoppig fingersvamp
Cortinarius venustus, skönfotad spindling	Rhodocollybia butyracea f.. butyracea, mörk nagelskivling
Cystodermella cinnabarina, cinnoberröd grynskivling	Roridomyces rorida, slemhätta
Fomitopsis pinicola, klibbticka	Russula aquosa, sumpkremla
Fomitopsis rosea, rosenticka	Russula atrorubens, svartröd kremla
Entoloma asprellum, strimnopping	Russula clavipes, olivsillkremla
Gomphidius glutinosus, citronsllemskivling	Russula consobrina, nässelkremla
Hydnellum suaveolens, dofttaggsvamp	Russula decolorans, tegelkremla
Hydnum repandum, blek taggsvamp	Russula favrei, gransillkremla
Hydnum rufescens coll., rödgul taggsvamp	Russula firmula, glanskremla
Hygrophorus persicolor, UPS	Russula gracillima, spädkremla
Hygrophorus piceae, granvaxskivling	Russula griseacens, grånande giftkremla
Hypholoma capnoides, rökslöjskivling	Russula intermedia, praktkremla
Hypocrea cf nybergiana, klubbdyna	Russula olivaceoviolascens, HK 10032, (S)
Infundibulicybe gibba, sommartratts-kivling	Russula paludosa, storkremla
Inocybe geophylla, sidentråding	Russula queletii, krusbärskremla
Inocybe muricellata	Russula rhodopoda, lackkremla
Inocybe rimosa, topptråding	Russula taigarum, taigakremla
Kuenhneromyces mutabilis, föränderlig tofsskivling	Spathularia flavida, blek spadmurkling
Laccaria laccata, laxskivling	Suillus variegatus, sandsopp
Lactarius auriolla, sumpriska	Thelephora palmata, busksvamp
Lactarius badiosanguineus, glansriska	Tricholoma aestuans, bitter riddarmusseron
Lactarius deterrimus, blodriska	Tricholoma borgsjoeense, borgsjömusseron, 6934604; 1510002
Lactarius glyciosmus, kokosriska	Tricholoma fulvum, fläckmusseron
Lactarius helvus, lakritsriska	Tricholoma inamoenum, luktmusseron
Lactarius necator, svartriska	Tricholoma saponaceum, såpmusseron
Lactarius rufus, pepparriska	Tricholoma stiparophyllum, rättikmusseron
Lactarius scrobiculatus, svavelriska	Tylopilus felleus, gallsopp
Lactarius torminosus, skäggriska	Xerocomus ferrugineus, sammetssopp
Lactarius trivialis, skogsriska	
Lactarius zonarioides, granriska	
Lactarius vietus, grårisk	
Leccinum versipelle, tegelsopp	
Lepiota clypeolaria, spenslig fjällskivling	
Lepiota magnispora, gulflockig fjällskivling	
Leptoporus mollis, kötticka	

Svampfärgarsällskapets ordförande Hjördis Lundmark

Foto: Leif Stridvall 2003

Kommentar

Agaricus essettei, knölfotad snöbollschampinjon är liktydig med *A. abruptibulbus*. Funga Nordica anger i not: "Possibly only a large-spored variant of *A. sylvicola*." Knölfotad snöbollschampinjon och skogschampinjon är tydligen närstående arter. De växer ofta i liknande miljöer: barmattor under gamla granar i rikare granskogar. JOT

Clitocybe odora (grön trattskevling) är en allmänt förekommande, grönaktig, anisdoftande skevling under björk i midsvenska området från kust till fjäll. Den är i Funga Nordica uppdelad i två varianter: *var. odora* som är den vi har i Sverige och *var. alba* som helt vit och är sällsynt funnen i Danmark och södra Norge. JOT

Cortinarius malicorius (grönköttig spindling). Hjördis Lundmark och Hans Marklund skriver i sin nya färgsvampsbok (sidan 178): "Grönköttig spindling är en av våra bästa färg-svampar, den är färgstark och har hög ljushärdighet." JOT

Cystoderma cinnabarina (cinnoberröd grynskevling) är en välkänd art med fin bild hos Ryman-Holmåsén sidan 422. Tidigare hade den namnet *Cystoderma terrei*. Det finns ett trettiofem lokaluppgifter i vår lokala databas från Jmt och Mpd. De flesta uppgifterna är från jämtska kalkplattan (t ex Andersön NR, Lockne sn,

Änge, Bodsjö sn, Sidsjö) och från kalkmarkerna i västra Mpd t.ex. Borgsjö kyrkogård (OULU) och Borgsjö sn, Granboda, gårdstun (VV). Rolf Lidberg samlade arten år 1977 på Björkönen vid Njurundakusten (UPS) och Håkan Lindström noterade förekomst år 1982 vid Haverö sn, Köljesjön 1982. Denna vackra skevling får anses vara mindre allmän i midsvenska området och verkar lite kalkgynnad. En närstående mer sällsynt art är *Cystoderma adnatifolium*, stor grynskevling, som saknar de orangeröda nopporna på foten (se bild i Ryman-Holmåsén) och inte heller har cystider. Katriina Bendiksen noterade denna sällsynthet i den fina skogen vid Storselet intill Gimån, se artlistan från Storselet. JOT

Entoloma asprellum (strimnopping) är en liten rödskevling med brun, fjällig, genomskinligt strierad hatt och blåaktig fot som vi mest ser på fin ängsmark t.ex. Granbodåsen, Borgsjö sn. Men liksom många andra av ängens rödskevlingar så växer den även i rikare myrar och kärr (t ex Liden sn, Järkvissle 1988, HL, herb HL). Under mykologiveckan i Härjedalen 2006 noterades strimnopping bl.a. på gammal ängsmark vid Djupdalsvallen, Ljusnedal sn och i vägkant i fjällbjörkskog vid Trappåsen, Ljusnedal sn. Här i de fuktiga skogarna och kärren väster om Mörberget

är kalkhalten hög och strimnoppingen har en naturlig skogsförekomst. JOT

Leptoporus mollis (kötticka) kom in på svenska rödlistan år 2010 eftersom dess växtmiljöer i främst äldre naturskogar försvinner i rask takt. Typiskt är att i samma skogsmiljö växer även *Fomitopsis rosea* (rosenticka) och *Phellinus ferrugineosfuscus* (ullticka) som har liknande krav. JOT

Marasmiellus perforans (barrbrosking) brukar dyka upp med miljarders små fruktkroppar i barmattor efter de första sommarregnen i juli månad. Vår holländske vän Machiel Noordeloos har omkombinerat arten under namnet *Marasmiellus perforans*. Typkollekten samlade Machiel 31 augusti 1993 under gamla bovallsgrannar på fäboden Granbodåsen. Barr och svampar ligger i säkert förvar i universitetsherbariet i Leiden. JOT

Mycena aurantiomarginata, guldeggad hätta ses mest i fina, äldre, örtrika gransskogar i mittsvenska området. Är granskogen dessutom kalkpåverkad som här

väster om Mörberget finner man ofta stora mängder av den vackra guldeggade hättan. En kollekt av guldeggad hätta är t.ex. samlad i fuktig, kalkgranskog vid Runsvik, Tuna sn, Mpd som även är bestämda av kännaren R.A. Maas Geesteranus (S). I samma fuktiga granskog växer flera stora grupper med *Hygrophorus chrysodon* (gulfrikig vaxskivling) och *Cortinarius venetus* (olivspindling) + självföryngrade ekplantor som spritt sig från ekar vid gårdar i byn. JOT

Tricholoma borgsjoeense, borgsjömusseron var spännande fynd av Birgitta Wasstorp i skogen vid Öberget. Den är beskriven av Stig Jacobsson och Siw Muskos år 2006 i den mykologiska facktidsskriften *Myco-taxon*. Ellen Larsson har DNA-sekvenserat Borgsjömusseron och vid sökning på GenBank funnit en närstående art i barrskog i västra USA som heter *T. atroviolaceum*. Se även artikel i *Svensk Mykologisk Tidskrift* 2006/3: "Borgsjömusseron, en nybeskriven art från Medelpad". JOT

Nico & Marjo fyndade på egen hand

Marjo & Nico Dam företog på egen hand en tur från boendet vid Ålsta folkhögskola och upp längs vägen mot Marktjärn. Ungefär 1-2 km upp längs Marktjärnsvägen valde de att stanna och undersöka svampfloran i vägkanterna. De fann då *Camarophyllois foetens* (stinklerskivling) och *C. micacea* (gulfotad lerskivling) i kalkrik vägkant. Stinklerskivlingen har 35 kända lokaler i landet, mest

söderut i naturbeten och i hässlen. Vi har 3 kända förekomster i mittsvenska området och enbart i mager ängsmark. Gulfotad lerskivling har cirka 50 kända, nutida svenska lokaler och 3 kända förekomster i mittsvenska regionen i mager gräsmark. Men nu får vi börja inventera vägkanter i mittsvenska områdets kalktrakter!

FUNNA ARTER

Vetenskapligt namn

Acanthophysellum lividocoeruleum
Agaricus arvensis
Agaricus augustus
Agaricus bitorquis
Agaricus essettei
Agaricus semotus
Agaricus sylvaticus
Agrocybe elatella (=paludosa)
Albatrellus confluens
Albatrellus ovinus
Albatrellus subrubescens
Alloclavaria purpurea
Amanita battarrae
Amanita crocea
Amanita flavescens
Amanita fulva
Amanita muscaria var. *muscaria*
Amanita muscaria var. *regalis*
Amanita olivaceogrisea
Amanita porphyria

Amanita rubescens
Amanita rubescens f. *rubescens*
Amanita submembranacea var. *submembranacea*
Amanita vaginata f. *vaginata*
Amphinema byssoides
Ampulloclitocybe clavipes
Amylocystis lapponica
Antrodia heteromorpha
Antrodia serialis
Antrodiella citrinella
Armillaria borealis
Armillaria mellea coll.
Armillaria ostoyae
Arrhenia epichysium
Auriscalpium vulgare
Baeospora myosura
Bankera fuligineoalba
Bankera violascens
Bisporella citrina

Bjerkandera adusta
Boletopsis leucomelanea
Boletus edulis
Boletus pinophilus
Botryobasidium botryosum
Bovista nigrescens
Calcuporus piperatus
Calocera cornea
Calocera furcata
Calocera viscosa
Calvatia excipuliformis
Cantharellopsis prescotii
Cantharellula umbonata
Cantharellus aurora
Cantharellus cibarius
Cantharellus lutescens
Cantharellus tubaeformis
Ceriporia reticulata
Cerrena unicolor
Chalciporus piperatus

Chlorociboria aeruginascens	Cortinarius bivelus	Cortinarius laniger
Chondrostereum purpureum	Cortinarius bolaris	Cortinarius lapponicus Brandrud ined.
Chroogomphus rutilus	Cortinarius bovinus coll.	(C. blattoi Mazza ?)
Chrysomphalina chrysophylla	Cortinarius brunneus	Cortinarius lepidopus
Clavaria fumosa	Cortinarius caesiobrunneus	Cortinarius leucophanes
Clavaria vermicularis	Cortinarius caesiocinctus	Cortinarius licinipes
Clavariadelphus ligula	Cortinarius calleoptera	Cortinarius limonius
Clavariadelphus pistillaris	Cortinarius callisteus	Cortinarius lucorum
Clavariadelphus sachalinensis	Cortinarius camphoratus	Cortinarius luteo-ornatus
Clavariadelphus truncatus	Cortinarius caperatus	Cortinarius lux-nymphae
Clavicornia pyxidata	Cortinarius casimiri (=rubellopes)	Cortinarius malachius
Clavulina cristata	Cortinarius causticus	Cortinarius malicorius
Clavulinopsis (Multiclavula) vernalis	Cortinarius cf caesiobrunneus	Cortinarius melitosarx
Clavulinopsis corniculata	Cortinarius cicindela	Cortinarius microspermus
Climacocystis borealis	Cortinarius cingulatus (anomalus ss lato)	Cortinarius mucifluus
Clitocybe albofragrans	Cortinarius cinnamomeus	Cortinarius mucosus
Clitocybe connata	Cortinarius citrinofulvescens	Cortinarius multififormis
Clitocybe fragrans	Cortinarius claricolor	Cortinarius multififormis var rufescens
Clitocybe gibba	Cortinarius clarobrunneus	Cortinarius mussivus
Clitocybe houghtonii	Cortinarius collinitus	Cortinarius obtusus
Clitocybe inornata	Cortinarius colus	Cortinarius ochrophyllus
Clitocybe odora var. odora	Cortinarius corrosus	Cortinarius odhinnii
Clitocybe phaeophtalma	Cortinarius croceus	Cortinarius paleaceus
Clitopilus hobsonii	Cortinarius cyaneus	Cortinarius papulosus
Clitopilus prunulus	Cortinarius cyanites	Cortinarius paragaudis
Collybia acervata	Cortinarius decipiens	Cortinarius patibilis
Collybia cirrata	Cortinarius decipiens var. decipiens	Cortinarius percomis
Collybia confluens	Cortinarius delibutus	Cortinarius pholideus
Collybia cookei	Cortinarius depressus	Cortinarius piceae
Collybia maculata	Cortinarius disjungendus	Cortinarius pilatii
Collybia tuberosa	Cortinarius dolabratus	Cortinarius pini
Coltricia perennis	Cortinarius duracinus	Cortinarius pinigaudis
Coniophora olivacea	Cortinarius ectypus	Cortinarius pinophilus
Coprinus atramentarius	Cortinarius emunctus	Cortinarius pluvius
Cordyceps longisegmentis	Cortinarius erubescens	Cortinarius poecilopus
Cortinarius acutus	Cortinarius evernius	Cortinarius porphyropus
Cortinarius agathosmus	Cortinarius fervidus	Cortinarius quarciticus
Cortinarius alborufescens (C. pearsonii, C. cremeolaniger)	Cortinarius flexipes	Cortinarius raphanoides
Cortinarius albovariegatus	Cortinarius flexipes var. flabellus	Cortinarius renidens
Cortinarius alboviolaceus	Cortinarius flexipes var. flexipes	Cortinarius riederi
Cortinarius angelesianus	Cortinarius fulvescens	Cortinarius rosargutus
Cortinarius anisatus	Cortinarius gentilis	Cortinarius rubellus
Cortinarius anomalus coll.	Cortinarius glandicolor	Cortinarius russus
Cortinarius anthracinus	Cortinarius glaucopus	Cortinarius rusticus
Cortinarius armeniacus	Cortinarius harcynicus	Cortinarius saginus
Cortinarius armillatus	Cortinarius helobius	Cortinarius sanguineus
Cortinarius aureofulvus	Cortinarius hemitrichus	Cortinarius saniosus
Cortinarius badiovinaceus	Cortinarius herpeticus	Cortinarius scaurus
Cortinarius balteatus	Cortinarius illuminus	Cortinarius semisanguineus
Cortinarius betulinus	Cortinarius imbutus	Cortinarius septentrionalis
Cortinarius bififormis	Cortinarius infractus	Cortinarius serarius
	Cortinarius ionophyllus	Cortinarius solis-occasus

Cortinarius sommerfeltii	Entoloma sericatum	Hohenbuhelia petaloides
Cortinarius spadicellus	Entoloma sericeum	Humaria hemispaerica
Cortinarius sphagnophilus	Entoloma serrulatum	Hydnellum aurantiacum
Cortinarius spilomeus	Entoloma turbidum	Hydnellum auratile
Cortinarius stillatitius	Entoloma turci	Hydnellum caeruleum
Cortinarius striaepilus coll.	Entoloma undatum	Hydnellum concrescens
Cortinarius subbalaustinus	Exobasidium vaccinii	Hydnellum ferrugineum
Cortinarius suberi	Fomes fomentarius	Hydnellum geogenium
Cortinarius subobtusius ss. Atlas des	Fomitopsis pinicola	Hydnellum peckii
Cortinaires	Fomitopsis rosea	Hydnellum suaveolens
Cortinarius suboenochelis Kytöv.,	Fuligo septica	Hydnum repandum
Liimat. Niskanen in press	Galerina atkinsoniana	Hydnum rufescens
Cortinarius subtortus	Galerina camerina	Hygrocybe acutoconica
Cortinarius talus	Galerina marginata	Hygrocybe aurantiosplendens
Cortinarius testaceofolius	Galerina paludosa	Hygrocybe cantharellus
Cortinarius tortuosus	Galerina pumila	Hygrocybe chlorophana
Cortinarius traganus	Galerina vittiformis	Hygrocybe conica
Cortinarius transiens	Ganoderma applanatum	Hygrocybe helobia
Cortinarius trivialis	Gastrum pectinatum	Hygrocybe nitrata
Cortinarius tubarius	Gloeopeniophorella convolvens	Hygrocybe pratensis
Cortinarius turmalis	Gloeoporus dichrous	Hygrocybe psittacina
Cortinarius uliginosus	Gomphidius glutinosus	Hygrocybe quieta
Cortinarius umbrinolens	Gomphidius roseus	Hygrocybe virginea
Cortinarius uraceus	Gomphidius rutilus	Hygrocybe ceracea
Cortinarius variegatus	Gomphus clavatus	Hygrophoropsis aurantiaca
Cortinarius venetus	Gymnopilus penetrans	Hygrophoropsis olida
Cortinarius venustus	Gymnopilus picreus	Hygrophorus agathosmus
Cortinarius vernus	Gymnopus acervatus	Hygrophorus camarophyllus
Cortinarius vespertinus	Gymnopus androsaceus	Hygrophorus discoideus
Cortinarius vibratilis	Gymnopus confluens	Hygrophorus erubescens
Cortinarius violaceocinereus	Gymnopus dryophilus	Hygrophorus gliocyclus
(=simulatus)	Gyromitra infula	Hygrophorus hedrychii
Cudonia circinans	Hapalopilus nidulans	Hygrophorus hyacinthinus
Cudonia confusa	Haploporus odoratus	Hygrophorus inocybiformis
Cystoderma amianthinum	Hebeloma bryogenes	Hygrophorus karstenii
Cystoderma carcharias	Hebeloma crustuliniforme	Hygrophorus olivaceoalbus
Cystoderma granulatum	Hebeloma fragilipes	Hygrophorus persicolor
Cystoderma jasonis	Hebeloma incarnatum (=bryogenes)	Hygrophorus piceae
Cystodermella adnatifolia	Hebeloma longicaudum	Hygrophorus purpurascens
Cystodermella cinnabarina	Hebeloma mesophaeum	Hygrocybe conica
Cythidia salicina	Hebeloma sacchariolens	Hyphodontia sambuci
Echinoderma aspera	Hebeloma sinapizans	Hypholoma capnoides
Elaphocordyceps longisegmentis	Hebeloma sordescens	Hypholoma fasciculare var. fasciculare
Elaphomyces muricatus	Hebeloma syrjense	Hypholoma radicosum
Entoloma asprellum	Hebeloma velutipes (=longicaudum)	Hypocrea alutacea coll.
Entoloma cetratum	Helvella bulbosa (=macropus)	Hypocrea pulvinata
Entoloma jubatum	Helvella crispa	Hypomyces luteovirens
Entoloma lividoalbum	Helvella elastica	Infundibulicybe costata
Entoloma lividocyanulum	Helvella lacunosa	Infundibulicybe geotropa
Entoloma longistriatum	Helvella macropus	Infundibulicybe gibba
Entoloma mougeotii	Heterobasidium annosum	Inocybe agardhii
Entoloma prunuloides	Heyderia abietis	Inocybe ambigua

<i>Inocybe calamistrata</i>	<i>Lactarius leonis</i>	<i>Lycoperdon excipuliforme</i>
<i>Inocybe casimiri</i>	<i>Lactarius lilacinus</i>	<i>Lycoperdon nigrescens</i>
<i>Inocybe cervicolor</i>	<i>Lactarius mammosus</i>	<i>Lycoperdon perlatus</i>
<i>Inocybe cf perlata</i>	<i>Lactarius musteus</i>	<i>Lycoperdon pyriforme</i>
<i>Inocybe cincinnata</i> var. <i>cincinnata</i>	<i>Lactarius necator</i>	<i>Lycoperdon umbrinum</i>
<i>Inocybe dulcamara</i>	<i>Lactarius obscuratus</i>	<i>Lyophyllum decastes</i> var. <i>decastes</i>
<i>Inocybe flavella</i>	<i>Lactarius olivinus</i>	<i>Lyophyllum decastes</i> var. <i>loricatum</i>
<i>Inocybe flocculosa</i>	<i>Lactarius pilatii</i> (=moseri)	<i>Lyophyllum deliberatum</i>
<i>Inocybe fulva</i>	<i>Lactarius plumbeus</i>	<i>Lyophyllum fumosum</i>
<i>Inocybe geophylla</i>	<i>Lactarius pubescens</i>	<i>Lyophyllum rancidum</i>
<i>Inocybe grammata</i>	<i>Lactarius repraesentaneus</i>	<i>Lyophyllum semitale</i>
<i>Inocybe jakobi</i>	<i>Lactarius resimus</i>	<i>Marasmiellus perforans</i>
<i>Inocybe lacera</i>	<i>Lactarius rufus</i>	<i>Marasmiellus ramealis</i>
<i>Inocybe leptophylla</i>	<i>Lactarius scoticus</i>	<i>Marasmius androsaceus</i>
<i>Inocybe lilacina</i>	<i>Lactarius scrobiculatus</i>	<i>Marasmius siccus</i>
<i>Inocybe melanopus</i>	<i>Lactarius sphagneti</i>	<i>Megacollybia platyphylla</i>
<i>Inocybe muricellata</i>	<i>Lactarius spinosulus</i>	<i>Mycena aurantiomarginata</i>
<i>Inocybe napipes</i>	<i>Lactarius subcircellatus</i>	<i>Mycena citrinomarginata</i>
<i>Inocybe nematoloma</i>	<i>Lactarius tabidus</i>	<i>Mycena epipterygia</i>
<i>Inocybe nitidiuscula</i>	<i>Lactarius torminosulus</i>	<i>Mycena flavoalba</i>
<i>Inocybe obsoleta</i>	<i>Lactarius torminosus</i>	<i>Mycena galericulata</i>
<i>Inocybe posterula</i>	<i>Lactarius trivialis</i>	<i>Mycena galopus</i>
<i>Inocybe praetervisa</i>	<i>Lactarius tuomikoskii</i>	<i>Mycena haematopus</i>
<i>Inocybe rimosa</i>	<i>Lactarius uvidus</i>	<i>Mycena laevigata</i>
<i>Inocybe sindonia</i>	<i>Lactarius vietus</i>	<i>Mycena leptcephala</i>
<i>Inocybe striata</i>	<i>Lactarius zonarioides</i>	<i>Mycena oregonensis</i>
<i>Inocybe subcarpta</i> (=boltonii)	<i>Lappomyces muricatus</i>	<i>Mycena pura</i>
<i>Inocybe terrigena</i>	<i>Leccinum aurantiacum</i>	<i>Mycena rorida</i>
<i>Inocybe tricolor</i>	<i>Leccinum niveum</i> (=holopus)	<i>Mycena rosella</i>
<i>Inocybe umbratica</i>	<i>Leccinum piceinum</i>	<i>Mycena rubromarginata</i>
<i>Inonotus obliquus</i>	<i>Leccinum scabrum</i>	<i>Mycena sanguinolenta</i>
<i>Ischnoderma benzoinum</i>	<i>Leccinum variicolor</i>	<i>Mycena stipata</i>
<i>Kuehneromyces mutabilis</i>	<i>Leccinum versipelle</i>	<i>Mycena viridimarginata</i>
<i>Laccaria bicolor</i>	<i>Leccinum vulpinum</i>	<i>Mycena viscosa</i>
<i>Laccaria laccata</i> var. <i>laccata</i>	<i>Lentaria byssiseda</i>	<i>Mycena zephyrus</i>
<i>Laccaria proxima</i>	<i>Lentaria dendroidea</i>	<i>Myxomphalia maura</i>
<i>Lactarius aquizonatus</i>	<i>Lentinellus castoreus</i>	<i>Naucoria escharioides</i>
<i>Lactarius auriolla</i>	<i>Lentinellus flabelliformis</i> (=micheneri)	<i>Naucoria zonata</i>
<i>Lactarius badiosanguineus</i>	<i>Lentinellus vulpinus</i>	<i>Nectria cinnabarina</i>
<i>Lactarius citriolens</i>	<i>Lepiota castanea</i>	<i>Oligoporus caesius</i>
<i>Lactarius deliciosus</i>	<i>Lepiota clypeolaria</i>	<i>Oligoporus tephroleucus</i>
<i>Lactarius deterrimus</i>	<i>Lepiota cristata</i>	<i>Onnia leporina</i>
<i>Lactarius fennoscandicus</i>	<i>Lepiota magnispora</i> (=ventriosopora)	<i>Ossicaulis lignatilis</i>
<i>Lactarius flavopalustris</i>	<i>Lepista flaccida</i> (= <i>L. inversa</i>)	<i>Otidea leporina</i>
<i>Lactarius flexuosus</i> var. <i>flexuosus</i>	<i>Lepista gilva</i>	<i>Oxyporus corticola</i>
<i>Lactarius flexuosus</i> var. <i>roseozonatus</i>	<i>Leptoporus mollis</i>	<i>Panaeolus foenesecii</i>
<i>Lactarius fuliginosus</i>	<i>Leucocortinarius bulbiger</i>	<i>Paxillus filamentosus</i>
<i>Lactarius glyciosmus</i>	<i>Leucogyrophana sororia</i>	<i>Paxillus involutus</i>
<i>Lactarius helvus</i>	<i>Leucopaxillus alboalutaceus</i>	<i>Peckiella luteovirens</i>
<i>Lactarius hysginoides</i>	<i>Licheomphalia umbellifera</i>	<i>Peniophora guttulifera</i>
<i>Lactarius hysginus</i>	<i>Limacella glioderma</i>	<i>Peziza badia</i>
<i>Lactarius lacunarum</i>	<i>Limacella guttata</i>	<i>Peziza fimeti</i>

Phaeolepiota aurea	(=botrytis coll.)	Russula olivina
Phellinus chrysoloma	Ramaria suecica	Russula olivobrunnea
Phellinus conchatus	Ramaria testaceoflava	Russula paludosa
Phellinus ferrugineofuscus	Rhizopogon luteolus	Russula parazurea
Phellinus igniarius	Rhodocollybia butyracea f. butyracea	Russula postiana (=olivascens)
Phellinus lundellii	Rhodocollybia fodiens	Russula puellaris
Phellinus obliquus	Rhodocollybia maculata var. maculata	Russula queletii
Phellinus populicola	Rhodocollybia nitellina	Russula rhodopoda
Phellinus tremulae	Rhodocollybia prolixa var. distorta	Russula roseipes
Phellinus viticola	Rhodocybe hirneola	Russula sanguinea
Phellodon connatus	Rhodocybe nitellina	Russula taigarum
Phellodon melaleucus	Rickenella fibula	Russula turci
Phellodon niger	Roridomyces rorida	Russula versicolor
Phellodon tomentosus	Rugosomyces chrysenteron	Russula vinosa
Phlebia vaga	Russula acrifolia	Russula vinososordida
Pholiota astragalina	Russula adulterina	Russula violacea (pelargonica ss
Pholiota flammans	Russula adusta	Ruotsalainen)
Pholiota gummosa	Russula aeruginea	Russula xerampelina
Pholiota lenta	Russula amethystina	Sarcodon fennicus
Pholiota lubrica	Russula aquosa	Sarcodon glaucopus
Pholiota mixta	Russula atroglaucous	Sarcodon imbricatus
Pholiota mutabilis	Russula atrorubens	Sarcodon lundellii
Pholiota scamba	Russula aurea	Sarcodon scabrosus
Pholiota spumosa	Russula badia	Scutellinia cepii
Pholiota squarrosa	Russula betularum	Setulipes androsaceus
Pholiota subochracea	Russula chloroides	Sistotrema albopallescens
Piloderma croceum	Russula claroflava	Skeletocutis amorpha
Piptoporus betulinus	Russula clavipes	Sowerbyella cf radiculata
Pleurotus ostreatus	Russula consobrina	Spaerobasidium minutum
Pleurotus pulmonarius	Russula crassipes	Spathularia flavida
Pluteus atromarginatus	Russula decolorans	Spathularia rufa
Pluteus cervinus (=atricapillus)	Russula delicata	Steccherinum fimbriatum
Pluteus leoninus	Russula densifolia	Stereum hirsutum
Pluteus petasatus	Russula depallens	Stereum rugosum
Pluteus umbrosus var. umbrosus	Russula emetica	Stereum subtomentosum
Polyporus melanopus	Russula favrei	Strobilurus esculentus
Polyporus varius	Russula firmula	Stropharia hornemanii
Pseudographis pinicola	Russula flava	Stropharia pseudocyanea
Pseudohydnum gelatinosum	Russula foetens	Stropharia semiglobata
Psilocybe crobula	Russula font-queri	Suillus bovinus
Pycnoporus cinnabarinus	Russula fragilis	Suillus flavidus
Ramaria "subtilis"	Russula gracillima	Suillus granulatus
Ramaria apiculata	Russula grisea	Suillus luteus
Ramaria eosanguinea	Russula griseascens	Suillus variegatus
Ramaria eumorphia (=abietina)	Russula heterophylla	Tapinella atrotomentosa
Ramaria fennica	Russula integra (=polychroma)	Tephroclybe rancida
Ramaria flava s. lato	Russula intermedia	Thelephora palmata
Ramaria flavescens	Russula lutea	Thelephora caryophyllea
Ramaria gracilis	Russula medullata	Thelephora palmata
Ramaria karstenii	Russula nitida	Thelephora terrestris
Ramaria magnipes	Russula olivaceo-olivascens	Tomentella fibrosa
Ramaria rubrievanescent	Russula olivascens (= postiana)	Trametes ochracea

Tremella encephala
 Tremiscus helvelloides
 Trichaptum abietinum
 Trichlomopsis decora
 Tricholoma aestuans
 Tricholoma borgsjoeense
 Tricholoma equestre
 Tricholoma fucatum
 Tricholoma fulvum
 Tricholoma inamoenum
 Tricholoma matsutake
 Tricholoma olivaceotinctum
 (= squarrulosum)
 Tricholoma saponaceum

Tricholoma scalpturatum
 Tricholoma stiparophyllum
 Tricholoma terreum
 Tricholoma vaccinum
 Tricholoma virgatum
 Tricholoma viridilutescens
 Tricholomopsis decora
 Tricholomopsis rutilans
 Tubaria confragosa
 Tylopilus felleus
 Xerocomus badius
 Xerocomus ferrugineus
 Xeromphalia campanella
 Xeromphalia cornui

Xeromphalina campanella
 Xeromphalina caudicinalis var.
 caudicinalis
 Xeromphalina cornui

Antal arter: 710

HERBARIEKOLLEKTER DEPONERADE I UPS

Amylocystis lapponica
 Lappticka
 Kullbäcken-Markbäcken NR
 På multnande granlåga
 25 augusti 2010
 Karl Soop

Artomyces pyxidatus
 Kandelaberfingersvamp
 Borgsjöbyn, by the exhibition hall,
 Borgsjö sn, Mpd
 On large old stump of Populus
 26 augusti 2010
 Egil Bendiksen
 Det Katriina Bendiksen

Boletopsis leucomelanea
 Grangrâticka
 Vattjomåsen, Tuna sn, Mpd
 Örtrik granskog, biotopskydd
 27 augusti 2010
 Siw Muskos

Cantharellopsis prescotii
 Kalknavling
 Ensillre kalkbarrskog NR,
 Borgsjö sn, Mpd
 Kalkbarrskog
 24 augusti 2010
 Bengt Larsson
 Conf. Birgitta Wasstorp

Chrysomphalina chrysophylla
 Gullnavling
 Slåtthornets kalkbarrskog,
 Brunflo sn, Jmt
 6994343; 1454549 (10 m)
 Kalkbarrskog, på stubbe
 24 augusti 2010
 Bengt Pettersson

Clitocybe albofragrans
 Orråsbäret N, Borgsjö sn, Mpd
 25 augusti 2010
 Bengt Larsson
 Det Anita Stridvall

Cordyceps longisegmentis
 Nordlig svampklubba
 Södra Sillre, Borgsjö sn, Mpd
 6934622; 1507539
 Björksumpskog med björnmossa
 På Elaphomyces muricatus
 27 augusti 2010
 Jeanette Södermark
 Det Anne Molia

Cortinarius acidophilus
 Hammarberget Åre sn, Jmt
 (blivande naturreservat)
 7036620; 1347632 (RT 90)
 Högörtsskog i sluttning
 26 augusti 2010
 Göran Eriksson
 Det Tor Erik Brandrud

Cortinarius agathosmus
 Vitterspindling
 Getberget N
 Granskog
 23 augusti 2010
 Karl Soop

Cortinarius agathosmus
 Vitterspindling
 Borgsjö sn, Julåsen,
 skogen vid ängarna, Mpd
 Örtrik granskog
 23 augusti 2010
 Jan-Olof Tedebrand
 Det Håkan Lindström

Cortinarius agathosmus
 Vitterspindling
 Julåsen, skogen vid ängarna, Borgsjö
 sn, Mpd
 Örtrik granskog
 Maj Thulin
 Det Håkan Lindström

Cortinarius anisatus
 Ingen datum eller lokal
 Egil Bendiksen
 Det Ilkka Kytövuori
 "Sparas till Bendiksen"

Cortinarius cf caesiobrunneus
Ammerön, Revsund sn, Jmt
26 augusti 2010
Håkan Lindström
Vidi Ilkka Kytövuori

Cortinarius caesiocinctus (coll)
Tunsved, Revsunds sn, Jmt
Kalkgranskog
23 augusti 2010
Tobias Fröslev TOF 2010-005
Kollekten sparas till TOF

Cortinarius emunctus
Storselbodarna, Nyhems sn, Jmt
25 augusti 2010
Claes-Göran Mellberg
Det Ilkka Kytövuori

Cortinarius erubescens
Kastanjespindling
Ensilrebodarna Väster Halmmyran
24 augusti 2010
Birgitta Wasstorp

Cortinarius imbutus
Källarspindling
Fillstabäcken, Frösö sn, Jmt
27 augusti 2010
Håkan Lindström

Cortinarius luteoornatus
Rankleven NR, Borgsjö sn, Mpd
Tall
27 augusti 2010
Karl Soop
Conf. Stig Jacobsson

Cortinarius microspermus
Torp sn,
Getbergets nordsluttning, Mpd
Barrskog
23 augusti 2010
Stig Jacobsson

Cortinarius mussivus
Slåtthornets kalkbarrskog,
Brunflo sn, Jmt
Lokal nr 145 A i exkursionsguiden
Kalkbarrskog
23 augusti 2010
Tobias Fröslev

Cortinarius olidoamethysteus
Hedeviken, Hede sn, Hjd
19 augusti 2010
Picea, Pinus, Betula
Doris Laber
Det Tor Erik Brandrud

Cortinarius patibilis
Getberget N, Torp sn, Mpd
Fuktig granskog
23 augusti 2010
Bengt Larsson
Det Tor Erik Brandrud

Cortinarius patibilis
Getberget N, Torp sn, Mpd
23 augusti 2010
Inga-Lill Franzén
Det Tor Erik Brandrud

Cortinarius percomis
Kryddspindling
Julåsen, skogen vid ängarna,
Borgsjö sn, Mpd
Granskog
23 augusti 2010
Claes-Göran Mellberg

Cortinarius piceae Fröslev, T. S.
Jeppesen & Brandrud
(= calochrous var coniferarum)
Fillstabäcken, Frösö sn, Jmt
Kalkbarrskog
Tor Erik Brandrud

Cortinarius piceae
Tunsved, Revsunds sn, Jmt
Lokal nr 133 i exkursionsguiden
Kalkgranskog
23 augusti 2010
Ivar Sörensen
Tor Erik Brandrud

Cortinarius pilatii
Barrfjuns spindling
Tunsved, Revsunds sn, Jmt
Kalkbarrskog
23 augusti 2010
Håkan Lindström

Cortinarius renidens
Glansspindling
Getberget N, Torp sn, Mpd
Koordinat: 6932960; 1514040 (100)
Barrskog med lövinslag
23 augusti 2010
Anita Stridvall

Cortinarius riederi
Getberget N, Torp sn, Mpd
Kalkgranskog
23 augusti 2010
Inga-Lill Franzén
Det Tor Erik Brandrud

Cortinarius rosargutus
Fillstabäcken, Frösö sn, Jmt
Myrstack i kalkgranskog
27 augusti 2010
Egil Bendiksen, Tor Erik Brandrud

Cortinarius serarius
Blåbrun spindling
Julåsen Långa backen, biotopskydd
Mossig kalkgranskog
23 augusti 2010
Kill Persson
Det Tor Erik Brandrud

Cortinarius subbalaustinus
Väster Halmmyran, Borgsjö sn, Mpd
24 augusti 2010
Doris Laber

Cortinarius suboenochelis Kytöv.,
Liimat. & Niskanen in press
Ensilre kalkbarrskog NR,
Borgsjö sn, Mpd
Nornareservat
24 augusti 2010
Ilkka Kytövuori

Cortinarius vibratilis
Gallspindling
Getberget N, Torp sn, Mpd
Koordinat: 6932950; 1514040 (50)
Barrskog med lövinslag
23 augusti 2010
Anita Stridvall

<i>Cortinarius vibratilis</i> (Fr.:Fr.) Fr. s. Kytövuori & Niskanen, Moser and possibly also Soop Gallspindling Ånge 19 augusti 2010 Doris Laber Det Ilkka Kytövuori Se Funga Nordica sidan 680 <i>Cortinarius violaceocinereus</i> Getberget N, lokal nr 2, Torp sn, Mpd UTM (WGS) Hk 55373130 Picea + Betula forest with Gymnocarpium, Thelypteris + Rubus saxatilis Katriina Bendiksen Det Ilkka Kytövuori <i>Entoloma prunuloides</i> Mjölrodskevling Julåsen, Borgsjö sn, Mpd Äng Jan-Olof Tedebrand Conf. Kill Persson <i>Fomitopsis rosea</i> Rosenticka Getberget N, Torp sn, Mpd 6933222; 1514881 Granlåga i fuktig granskog Anne Molia <i>Fomitopsis rosea</i> Rosenticka Ensillre kalkbarrskog NR Siw Muskos <i>Gomphidius glutinosus</i> Citronslemskevling Albinoform! Väster-Andsjön /V/ Hanåshöjden, Sundsjö sn, Jmt Örtrik granskog 23 augusti 2010 Magnus Andersson <i>Gomphus clavatus</i> Violgubbe Alby kyrka N, fuktig blandskog 24 augusti 2010 Anne Molia, Ellen Larsson, Stig Jacobsson	<i>Gomphus clavatus</i> Violgubbe Vattjomåsen, Tuna sn, Mpd Biotopskydd 27 augusti 2010 Siw Muskos <i>Hebeloma sordescens</i> Dyster fränskevling Södra Sillre, Borgsjö sn, Mpd Björksumpskog 27 augusti 2010 Stig Jacobsson <i>Hebeloma syrjense</i> Jämtgaveln vid Svarttjärn Naturskog 26 augusti 2010 Doris Laber Det. Francesco Bellu <i>Hebeloma syrjense</i> Getberget N, Torp sn, Mpd Barrskog 23 augusti 2010 Stig Jacobsson <i>Helvella crispa</i> Vit hattmurkla Borgsjö kyrkogård, utanför stenmuren, Borgsjö sn, Mpd 26 augusti 2010 Siw Muskos <i>Hydnellum auratile</i> Brandtaggsvamp Slätthornets kalkbarrskog, Brunflo sn, Jmt Kalkbarrskog 24 augusti 2010 Bengt Petterson Conf. Hans Marklund, Siw Muskos <i>Hydnellum auratile</i> Brandtaggsvamp Ammerberget, Ammerön, Revsund sn, Jmt 6968316; 1472307 Kalkbarrskog 26 augusti 2010 Bengt Petterson Conf. Tor Erik Brandrud, Siw Muskos	<i>Hydnellum conrescens</i> Zontaggsvamp Skåk, badplatsen, Revsunds sn, Jmt 26 augusti 2010 Herbert Kaufmann <i>Hydnellum geogenium</i> Gul taggsvamp Julåsen, Långa backen, biotopskydd 23 augusti 2010 Claes-Göran Mellberg <i>Hygrocybe aurantiosplendens</i> Fager vaxskivling Gammelbodarna NR, Borgsjö sn, Mpd Äng Stig Jacobsson <i>Hygrocybe aurantiosplendens</i> Fager vaxskivling Julåsen, Borgsjö sn, Mpd Äng 23 augusti 2010 Kill Persson, Jan-Olof Tedebrand <i>Hygrocybe irrigata</i> Gråvaxing Julåsen, Borgsjö sn, Mpd Slätteräng 23 augusti 2010 Kill Persson <i>Hygrophoropsis olida</i> Smultronkantarell Kullbäcken-Markbäcken NR, Borgsjö sn, Mpd 25 augusti 2010 Jan-Olof Tedebrand <i>Hygrophorus inocybiformis</i> Jämtgaveln vid Svarttjärn, Borgsjö sn, Mpd Picea 26 augusti 2010 Doris Laber, Det Ilkka Kytövuori <i>Hygrophorus persicolor</i> Väster Öberget, Torp sn, Mpd Fuktig granskog 26 augusti 2010 Bengt Larsson Det Ellen Larsson
--	---	--

Hygrophorus purpurascens Slöjvaxskivling Ammerberget, Ammerön, Revsunds sn, Jmt 6968453; 1472279 26 augusti 2010 Stig Jacobsson, Ellen Larsson, Anne Molia, Anita Stridvall Hygrophorus purpurascens Slöjvaxskivling Ammerön, Ammerberget, Revsunds sn, Jmt Kalkbarrskog 6968453; 1472279 26 augusti 2010 Bengt Petterson Det Stig Jacobsson Hygrophorus purpurascens Slöjvaxskivling Andersön, Skansholmen västra, Jmt Kalkgran/tallskog 27 augusti 2010 Tor Erik Brandrud Inocybe flocculosa Luddtråding Julåsen, Långa backen, biotopskydd Örtrik bäckravin 23 augusti 2010 Barbro Otterstedt Det Stig Jacobsson Inocybe melanopus Bräcke kyrkogård, Bräcke sn, Jmt Gräsmark i tallpark 26 augusti 2010 Stig Jacobsson, Ellen Larsson, Anne Molia, Anita Stridvall Inocybe melanopus Andersön, Sunne sn, Jmt Håkan Lindström Det Tor Erik Brandrud Inocybe napipes Julåsen, skogen vid ängarna, Borgsjö sn, Mpd 23 augusti 2010 Siw Muskos Conf. Stig Jacobsson, Ellen Larsson	Inocybe nematoloma Väster Halmmyran, Borgsjö sn, Mpd Moist eutrophic forest with Picea, Pinus, Betula 24 augusti 2010 Egil Bendiksen Inocybe obsoleta Blek topptråding Andersön, Skansholmen, östra Väggkant i kalktallskog 27 augusti 2010 Tor Erik Brandrud Det Ellen Larsson Inocybe striata Tunsved, Revsunds sn, Jmt Kalkbarrskog 23 augusti 2010 Stig Jacobsson, Ellen Larsson Inocybe terrigena Fjällig ringtråding Ensillre NR, Borgsjö sn, Mpd Siw Muskos Det Tor Erik Brandrud Lactarius aquizonatus Blek fransrisk Bomsand, Gimdalen, Nyhems sn, Jmt Lokal nr 143 i exkursionsguiden 25 augusti 2010 Claes-Göran Mellberg Det Ilkka Kytövuori Lactarius auriolla Sumpriska Storselet, Nyhems sn, Jmt Lokal nr 140 i exkursionsguiden 25 augusti 2010 Ilkka Kytövuori Lactarius auriolla, Sumpriska Ensillrebodarna väster Halmmyran, Borgsjö sn, Mpd By rich spring well, Picea, Pinus Egil Bendiksen Det Ilkka Kytövuori	Lactarius flavopalustris Storselbodarna, Nyhems sn, Jmt Picea svamp with Betula 25 augusti 2010 Ilkka Kytövuori Lactarius leonis Lejonrisk Storselet, Nyhems sn, Jmt 25 augusti 2010 Ilkka Kytövuori Lactarius scoticus Kärrskäggriska Orråberget N, Borgsjö sn, Mpd Fuktig granskog vid källa 25 augusti 2010 Bengt Larsson Det Stig Jacobsson Lactarius olivinus Olivinrisk Storselbodarna, Nyhems sn, Jmt Lokal nr 141 i exkursionsguiden Moist Picea forest 25 augusti 2010 Ilkka Kytövuori Lactarius olivinus Olivinrisk Väster Mörberget, Torp sn, Mpd 27 augusti 2010 Birgitta Wasstorp Lactarius subcircellatus Dvärgbjörksrisk Storselbodarna, Nyhems sn, Jmt Lokal nr 141 i exkursionsguiden Moist Picea forest 25 augusti 2010 Ilkka Kytövuori Lentinellus castoreus Bävermussling Rankleven NR, Borgsjö sn, Mpd Murken granlåga 27 augusti 2010 Jan-Olof Tedebrand
--	---	---

Leucocortinarius bulbiger
Bleksporig spindling
Ensilrebodarna V. Halmmyran,
Borgsjö sn, Mpd
UTM (WGS) HK 3838 3927
24 augusti 2010
Katriina Bendiksen
Conf. Tor Erik Brandrud

Leucocortinarius bulbiger
Bleksporig spindling
Julåsen Långa backen, biotopskydd
Mixed moist forest
23 augusti 2010
Nico Dam
Conf. Mirjam Veerkamp

Leucopaxillus alboalutaceus
Besk barrmusseron
Getberget N, Torp sn, Mpd
27 augusti 2010
Herbert Kaufmann
Det Ilkka Kytövuori

Limacella guttata
Dropplibbskivling
Orråsberget N, Borgsjö sn, Mpd
Koordinat: 6939680; 1500115
Fuktig barrskog
25 augusti 2010
Anne Molia, Kill Persson
Conf. Stig Jacobsson, Anita Stridvall

Lyophyllum deliberatum
Julåsen Långa backen, biotopskydd
Picea forest
23 augusti 2010
Bernd Oertel

Ossicaulis lignatilis
Vedrattsskivling
Ensilre kalkbarrskog NR,
Borgsjö sn, Mpd
24 augusti 2010
På fallen granlåga
Karl Soop
Det Francesco Bellu

Phellodon niger
Svart taggsvamp
Borgsjö, Jämtgaveln, Svarttjärn, Mpd
Tallås
26 augusti 2010
Jan-Olof Tedebrand

Pholiota astragalina
Röd flamskivling
Getberget N, Torp sn, Mpd
Koordinat: 6932923; 1513863
På stubbe i tallskog
23 augusti 2010
Anne Molia

Pluteus umbrosus
Borstskölding
Blixtbäckselet 0 – Norrån S, Jmt
Asplåga
27 augusti 2010
Maj-Britt Sâthe
Det Siw Muskos

Pholiota subochracea
Aprikostofsskivling
Rankleven NR, Borgsjö sn, Mpd
Picea
27 augusti 2010
Stig Jacobsson

Ramaria eosanguinea
Alby kyrkogård, Borgsjö sn, Mpd
Tallpark på kalkrik grusås
Magnus Andersson
Det Ilkka Kytövuori

Ramaria cf eosanguinea
Slåtthornets kalkbarrskog, Brunflo sn,
Jmt
Kalkbarrskog
24 augusti 2010
Bengt Petterson
Det Ilkka Kytövuori

Ramaria eosanguinea
Tunsved, Revsunds sn, Jmt
Kalkbarrskog
23 augusti 2010
Bengt Petterson
Det Ilkka Kytövuori

Ramaria eumorpha
Storselet, Nyhems sn, Jmt
6968256; 1499250 (10 m)
Kalkbarrskog
25 augusti 2010
Bengt Petterson
Det Ilkka Kytövuori
Mikroskoperad av Katriina Bendiksen

Ramaria karstenii
Taggfingersvamp
Slåtthornets kalkbarrskog, Brunflo sn,
Jmt
Lokal nr 145 A i exkursionsguiden
På marken i skog med gran och tall
24 augusti 2010
Lars G Ljungberg
Bengt Petterson
Foto: LGL

Ramaria "subtilis"
Alby kyrkogård, Borgsjö sn, Mpd
park
24 augusti 2010
Ivar Sörensen
Det Ilkka Kytövuori

Ramaria "subtilis"
Tunsved, Revsunds sn, Jmt
Kalkbarrskog
23 augusti 2010
Bengt Petterson
Det Ilkka Kytövuori

Ramaria testaceoflava
Gultoppig fingersvamp
Slåtthornets kalkbarrskog, Brunflo sn,
Jmt
Lokal nr 145 A i exkursionsguiden
Kalkbarrskog
24 augusti 2010
Bengt Petterson
Det Ilkka Kytövuori

Rhizopogon luteolus
Gulbrun hartryffel
Skåk badplatsen, Revsunds sn, Jmt
På skogsväg i tallskog
26 augusti 2010
Herbert Kaufmann
Foto: Lars Ljungberg

Rhodocollybia fodiens
Besk sågnagelskivling
Rankleven NR
27 augusti 2010
Stig Jacobsson

Russula font-queri
Gyllenkremla
Borgsjö kyrkogård, björkpark, Borgsjö
sn, Mpd
23 augusti 2010
Hjördis Lundmark & Birgitta Wasstorp

Russula olivina
Olivinkremla
Skåk, badplatsen, Revsunds sn, Jmt
Barrskog
26 augusti 2010
Håkan Lindström
"2-sporiga basidier, isolerat taggiga
sporer" (HL)

Russula violacea (pelargonia ss
Ruotsalainen)
Borgsjö kyrkogård, Borgsjö sn, Mpd
Björkpark
23 augusti 2010
Birgitta Wasstorp

Sarcodon fennicus
Bitter taggsvamp
Sågbäcken, Ammerön, Revsund sn, Jmt
6968255; 141852 (50 m)
26 augusti 2010
Magnus Andersson

Sarcodon fennicus
Bitter taggsvamp
Bomsand, Gimdalen, Nyhems sn, Jmt
6971490; 1493200 (50 m)
Strandtallskog
25 augusti 2010
Anders Dahlberg
Det Ilkka Kytövuori

Sarcodon cf glaucopus
Blåfotad taggsvamp
Kalktall-granskog
Fillstabäcken, Frösö sn, Jmt
Tor Erik Brandrud
Conf Ilkka Kytövuori

Kommentar: Sarcodon lundellii är
överstruket och ersatt
med cf glaucopus. Siw Muskos:
"glaucopus brukar inte
vara så mörk och så brun".

Sarcodon scabrosus
Skrovlig taggsvamp
Bomsand, Gimdalen, Nyhems sn, Jmt
Tallskog
25 augusti 2010
Ilkka Kytövuori

Sarcodon scabrosus
Skrovlig taggsvamp
Bomsand, Gimdalen, Nyhems sn, Jmt
6971834; 1493001
Strandnära tallskog
25 augusti 2010
Lars Ljungberg
Det Ilkka Kytövuori

Sowerbyella cf radiculata
Torp sn, Mörbergets
sydslutning, Mpd
Örtrik, mossig granskog
27 augusti 2010
Magnus Andersson

Tremiscus helvelloides
Geléträtting
Ensillre NR Borgsjö sn, Mpd
24 augusti 2010
Siw Muskos

Tricholoma borgsjoeense
Borgsjömusseron
Väster Öberget, Torp sn, Mpd
27 augusti 2010
Birgitta Wasstorp

Tricholoma borgsjoeense
Borgsjömusseron
Juläsen Långa backen, biotopskydd
23 augusti 2010
Siw Muskos

Tricholoma borgsjoeense
Borgsjömusseron
Fillstabäcken /O/, Frösö sn, Jmt
7004680; 1436565 (50 m)
Gran, tall
27 augusti 2010

Pirjo Kytövuori
Det Ilkka Kytövuori

Tricholoma matsutake
Goliatmusseron
Storselet, Nyhems sn, Jmt
6968099; 1499090 (10 m) Tallskog
25 augusti 2010
Claes-Göran Mellberg
Det Siw Muskos

Tricholoma matsutake
Goliatmusseron
Bomsand, Gimdalen, Nyhems sn, Jmt
25 augusti 2010
Anders Dahlberg

Tricholoma olivaceotinctum
Fjällfotad musseron
Storselbodarna, Nyhems sn, Jmt
Nornalokal
25 augusti 2010
Ewa Svensson
Det Tor Erik Brandrud

Tricholoma olivaceotinctum
Fjällfotad musseron
Ammerberget, Ammerön,
Revsund sn, Jmt
Gammal granskog
26 augusti 2010
Ewa Svensson
Det Tor Erik Brandrud

Tricholoma olivaceotinctum
Fjällfotad musseron
Orråsberget N, Borgsjö sn, Mpd
25 augusti 2010
Stig Jacobsson

Tricholoma viridilutescens
Ensillrebodarna Väster Halmmyran
Eutrophic mixed forest
24 augusti 2010
Katriina Bendiksen
Det Ilkka Kytövuori

Inocybe tricolor, balsamtråding
Jämtland, Frösö sn, Fillstabäcken, kalkbarrskog, 27 augusti 2010
Foto: Kjell Olofsson

Fältblankett
BORG SJÖVECKAN 2010

Vetenskapligt namn: *Inocybe tenuigera*
Svenskt namn: *Meddelar*
Landskap: *Östergötland*
Lokal: *24/8-10*
Koordinater: *24/8-10*
Datum: *2010-08-25*
Biotop/substrat: *Skog*
Leg: *Stig Jakobson*
Conf: *Stig*

Fältblankett
BORG SJÖVECKAN 2010

Vetenskapligt namn: *Cortinarius luteus*
Svenskt namn: *Guldgubbe*
Landskap: *Östergötland*
Lokal: *Östergötland N*
Koordinater: *2010-08-25*
Datum: *2010-08-25*
Biotop/substrat: *Skog*
Leg: *Stig*
Conf: *Stig*

Pionjärer som kartlagt Europas spindlingar:
Hans Marklund, Jacques Melot, Tor Erik Brandrud,
Siw Muskos, Håkan Lindström
Foto: Leif Stridvall 2003

Fältblankett
BORG SJÖVECKAN 2010

Vetenskapligt namn: *Con...*
Svenskt namn: *Con...*
Landskap: *Östergötland*
Lokal: *Östergötland*
Koordinater: *2010*
Datum: *2010*
Biotop/substrat: *Skog*
Leg: *Stig*
Conf: *Stig*

Fältblankett
BORG SJÖVECKAN 2010

Vetenskapligt namn: *Hygrocybe*
Svenskt namn: *Hygrocybe*
Landskap: *Östergötland*
Lokal: *Östergötland*
Koordinater: *2010*
Datum: *2010*
Biotop/substrat: *Skog*
Leg: *Stig*
Conf: *Stig*

Fältblankett
BORG SJÖVECKAN 2010

Vetenskapligt namn: *Lactarius auricola*
Svenskt namn: *Medelpad*
Landskap: *Västergötland*
Lokal: *Västergötland*
Koordinater: *2010-08-26*
Datum: *2010-08-26*
Biotop/substrat: *Fukningskog*
Leg: *Stig Jakobson*
Conf: *Stig Jakobson*

Fältblanketter från
Borgsjöveckan 2010